
Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2024	1
1. Inleiding.....	3
2. In één oogopslag.....	6
Jaarverslag	10
3. Programmaverantwoording 2024.....	11
Programma 1 Bestuur.....	12
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving.....	22
Programma 3 Ruimte en Wonen	31
Programma 4 Bereikbaarheid	41
Programma 5 Natuur en landelijk gebiedaccountant.....	54
Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur	74
Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	84
4 Paragrafen	90
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	91
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	105
4.3 Financiering	108
4.4 Bedrijfsvoering.....	113
4.5 Wet open overheid	120
4.6 Verbonden partijen.....	121
4.7 Grondbeleid	137
4.8 Provinciale heffingen	142
5 Jaarrekening.....	150
6. Bijlagen	256

1. Inleiding

Inleiding

De economie ontwikkelde zich in 2024 gematigd positief. Er was een bescheiden groei (ongeveer 1%) en een lage werkloosheid. Met als kanttekening dat de inflatie duidelijk hoger was dan in andere landen van de EU. Die hoge inflatie kan leiden tot hogere looneisen die de arbeidsverhoudingen onder druk zetten, en zorgt voor onzekerheid bij consumenten.

Die onzekerheid wordt ook gevoed door de onzekere internationale situatie. Denk aan de oorlog in Oekraïne en het aantreden van een Amerikaanse president die dreigt met tariefmuren en handelsoorlogen. De Nederlandse economie is afhankelijk van internationale handel. Daarbij zijn vooral de ontwikkelingen binnen de EU van belang. In 2024 is de samenstelling van het Europees Parlement sterk veranderd en in het najaar trad een nieuwe Europese Commissie aan. Begin 2025 hebben de Bondsdagverkiezingen in Duitsland plaatsgevonden, dat een belangrijke handelspartner is. Internationale politieke en economische ontwikkelingen raken ook het provinciale beleid. Zo zet de provincie zich samen met gemeenten in om opvangplaatsen te realiseren voor Oekraïense vluchtelingen. En ook de provincie krijgt te maken met gestegen prijzen voor energie, grondstoffen en de inhuur van aannemers. De arbeidsmarkttekorten hebben invloed op de provinciale organisatie en op de planning van grote opgaven en projecten. Ook de financiële positie van de provincie vereist specifieke aandacht. Uitgaven uit de lopende begroting moet de provincie financieren door op verantwoorde wijze leningen aan te gaan.

Het aantreden van het kabinet-Schoof had in 2024 uiteraard een directer effect op het provinciale beleid. Dit kabinet kiest op enkele beleidsterreinen een andere koers, vergeleken met het kabinet-Rutte IV. Dat stelt de provincie voor uitdagingen, vooral binnen het domein van natuur en landbouw. Het vervallen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en het Transitiefonds maakt het halen van de doelen voor het landelijk gebied onzeker.

Dat neemt niet weg dat acute problemen rond stikstof en mest opgelost moeten worden. Tegelijk zijn er op korte termijn veel nieuwe woningen nodig en vinden grote veranderingen plaats in het landelijk gebied. Het elektriciteitsnet moet worden versterkt om netwerkcongestie te verminderen en verduurzaming mogelijk te maken. Bij het realiseren van de grote ruimtelijke transitie in het landelijk gebied heeft het kabinet de medewerking van provincies nodig. Maar die kunnen hun medewerking pas verlenen als er helderheid bestaat over landelijke (juridische) kaders, de bestuurlijke rolverdeling en de bekostiging. In de tweede helft van 2024 hebben de provincies hierover intensief met het kabinet overlegd, met als doel om meer duidelijkheid te krijgen. De aanvullende kabinetsplannen om de stikstofuitstoot te verlagen en Nederland 'van het slot te krijgen' zijn door provincies kritisch ontvangen. Het ontbreekt aan financiering om natuurdoelen te behalen en ook is onduidelijk in hoeverre deze plannen zullen leiden tot de noodzakelijke vermindering van de stikstofuitstoot. Daardoor kan de vergunningverlening niet voor de zomer op gang komen.

Het provinciebestuur van Noord-Holland probeert, rekening houdend met de veranderingen in de buitenwereld, koersvast uitvoering te geven aan het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!'. Ondanks alle onzekerheden en externe ontwikkelingen heeft de provincie in 2024 de doelen weer dichterbij weten te brengen.

Leeswijzer

In deze leeswijzer vindt u een overzicht van de opbouw van de jaarstukken en een toelichting op een aantal algemene onderdelen.

Het "[Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)" schrijft voor welke onderdelen opgenomen moeten worden in de jaarstukken van een provincie. De jaarstukken van de provincie Noord-Holland voldoen hieraan.

De jaarstukken 2024 van de provincie Noord-Holland zijn als volgt opgebouwd:

Inleiding en leeswijzer

Jaarverslag

- o Programmaverantwoording
- o Paragrafen

Jaarrekening

- o Overzicht van baten en lasten en toelichting
- o Balans en toelichting
- o SiSa-verantwoording
- o Rechtmatigheidsverantwoording

Bijlagen

Met de Brede Basismonitor Noord-Holland worden de belangrijke trends in de provincie op een overzichtelijke en systematische manier gevolgd. Met als doel het verbeteren van de informatie- en sturingswaarde van het beleid. Een deel van de indicatoren komt voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Provincies zijn verplicht deze indicatoren op te nemen in de begroting en jaarrekening. De overige indicatoren sluiten aan bij diverse landelijke en provinciale monitoren. Voor de indicatoren in deze jaarstukken wordt de Brede Basismonitor gebruikt. De Brede Basismonitor kunt u raadplegen via de website: <https://cijfers.noord-holland.nl/content/bredebasismonitor>

De Brede Basismonitor kan niet gebruikt worden ter verantwoording voor het gevoerde beleid en doet geen uitspraak over de effectiviteit, efficiency of legitimiteit van het beleid. De maatschappelijke en beleidsopgaven zijn namelijk complex en kennen meerdere betrokken actoren en autonome trends. Daardoor is het directe effect van provinciaal beleid op de waargenomen trends in de Brede Basismonitor niet aan te tonen. De monitor kan wel aanleiding geven tot verdiepend onderzoek, evaluaties of het maken van nieuw beleid. Een aantal indicatoren uit de Brede Basismonitor is niet direct te koppelen aan de begroting. Dat komt met name doordat het brede ontwikkelingen zijn die niet specifiek raken aan een begrotingsprogramma. Deze zijn wel opgenomen in de Brede Basismonitor omdat ze relevante trends weergegeven.

Jaarverslag

Het jaarverslag sluit qua opbouw verplicht aan bij de programmabegroting.

De jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de balans en de toelichting, de gerealiseerde baten en lasten per taakveld en de SiSa-verantwoording. Sinds boekjaar 2023 maakt daarnaast de rechtmatigheidsverantwoording deel uit van de jaarrekening. Deze documenten tezamen vormen de onderwerpen waar de accountant hoofdzakelijk de controle op richt. Deze beoordeelt daarbij of de getallen en toelichtingen een getrouwe weergave zijn van de werkelijkheid. Daarnaast beoordeelt de accountant of het oordeel van het college in de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft van het financieel handelen en rechtmatige (volgens de regels) totstandkoming van de baten, lasten, balansmutaties en specifieke uitkeringen.

2. In één oogopslag

In één oogopslag (x 1.000 euro)

	Ontwerp begroting 2024 **	Actuele begroting 2024 **	Jaarrekening 2024 **	Bedrag verschil *
Lasten	720.494	711.644	621.094	90.550
Baten	-636.807	-698.992	-697.788	-1.203
Saldo van baten en lasten	83.687	12.653	-76.694	89.347
Storting reserves	182.834	359.366	366.491	-7.126
Onttrekking reserves	-266.520	-425.563	-395.810	-29.753
Resultaat	0	-53.544	-106.013	52.468

*een positief verschil is voordelig

**een negatief bedrag bij resultaat is voordelig

Analyse jaarstukken op hoofdlijnen

De jaarstukken bieden inzicht in de cijfers van het afgelopen jaar en kunnen het vormgeven van de kaderbrief ondersteunen. In de kaderbrief worden de strategische beleidsdoelen en financiële kaders voor de komende periode besproken. Deze verbinding zorgt ervoor dat lessen uit het verleden zoveel mogelijk worden meegenomen in de kaderbrief en de begroting, hetgeen bijdraagt aan goede keuzes op toekomstige uitdagingen en het meerjarig en structureel in evenwicht houden van inkomsten en uitgaven.

Het rekeningresultaat 2024 voor bestemming bedraagt € 106 miljoen voordelig. Dit is te verklaren door de vrijval van de voorziening lening Pallas van € 44 miljoen (minder lasten), meer dekkingsmiddelen (meer baten) van € 60,9 miljoen ten opzichte van de ontwerp begroting, onderbesteding op programma's die als gevolg van reservemutaties het resultaat met € 1,1 miljoen beïnvloeden.

Bijkomende dekkingsmiddelen

De bijkomende dekkingsmiddelen (€ 60,9 miljoen meer baten) komen voort uit bijstellingen van Rijksuitkeringen bij de mei-, september- en decembercirculaires (waarvan € 22,1 miljoen algemene uitkering en € 24,7 miljoen decentralisatie-uitkering), meer opbrengst uit opcenten (€ 2,9 miljoen) en dividenden (€ 11,2 miljoen). De provincie heeft geen invloed op de bijstellingen van Rijksuitkeringen. De trend is dat de laatste jaren in de decembercirculaire meer baten staan opgenomen dan wij hebben begroot op basis van de meicirculaire. Het blijft voor de provincie een uitdaging hoelang het Rijk hiermee doorgaat. Tegelijkertijd is het belangrijk voorzichtig te blijven uitgeven, aangezien de uitkering van het provinciefonds vanaf 2025 en verder onder druk staat en het, na het wegvallen van het transitiefonds, niet helder is waar het Rijk wel en geen geld voor geeft.

Onderbestedingen

Naast de bijkomende dekkingsmiddelen wordt het voordelige resultaat veroorzaakt door onderbestedingen bij verschillende programma's (totaal € 55,4 miljoen minder lasten, waarvan € 1,1 miljoen betrekking heeft op het resultaat).

Deze onderbestedingen zijn met name bij programma 4 op diverse onderhoudswerkzaamheden en minder subsidieaanvragen. Diverse structurele onderhoudswerkzaamheden, subsidieaanvragen en/of investeringen zijn nog niet gerealiseerd, waardoor de bestedingen doorschuiven naar volgend jaar of volgende jaren. Deze meevaller door uitgestelde projecten en subsidieaanvragen is eenmalig als gevolg van de complexiteit van de (onderliggende) projecten. Door de lagere lasten is deels ook het saldo van de reservemutaties lager. Het effect hiervan is dat de reservemutaties (saldo van stortingen en onttrekkingen) € 54,3 miljoen lager zijn. Zodra deze investeringen (alsnog) worden gestart, nemen de uitgaande kasstromen toe, evenals de financieringsbehoefte. Deze toename in de financieringsbehoefte kan leiden tot extra rentelasten.

Mede door de ontwikkelingen op het gebied van het provinciefonds, de wijzigingen vanuit het Rijk, inflatie (stijgende kosten), het doorschuiven van investeringen, blijft de situatie op langere termijn aandacht vragen.

Financiële positie 2024

De totale omvang van de algemene reserve van de provincie bedraagt eind 2024 €147 miljoen en is circa 27% van de structurele algemene dekkingsmiddelen. De financiële verordening stelt de ondergrens voor het eigen vermogen op 25%, wat overeenkomt met €137 miljoen eind 2024. Dit biedt een buffer tegen financiële tegenvallers. De provincie heeft de beschikking over beperkte liquide middelen. Aan de passiva-zijde van de balans staan de algemene reserve en andere reserves, terwijl de activa-zijde de bezittingen bevat, zoals investeringen in bruggen, panden, en wegen die in het verleden zijn aangelegd. Bij nieuwe investeringen moet er geld worden geleend, wat op de balans verschijnt als zowel een investering als een schuld die moet worden afbetaald. De netto schuldquote in 2024 (van 62%) is lager dan de begrote 86% doordat er minder vreemd vermogen is aangetrokken en de baten van de provincie ook hoger zijn uitgevallen dan begroot. Door uitgestelde investeringen, lagere uitgaven dan verwacht (onderbesteding op diverse onderhoudswerkzaamheden), de hogere Rijksuitkeringen bij dekkingsmiddelen en ontvangen Specifieke uitkeringen (SPUK) van het rijk (leiden nooit tot een resultaat effect omdat hier altijd lasten tegenover staan) was er een positieve kasstroom in 2024. Deze oorzaken – uitstel van investeringen, projecten en hogere dekkingsmiddelen – leiden ook tot een positieve bijstelling van het EMU-saldo. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht. Het EMU-saldo over 2024 geeft aan dat de provincie via reële transacties afgelopen jaar minder uitgegeven heeft dan dat de provincie heeft ontvangen.

Resultaat ten opzichte van laatste begrotingswijziging

Over een deel van het gerealiseerde resultaat van € 106 miljoen (van 2024) zijn Provinciale Staten bij de laatste begrotingswijziging 2024 geïnformeerd (stand laatste begrotingswijziging met een resultaat van € 53,5 miljoen). Dit resultaat kwam toen met name door hogere dekkingsmiddelen en ook op verzoek van GS en PS intensievere monitoring op budgetuitputting. Dit heeft voornamelijk in programma 4 (bij OV-concessies en (onderhoud)-infrastructuur) en programma 7 (bij algemene uitkering) geleid tot aanzienlijke bijstellingen in de laatste begrotingswijziging. De nadruk in de voorliggende jaarstukken ligt bij de geactualiseerde begroting 2024 (laatste begrotingswijziging). Het rekeningresultaat ten opzichte van het begrotingsresultaat is met € 52,5 miljoen toegenomen.

Hieronder volgt een beknopte opsomming van de grootste verschillen (van in totaal € 52,5 miljoen): Deze opsomming is op hoofdlijnen en verklaart dus niet het volledige verschil.

Programma 4 Bereikbaarheid

Lagere lasten van totaal € 7,6 miljoen op diverse onderhoudswerkzaamheden. Dit heeft te maken

met onder andere de daling van energieprijzen op wegenonderhoud. Ook is er voor onderhoud minder uitgegeven vanwege geplande werkzaamheden die niet volledig zijn uitgevoerd.

Programma 5 Natuur en Landelijk Gebied

Hogere lasten van € 6,7 miljoen BIJ12/Faunafonds. De achterliggende oorzaak hiervan is dat het aantal aanvragen fors is toegenomen (35% meer aanvragen ten opzichte van 2023) en het schadebedrag per aanvraag hoger is. De financiële gevolgen van faunaschade lopen sterk op. Dit komt niet alleen door ganzen, maar zeker ook door schade van de houtduif bij kapitaalintensieve gewassen (zo is bijvoorbeeld de schade aan bloemkool gestegen van € 0,9 miljoen naar € 5,3 miljoen).

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Voor de Pallas-reactor is een rentedragende geldlening van € 43,9 miljoen (incl. toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. De gehele lening van € 43,9 miljoen was voorzien. In 2024 is de publieke financiering (Rijk) voor Pallas definitief geworden en daarmee is invulling gegeven aan de vereisten voor vrijval van de voorziening. Voor het programma Economie, Leefbaarheid en Cultuur betekent dit een totaal voordeel van € 40 miljoen. De rente op de lening aan stichting Pallas was (totaal € 3,9 miljoen) is vrijgevallen in programma 7 overzicht algemene middelen en organisatie.

Programma 7 Overzicht algemene middelen en organisatie

In 2024 waren de capaciteitskosten € 8,3 miljoen lager dan begroot. Dit is het gevolg van lagere loonkosten door een krappe arbeidsmarkt. Met name in technische functies zoals projectleider en ingenieur speelt deze krapte. Daarnaast waren er onzekerheden over de vraag of er extra budgetten zouden komen voor nieuwe opgaven vanuit het Rijk, bijvoorbeeld in het groene domein. De provincie wilde gereed zijn voor deze nieuwe opgaven en daarom is een formatie-uitbreiding in de begroting opgenomen. Omdat de onzekerheden bleven, is er voorzichtig omgegaan met het invullen van vacatures.

De afwijking in de baten wordt veroorzaakt door meerdere factoren. Zo nam de algemene uitkering van het provinciefonds met € 7,4 miljoen toe vanwege nieuwe decentralisatie-uitkeringen.

Reservemutaties

De afwijking op de stortingen bedraagt € 7,1 miljoen (meer gestort) en op de onttrekkingen € 29,8 miljoen (lagere onttrekkingen). Bij de stortingen gaat het voornamelijk om twee grote mutaties die niet begroot waren. Dit betreft een overheveling vanuit een reserve en een storting aan de reserve bedrijfsvoering vanwege de lagere materiële personeelslasten. De lagere onttrekkingen kennen diverse oorzaken, waaronder € 12,5 miljoen aan lagere uitgaven door het uitstellen van investeringen, projecten of onderhoud, evenals een vermindering in subsidieaanvragen binnen programma 4. Binnen programma 5 bedraagt het totaal € 13,3 miljoen. Deze lagere uitgaven leiden daarom tot een lagere onttrekking aan de reserves.

Alle verschillen zijn gedetailleerd per programma terug te vinden in hoofdstuk jaarrekening 5.1.1.

Balans 2024 zie uitgebreide balans en volledige toelichting in 5.1 Balans en Toelichting

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
Materiële vaste activa	1.177.066	1.120.038
Financiële vaste activa	347.178	287.897
Vlottende Activa	255.898	190.788
Totaal	1.780.142	1.598.723
PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
Eigen Vermogen	1.060.218	983.523
Waarvan Algemene Reserves	146.958	119.569
Waarvan Bestemmingsreserves	807.247	819.875
Gerealiseerd resultaat	106.013	44.080
Voorzieningen	29.467	30.954
Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	160.000	0
Vlottende Passiva	530.457	584.247
Totaal	1.780.142	1.598.723

Investerings in infrastructuur en duurzame projecten zijn voortgezet, waaronder een bedrag van € 10,5 miljoen voor NNN (€ 1,8 miljoen gedekt door het programma Natuur), en € 7,2 miljoen voor strategische grondaankopen. Verder werd in 2024 € 69,4 miljoen geïnvesteerd in openbare ruimte met maatschappelijk nut, zoals grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

Voor de Pallas-reactor een rentedragende geldlening van € 43,9 miljoen (inclusief toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. De gehele lening van € 43,9 miljoen was voorzien en opgenomen op de balans. Deze voorziening is nu vrijgevallen en als voordeel in de exploitatie opgenomen. Daarnaast vonden in 2024 agiostortingen plaats in deelnemingen (verbonden partijen) die beleidsdoelen voor ons realiseren. De grootste investeringen bedroegen in 2024 € 9,7 miljoen voor het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) en € 4 miljoen voor ROM InWest Regio B.V. Daar tegenover staan toevoegingen aan de voorziening waardering verbonden partijen voor InWest Regio B.V., ROM InWest B.V., PDENH en Life Science Fund Amsterdam (LSFA) B.V. van totaal 3,2 miljoen.

De financiering van bovenstaande activiteiten kwam gedeeltelijk uit vooruit ontvangen SiSa-middelen, maar vooral vanuit de beschikbare liquide middelen en het aantrekken van vreemd vermogen (totaal financiering). Het aantal SiSa-regelingen stijgt nog steeds. Door de stijging van de doeluitkeringen (SiSa-regelingen) en de verstrekking van subsidies zijn ook de vooruitbetaalde bedragen toegenomen met € 38,2 miljoen. Daarnaast is er € 7,4 miljoen aan subsidies begroot waarvan de besteding (de last) in 2025 en verder valt.

Vanwege de beperkt beschikbare liquide middelen van de provincie is het noodzakelijk om vreemd vermogen aan te trekken om de activiteiten te kunnen financieren. Voor 2024 zijn twee langlopende leningen bij de BNG aangetrokken om een mogelijke overschrijding van de kasgeldlimiet te voorkomen. De eerste lening (€ 70 miljoen) dient in 2025 te worden afgelost, de tweede lening (€ 90 miljoen) in 2026. De liquiditeitspositie wordt toegelicht in de paragraaf financiering.

3. Programmaverantwoording 2024

Programma 1 Bestuur

Doelenboom

1. Bestuur

1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur

1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's

1.3 Uitvoeren van rijksbeheertaken

1.4 Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau

Maatschappelijk doel

Overheden raken steeds meer met elkaar verweven. Gemeenten werken veel samen in regionaal verband, terwijl regio's en lidstaten meer te maken krijgen met Europese regelgeving. Dit besef van verbondenheid zet de provincie Noord-Holland aan tot samenwerken over de eigen bestuurlijke grenzen. Met als streven om van Noord-Holland, samen met inwoners en partners, een nog mooiere provincie te maken, en de kwaliteit van het openbaar bestuur te versterken. De provincie Noord-Holland werkt als een democratisch, transparant en inclusief provinciebestuur, met oog voor iedereen en waardering voor inbreng van buiten.

Rekening Programma - Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bestuur Bedrag verschil *
Lasten	24.068	25.031	25.440	-410
Baten	-59	-446	-452	6
Saldo van baten en lasten	24.009	24.585	24.989	-404
Stortingen reserves	1.243	1.200	1.200	0
Onttrekking reserves	0	-2.209	-2.242	33
Resultaat	25.252	23.576	23.947	-371

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
1	Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
1	Interprovinciaal Overleg (IPO)	Belangenbehartiging provincies

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de jaarstukken.

1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur

Wat hebben we bereikt?

1. Het beschermen van de integriteit van het openbaar bestuur in Noord-Holland.
2. Het versterken van het vertrouwen en draagvlak, door duidelijke, effectieve en betrouwbare communicatie.
3. Het actief betrekken van Noord-Hollanders bij beleids- en besluitvorming.
4. Het bieden van adequate ondersteuning van het provinciaal bestuur.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie voert diverse integriteitsonderzoeken uit. Deze kunnen vallen onder de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur). In het kader van deze wet zijn de volgende natuurlijke personen en rechtspersonen onderzocht:

- Aanvragers en houders van omgevingsvergunningen (milieudeel).
- Inschrijvers van aanbestedingen in de sectoren bouw, ICT en milieu.
- Aanvragers of ontvangers van subsidies en participanten aan vastgoedtransacties.

Met de Bibob-toetsen is in 2024 de integriteit van het handelen van het provinciebestuur gewaarborgd. De provincie Noord-Holland voert op verzoek ook Bibob-onderzoeken uit voor de provincie Utrecht, de provincie Flevoland en incidenteel voor Noord-Hollandse gemeenten.

De provincie deelde in 2024 haar kennis met andere overheden. Bijvoorbeeld door bijeenkomsten te organiseren en te participeren als spreker bij bijeenkomsten.

1.2 Voor de provinciale organisatie is een coördinator integriteit aangesteld. Dit om integer handelen blijvend onder de aandacht te brengen en om dilemma's op het terrein van integriteit mee te bespreken. De provincie wil verder een goed en veilig werkklimaat bieden. Daarom is er beleid om niet-integer gedrag of ander gedrag dat grensoverschrijdend of ongewenst is, tegen te gaan. En om professionele tegenspraak te stimuleren. De stappen die gezet zijn om dit te bereiken, staan in het [jaarverslag](#) Integere en Weerbare Provincie.

2.1. Op basis van het nieuwe coalitieakkoord kwam er een nieuwe communicatiestrategie (2024-2027). Deze is besproken met PS. De strategie rust op 3 pijlers: bouwen aan vertrouwen, vinger aan de pols en zorgen voor verbinding.

2.2. Het nieuw sponsorbeleid 2024-2027 is vastgesteld door PS. In aanvulling hierop is een tijdelijke sponsorregeling voor kleine sportevenementen ingesteld. Ook is een start gemaakt met de voorbereiding voor SAIL Amsterdam, een groot sponsorevenement, waarvoor zowel in de begroting 2024 als 2025 extra budget beschikbaar is gesteld.

2.3. De provincie heeft een aantal activiteiten uitgevoerd waarvoor in het coalitieakkoord extra geld beschikbaar is gesteld. Het gaat om activiteiten op het gebied van inwonersparticipatie, het scholierenprogramma, grote communicatiecampagnes, deelname aan Pride en aandacht voor het koloniale verleden (Keti Koti). Op het gebied van participatie vond in 2024 onder meer een grote

participatiecampagne plaats over de bereikbaarheid van de kust bij Bloemendaal en Zandvoort. Ook kwamen er plannen voor participatie rond Regie op de Ruimte en werd het online platform Open Stad in gebruik genomen.

3.1. In overleg met de werkgroep participatie van PS zijn onderwerpen geselecteerd voor inwonersparticipatie waarbij geëxperimenteerd zal worden met nieuwe vormen van participatie. Inmiddels is het plan voor de inwonersparticipatie rond Regie op de Ruimte besproken met PS.

3.2 De vernieuwing van de website is vrijwel gereed. De verwachting is dat de nieuwe site in het eerste kwartaal van 2025 live gaat. De studio is onder meer ingezet voor interne en externe uitzendingen, webinars en video-opnamen.

4.1. De Statengriffie faciliteerde PS bij alle vergaderingen en ondersteunde de agendacommissie en het presidium. De Statengriffie maakte de activiteiten van PS zichtbaar met live-uitzendingen van de vergaderingen en vertelde over het werk van PS, onder meer via de website, sociale media en persberichten.

4.2. De Statengriffie organiseerde de 19e Willem Arondéuslezing die Natascha van Weezel op 15 mei uitsprak in de Grote of St.-Bavo Kerk in Haarlem.

4.3. GS kregen secretariële ondersteuning, vervoer voor de GS-leden en ondersteuning bij de organisatie en uitvoering van representatieve bijeenkomsten.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.1	Faciliteren van het provinciaal bestuur (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	10.939	14.782	15.568	-786
Baten	-59	-434	-447	13
Saldo van baten en lasten	10.880	14.348	15.121	-773
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	10.880	14.348	15.121	-773

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie heeft zich in 2024 samen met gemeenten ingezet om de kwaliteit van het openbaar bestuur verder te versterken.

- Regionale en gemeentelijke ontwikkelingen werden tijdens collegebezoeken en ambtsbezoeken van de commissaris van de Koning (CdK) besproken.
- In deze gesprekken hebben gemeenten regelmatig hun zorgen geuit over de houdbaarheid van de gemeentelijke financiën op lange termijn.

- Deze signalen bespraken GS binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) en met het Rijk.
- Daarnaast ondersteunde de provincie gemeenten om de bestuurskracht te versterken. Hierdoor kwamen gespreken tussen gemeenten op gang. Twee daarvan kozen voor samenvoeging (Hilversum en Wijdemerem).
- De provincie heeft samen met de gemeente Dijk en Waard een evaluatieonderzoek gedaan naar de uitkomsten van de herindeling Langedijk - Heerhugowaard. Dit gebeurde op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het onderzoek kwam voort uit een motie van de Tweede Kamer, met het verzoek om te onderzoeken of een grenscorrectie voor Sint Pancras en Koedijk een duurzame oplossing is. Dit bleek niet het geval.

2. In 2024 heeft de provincie het beleid op verschillende terreinen bijgestuurd en verantwoord op basis van actuele informatie en data. Dit gebeurde op het terrein van het Provinciaal Programma Landelijk gebied (PPLG), mobiliteit, economie, wonen en energietransitie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Regiomanagers zijn het vaste aanspreekpunt voor de partners in de acht bestuurlijke regio's in de provincie (Amstelland-Meerlanden, Westfriesland, Kop van Noord-Holland, regio Alkmaar, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Kennemerland en IJmond en Amsterdam). Ze zijn verantwoordelijk voor het inhoudelijk verbinden van het netwerk in de regio en de provinciale organisatie.

In de Gooi en Vechtstreek kwam in 2024 een nieuwe samenwerkingsagenda tussen de provincie en regio tot stand. Voor andere regio's, zoals Zuid-Kennemerland, zijn opties voor een vervolg in kaart gebracht. Het uiteindelijke product verschilt per regio (de vorm en inhoud van een regionale samenwerkingsagenda en de onderlinge uitvoeringsafspraken). Het gezamenlijk proces hiertoe is leidend. Voor Noord-Holland Noord (NHN) werd al samengewerkt in het kader van het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Door de Regiodeal te ondersteunen, wordt de samenwerking verstevigd. Op die manier zijn bijdragen geleverd aan de bestuurlijke, regionale samenwerkingsbijeenkomsten en (meer structureel) aan het Integraal Bestuurlijk Afstemmingsoverleg NHN. Bij de Amstelscheg was de inzet om de vijf betrokken overheden tot een gezamenlijk toekomstkader te laten komen. Er zijn regiobezoeken voor GS georganiseerd (met alle colleges van de gemeenten in de bestuurlijke regio's en de waterschappen), twee kennismakingsbijeenkomsten met GS en PS, diverse ambtelijke praktijkbezoeken en een MT-tour naar Noord-Holland Zuid.

1.2 De provincie Noord-Holland leverde een actieve bijdrage aan de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), door zowel ambtelijke als bestuurlijke inzet. Daarbij stond in 2024 de opstelling van een nieuwe MRA-Agenda voor de periode 2025-2028 centraal. Deze agenda is een visiedocument dat de koers voor de komende vier jaar aangeeft. De agenda kent een meerjarenuitvoeringsprogramma en -begroting. In december 2024 zijn de MRA-Agenda en de bijbehorende stukken door de algemene vergadering van de MRA vastgesteld.

1.3 In 2024 is het programma naar aanleiding van de 'Verkenning Sterke gemeenten, sterke regio's' ontwikkeld. GS hebben dit als concept 'Agenda Kwaliteit Openbaar Bestuur' in december 2024 vastgesteld. Eerder dat jaar kwam het '[Leernet Noord-Holland Versterkend bestuur](#)' tot stand en werd gepubliceerd op de website van de provincie. Verder zijn bestuurlijke gesprekken gevoerd met diverse gemeenten, waarbij ook oog was voor de regionale context. Ook is financiële ondersteuning verstrekt op grond van de 'Uitvoeringsregeling Versterken Bestuurskracht gemeenten Noord-Holland 2024'. De aanvragen waren voor de verkenning naar een samenwerkingspartner, de herijking van een regionale samenwerking en voor bestuurskrachtonderzoeken.

1.4 De wijze waarop GS toezicht houden, staat in de beleidsnota 'Interbestuurlijk Toezicht 2022-2025' (met uitzondering van het financieel toezicht op de waterschappen). De resultaten van het interbestuurlijk toezicht in 2024 zijn te vinden in het 'Jaarverslag Interbestuurlijk Toezicht'. Dit jaarverslag is gepubliceerd op de website van de provincie Noord-Holland, onder 'Interbestuurlijk toezicht - provincie Noord-Holland'. Financieel toezicht houdt toezicht op de financiën van 44 gemeenten en 39 gemeenschappelijke regelingen.

Voor het interbestuurlijk toezicht (IBT) Omgevingsrecht geldt dat op 1 januari 2024 de Omgevingswet is ingegaan. In dit eerste jaar van de Omgevingswet onderzocht IBT Omgevingsrecht of de 44 gemeenten de juiste en actuele documenten voor het omgevingsrecht beschikbaar hebben. Daarnaast is steekproefsgewijs toezicht uitgevoerd; de bevindingen worden gedeeld met alle gemeenten. Ook behandelde IBT Omgevingsrecht meldingen van burgers.

Interbestuurlijk toezicht op het informatie- en archiefbeheer houdt toezicht op het informatie- en archiefbeheer van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Het toezicht over 2023 werd steekproefsgewijs uitgevoerd. Interbestuurlijk toezicht op de huisvesting van statushouders is volgens het beleid uitgevoerd. De conclusie is dat steeds meer gemeenten niet kunnen voldoen aan hun taakstelling door de verstopte huizenmarkt.

2.1 In 2024 voerde de provincie de volgende beleidsevaluaties uit die hebben bijgedragen aan de bijsturing van bestaand beleid:

- evaluatie werkambassadeur
- evaluatie koplopers traject PPLG
- evaluatie wonen voor winkels
- evaluatie circulair ambassadeur
- bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050

Naast deze beleidsevaluaties evalueerde de provincie de volgende provinciale subsidieregelingen volgens het Evaluatiekader Subsidies:

- evaluatie eenmalige subsidie 'Regio Deal Maritiem Cluster Kop van NH'
- evaluatie 'UVR Kleine Infrastructuur'
- subsidie-evaluatie 'UVR-duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven'.

2.2 Verder zetten de provincie met dashboards en viewers actuele (geo)data in voor goed onderbouwde besluitvorming. In 2024 zijn onder meer de volgende viewers en dashboards opgesteld en/of geactualiseerd:

- dashboard Asielopvang
- dashboard Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
- dashboard OV-Knooppunten
- dashboard Circulaire bouwmaterialen
- dashboard Woondeals
- dashboard Energietransitie

Een volledig overzicht is te vinden op het [Portaal Kaart en Data](#).

2.3 Voor de monitoring van trends en ontwikkelingen voor het provinciale beleid zijn het afgelopen jaar onder meer de Brede Basismonitor (zie hiervoor [Profieltaart](#)) en de Monitor

Woningbouw aangevuld en geactualiseerd. Een volledig overzicht van de monitors is te vinden op het [Portaal Kaart en Data](#).

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.2	Werken aan gemeenten en sterke regio's (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	8.876	4.720	4.483	237
Baten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	8.876	4.720	4.483	237
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	8.876	4.720	4.483	237

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Opkomst bij Tweede Kamerverkiezingen 2023 (BBV indicator)	Percentage	78%	Betreft het opkomstpercentage in Nederland Bron: www.verkiezingsuitslagen.nl
Opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen 2022 (BBV indicator)	Percentage	51%	Betreft het opkomstpercentage in Nederland Bron: www.verkiezingsuitslagen.nl
Opkomst bij Provinciale Statenverkiezingen 2023 (BBV indicator)	Percentage	59%	Betreft het opkomstpercentage in Nederland Bron: www.verkiezingsuitslagen.nl
Alle gemeenten/gemeenschappelijke regelingen beoordeeld a.d.h.v. vastgesteld toezichtregime en waterschappen beoordeeld	Aantal	1	Totaal Nederland: 2 Bron: Rijksoverheid.nl

1.3 Verzekeren van openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

1. Het bevorderen van goed bestuur, door te zorgen voor goede burgemeesters.
2. Toezicht houden op en bevorderen van de bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg.
3. Inwoners overzicht verschaffen van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen.
4. Goede bestuurlijke contacten onderhouden tussen de provincie en andere overheden.
5. Het tegengaan van ondermijning en stimuleren van de eigen en lokale weerbaarheid.
6. Het uitvoeren van taken voor het Koninklijk Huis en de koninklijke onderscheidingen.
7. Het verzekeren van de veiligheid van de provinciale tunnels, onafhankelijk van regulier beheer. Voor de provincie gaat het om de Waterwolftunnel en de Abdijtunnel.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De CdK heeft als voorzitter van de provinciale Regietafel Asiel de samenwerking tussen gemeenten en het COA bevorderd, door afspraken te maken over de asielopvang. Op 1 februari 2024 waren er in Noord-Holland 9.548 opvangplaatsen beschikbaar. De taakstelling vanuit de Spreidingswet bedroeg 16.290 plaatsen. Op 31 december 2024 faciliteerden de gemeenten 10.560 plaatsen.

In het mogelijk maken van asielopvang hebben GS geen formele verantwoordelijkheid. Die taak ligt sinds de inwerkingtreding van Spreidingswet bij gemeenten. Via de eigen reguliere bevoegdheden, zoals het RO-instrumentarium, hebben GS echter wel invloed op deze opgave. Daarnaast heeft de CdK vanuit zijn rol als Rijksorgaan een formele rol: als voorzitter van de Provinciale Regietafel Asiel heeft hij de taak de samenwerking tussen gemeenten en het COA te bevorderen, om zo de opgave te realiseren. Op 1 februari 2024 waren er in Noord-Holland 9.548 asielopvangplaatsen operationeel. Noord-Holland kreeg vanuit de Spreidingswet de opgave om 16.290 opvangplekken te realiseren. Hierover zijn de Noord-Hollandse gemeenten in 2024 via de provinciale en regionale regietafels in gesprek gegaan. Op 31 oktober zond de CdK zijn verslag naar de minister van Asiel en Migratie: gezamenlijk zegden Noord-Hollandse gemeenten 14.463 opvangplaatsen toe. Op 31 december 2024 faciliteerden Noord-Hollandse gemeenten 10.560 opvangplaatsen (1.011 meer ten opzichte van 1 februari 2024).

Tussen 1 juli 2025 en 1 februari 2026 zullen gemiddeld 10.974 opvangplaatsen operationeel zijn (afgaande op de locatieplannen die de gemeenten eind januari 2025 hebben vastgesteld). Dat betekent dat gemeenten in de eerste helft van 2025 nog voor ruim 5.300 aanvullende opvangplekken locaties moeten vaststellen en realiseren. Pas dan voldoen ze aan de taakstelling vanuit de Spreidingswet

Hoe de provincie ondermijning tegengaat en de weerbaarheid stimuleert, is terug te vinden in het [Jaarverslag Integriteit en Weerbaarheid 2024](#).

1.1 De CdK is verantwoordelijk voor goede en zorgvuldige benoemingsprocedures voor burgemeesters. Ook in 2024 zijn er nieuwe burgemeesters benoemd. Zie verder het jaarverslag [rijkstaken en provincietaken - Jaarverslag cvdK 2024](#).

2.1 In 2024 was er doorlopend ambtelijk en bestuurlijk contact en samenwerking tussen de 5 veiligheidsregio's en 44 gemeenten in de provincie Noord-Holland.

2.2 De verantwoordelijkheid om snel en adequaat op crises te reageren, ligt volledig bij de veiligheidsregio's. De CdK heeft in 2024 twee netwerkbijeenkomsten voor bestuurders van overheden, vitale infrastructuur en bedrijven georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten bespraken de deelnemers thema's rondom veiligheid en crisisbeheersing.

2.3 De provincie stond in 2024 doorlopend in contact met de veiligheidsregio's en de gemeenten.

3.1 Met de Risicokaart krijgen inwoners een overzicht van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen. Op grond van de 'Regeling provinciale Risicokaart' maken en beheren de provincies de Risicokaart.

- Gemeenten en omgevingsdiensten hebben in 2024 de risicogegevens actueel gehouden.
- De provincie heeft in 2024 daarbij specifiek gezorgd voor het actueel houden van de risico's van overstromingen.
- Voor de productie en vormgeving van de Risicokaart werkte de provincie in IPO-verband samen met de andere provincies.
- De Risicokaart is via internet in te zien, op de Atlas van de Leefomgeving van de rijksoverheid.
- Voor het technische beheer en de doorontwikkeling van de Risicokaart heeft de provincie in 2024 een jaarlijkse bijdrage aan het IPO verstrekt.

4.1 De CdK legt reguliere bezoeken aan gemeenten af, bemiddelt, adviseert en intervenueert bij bestuurlijke problemen, en verbindt publieke partijen. Hij organiseert bestuurlijke bijeenkomsten, rapporteert over bestuurlijke problematiek en gaat in gesprek. Zie hiervoor [Ontmoeten en verbinden - Jaarverslag cvdK 2024](#)

5.1 Samen met de gemeenten heeft de provincie gewerkt langs de lijn van de Noord-Hollandse Weerbaarheidsnorm. Deze is vastgesteld in januari 2025.

6.1 De koning en leden van het Koninklijk Huis worden in de provincie begeleid door de commissaris. Hij adviseert over organisaties en initiatieven die koninklijke aandacht verdienen en draagt bij aan de organisatie van bezoeken. Hij adviseert over voordrachten voor onderscheidingen en predicaten. Ook in 2024 hield de commissaris zich bezig met bemiddeling. Zie hiervoor [Ontmoeten en verbinden - Jaarverslag cvdK 2024](#).

7.1 Tunnelveiligheid is een verantwoordelijkheid van GS. Om de advisering en het toezicht te organiseren, is bij de sector Kabinet een tunnelveiligheidsbeambte benoemd. Deze geeft onafhankelijk (on)gevraagd advies aan de tunnelbeheerder van de directie Beheer en Uitvoering.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.3	Verzekeren van Openbare orde en veiligheid (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	481	1.047	858	190
Baten	0	-12	-5	-7
Saldo van baten en lasten	481	1.035	853	183
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	481	1.035	853	183

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

1.4 Belangen van provincie behartigen op landelijk en Europees niveau

Wat hebben we bereikt?

1 Veel grote, actuele bestuurlijke vraagstukken raken de transities in het landelijk gebied. Bij de aanpak daarvan heeft het Rijk de medewerking van provincies nodig. De rol van provincies in het openbaar bestuur is dan ook sterker geworden. De provincie Noord-Holland heeft in 2024 meer ambtelijke en bestuurlijke inzet gepleegd voor de lobby in Den Haag en Brussel, en voor de provinciekoepel IPO. Daarmee heeft de provincie Noord-Holland een sterkere positie gekregen binnen het politiek-bestuurlijke krachtenveld in Den Haag.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De participatie van Noord-Hollandse bestuurders en ambtenaren binnen interprovinciale overlegstructuren is versterkt, de voorbereiding van vergaderingen en bijeenkomsten is geïntensiveerd, de aanwezigheid van onze ambtenaren en bestuurders in Den Haag en Brussel. De vraagstukken die daar spelen komen vaker en uitgebreider aan de orde in GS en PS.

1.2 In het kader van de Europastrategie 2022–2030 werkte de provincie Noord-Holland actief aan het beïnvloeden van Europees beleid. Samen met Europese partners bracht de provincie haar standpunten onder de aandacht in Brussel. De provincie voerde gesprekken met vertegenwoordigers van Europese instellingen en de Nederlandse Permanente vertegenwoordiging in Brussel. Met als doel om belemmeringen in Europees beleid aan te kaarten. Daarnaast schreef de provincie, samen met partners, visiepapers over onderwerpen als bio-economie en cohesiebeleid. Deze papers werden gepresenteerd aan Europese instanties.

1.3 In Brussel werkte de provincie samen in het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). Het Huis van de Nederlandse Provincies wordt bestuurd door dertien provinciale bestuurders: één bestuurder per provincie en de HNP-voorzitter namens het IPO. De commissaris van de Koning is voorzitter van het Huis van de Nederlandse Provincies. Het HNP maakt het mogelijk om Europees beleid efficiënter te monitoren en gezamenlijke standpunten effectiever onder de aandacht te brengen. In HNP-verband volgde de provincie de ontwikkelingen in Brussel op de voet. Zo kon de provincie de provinciale organisatie en het bestuur op de hoogte houden van mogelijke gevolgen

van nieuw EU-beleid. De provincie nam actief deel aan de HNP-werkgroepen die aansluiten bij de prioritaire onderwerpen in de provinciale Europastrategie, namelijk de werkgroepen Agrifood, Mobiliteit, Circulaire Economie en Klimaat & Energie. Gedeputeerde Rommel was bestuurlijk trekker van de werkgroep Circulaire Economie en heeft vanuit die rol HNP aangesloten bij het position paper over de EU bio-economie strategie.

1.4 Naast samenwerking in IPO-verband en de andere Nederlandse provincies, werkte de provincie ook samen met andere partijen met gelijkwaardige belangen richting EU. Door de krachten te bundelen en kennis uit te wisselen in Europese netwerken, kan de provincie efficiënter en met meer impact haar Europastrategie uitvoeren. Met dat doel is de provincie bestuurlijk vertegenwoordigd in Europese instituties, zoals het Comité van de Regio's. Naast zijn rol als HNP-voorzitter is de commissaris van Koning delegatieleider van de Nederlandse delegatie in het t [Comité van de Regio's](#). Ook is de provincie lid van EU-netwerken, zoals de [CPMR](#) (belangenorganisatie en denktank van maritieme regio's), [POLIS](#) (een netwerk van Europese steden en regio's op het gebied van innovatieve vervoersoplossingen) en [ERIAFF](#) (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry).

1.5 De provincie is medeverantwoordelijk voor de uitvoering van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Hieronder vallen [Kansen voor West 3](#) (KVV3) en [Interreg](#) (de programma's North West Europe en North Sea Region). Dit geldt ook voor het Europese Just Transition Fund dat voor Noord-Holland aan de [regio IJmond](#) is toegewezen. In 2024 zijn er in al deze programma's openstellingen voor subsidieaanvragen gedaan. Deze programma's dragen bij aan de uitvoering van het Noord-Hollands coalitieakkoord. Daarom heeft de provincie twee uitvoeringsregelingen met als doel Noord-Hollandse partijen te stimuleren meer gebruik te maken van deze EU-subsidieprogramma's. In 2024 zijn in beide uitvoeringsregelingen aanvragen gedaan.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.4		Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		3.772	4.481	4.532	-51
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		3.772	4.481	4.532	-51
Stortingen reserves					
1.4	Reserve Cofinanciering Europese projecten	1.243	1.200	1.200	0
Onttrekkingen reserves					
1.4	Reserve Cofinanciering Europese projecten	0	-2.209	-2.242	33
Resultaat		5.015	3.472	3.490	-18

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

Doelenboom

2. Klimaat en gezonde leefomgeving

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Maatschappelijk doel

De provincie Noord-Holland committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de afspraken die daarna zijn gemaakt om voor 2030 55% CO₂-reductie te behalen (vergeleken met 1990). Daarom is het bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering één van de speerpunten. De energietransitie speelt hierin een belangrijke rol: de overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen en het realiseren van een duurzame energieproductie. De provincie draagt op verschillende manieren bij aan de vermindering van CO₂-uitstoot: via verduurzaming van mobiliteit, de gebouwde omgeving, de industrie, de energieopwek, de landbouw en het landgebruik. Hoe dat gebeurt, komt aan bod in de verschillende hoofdstukken van de begroting onder bereikbaarheid, economie (hier gaat het om maatregelen in de industrie en het bedrijfsleven) en bij andere onderwerpen.

De provincie Noord-Holland wil een gezondere fysieke leefomgeving voor inwoners. Dat is nodig, omdat er in de provincie veel industrie en verkeer is nabij woonwijken. En doordat Schiphol zorgt voor veel milieu- en geluidbelasting. Om een goede balans te vinden tussen alle functies, kiest de provincie voor gezondheid als uitgangspunt. Daarbij zoeken we naar oplossingen die zowel de leefomgeving als de economie ten goede komen.

Rekening Programma - Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2	Klimaat en gezonde leefomgeving			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	86.591	64.375	63.401	974
Baten	-6.324	-7.414	-8.913	1.499
Saldo van baten en lasten	80.267	56.961	54.488	2.473
Stortingen reserves	2.523	649	649	0
Onttrekking reserves	-22.888	-23.831	-22.868	-963
Resultaat	59.902	33.779	32.269	1.510

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
2	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Omgevingsdienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	Beheer fonds voor de nazorg stortplaatsen
2	Alliander N.V.	Energievoorziening
2	N.V. Afvalzorg Holding	Efficiënt gebruik stortplaatsen
2	SolaRoad B.V.	Verduurzaming van de energiesector

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de jaarstukken.

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

Wat hebben we bereikt?

1. Klimaat en energie

Om het klimaatdoel van 55%-reductie in broeikasgasuitstoot in 2030 te behalen, stelde de provincie in 2024 de Noord-Hollandse Klimaataanpak vast. Daarmee is het reductiedoel onderdeel geworden van de provinciale begrotingscyclus. Dit betekent onder meer dat elke gedeputeerde binnen haar of zijn portefeuille verantwoordelijk is voor het realiseren van de afgesproken reducties. De voortgang op weg naar het behalen van de 2030-doelstelling wordt gemonitord met de provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV).

1.a Regionale Energiestrategie (RES)

De provincie ondersteunt gemeenten bij de RES door subsidies te verstrekken en participatie te bevorderen. Hierdoor konden energiecoöperaties professionaliseren en ontstonden nieuwe initiatieven. De samenwerking tussen gemeenten is verbeterd, en daarmee ook de afstemming bij energieopwekking.

Aanlanding wind op zee

De provincie heeft een proces opgesteld om te komen tot een breed gedragen regioadvies voor de aanlanding van windenergie. De energiebehoefte op land werd in kaart gebracht. Als gevolg van deze inventarisatie bleek het niet langer nodig om te onderzoeken of de omgeving Den Helder geschikt is voor het aan land brengen van elektriciteit die op zee wordt opgewekt.

1.b Warmte

De provincie werkte aan de versnelling van de ontwikkeling van warmtenetten in Noord-Holland en verkreeg inzicht in geschikte organisatievormen voor een publiek warmtebedrijf. Gemeenten kregen ondersteuning van de provincie bij de warmtetransitie. Hierdoor zetten zij een stap met het warmteprogramma. Bedrijven zijn gestimuleerd om energiemaatregelen te nemen die tot verdere verduurzaming leiden.

2. Energie-infrastructuur

De samenwerking met netbeheerders en gemeenten leidde tot inzicht in de netcongestie en tot een toekomstvisie op het energiesysteem. De provincie ondersteunden gemeenten en bedrijven bij energie-infrastructuurprojecten. Dat gebeurde onder meer via de New Energy Coalition en door de inzet op energiebesparing via de omgevingsdiensten.

3. Waterstof

Noord-Holland positioneerde zich nationaal en internationaal als Hydrogen Valley. De verduurzaming van zware mobiliteit en scheepvaart is bevorderd, onder andere door samenwerking in het RH2INE-programma (Rhine Hydrogen Integration Network of Excellence). Daarnaast kwam er een nieuw waterstofprogramma tot stand, met daarin concrete stappen om waterstof binnen de provincie verder te ontwikkelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Klimaat en Energie

De provincie stelde de Noord-Hollandse Klimaataanpak op en voerde de provinciale Klimaat- en Energieverkenning uit. Ook werden onderzoeken naar monitoring en evaluatie opgezet. Het draagvlak is versterkt via burgerpeilingen en door advies in te winnen bij Klimaatverbond Nederland. Daarnaast onderzocht de provincie hoe klimaatadaptatie en -verandering elkaar kunnen versterken. Dit leidde onder meer tot aanpassingen in de omgevingsverordening.

a. Regionale Energiestrategie (RES)

De provincie verstrekke subsidies voor zonneparken, zonne-energie boven parkeerplaatsen en participatieprocessen. Dit bood kansen (onder andere aan energiecoöperaties) om zich verder te ontwikkelen. Er is een windkwartiermaker aangesteld om gezamenlijke initiatieven voor windenergie te stimuleren. Daarnaast inventariseerde de provincie in onderzoek naar de effecten van windturbines op vogels en in zonne-energieprojecten langs snelwegen.

b. Aanlanding wind op zee

De provincie is begonnen met het opstellen van het regioadvies. Hiermee wordt de inbreng van de gemeenten geborgd bij de ontwikkeling van de aanlanding van windenergie en het 380kV-netwerk. Er zijn twee Cluster Energie Strategieën (CES) ontwikkeld. Samen met gemeenten en netbeheerders is gewerkt aan energie-infrastructuurprojecten, waaronder het project hoogspanningsstation A9 Zuid, waarvoor de provincie bevoegd gezag is.

1.2 Warmte

De provincie analyseerde 4 warmtenetcases om een keuze te kunnen maken over de rol die zij kan vervullen bij een publiek warmtebedrijf. Het Servicepunt Duurzame Energie ondersteunde (mede door de provincie) gemeenten, regio's en andere betrokkenen op het gebied van de energietransitie in de gebouwde omgeving. Via het Energiebesparingsakkoord kregen bedrijven een stimulans om energiemaatregelen te treffen. Ook werd er een tussenevaluatie uitgevoerd.

2.1 Energie-infrastructuur

De provincie werkte samen in de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland en in de Energyboard. Er werden subsidies verstrekt voor ruimtelijke procedures en energiehubs. Bedrijven kregen via de SON-regeling (subsidie voor netcongestie-oplossingen) inzicht in hun elektriciteitsprofiel. Verder stelde de provincie de Energievisie 2.0 op.

3.1 Waterstof

De provincie heeft kennis opgebouwd over waterstofveiligheid en waterverbruik van elektrolyzers. Via lobbybrieven en evenementen werd Noord-Holland gepromoot als Hydrogen Valley. Daarnaast werkte de provincie samen met het projectbureau NZKG (Noordzeekanaalgebied) en het Ontwikkelingsbedrijf NHN om waterstofontwikkelingen te coördineren.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 2.1		Bijdragen aan de energietransitie			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		31.727	14.850	14.290	560
Baten		-47	-4.317	-3.814	-503
Saldo van baten en lasten		31.680	10.533	10.476	57
Stortingen reserves					
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	33	33	33	0
2.1	Reserve Warmte Transitie	1.137	-863	-863	0
2.1	Reserve Energietransitie	33	33	33	0
Onttrekkingen reserves					
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	-1.534	-4.329	-4.311	-18
2.1	Reserve Warmte Transitie	-9.255	-1.118	-1.152	34
2.1	Reserve Subsidies Warmtetransitie	-770	1.004	1.008	-4
2.1	Reserve Energietransitie	-7.623	-10.816	-10.830	14
Resultaat		13.702	-5.522	-5.605	83

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Luchtverontreiniging: CO2 emissie in ton (BBV indicator)	Aantal	12.723.000	Betreft de totaal bekende CO2 uitstoot (Aardgas, elektriciteit, stadswarmte, voertuigbrandstoffen) in 2023 in de provincie Noord-Holland. Bron: De Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
Energieneutraliteit: productie van energie in petajoule (BBV indicator)	Aantal	27.431.000	Betreft de totale productie van hernieuwbare energie in petajoule in 2022 Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Wat hebben we bereikt?

1. Op 15 juli 2024 stelden PS de startnotitie 'Gezonde Leefomgeving' vast. Deze startnotitie markeert een beginpunt voor verdere beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving. Dit gebeurt langs drie lijnen: vermindering van uitstoot (bronbeleid), bescherming en verbetering van de gezonde leefomgeving, en kennis van en inzicht in de gezonde leefomgeving. De provincie gaat een veilige, gezonde, fysieke leefomgeving volwaardig laten meewegen bij het maken ruimtelijke keuzen. Bijvoorbeeld als het gaat om woningbouw in de nabijheid van industrie. De voorgenomen beleidsontwikkeling voor het thema gezonde leefomgeving kreeg daarom een nauwe relatie met het traject Regie op de Ruimte (op weg naar een nieuwe omgevingsvisie voor Noord-Holland).

2. De omgevingsdiensten in Noord-Holland borgen de basiskwaliteit van onze leefomgeving. Hiertoe verrichtten zij in 2024 in opdracht van de provincie uitvoerings- en handhavingstaken: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), op basis van de wet en onze Omgevingsverordening.

3. De provincie voerde taken uit om de grondwaterkwaliteit en drinkwatervoorziening te beschermen:

- Er vond bodemsanering van spoedlocaties plaats
- Verontreinigingen werden onderzocht en aangepakt
- Er vond nazorg plaats bij stortplaatsen

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Lucht en geur

- Voor het Schone Lucht Akkoord is een decentraal uitvoeringsplan 2024 vastgesteld.

- De evaluatie van het provinciale luchtmeetnet (gestart in 2023) is in 2024 afgerond; GS hebben besluiten genomen over vervolgacties.
- De vervanging van apparatuur van het luchtmeetnet was voorzien voor 2024. De uitvoering is in handen van de GGD Amsterdam en vindt plaats in 2025.
- Eind 2024 startte de provincie met de voorbereidingen voor een meerjarig vervolg van Hollandse Luchten.
- In 2024 maakte de provincie afspraken met de omgevingsdiensten over het toepassen van vermijdings- en reductieprogramma's (VRP) bij afvalbedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Voor andere bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, zijn eind 2024 afspraken gemaakt met de omgevingsdienst voor het opnieuw indienen van VRP's in 2025.
- Eind 2024 is de jaarrapportage van het e-nosenetwerk opgeleverd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

1.2 Geluid

- De provincie is begonnen met het opstellen van een 'Actieplan Geluid' en ging van start met de implementatie van SWUNG-2 ('Samen Werken in de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid'), voor zowel provinciale wegen als industrieterreinen van regionaal belang.

1.3 Omgevingsveiligheid

- De provincie werkte samen met de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam om beleid op te stellen voor de omgevingsveiligheid in het gebied Westpoort. Dat beleid kwam in 2024 niet tot stand, doordat nader onderzoek nodig was. In 2025 werken de partijen verder aan het opstellen van het beoogde beleid.
- Met het oog op de energietransitie liet de provincie samen met de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam onderzoek uitvoeren naar de veiligheidsrisico's en het ruimtebeslag die de energietransitie vraagt in het kader van omgevingsveiligheid.

1.4 Milieuruimte

- In de uitvoeringsagenda NOVEX NZKG is een hoofdstuk opgenomen over een gezondere leefomgeving, met daarin een lijst van actiepunten op het gebied van milieuruimte en gezonde leefomgeving.
- De provincie speelde een actieve rol (mede dankzij de startnotitie Gezonde Leefomgeving) bij het agenderen van het belang van een gezonde leefomgeving bij andere overheden.

1.5 Beleidsontwikkeling gezonde leefomgeving

- In juli 2024 stelden PS de startnotie 'Gezonde Leefomgeving' vast. Deze startnotitie markeert een beginpunt voor verdere beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving.
- In oktober 2024 stelden GS het 'Plan van aanpak beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving' vast. Hierin staat een procesvoorstel voor de beleidsontwikkeling voor het komende anderhalf jaar.
- In 2024 maakte het RIVM, in opdracht van de provincie, een ruimtelijke analyse van de gezonde leefomgeving en de kwetsbaarheid in Noord-Holland Noord. De rapportage werd begin 2025 openbaar gemaakt.

1.6 Stortplaats Nauerna

- In 2024 is het onderzoek van het RIVM afgerond naar veilige recreatie op een gesloten stortplaats. Het resultaat is een generiek beoordelingskader dat het bevoegd gezag en initiatiefnemers kunnen gebruiken om te beoordelen of en hoe op een stortplaats op een veilige manier recreatie kan plaatsvinden.
- Het RIVM voerde in 2024 in opdracht van de provincie een locatiespecifieke beoordeling uit voor recreatie op Park Nauerna. Op basis hiervan koos de provincie samen met de uitvoeringpartners een scenario voor de inrichting van de stortplaats en het park. In 2025 krijgt de uitvoering van de afspraken een vervolg.

2.1 Sturen op VTH

- GS stelden in 2024 de 'Nota Uitvoering en handhaving' vast. Deze biedt omgevingsdiensten belangrijke kaders en richtlijnen. Ze gebruiken deze bij het opstellen van zowel hun meerjarige regionale uitvoerings- en handhavingsstrategie, als voor de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's per omgevingsdienst. De financiële vertaling van de uitvoeringsprogramma's vindt plaats in de overeenkomsten (dienstverleningsovereenkomst, uitvoeringsovereenkomst of afsprakenkader) en in de begrotingen van de omgevingsdiensten. Deze begrotingen zijn eind 2024 door GS vastgesteld voor het komende jaar.

2.2 Interbestuurlijk programma VTH

- Het 'Interbestuurlijk programma versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving' (IBP VTH) is per 30 september 2024 afgerond. De 58 resultaten van dit programma zijn vastgelegd in een borgingsnotitie. Hierin is voor alle producten vastgelegd wie in de komende jaren verantwoordelijk is voor de implementatie. Enkele resultaten van het programma zijn: het beter en meer delen van kennis over innovaties in bedrijfsprocessen, effectieve handhaving door het delen van de juiste informatie, meer financiële armslag bij omgevingsdiensten (zodat ze meer kwaliteit en innovatie kunnen bieden) en extra inzet op de onderwerpen die uit regionale risicoanalyses naar voren komen.
- Het IBP VTH heeft in zogeheten robuustheidscriteria de ondergrens vastgelegd voor alle omgevingsdiensten in Nederland. In Nederland zijn slechts 2 omgevingsdiensten robuust, waaronder de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied in Noord-Holland. Dat betekent dat 3 van de 4 omgevingsdiensten in Noord-Holland nu niet robuust zijn. Zij moesten een plan van aanpak inleveren, waarin staat hoe ze ervoor zorgen dat ze voor 1 april 2026 wél robuust zijn.

2.3 TATA Steel

- GS stelden begin 2024 het geactualiseerde 'Programma Tata Steel 2024-2030' vast.
- Op het gebied van monitoring en onderzoek zijn eind 2024 een nieuw depositieonderzoek en een opinieonderzoek onder omwonenden uitgevoerd.
- De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft in 2024 diversen emissiemetingen uitgevoerd, onder andere bij de twee kookfabrieken van Tata Steel. Ook leverde de omgevingsdienst een evaluatie op van het geluidzonebeheermodel.
- De Omgevingsdienst heeft in 2024 het toezicht en de handhaving bij Tata Steel opgevoerd, in het bijzonder bij de kooks- en gasfabriek 2.

- De verduurzaming van Tata Steel met het project Heracless-Groen Staal is een omvangrijke ontwikkeling. De provincie en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied staan voor de belangrijke taak om een projectbesluit te nemen en vergunningen te verlenen. Als onderdeel hiervan is in 2024 de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' (NRD) van Tata Steel binnen de Milieueffectrapport procedure beoordeeld. Dit leidde tot een advies op deze notitie. Hierbij zijn ook adviezen van andere overheden en zienswijzen van onder andere omwonenden en milieuorganisaties betrokken.
- Informatievoorziening en participatie zijn belangrijke onderwerpen als het gaat om Tata Steel. In 2024 organiseerde de omgevingsdienst over de NRD voor het project Heracless-Groen Staal twee informatieavonden. In mei was een brede informatieavond over industrie en gezondheid in de IJmond deze is georganiseerd door de gezamenlijke overheden (gemeenten, provincie en het Rijk).
- Het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond vond meerdere keren plaats. Daarmee werd een bijdrage geleverd aan de samenwerking tussen overheden, GGD Kennemerland en de Omgevingsdiensten NZKG en IJmond.

3.1 Mijnbouwwet

- In 2024 bracht de provincie verschillende adviezen op het gebied van opsporingsvergunningen en opslagplannen voor geothermie uit aan het Rijk. Dit in het kader van de Mijnbouwwet. Deze adviezen worden opgesteld in samenwerking met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

3.2 Bescherming grond- en drinkwater

- In 2024 stelde de provincie in het kader van gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi meerdere scenario's op om de risico's van verspreiding van verontreiniging van het grondwater te ondervangen. Deze risico's betreffen de drinkwaterwinning bij Laren. De uitwerking van de scenario's loopt door in 2025.

3.3 Bodemsanering

- De provincie heeft in 2024 de provinciale bodemtaken voortgezet volgens de landelijke 'Bestuurlijke Afspraken Bodem en Ondergrond 2023-2030'.
- De provincie Noord-Holland telt 95 spoedlocaties bodemsanering. Op 57 locaties is de sanering volledig afgehandeld. Hiermee is ook de sanering van spoedlocaties met loodverontreiniging op speelplaatsen afgerond. Op 33 locaties is een sanering gaande en op 5 locaties lopen onderzoeken of onderhandelingen. De provincie heeft ervoor gezorgd dat op alle locaties de risico's in ieder geval zijn beheerst.
- Het onderzoek naar loodverontreinigingen in schooltuinen is afgerond. Hieruit zijn geen saneringslocaties voortgekomen.
- Het onderzoek naar PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) in de duintuinen is afgerond. Hierbij zijn metingen gedaan naar PFAS in de geteelde gewassen. Het onderzoek geeft geen aanleiding tot het nemen van maatregelen. Wel zijn in afstemming met de GGD en het RIVM gebruiksadviezen gegeven.
- Het onderzoek naar PFAS-aandachtslocaties is voortgezet, met daadwerkelijk bodemonderzoek op 5 locaties. Op 1 locatie loopt vervolgonderzoek in verband met aangetroffen verhogingen aan PFAS in het grondwater.

- De provincie verleende de eerste subsidies aan gemeenten op grond van de uitvoeringsregeling subsidie diffuus lood. Eind 2024 viel het besluit om deze subsidieregeling in 2025 te verlengen.
- De provincie heeft in 2024 het overleg voortgezet met het Rijk, kustprovincies, onderzoeksinstituten en drinkwaterbedrijven over het opzetten van een breed onderzoek naar PFAS en seaspray. In 2024 heeft de provincie een SPUK-aanvraag (specifieke uitkering) gedaan voor onderzoek naar PFAS en seaspray, onderdeel bodem. Deze aanvraag is gehonoreerd.
- De provincie heeft zich blijvend ingezet voor het overdragen van kennis over bodem en water, op een breed aantal thema's naast bodemverontreiniging. Ook in 2024 vond op regelmatige basis (bodem)overleg plaats met de omgevingsdiensten. In 2024 is een ambtelijk bodemberaad georganiseerd met hulp van de provincie Noord-Holland. Deze bijeenkomst was voor alle decentrale overheden die zich met bodem bezighouden.

3.4 Landelijk bodemoverleg

- De provincie nam in IPO-verband deel aan overleg om te komen tot afstemming met VNG, Rijk en Unie van Waterschappen. Vanaf 2024 is de provincie hiervoor overigens niet langer bestuurlijk portefeuillehouder binnen het IPO.

3.5 Nazorg stortplaatsen

- In 2024 is de lopende sluitingsprocedure van een stortplaats (Schoteroog) niet afgerond. Deze staat nu gepland op 1 juli 2025.
- In 2024 is een nazorgplan van de stortplaats Nauerna namens GS goedgekeurd. Op de 2 gesloten stortplaatsen (De Poel en Insteekhaven) wordt in opdracht nazorg uitgevoerd. De sluitingsprocedure voor 1 stortplaats (Hollandse Brug) is opgestart.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 2.2		Bevorderen gezonde leefomgeving (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		54.864	49.525	49.111	414
Baten		-6.277	-3.097	-5.100	2.003
Saldo van baten en lasten		48.587	46.428	44.012	2.416
Stortingen reserves					
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	1.000	1.000	1.000	0
2.2	Reserve Bodemsanering	319	445	445	0
Onttrekkingen reserves					
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	-2.667	-6.803	-6.731	-72
2.2	Reserve Bodemsanering	-1.039	-1.769	-852	-917
Resultaat		46.200	39.301	37.874	1.427

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Programma 3 Ruimte en Wonen

Doelenboom

3. Ruimte en Wonen

3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening

3.2 Versnellen en programmeren woningbouw

3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie

Maatschappelijk doel

De Omgevingsvisie NH2050 vormt het strategische langetermijnbeleid van de provincie Noord-Holland. De hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050 is zorgen voor balans tussen economische groei en leefbaarheid. Een belangrijk aspect van de leefbaarheid is een gezonde, veilige en goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Alle ontwikkelingen die spelen, vragen om ruimte. Denk aan de geplande woningbouw, de aanleg van energie-infrastructuur, de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën (RES'en), de belangen van bedrijvigheid, landbouw en natuur en de eisen die samenhangen met de klimaatverandering. Juist op provinciale schaal moet de afweging worden gemaakt over wat waar en op welke manier kan.

Als woningmarktregisseur zet de provincie zich actief in om de grote woonopgave in Noord-Holland te realiseren. De provincie kiest een aanjagende rol, met als doel om tot en met 2030 191.000 woningen te realiseren en wil de gemiddelde bouwproductie flink verhogen vergeleken met de afgelopen jaren. Samen met gemeenten en het Rijk formuleert de provincie de uitgangspunten en kaders voor de regionale woningbouwprogrammering. Hierbij worden niet alleen afspraken gemaakt over voldoende plancapaciteit en bouwlocaties. Maar ook over voldoende betaalbare huizen en ruimte voor doorstroming, zowel koop als huur. De provincie streeft daarbij naar een evenwichtige woningvoorraad per gemeente en regio. Daarnaast stimuleert de provincie woningbouw op goed bereikbare locaties, zoals ov-knooppunten, nabij werk en voorzieningen.

De provincie heeft de taak om, samen met de waterpartners, de waterveiligheid te waarborgen, voor voldoende en schoon zoet- en drinkwater te zorgen, de (ruimtelijke) omgeving afdoende voor te bereiden op de gevolgen van het veranderende klimaat en rekening te houden met de draagkracht en kwaliteit van de bodem binnen de provincie.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3	Ruimte en Wonen			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	28.926	27.288	25.813	1.475
Baten	-6.692	-220	-1.339	1.119
Saldo van baten en lasten	22.234	27.068	24.474	2.594
Stortingen reserves	1.200	80.079	80.079	0
Ottrekking reserves	-8.971	-18.312	-17.640	-672
Resultaat	14.463	88.835	86.913	1.922

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
3	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio
3	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied
3	Zeestad Beheer B.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3	Zeestad C.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3	N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de jaarstukken.

3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

- Als regisseur in de ruimtelijke ordening heeft de provincie in 2024 het volgende bereikt:
 - De provincie stelde het 'Ruimtelijk Voorstel' vast en de 'Startnotitie voor Regie op de Ruimte'. In dat traject gaat de provincie ruimtelijke keuzen maken.
 - De provincie bood ruimte aan woningbouwprojecten aan de randen van kernen en in dorpslinten in het beschermd landschap. Dit in het kader van de leefbaarheid, voorzieningen en vitaliteit van kernen en dorpslinten.
- Als het gaat om de regionale luchthavens heeft de provincie in 2024 het volgende bereikt:
 - Samen met de Rijkspartners werkte de provincie aan de uitvoering van het programma NOVEX Schipholregio.
 - De luchthavens werkten binnen hun bestaande milieuruimte.

- In Europa en bij het ministerie van IenW is gewerkt aan wet- en regelgeving om nieuwe luchtvaarttoepassingen, zoals drones, mogelijk te maken, waarbij een goede relatie is gelegd met ruimtelijke ordening.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie heeft in 2024 de ‘Samenwerkingsovereenkomst Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord’ ondertekend. Alle gemeenten in Noord-Holland Noord en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zetten hun handtekening onder dit document. Daarnaast stelde de provincie het ruimtelijk voorstel ‘Vormgeven aan de toekomst van Noord-Holland. Op weg naar een Ruimtelijk Voorstel’ vast. Dit werd aangeboden aan het Rijk. Verder stelde de provincie de startnotie ‘Regie op de Ruimte’ vast; de opmaat naar de actualisatie van de Omgevingsvisie. Er is nog geen ruimtelijk arrangement met het Rijk vastgesteld. Dat komt doordat er nog geen overeenstemming was tussen Rijk en provincies over de vorm, het proces en de inhoud van het ruimtelijk arrangement.

1.2 Eind 2024 kwam de ‘Uitvoeringsagenda Noordzeekanaalgebied’ gereed en werd aangeboden aan PS. Binnen de NOVEX Schipholregio heeft de provincie samen met gemeenten en het Rijk gewerkt aan de uitvoering van deze agenda. In 2024 werkte de NOVEX MRA aan de 3 hoofdpogaven: meerkernige ontwikkeling met menselijke maat, groenblauw netwerk en toekomstbestendig watersysteem in en om de stad, en Infrastructuur en duurzame energie. Dit alles als voorbereiding op de ‘Uitvoeringsagenda MRA NOVEX’ en de Investeringsagenda (vaststelling 2025) die daarbij hoort. Voor de NOVEX-Groene Hart zijn de Ontwikkelstrategie en de realisatieagenda in 2024 vastgesteld.

1.3 Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. Het afgelopen jaar stond in het teken van het leren werken met de wet en het bijbehorende Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het eigen maken van nieuwe werkwijzen en instrumenten was daarvan een belangrijk onderdeel. Dit gebeurde zowel intern als in de samenwerking met ketenpartners, zoals gemeenten en omgevingsdiensten.

1.4 De provincie heeft dit jaar de Omgevingsverordening herzien voor de borging van haar belangen in relatie tot onder andere woningbouw, zonne-energie en klimaatadaptatie. De wijzigingen zijn doorgevoerd als onderdeel van de reguliere wijzigingscyclus.

1.5 De provincie stelde adviezen op voor provinciale projecten met een ruimtelijke impact. De provincie heeft ook diverse onderzoeken en projecten uitgevoerd ter versterking van de ruimtelijke structuur van Noord-Holland. Het betreft de volgende onderzoeken: een onderzoek naar voorzieningen in heel Noord-Holland, en daarbinnen de gemeente Bergen; een ontwerpend onderzoek naar de ruimtelijke energie-regimes in Noord-Holland (een nieuw perspectief op de samenhang tussen energie en ruimte, en wat dit betekent voor de keuzen vandaag); een actualisatie van de monitor arbeidsmigranten en een onderzoek naar de gezonde leefomgeving in Noord-Holland Noord. Dit laatste onderzoek dient als input voor het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Verder startte de provincie met een verkenning van transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn.

1.6 De provincie werkte aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit door het inzetten van de adviescommissie ruimtelijke ontwikkelingen (ARO), het ambtelijke adviesteam ruimtelijke kwaliteit (ARK) en het ontwerpteam. De ARO bracht 15 adviezen uit, het ambtelijke adviesteam 76. Het ontwerpteam nam deel in diverse provinciale projecten en programma's.

1.7 De provincie bood in de Omgevingsverordening ruimte aan woningbouw tot en met 25 woningen aan de randen van kernen en in dorpslinten in het beschermd landschap. Daarnaast stelde de provincie een notitie vast waarmee ruimte ontstaat voor woningbouwprojecten vanaf 25 woningen in beschermd gebied. Het gaat dan om maatwerk voor bijzondere gevallen. Beide initiatieven passen in het kader van de leefbaarheid, voorzieningen en vitaliteit van deze kernen en dorpslinten. De provincie startte in 2024 ook met de evaluatie van het beleid voor vrijkomende agrarische en niet-agrarisch bebouwing in het landelijk gebied. Functiewijziging wordt hierin meegenomen.

2.1 De provincie werkte via de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) samen met het Rijk aan het versterken van de leefomgevingskwaliteit in de NOVEX Schipholregio. Dankzij deze samenwerking kwam er ruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkeling in Rijssenhout en op Kronenburg in Amstelveen. De impact van de luchtvaart en de ruimtelijke belangen heeft de provincie actief ingebracht in de trajecten van het ministerie van IenW.

2.2 Voor de Westeinderscheg stelde de provincie een eerste programmaring op. Op basis hiervan werd in 2024 begonnen met het maken van een concept-uitvoeringsprogramma. Een aantal projecten uit het werkprogramma van de Westeinderscheg zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda's van de verschillende NOVEX-gebieden (MRA, Schipholregio en Groene Hart). In 2024 is een project gerealiseerd dat via de uitvoeringsregeling Westeinderscheg is gesubsidieerd: het Legmeerbos in Uithoorn. Dit project is feestelijk geopend.

2.3 De provincie heeft de luchthavens in het provinciaal luchtvaartoverleg gevraagd met een plan te komen over een emissievrije luchthaven (2030) en emissievrije luchtvaart (2050).

2.4 Er zijn 22 TUG-aanvragen (Ontheffing tijdelijk en uitzonderlijk gebruik luchtvaartuigen) binnengekomen in 2024. De provincie heeft er 17 behandeld. Bij de overige 5 aanvragen was sprake van een dubbele of verkeerde aanvraag, of het bleek te gaan om een aanvraag voor ballonvaart of drones.

2.5 In 2024 gaf de provincie de eerste aanzet voor een kennisprogramma voor innovatieve luchtvaarttoepassingen, zoals drones en elektrisch vliegen. Een van de onderdelen wordt het Sustainable Air Mobility Lab. Hierin wil de provincie ruimte geven aan experimenten en demonstraties in Noord-Holland. De provincie werkt hierin samen met regionale overheden, kennisinstellingen en bedrijven, die actief zijn op dit gebied.

2.6 Tijdens de Sustainable Air Mobility-innovatiemissie maakte het Nederlandse ecosysteem van bedrijven, kennisinstellingen en overheden (waaronder de provincie Noord-Holland) kennis met innovatieve ontwikkelingen in Californië. Daar is ook een Letter of Intent getekend om samen te werken om deze nieuwe vormen van luchtvaart op een zorgvuldige manier verder te ontwikkelen. Dit heeft onder andere geleid tot plannen voor de luchthaven in Den Helder, in samenwerking met het Maritiem Cluster.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 3.1		Regie voeren op ruimtelijke ordening (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		5.872	7.008	6.294	713
Baten		-20	-170	-95	-75
Saldo van baten en lasten		5.852	6.838	6.199	639
Storings reserves					
N.v.t.		0	0	0	0
Onttrekkingen reserves					
3.1	Reserve subsidie Bloemendalerpolder	-272	0	0	0
Resultaat		5.580	6.838	6.199	639

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

3.2 Versnellen en programmeren woningbouw

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie heeft zich ingezet voor een passende woning voor iedereen.
2. De provincie gaf een extra impuls aan cruciale integrale gebieds- en knooppuntontwikkelingen.
3. De provincie verkende de mogelijkheden van een actief grondbeleid voor het uitvoeren van 2 pilotprojecten, zodra zich hiervoor kansen voordoen.
4. De provincie ondersteunde gemeenten bij het versnellen van de woningbouw, onder andere door de inzet van gebiedsontwikkelaars en extra ambtelijke capaciteit.
5. De provincie zette in op kennisontwikkeling en onderzoek op het gebied van woningbouw, regionale afspraken en knooppuntontwikkeling (ter ondersteuning van gemeenten) en het monitoren van de provinciale doelstellingen. De kennisuitwisseling vond plaats tussen overheden, marktpartijen, corporaties en andere stakeholders.
6. De provincie stimuleerde circulair en biobased bouwen door kennisvergaring, samen met partners, en het delen van deze kennis met gemeenten en bouwende partijen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

- 1.1 De provincie stelde de 'Actieagenda Wonen 2024-2027' op, die door GS en PS is vastgesteld.
- 1.2 De provincie heeft diverse versnellingstafels georganiseerd op woondealregio-niveau, evenals thematische bijeenkomsten, onder andere over netcongestie. De uitwerking als het gaat om betaalbaarheid, aandachtsgroepen en woningen voor ouderen is gestart. Hiertoe werkt de provincie samen met het Rijk, de gemeenten en de deelregio's. Dit proces loopt nog.
- 1.3 Er is in 2024 een subsidieregeling uitgewerkt voor de uitvoering van de woondeals in 2025. Hieronder vallen ook de volkshuisvestingsprogramma's en woonzorgvisies. De provincie ontving hiervoor SPUK-middelen van het Rijk.

1.4 In samenwerking met de MRA werkte de provincie aan een aanpak voor Flexwonen. Het voornemen is om dit als onderdeel van de woondeals NHN & MRA en de Woontopafspraken uit te werken.

2.1 In 2024 is het 'Investeringskader Versnellen Woningbouw en Duurzame Bereikbaarheid' van € 76,4 miljoen vastgesteld. € 20 miljoen is gereserveerd voor de gebiedsontwikkelingen Haarlem Nieuw Zuid (€ 13 miljoen), Poort van Hoorn (€ 3 miljoen) en het Stationsgebied Hilversum (€ 4 miljoen). Bij circa 30 projecten en gebiedsontwikkelingen wordt nog gekeken of ze voldoende kansrijk zijn.

2.2 De provincie maakte afspraken over het Stadmakersfonds: een revolverend fonds voor lokale initiatieven die zorgen voor een maatschappelijke, sociale en financiële meerwaarde. Er is nog geen subsidie verleend.

2.3 De provincie werkt samen met partners aan regionale actieprogramma's voor de integrale ontwikkeling van knooppunten, maatregelen op het gebied van ov-bereikbaarheid en ketenmobiliteit. Samen met de betrokken partijen stelde de provincie een actieprogramma voor de Zaancorridor op. Voor de Gooicorridor is samen met betrokken partijen gewerkt aan een hubstrategie.

Op de Helderse Lijn stelde de provincie samen met gemeenten, NS, Teso en de VVV een lijst aan maatregelen op die bijdragen aan het verbeteren van de ketenreis (een reis waarbij de reiziger gebruikmaakt van verschillende vormen van vervoer) of die een impuls geven aan de kwaliteit van de stationsomgevingen. In 2024 ging de uitvoering van start van een deel van deze maatregelen waarvoor subsidie is verleend.

De provincie stelde een factsheet op voor diverse corridors op. Met als doel de ontwikkelingen op corridor- en knooppuntniveau met gemeenten en andere betrokken partijen te bespreken. Daarnaast verleende de provincie een subsidie aan de gemeente Heiloo voor het uitbreiden van de fietsenstalling bij het station.

3.1 De provincie heeft met een aantal gemeenten verkennende gesprekken gevoerd over een actief grondbeleid. Deze hebben nog niet geleid tot concrete projectvoorstellen.

4.1 In september 2024 ging de nieuwe bouwambassadeur aan de slag. Met als doel de woningbouw aan te jagen en als onafhankelijk adviseur doorbraken in project- en gebiedsontwikkelingen te realiseren. Samen met overheden, marktpartijen en overige partners.

Er is een team Versnellen Woningbouw ingesteld met gebiedsontwikkelaars en experts, gericht op het ondersteunen van gemeenten bij de versnelling van de woningbouw. En er kwam een loket Versnellen Woningbouw om alle informatie over woningbouwversnelling op één plek te verzamelen.

Via de flexibele schil is voor 35 woningbouwprojecten (circa 51.000 woningen) en gebiedsontwikkelingen ongeveer € 9,9 miljoen subsidie beschikbaar. Dit betreft zowel werkzaamheden aan projecten in 2023 als in 2024.

De provincie sloot een intentieovereenkomst voor het ov-knooppunt Dijk en Waard.

Er zijn financiële middelen gereserveerd binnen het Investeringskader voor de integrale gebiedsontwikkelingen rondom de knooppunten Haarlem Nieuw-Zuid, Hilversum en Hoorn.

De provincie droeg vanuit haar kennisrol onder andere bij aan de ontwikkeling van de knooppunten Hilversum Sportpark, Purmerend, Alkmaar, Castricum, Dijk en Waard, Duiwendrecht, Hoofddorp, Hoorn, Haarlem, Haarlem Nieuw Zuid, Amsterdam Sloterdijk, Amsterdam Bijlmer, Bussum Zuid, Wormerveer en Zaandijk Zaanse Schans.

5.1 De data in het dashboard ov-knooppunten zijn volledig geactualiseerd. Ook zijn de voorbereidingen voor de doorontwikkeling van het dashboard in gang gezet (inclusief de integratie met andere kennisproducten). Dat geldt ook voor de actualisatie van de viewer (de oplevering vond plaats in februari 2025). Het belevingsonderzoek naar stationsomgevingen is afgerond (de publicatie volgde in het eerste kwartaal van 2025).

5.2 De gemeenten voerden twee keer een update uit van de plancapaciteit. Hierbij zijn de indicatoren aangevuld zoals beoogd. Er is een aanpak gemaakt voor het betrekken van marktpartijen en corporaties bij de monitoring. Dit gebeurde vooruitlopend op de afspraken over publiek-private monitoring die op de Woontop zijn gemaakt en vanaf medio 2025 worden geïmplementeerd. De jaarlijkse monitor woningbouw is eind 2024 opgesteld.

5.3 In 2024 kwam de klankbordgroep marktpartijen 4 keer bij elkaar. De deelnemers bespraken onder andere de voortgang van de woningbouw en de monitoring daarvan (rol marktpartijen), de concept-actieagenda wonen en het investeringskader.

6.1 De provincie is begonnen met het ontwikkelen van een plan van aanpak voor biobased bouwen in samenwerking met Building Balance. De provincie bracht de initiatieven bij elkaar en besprak welke acties en maatregelen nodig zijn om te komen tot opschaling. Een van de bestaande trajecten is het MRA Houtbouw Convenant. Ook werkte de provincie verder aan de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen NHN. Er lopen nu diverse pilots in de gevormde ketensamenwerking. De provincie heeft de volgende tools gemaakt: gestandaardiseerde planregels voor gemeenten (met het kennisplatform CircuLaw), een standaard voor een toekomstbestendige anterieure overeenkomst en een tendertool. Voor het vraagstuk grondstoffenhubs voor de opslag van circulaire bouwmaterialen loopt een verkenning.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 3.2		Versnellen en programmeren woningbouw (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		16.746	10.443	9.105	1.337
Baten		-6.672	-50	-1.244	1.194
Saldo van baten en lasten		10.074	10.393	7.861	2.531
Stortingen reserves					
3.2	Reserve Woningbouw	1.200	80.079	80.079	0
Ottrekkingen reserves					
3.2	Reserve Woonbeleid	-750	-1.979	-1.817	-162
3.2	Reserve Woningbouw	-2.650	-3.639	-3.450	-189
3.2	Reserve Woningbouw subsidies	-570	-1.757	-757	-1.000
3.2	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten	0	-1.994	-2.016	22
3.2	Reserve subsidies OD 3.4.1	-312	-380	-380	0
Resultaat		6.992	80.723	79.520	1.202

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie werkt, samen met andere partijen, aan het waarborgen van de waterveiligheid, met het oog op het veranderende klimaat. Hierin zijn in 2024 weer nieuwe stappen gezet. In het Deltaprogramma 2024 is een nieuwe regio op de kaart gezet: Centraal Holland. Dit programma werkt, met Rosan Kocken als bestuurlijk trekker, specifiek aan wateroverlast, zoetwaterbeschikbaarheid, waterveiligheid en ruimtelijke adaptatie. Daarnaast nam de provincie actief deel aan diverse andere deltaprogramma's, te weten: Kust, Wadden, IJsselmeergebied, Zoetwater, Ruimtelijke Adaptatie en Waterveiligheid. Ook droeg de provincie bij aan het ontwikkelen van langetermijnstrategieën in het kader van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging (KPZSS).

2. De provincie zet zich, samen met partners, in om in 2050 klimaatbestendig te zijn. In dat kader werkt de provincie aan een volgende editie van de 'Noord-Hollandse Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie'. Verder werd de 'Signaalkaart Klimaatadaptatie' doorontwikkeld, werd artikel 6.75 van de Omgevingsverordening over klimaatadaptatie aangescherpt en werd de Actieagenda Wonen vastgesteld. Met deze actieagenda stimuleert de provincie overheden en marktpartijen om stad, land en infrastructuur klimaatbestendig in te richten.

De provincie hanteert het principe 'meer rekening houden met het water- en bodemsysteem'. Om die reden werkt de provincie aan waterveiligheidslandschappen en aan het verkrijgen van inzicht in de effecten van ruimtelijke ontwikkeling op waterveiligheid. De provincie volgt de route uit het Nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Dijkversterkingen

Voor de versterkingen van diverse primaire keringen droeg de provincie bij aan de totstandkoming van voorkeursalternatieven. Een gebiedsgerichte aanpak, ruimtelijke inpassing en landschappelijke kwaliteit spelen daarbij een belangrijke rol. In 2024 werkte de provincie aan de conceptverkenning voor de Markermeerkust. Dit in voorbereiding op de voorkeursbeslissing voor de PAGW Markermeerkust die nog genomen moet worden (PAGW staat voor: programmatische aanpak grote wateren). In samenwerking met het Rijk, Staatsbosbeheer, het Hoogheemraadschap Noorderkwartier, de provincie Noord-Holland en de betrokken gemeenten is gewerkt aan het opstellen en onderbouwen van het voorkeursalternatief voor de 'PAGW Verkenning Noord-Hollandse Markermeerkust'. Ook leverde de provincie een inhoudelijke en procesmatige bijdrage aan het MIRT-onderzoek Wieringerhoek van het Rijk.

1.2 Regionaal Waterprogramma

De provincie voerde de maatregelen (deelprogramma's overstromingsrisico's, oppervlaktewater en grondwater) uit, zoals vastgelegd in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027. Zo werkte de provincie aan de beheersing van de overstromingsrisico's door uitvoering te geven aan meerlaagse veiligheid. En aan de goede ruimtelijke inpassing van primaire waterkeringen die versterking nodig hebben. Voor de Kaderrichtlijn Water vond in 2024 een tussentijdse evaluatie plaats (oppervlakte- en grondwater). Hierbij kon de provincie meeliften met de landelijke mid-term. Voor overstromingsrisico's vond geen landelijke tussentijdse evaluatie plaats. Een dergelijk onderzoek op provinciaal niveau bleek niet noodzakelijk; de provincie loopt op schema met de uitvoering van de wettelijke Europese verplichtingen, die voortvloeien uit de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (EU ROR).

1.3 Klimaatadaptatie

De provincie werkt aan een volgende editie van de 'Noord-Hollandse Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie'. Deze volgende versie focust op de periode 2025-2027.

2.1 Landelijke Database Overstromingen (LDO) en het Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO)

De nieuwe Landelijke Database Overstromingen (LDO) is operationeel. Namens het IPO was de provincie Noord-Holland voorzitter van het LDO. Het LDO is nu beschikbaar als instrument voor het maken van overstromingsrisico- en gevaarkaarten in het kader van de EU ROR. Ook is fase 1 van het implementatieplan van de Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO) uitgevoerd. Overheden werken beter samen, vanuit één loket met overstromingsinformatie.

2.2 Water-Bodem-Sturend

De provincie voerde de Kamerbrief 'Water-Bodem-Sturend' (WBS) uit met een tijdelijk programma van april 2023 tot eind 2024. Dit programma richtte zich op 4 sporen:

- Basis op orde in gebiedsopgaven: de provincie leverde de eerste review van de 'Signaalkaart' op en gaf opdracht om deze aan te vullen met KRW (Kaderrichtlijn Water), grondwater en bodem. Ook werkte de provincie mee aan het onderzoek naar de gevolgen van peilopzet in veenweidegebieden.
- Inbreng in lopende opgaven: WBS werd opgenomen in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied PPLG (2023 en 2024). Het gedachtegoed van WBS werd stevig ingebracht in het 'Ruimtelijk Voorstel' en meegenomen in gebiedsopgaven, zoals NOVEX Groene Hart en NZKG.
- Borging in beleid: er is een onderzoek naar borging van WBS in provinciaal beleid uitgevoerd en het artikel Klimaatadaptatie in de Omgevingsverordening is herzien.
- Communicatie: de provincie organiseerde 'De Week van WBS', er werd een werkgroep met partners opgericht en er is afstemming gezocht binnen bestaande gebiedsopgaven.

2.3 Toezicht op de waterschappen

In 2024 voerde de provincie de toezichtstaken ten aanzien van de waterschappen uit en maakte zij een start met de actualisatie van de 'Nota Toezicht op de Waterschappen'. Voor deze actualisatie consulteerde de provincie de waterschappen. Naar verwachting wordt de actualisatie in het najaar 2025 afgerond met de vaststelling van de nieuwe 'Nota Toezicht op de Waterschappen'.

2.4 Extreme weersituaties

Wat als de Limburgbui van 2021 op de Randstad valt? Samen met een aantal partijen verricht de provincie een studie om het antwoord op deze vraag te vinden. In dit project wordt samengewerkt met onder meer: de provincies Utrecht en Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en de betrokken waterschappen. Dit project loopt nog.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 3.3		Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		6.308	9.838	10.414	-576
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		6.308	9.838	10.414	-576
Storings reserves					
N.v.t.		0	0	0	0
Onttrekkingen reserves					
3.3	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-2.017	-5.370	-5.895	525
3.3	Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	-2.400	-2.983	-2.983	0
3.3	Reserve Klimaatadaptatie	0	-210	-341	131
Resultaat		1.891	1.275	1.194	81

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Waterkwaliteit: % van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit (oppervlaktewater)	Aantal waterlichamen				
		Goed	Matig	Ontoereikend	Slecht
Hollands Noorderkwartier	51	0%	51%	47%	2%
Rijnland	11	0%	82%	0%	18%
Amstel, Gooi en Vecht	27	0%	30%	44%	26%
Peildatum	2024				

Bron: <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/krw-bronbestanden>

Programma 4 Bereikbaarheid

Doelenboom

4. Bereikbaarheid

4.1 Realiseren perspectief mobiliteit

4.2 Openbaar vervoer waarborgen

4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken

4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Iedere dag zijn in Noord-Holland mensen en goederen op weg naar hun bestemming. De provincie droeg er in 2024 aan bij dat zij deze slim, schoon en veilig konden bereiken. Duurzame verstedelijking en bereikbaarheid zijn een belangrijke opgave voor de provincie. Tot 2030 moeten in Noord-Holland ruim 191.000 woningen gerealiseerd worden. Daarnaast moet ook de groei van de werkgelegenheid worden gefaciliteerd. Dit leidt tot meer mobiliteit met allerlei consequenties voor de verschillende beleidsopgaven.

In de Omgevingsvisie is vastgelegd dat de provincie streeft naar balans tussen leefbaarheid en economische groei. En dat zij daarbij aandacht heeft voor een groot aantal actuele thema's: klimaat, gezondheid en veiligheid, biodiversiteit en natuur, verduurzaming van de economie, verstedelijking, duurzame mobiliteit, het landschap en de energietransitie. De toename van het aantal inwoners, woningen en banen leidt tot groei van mobiliteit. Verminderen of beperken van mobiliteit kan en moet een bijdrage leveren aan vrijwel alle opgaven waar de provincie voor staat. De provincie heeft daarom in 2024 de mobiliteitstransitie doorgezet:

- In 2024 stelde PS de 'Investeringsstrategie voor de Noord-Hollandse Infrastructuur' (iNHi) vast. Hierin staat wat de provincie deze bestuursperiode belangrijk vindt bij het maken van keuzen op het gebied van investeringen in de provinciale infrastructuur. Hierbij zijn leefbaarheid en verkeersveiligheid met stip de belangrijkste criteria, naast de noodzaak om Noord-Holland bereikbaar te houden.
- De 'Visie Publieke Mobiliteit' is in 2024 vastgesteld. Deze visie vormt het kader voor de hernieuwde aanbesteding van de ov-concessie Noord-West Noord-Holland.
- Binnen de provincie Noord-Holland is de focus gericht op het onderhouden en vervangen van het bestaande areaal. In 2024 is de infrastructuur op het afgesproken kwaliteitsniveau gehouden door het uitvoeren van vast en variabel onderhoud. Enkele vervangingsprojecten zijn voorbereid en uitgevoerd. Verschillende sluizen en bruggen zijn de komende jaren toe aan vervanging. Dit heeft een prominente rol op de agenda bij het beheer en onderhoud. Om die reden is het project 'Samen Slimmer Renoveren en Vervangen' in 2024 verder uitgewerkt.
- Daarnaast zijn Smart Mobility-instrumenten (zie beleidsdoel 4.4) ingezet om de infrastructuur optimaal beschikbaar te houden.
- Voor de bediening en besturing van de beweegbare bruggen en sluizen kregen in 2024 zeven bruggen en twee sluizen een aansluiting op de bediencentrale.

De uitvoering ging ook in 2024 gepaard met flinke uitdagingen:

- Stikstof vormde een stevige belemmering voor de aanpassing (aanleg en renovatie) van infrastructuur.
- De klimaatopgave (verminderen CO₂-uitstoot) had impact op infrastructurele vraagstukken (onderhoud en aanleg).
- De kosten van aanleg en onderhoud van infrastructuur zijn verder gestegen, onder andere door inflatie, impact vanuit klimaat, tekorten op de arbeidsmarkt en grondstoffen.
- De chauffeurstekorten bij busbedrijven lopen steeds verder op. Dit geldt ook voor de chauffeurs die de gladheidsbestrijding doen op vrachtwagens. Het wordt steeds moeilijker voor de aannemer om mensen te vinden die 's nachts dit werk willen doen.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4	Bereikbaarheid			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	251.349	275.527	254.473	21.053
Baten	-10.138	-9.080	-8.846	-234
Saldo van baten en lasten	241.211	266.447	245.627	20.819
Stortingen reserves	64.913	86.525	89.812	-3.288
Ottrekking reserves	-70.826	-102.287	-90.787	-11.500
Resultaat	235.297	250.684	244.653	6.032

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
4	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer.
4	Beheersregeling Amstel	Het beheer van de Amstel

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de jaarstukken.

4.1 Realiseren perspectief mobiliteit

Wat hebben we bereikt?

1. Rijk en regio gaven invulling aan de uitdagingen voor de realisatie van het mobiliteitsbeleid, zoals verstedelijking, stikstof, CO₂-reductie en schaarse middelen.
2. De leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming is verbeterd voor voetgangers, fietsers, gemotoriseerd vervoer, vaartransport en openbaar vervoer.

3. Het regionale fiets- en voetgangersnetwerk is verbeterd en er is een (grote) vermindering van het aantal verkeersslachtoffers.

4. De provincie gaf uitvoering aan de duurzame mobiliteitsmaatregelen uit het 'Regionale Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland' (klimaatakkoord).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Samen met gemeenten en Vervoerregio Amsterdam werkte de provincie verder aan de uitvoering van de afspraken Wonen en Mobiliteit (WoMo) uit 2022. Daarnaast vroeg de provincie in financieel opzicht aandacht voor een aantal projecten (samen met gemeenten en Vervoerregio Amsterdam in het bestuurlijk overleg Leefomgeving en het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Om er enkele te noemen: de Openbaar Vervoer Verbinding Amsterdam Haarlemmermeer (OVAH), de Poort van Hoorn en Haarlem Nieuw Zuid. De afspraak is om dit appel te opnieuw te doen bij het bestuurlijk overleg leefomgeving en het bestuurlijk overleg MIRT in 2025. Dan worden immers nieuwe financiële middelen toegekend van de ministeries van VRO en IenW (dat was in 2024 nog niet het geval).

1.2 Zoals ieder jaar nam de provincie deel aan diverse samenwerkingsverbanden, zoals het Platform Mobiliteit MRA, het Platform Mobiliteit Noord-Holland Noord, Samen bouwen aan Bereikbaarheid (SbaB), de Provinciale Verkeer en Vervoer Beraden (PVVB-en) op deelregioniveau, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in het kader van Duurzame Mobiliteit. Onze deelname is altijd gebaseerd op de doelstellingen uit het Perspectief Mobiliteit Noord-Holland.

1.3 In 2024 nam de provincie samen met vele andere deelnemende partijen het STOMP-principe op in het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. STOMP is een ordeningsprincipe voor duurzame mobiliteit en staat voor: stappen (lopen), trappen (fietsen), openbaarvervoer, mobility as a service (deelauto of deelfiets) en particuliere auto.

1.4 In 2024 stelde de provincie, samen met de Vervoerregio Amsterdam en de betrokken gemeenten, Regionale Agenda's Mobiliteit (RAM's) op voor de regio Zaanstreek-Waterland en de regio Amstelland-Meerlanden. Daarnaast is de RAM Zuid Kennemerland-IJmond geactualiseerd. Ook werd er een begin gemaakt met het opstellen van een RAM voor de Gooi en Vechtstreek en de actualisatie van de RAM West-Friesland. Los van het opstellen en actualiseren van RAM's, zijn de acties die erin staan verder gebracht.

2.1 De provincie actualiseerde de investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi). In een gezamenlijke sessie met PS zijn de ambities vastgesteld. Met geactualiseerde data leidt dat tot een lijst van projecten die tussen 2024-2028 in het 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI) worden opgenomen. PS stelden het 'iNHi 2024-2028' in oktober vast.

2.2 De provincie investeerde in onderhoud, vervanging en de verbetering van provinciale infrastructuur, volgens het iMPI. Een totaaloverzicht is te vinden in het iMPI 2025-2032. In 2024 is gewerkt aan de studiefase van 61 verbeter- en uitbreidingsprojecten. Daarvan zijn 8 projecten gepromoveerd naar de plan- dan wel realisatiefase en zijn 9 studieprojecten beëindigd. In de actualisatie van het iMPI 2025-2032 zijn de prioritaire trajecten uit de iNHi 2024-2028 geduid die nog niet in het iMPI waren geprogrammeerd.

3.1 Op het gebied van Actieve Mobiliteit is uitvoering gegeven aan de 8 actielijnen uit de 'Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022-2027'. De provincie subsidieerde 19 fietsprojecten van gemeenten voor de verbetering en aanleg van 14 kilometer fietspad (11 kilometer bestaand en 3 kilometer nieuw fietspad). Daarnaast verleende de provincie een subsidie van € 150.000 voor de instandhouding van de Pont Ipendam. Op provinciaal areaal zijn 2 fietsprojecten afgerond (bij

Medemblik en Texel) en 15 fietsprojecten verder gebracht naar de studie-, plan- of realisatiefase. Verder werkte de provincie, samen met partners, aan de planvorming voor uitbreiding van fietsparkeerplekken bij ov-knooppunten (onder andere bij Crailo, Muiden, Heiloo. Bij 22 R-nethaltes zijn recreatieve wandel- en fietsnetwerken uitgebreid (onder andere een wandelnetwerk ten oosten van Castricum). Ook werd het gebruik van de fiets gestimuleerd, onder andere via werkgevers. Tot slot zijn op meer dan 100 punten fietstellingen uitgevoerd en is de digitale fietsnetwerkenkaart geactualiseerd.

3.2 In april is de 'Actualisatie Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid 2024-2030' vastgesteld. Hierin staan maatregelen die de provincie neemt op om wegen veiliger te maken en veilig gedrag te stimuleren. De provincie subsidieerde 20 projecten van gemeenten om de verkeersveiligheid op wegen en fietspaden te verbeteren. Op provinciaal areaal zijn 7 snelheidsremmers aangelegd (onder andere bij de oversteeklocatie van de N200 bij de kop van de Zeeweg) en is 110 km provinciaal fietspad voorzien van kantmarkering. Verder maakte de provincie een analyse van provinciale n-wegen waar met relatief kleine maatregelen de verkeersveiligheid verbeterd kan worden. Hieruit zijn 30 risicolocaties naar voren gekomen. In 2024 zijn er meteen al 3 aangepakt (N504 bij Schoorldam, N246 bij Assendelft en N196 bij Rozenburg).

3.3 De subsidieregeling kleine infrastructuur, bedoeld voor doorfietsroutes en verkeersveiligheid, is voortgezet. Hiermee zijn 27 projecten gesubsidieerd voor een totaalbedrag van € 12 miljoen. Vanuit de subsidieregeling Verkeerseducatie zijn 31 verkeerseducatieprojecten gesubsidieerd voor basisscholen en 20 projecten voor middelbare scholen. Bij elkaar voor € 1,6 miljoen. Via deze projecten zijn circa 50.000 leerlingen bereikt. Verder verleende de provincie € 250.000 subsidie voor doortrapprojecten in 25 gemeenten. Hiermee zijn ruim 4.440 ouderen bereikt met voorlichting over veilig fietsgedrag en beschermingsmiddelen.

4.1 De provincie gaf uitvoering aan het 'Regionaal Mobiliteitsprogramma' volgens de menukaart die daarin is opgenomen (waaronder smart mobility, zero emissie, laadinfra MRA-Elektrisch en de Werkgeversaangepak). De provincie stelde regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit op (als onderdeel van de RAM's).

- In de regio Gooi en Vechtstreek startte de provincie met het 'Maatregelpakket ZE-goederenvervoer'. Ook gingen de eerste gesprekken over de Werkgeversaangepak van start.
- In de regio Alkmaar werd een start gemaakt met het maatregelpakket Deelmobiliteit, MaaS (mobility as a service) en hubs.
- De provincie voerde een doelgroepanalyse uit voor de hublocaties. Verder ging er een pilot 'Mobiliteitsprogramma van Eisen' van start.
- In de regio Zuid-Kennemerland werd een start gemaakt met het maatregelpakket 'Deelmobiliteit, MaaS en hubs' en in de regio IJmond met het pakket 'Werkgebonden personenmobiliteit'.
- De provincie stelde een ontwerp op voor het dashboard duurzame mobiliteit.
- Op basis van de gesprekken met de gemeenten actualiseerde de provincie de potentietool RMP. Hiermee wordt een globale inschatting gemaakt van de CO₂-uitstoot in 2030.
- De coördinatie en het penvoerderschap Werkgeversaangepak is volledig bij de provincie belegd. Deze aanpak richt zich op het maken van afspraken met de werkgevers over anders en duurzaam reizen van hun werknemers.

4.2 De provincie werkte aan de uitvoering van het 'Actieprogramma Slimme en Schone Logistiek'.

- Het ‘Multimodaal Netwerk Goederenvervoer’ is opgeleverd. Dit vormde de basis voor het inzetplan van het realisatiepact MRA. Verder werd het inzetplan voor het realisatiepact opgesteld.
- Gezamenlijk met andere provincies is een concept gelanceerd om goederenvervoer ook voor kleinere volumes over water toegankelijk en rendabel te maken (Metropolaan Hubsysteem).
- De provincie nam deel aan het koepeloverleg vers-logistiek. Hierin worden samen met het ministerie van I&W, greenports en bedrijfsleven projecten uitgevoerd en wordt kennis gedeeld over vers-logistiek.
- In het kader van duurzame en efficiënte logistiek is een ‘Bereikbaarheidskaart’ ontwikkeld, zodat vervoerders weten welke wegen zij mogen gebruiken.
- De provincie ontwikkelde een ‘Dashboard Bouwlogistiek’ dat informatie geeft over de impact van maatregelen om bouwlogistiek-verkeer duurzamer te maken.
- De ‘Druktemonitor Purmerend’ is opgeleverd, waarin staat waar de knelpunten zijn en wat de impact kan zijn van de mogelijke maatregelen.

4.3 De provincie werkte aan de uitvoering van de ‘Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek’ (RUAS). Zo werd een praktische gids opgeleverd; een levend document met handelingsperspectieven en maatregelen voor gemeenten om de stadslogistiek te verduurzamen.

Om gemeenten verder te ondersteunen, is een regionale overlegtafel stadslogistiek ingesteld. Met als doel kennisdeling over verschillende thema’s rondom verduurzaming van stadslogistiek.

Het ZERA-evenement (Zero Emissie Regio Amsterdam) vond plaats. Bij dit evenement is met de gemeenten Amsterdam, Haarlem en Zaanstad een dag georganiseerd voor ondernemers. Zij konden vragen stellen over de ZE-zones in deze gemeenten. Ook was er informatie over onder meer ZE-voertuigen, financiering en ontheffingen.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.1		Realiseren perspectief Mobiliteit			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		25.423	35.875	31.248	4.627
Baten		-2.307	-4.344	-5.877	1.533
Saldo van baten en lasten		23.116	31.531	25.371	6.160
Stortingen reserves					
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	205	255	255	0
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	10.511	14.511	14.511	0
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	2.872	5.220	-2.348
Onttrekkingen reserves					
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.287	-1.601	-1.564	-37
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-17.108	-24.830	-21.039	-3.791
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	-5.134	-4.712	-422
Resultaat		15.437	17.604	18.041	-437

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

4.2 Openbaar vervoer waarborgen

Wat hebben we bereikt?

1. Waarborgen inzet openbaar vervoer (busvervoer) en goed concessiebeheer.
2. Een stabiel lijnennet voor de komende jaren.
3. Optimaliseren van ov-knooppunten en -ketens.
4. Het openbaar vervoer toegankelijk houden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Samen met de vervoerder gaf de provincie uitvoering aan de huidige drie concessies, waarbij het voorzieningenniveau zo veel mogelijk gelijk wordt gehouden aan het niveau van 2023.

Openbaar vervoer is een wettelijke taak en belegd bij de provincie. Samen met de vervoerder is uitvoering gegeven aan onze 3 ov-concessies (Noord-Holland Noord, Haarlem/IJmond en Gooi en Vechtstreek). Hiervoor zijn vervoerplannen opgesteld, afgestemd op de reizigersvraag. Het ov-gebruik in 2024 lag op circa 90% vergeleken met 2019 (als gevolg van corona). Dat is een kleine toename ten opzichte van 2023. De waardering voor de geleverde diensten is nog altijd hoog. Tijdens het onderzoek van de ov-klantenbarometer van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) kregen de concessies van de provincie Noord-Holland gemiddeld een cijfer van 8,1. Hiermee is de provincie de best beoordeelde concessieverlener van Nederland. En er is nog meer goed nieuws: de concessie Gooi en Vechtstreek is sinds het voorjaar van 2024 de eerste ov-concessie in Nederland die volledig wordt uitgevoerd met ZE-bussen.

1.2 De provincie maakte een start met de voorbereiding van nieuwe aanbesteding van de concessies Haarlem-IJmond en Noord Holland Noord.

In 2024 zijn grote stappen gezet in de voorbereiding van de aanbesteding van de nieuwe ov-concessie NoordWest Noord-Holland (NWNH). In juni 2024 is de [Visie Publieke Mobiliteit](#), het kader voor de aanbesteding, vastgesteld (zie ook 2.3). Hieraan voorafgaand is eerst besloten de huidige ov-concessies Noord-Holland Noord en Haarlem/IJmond [samen te voegen tot één ov-concessie NWNH](#). Tenslotte is eind 2024 de [Tarievenvisie](#) als input voor de nieuwe ov-concessie NWNH en de [Nota van Uitgangspunten](#) van de nieuwe ov-concessie NWNH vastgesteld.

1.3 De provincie trof voorbereidingen voor het aansluiten van ZE-laadinfrastructuur voor de concessies Noord-Holland Noord en Haarlem/IJmond. Met als doel dat deze op het moment dat de concessies ingaan (in 2027/2028) beschikbaar zijn, zodat de exploitatie volledig op basis van zero emissie mogelijk is.

Er vonden voorbereidende gesprekken plaats met Grondzaken en externe partijen. In 2025 worden er afspraken gemaakt over strategische activa (stallingen en laadpunten).

1.4 Er kwam een plan voor de strategische ov-activa (denk aan stallingen en de beschikbaarheid van stroom).

Er is inmiddels een plan voor strategische ov-activa opgesteld en met de verantwoordelijke gedeputeerde besproken. In 2025 vindt de verdere uitwerking plaats. Zie ook 1.3. Als uitgangspunt geldt dat dit gerealiseerd is bij de start van de nieuwe concessie NoordWest Noord-

Holland (in 2028). Daarmee is invulling gegeven aan het Bestuursakkoord ZE Regionaal OV per bus.

2.1 De provincie paste de ov-vervoerplannen aan om het wegvallen van de Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en Transitie Vangnet Openbaar Vervoer op te kunnen vangen.

Er vonden gesprekken plaats met de vervoerder over de financiële herijking van de ov-concessies Gooi en Vechtstreek en Noord-Holland Noord. Extra uitdaging is de schaarste op de arbeidsmarkt (chauffeurs en technisch personeel) en de ontwikkelingen bij busfabrikanten. Zie ook 1.1.

2.2 Er vond een herijking plaats van het mobiliteitssysteem in Noord-Holland Noord.

De provincie voerde het [ov-ontwikkelperspectief openbaar vervoer Noord-Holland Noord](#) uit en implementeerde dit in juli 2024. Netwerkoptimalisaties onder het motto 'niet meer, maar ander ov' zijn doorgevoerd. Dit perspectief is ontwikkeld in nauwe samenwerking met NS, Transdev en de betrokken gemeenten.

2.3 De provincie stelde een ambitie 'publieke mobiliteit' op.

De ambitie en [visie Publieke Mobiliteit](#) zijn opgesteld en ook vastgesteld in juni 2024. De visie is een nadere uitwerking van het [Perspectief Mobiliteit](#). Het vormt het kader voor diverse mobiliteitsvraagstukken. Bij publieke mobiliteit staat het totale mobiliteitssysteem centraal, waarvan openbaar vervoer een onderdeel is. Publieke mobiliteit gaat over al het vervoer dat reizigers niet zelf bezitten. Tot de publieke vervoersmiddelen horen, naast ov, ook vraaggestuurd-vervoer en deelvervoer. Hubs en knooppunten spelen hierbij een belangrijke rol.

2.4 Er vond een bijstelling plaats van de 'onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040'.

In 2024 is gewerkt aan een herijking van het 'Toekomstbeeld Openbaar Vervoer'. De effecten hiervan worden in 2025 naast het 'Regionaal OV Toekomstbeeld' (ROVT) gelegd. De provincie verkende projecten uit het ROVT en ging ermee aan de slag. Om enkele voorbeelden te noemen: de verdere uitwerking R-Net Metrobus (BRT) Haarlem-Schiphol/Amsterdam (zie ook 2.5), het verrichten van onderzoek naar de verbinding Almere-Utrecht, het vervolg van het doortrekken van de Noord/Zuidlijn (via onderzoek Openbaar Vervoer Verbinding Amsterdam Haarlemmermeer). En via de spoorcorridors en woningbouwopgaven wordt gekeken naar optimalisaties in het mobiliteitssysteem.

2.5 De provincie onderzoekt hoe zij (samen met de VRA) een vervolg kan geven aan fase 3 van de BRT-studie Haarlem-Schiphol-Amsterdam, bijvoorbeeld door te starten met quickwins op het traject.

In 2024 is fase 4 van de R-Net Metrobus (BRT-)corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam van start gegaan. Het doel van deze fase is om kortetermijnmaatregelen uit te voeren (vóór 2030) te identificeren en te implementeren, en het eindbeeld van de BRT voor 2040 vast te stellen. Hiervoor is in 2024 een eerste analyserapport opgeleverd dat in 2025 verder wordt uitgewerkt. Tegelijk heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor pilots. De voorstellen hiervoor zijn uitgewerkt en worden in 2025 en 2026 uitgevoerd.

2.6 De provincie voert een verkenning uit naar innovaties op het gebied van smart mobility in het openbaar vervoer.

De verkenning naar deze innovaties loopt. Inmiddels is de pilot ondertekend om te starten met be-in be-out (een nieuw betaalsysteem). Verder vindt onderzoek plaats naar autonoom vervoer.

3.1 De provincie voerde projecten uit van het programma 'OV-Knooppunten en Ketenaanpak' (Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland).

In 2024 zijn voor 5 projecten subsidies gereserveerd dan wel ingediend voor het verbeteren van de ketenreis. Denk aan het uitbreiden van fietsenstallingen en het verbeteren van fietsroutes van en naar de knooppunten. Er is budget gereserveerd voor station Hoorn en Hilversum en busstation Haarlem Nieuw-Zuid. De provincie verleende subsidie aan Heiloo en voor Crailo. Verder is er een wijzigingsverzoek ingediend en geaccordeerd als gevolg van een optimalisatie van het plan.

Het Rijk kende P+R Muiden middelen toe voor de uitbreiding. Zie verder 3.4.

3.2 Er vond onderzoek plaats naar de inzet van nachtbussen.

In 2024 besloot de provincie te starten met de nieuwe nachtlijn (N50) tussen Den Oever en Alkmaar, een wens uit het [coalitieakkoord](#) 'Verbindend vooruit!'. Wegens succes is eind 2024 besloten deze [nachtlijn in 2025 voort te zetten](#).

3.3 De provincie werkt nauwer samen met de Vervoerregio Amsterdam om openbaar vervoer samen slimmer te organiseren. En om investeringen in infrastructuur beter op elkaar te laten aansluiten.

De samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam is het afgelopen jaar intensiever geworden. Zo wordt minimaal 1 keer per kwartaal met elkaar gesproken over de ov-concessieuitvoering. Daarnaast wordt er intensief samengewerkt binnen projecten. Bijvoorbeeld R-Net Metrobus (BRT) Haarlem-Schiphol/Amsterdam. Ook neemt de gedeputeerde deel aan het portefeuillehoudersoverleg van de Vervoerregio Amsterdam.

3.4 De hubstrategie is verder uitgewerkt (met nadruk op het verbeteren van de ontsluiting per openbaar vervoer in het landelijke gebied).

In Noord-Holland Noord zijn zogenaamde mobipunten (hubs) omgevormd in de landelijke hubstijl. 3 projecten zijn in 2024 gerealiseerd: station Schagen, station Den Helder en een op- en overstappunt bij de veerhaven van de Teso in Den Helder. De provincie draagt hieraan financieel aan bij. Zie verder 3.1.

4.1 De provincie gaf invulling aan het convenant 'Landelijke OV-toegankelijkheid' (bestuursakkoord 'Toegankelijkheid OV' van 7 november 2022).

Voor de zomer 2024 is het 'Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord Toegankelijkheid OV 2024-2028' vastgesteld. Hierin staat wat de provincie de komende 4 jaar op dit thema gaat doen. Het toegankelijk maken van bushaltes voor reizigers met een visuele of motorische beperking is daarbij het belangrijkste. Aanvullend hierop is eind 2024 een subsidieregeling voor haltetoegankelijkheid opgesteld, die in 2025 wordt opengesteld.

4.2 De provincie werkte nieuw beleid uit voor het betaalbaar houden van het ov (samen met Vervoerregio Amsterdam), in combinatie met het nieuwe ov-betalen (een nieuw betaalsysteem van Europay, Mastercard en Visa).

Een [Tarievenvisie](#) (beleid) is opgesteld en vastgesteld in november 2024. Daarnaast reizen vanaf 2024 kinderen tot en met 11 jaar in alle ov-concessies van de provincie gratis (onder begeleiding van een volwassene). Hiermee leren kinderen al op jonge leeftijd hoe het is om met het openbaar vervoer te reizen. Ook denkt de provincie mee met de Vervoerregio Amsterdam over het opstellen van hun Tarievenkader. Het streven is zoveel mogelijk gemeenschappelijkheid te krijgen. Tot slot zijn in 2024 dankzij de zogeheten Bikker- en Krulgelden de ticketprijzen voor het busvervoer gelijk gebleven. Ditzelfde geldt voor de bijdrage aan de ov-studentenkaart.

4.3 De komst van de nieuwe buurtbussen in Noord-Holland Noord.

In februari 2024 kwamen de laatste nieuwe buurtbussen voor de concessie Noord-Holland Noord. Ze rijden allemaal naar tevredenheid.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.2		Openbaar vervoer waarborgen			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		65.727	62.946	64.376	-1.430
Baten		0	0	1.500	-1.500
Saldo van baten en lasten		65.727	62.946	65.876	-2.930
Stortingen reserves					
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	67	12.604	12.604	0
Onttrekkingen reserves					
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-2.386	-10.508	-9.531	-977
Resultaat		63.408	65.042	68.949	-3.907

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Klantenwaardering voor het openbaar vervoer waarvoor concessieverlening plaatsvindt door de provincie (BBV indicator)	Cijfer 1-10	> NL gem.	8.0	Betreft: Algemeen oordeel per ov-autoriteit, al het openbaar vervoer. (Bron: ov-klantenbarometer 2024)

4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken

Wat hebben we bereikt?

1. In 2024 is het gebruik van het provinciale netwerk verder geoptimaliseerd. Hierbij werd rekening gehouden met toenemende overlast door calamiteiten en werkzaamheden van wegbeheerders.
2. In 2024 heeft de provincie stappen gezet om de Europese Cyber Security-richtlijn te implementeren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

- 1.1 De provincie koos voor een verdere aanpak bij incidenten met de inzet van de weginspecteurs in een vroeg- en laatrooster. Hierdoor bleef de vertraging en filevorming tot een minimum beperkt.

Daarnaast ging er binnen de groep met wegininspecteurs een onderzoek van start naar een optimalisatie van de inzet tijdens de diensten om de meerwaarde van de inzet te verbeteren.

Rond de evenementen is er met partijen structureel overleg geweest op verkeerskundig gebied om de verschillende evenementen op mobiliteitsgebied te begeleiden en te sturen. Tijdens de Formule 1 in Zandvoort zijn wederom goede resultaten geboekt en het evenement is vlekkeloos verlopen dankzij inzet van alle betrokken partijen.

Door het servicepunt zijn het afgelopen jaar circa 18.000 vragen en klachten vanuit de maatschappij beantwoord of voor afhandeling doorgezet naar een medewerker of derde partij. Vragen en klachten die het beheer van ons areaal betroffen binnen de gebiedscontracten, zijn doorgezet naar betreffende gebiedsaannemer. Het aantal vragen en klachten is niet afgenomen. Er waren opvallend veel vragen over de aanpak van vervanging en renovatie binnen de provincie Noord-Holland.

In 2024 heeft de provincie circa 1.000 omgevingsvergunningen behandeld en van advies voorzien. Daarnaast zijn er circa 2.000 ontheffingen afgehandeld voor werkzaamheden langs de provinciale infrastructuur.

De wegininspecteurs, gebiedsaannemer en sleepdienst zijn ingezet om op de weg ontstane incidenten op te heffen en ontstane schade te verhelpen.

Bij sneeuw, ijzel en nachtvorst heeft de provincie de weg veilig opgehouden met het strooien van zout en het verwijderen van sneeuw.

1.2 Vanuit het programma 'Bediening op afstand' is het afgelopen jaar hard gewerkt aan de toename van de centrale bediening. Dit leidde tot een uitbreiding van de bezetting op de bediencentrale en een afbouw bij het lokaal bedienen.

Er zijn in 2024 9 extra objecten aangesloten op de bediencentrale (Brug/Sluis Purmerend, Burgemeester Visserbrug, Tolhuissluis, Hefbrug Oterleek, Vlotbrug 't Zand, Burgervlotbrug, Sint Maartensvlotbrug, Kooysluis/Oostoeverburg en de Rekervlotbrug).

In het najaar van 2024 heeft de provincie een grote technische doorontwikkeling van de bediencentrale gerealiseerd. Dit droeg substantieel bij aan de optimalisatie van de centrale.

1.3 Bij VMAas zijn de verkeersmanagementtaken bij een externe partij belegd. Enkele kleine aanpassingen worden nog doorgevoerd om de samenwerking op de weg en de verkeerscentrale goed op elkaar te laten aansluiten.

2.1 De Europese richtlijn Cyber Security die in oktober 2024 in Nederland is geaccepteerd is (NIS2), vraagt de komende jaren nog om de nodige inspanning van de provinciale organisatie. In 2024 heeft de provincie een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van deze richtlijn. Deze implementatie wordt uitgevoerd zodra er middelen beschikbaar komen.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.3	Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	38.041	43.964	36.568	7.396
Baten	-1.753	-2.325	-2.709	384
Saldo van baten en lasten	36.288	41.639	33.858	7.780
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	36.288	41.639	33.858	7.780

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Wat hebben we bereikt?

1. In 2024 werkte de provincie verder aan het vervangen, verbeteren en uitbreiden van de provinciale infrastructuur. En aan het oplossen van knelpunten in de verkeersveiligheid en het verbeteren van openbaarvervoerhaltes binnen de opgestelde beleidskaders en kwaliteitseisen. Deze zijn vastgelegd in de [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen \(NIKG\) 2022-2029](#) die door PS zijn vastgesteld.
2. Duurzaamheid en circulariteit zijn waar mogelijk meegenomen tijdens de uitvoering van provinciale projecten.
3. De provincie heeft in 2024 de infrastructuur veilig in stand gehouden en waar nodig verder geoptimaliseerd en vervangen.
4. De provincie zette stappen om het wegennet efficiënter te gebruiken via innovatieprojecten. Bijvoorbeeld smart mobility-toepassingen. Dit gebeurde in samenwerking met partners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In 2024 zijn de projecten Bereikbaarheid Royal Flora Holland (OLV-Greenport Aalsmeer), N241 AC de Graafweg en de Zaanbrug afgerond en opgeleverd.

Verder vond concrete realisatie (nieuwe damwandconstructies, waar mogelijk met oof voor de natuur) plaats op Oevertrajecten T13 bij Purmerend, T1 bij Den Helder en ging de provincie van start op T22-23 bij Broek in Waterland. Hierbij zijn de oeverconstructies toekomstbestendig verstevigd. Verder zijn de baggeractiviteiten afgerond in de Amstel (24 km van Amsterdam tot en met Uithoorn) en de Oostelijke Vechtplassen. De baggeractiviteiten en de oeverversteviging is met elektrisch materieel uitgevoerd, om zo een bijdrage te leveren aan de vermindering van CO₂-uitstoot.

De provincie heeft een efficiëntere werkwijze ontwikkeld voor kleine ingrepen aan de infrastructuur. Denk aan het verhelpen van verkeersveiligheidsknelpunten en het verbeteren van openbaarvervoerhaltes. Dit leidde ertoe dat er in 2024 meerdere kleine ingrepen zijn uitgevoerd. Om enkele voorbeelden te noemen: het aanbrengen van 110 km-kantmarkeringen op provinciale fietspaden en het aanleggen van drempels op de Zeeweg (N200) en de Dijkweg (N239). Hiermee zijn de fietspaden veiliger geworden dankzij de betere zichtbaarheid met gebruik van kantmarkering.

In 2024 zijn er bij alle beweegbare kunstwerken van de provincie QR-borden geplaatst om de objectinformatie toegankelijker te maken voor de schippers. Ook zijn alle objecten van 088-nummers voorzien, zodat ze sneller en efficiënter bediend kunnen worden.

1.2 Het iMPI is geactualiseerd. Dit nieuwe overzicht is te vinden in het [Integraal meerjarenprogramma infrastructuur 2025_2032](#).

2.1 Tijdens de realisatie van oevertrajecten zijn waar mogelijk natuurvriendelijke oevers toegepast, om zo de biodiversiteit en waterkwaliteit te bevorderen.

2.2 De provincie heeft IFD (industriële, flexibel en demontabel bouwen) toegepast bij de volgende projecten in de realisatiefase: Cruquiusbrug, Stolperbasculebrug en de N240b (2 bruggen).

2.3 De provincie nam betonnen liggers over van Rijkswaterstaat en paste deze toe binnen het provinciale areaal.

3.1 In opdracht van de provincie voerden aannemerscombinaties vast en variabel onderhoud binnen het provinciaal areaal uit aan de hand van gebiedscontracten. Een totaaloverzicht van de gebiedscontracten en alle lopende variabele onderhoudsprojecten vindt u in het [Integraal meerjarenprogramma infrastructuur 2025_2032](#).

3.2 Er werden diverse inspecties van de oeverconstructies uitgevoerd op basis waarvan de programmering is aangescherpt.

3.3 In 2024 ging de voorbereiding van de nieuwe aanbesteding van het gebiedscontract Kop van Noord-Holland van start.

4.1 Om de doorstroming voor fietsers te verbeteren, is de werking van 8 verkeersregelinstallaties (VRI's) geanalyseerd. 7 daarvan kunnen anders worden ingesteld waardoor de doorstroming verbetert. Bij 3 VRI's die eerder zijn aangepast is de werking geëvalueerd.

De toolbox 'Smart Mobility bij evenementen' is dit jaar gelanceerd. Deze wordt veelvuldig bekeken op internet. Voor de kerstmarkt in Haarlem werd een maatwerkadvies smart mobility uitgebracht. Actieve mobiliteit staat hier voorop.

Om het goederenvervoer efficiënter en duurzamer te maken, zijn diverse dataproducten beschikbaar gekomen:

- Een bereikbaarheidskaart, zodat vervoerders weten welke wegen ze in mogen
- Een reistijdvoorspeller die gekoppeld kan worden aan logistieke software
- Het dashboard bouwlogistiek dat informatie geeft over de impact van maatregelen om het bouwlogistiek verkeer te verduurzamen

- De druktemonitor Purmerend

Daarnaast zijn er 4 scenario's opgeleverd. Ze vormen een toetsingskader voor toekomstvastheid van beleid en projecten.

Op 2 plaatsen wordt nu gewerkt met het 'Mobiliteitsprogramma van Eisen' dat binnen Smart Mobility is ontwikkeld.

Gezamenlijk met andere provincies is een concept gelanceerd om goederenvervoer ook voor kleinere volumes over water toegankelijk en rendabel te maken.

De verkenning naar autonoom openbaar vervoer is uitgevoerd en dient als basis om logische vervolgstappen te beziën.

4.2 Het afgelopen jaar was de samenwerking tussen de provincie en TU Delft gericht op de ontwikkeling van levensduurverlengende innovaties. Daarnaast zijn biodynamische oevers gerealiseerd. Hierbij worden natuurlijke, levende gewassen toegepast in plaats van harde (dode) materialen. Ook heeft de provincie de toepassing van mossen op beton als bescherming verkend.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.4		Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden			Bedrag verschil *
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	
Lasten		122.158	132.742	122.282	10.460
Baten		-6.078	-2.411	-1.760	-651
Saldo van baten en lasten		116.080	130.331	120.522	9.809
Stortingen reserves					
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	19.574	19.574	19.574	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	0	889	420	469
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	0	0	1.226	-1.226
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	22.199	22.668	22.668	0
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	12.357	13.152	13.152	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	0	0	182	-182
Onttrekkingen reserves					
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-1.450	-3.006	-3.782	776
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	-641	-149	-1.155	1.006
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	-1.655	-69	-68	-1
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-31.057	-38.021	-32.114	-5.907
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-11.375	-15.663	-14.312	-1.351
4.4	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-3.582	-2.642	-1.836	-806
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	-285	-664	-674	10
Resultaat		120.164	126.399	123.804	2.596

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Doelenboom

5. Natuur en landelijk gebied

5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur

5.2 Beheren van natuur

5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water

5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied

5.6 Versterken kansrijke landbouw

Maatschappelijk doel

Een robuuste en hoogwaardige groenstructuur die bijdraagt aan de biodiversiteit en aan het welzijn van de bewoners en bezoekers van de provincie.

De provincie werkt hiervoor aan de verbetering van de ruimtelijke, water- en milieu- condities om de balans mogelijk te maken tussen gezonde, veerkrachtige ecosystemen enerzijds en economische activiteiten anderzijds.

Het jaar 2024 wordt gekenmerkt door veel veranderingen in het rijksbeleid. Het gevolg daarvan is veel onzekerheid voor de uitvoering. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied is weggefallen als kader voor de uitvoering van ons beleid op het gebied van natuur, water, recreatie, stikstof en landbouw. Onze uitvoeringsplannen hebben we aangepast aan de nieuwe situatie. De eerder opgestelde uitvoeringsstrategieën om deze doelstellingen te behalen zijn aangepast. Deze zullen in 2025 definitief kunnen worden gemaakt.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5	Natuur en landelijk gebied			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	174.607	151.074	134.393	16.680
Baten	-20.781	-26.739	-17.710	-9.029
Saldo van baten en lasten	153.826	124.335	116.684	7.651
Stortingen reserves	27.486	35.460	35.592	-132
Onttrekking reserves	-89.528	-64.727	-51.383	-13.344
Resultaat	91.784	95.068	100.893	-5.825

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
5	Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied
5	Openbaar lichaam Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds
5	Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)	Beheer en onderhoud recreatiegebieden

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de jaarstukken.

5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie heeft in 2024 de volgende projecten gestart of afgerond:

- Het project Waterlandtak/Diemerscheg is in 2024 afgerond en overgedragen aan de beheerder.
- In de gemeente Bergen bij Egmond aan de Hoef realiseerde het waterbedrijf PWN in opdracht van de provincie 5,2 hectare binnenduinrandnatuur.
- Op 4 juni 2024 stelde de gemeenteraad van Castricum het bestemmingsplan voor de natuurontwikkeling Zanderij Noord vast. PWN is inmiddels begonnen met de voorbereiding voor de inrichting in opdracht van de provincie.
- De provincie gaf opdracht voor de voorbereiding van de realisatie van Natuurontwikkeling De Bleek in Egmond aan den Hoef.
- De gemeenteraad van Bergen stemde op 26 september 2024 in met de begrenzing van de Zuurvensepolder als NNN. Het voorstel gaat mee in de Herbegrenzings vijfde tranche. Dit voorstel wordt naar verwachting in juli 2025 definitief, waarna de voorbereiding van de inrichting van start kan.
- In 2024 vond de oplevering plaats van de inrichting Schil Naardermeer fase 1.
- In Kortenhoef West en Ankeveen wordt in opdracht van de provincie gewerkt aan het project Moerasvogels. Natuurmonumenten heeft € 2,5 miljoen SPUK-gelden (specifieke uitkering) ontvangen uit het Programma Natuurherstel voor de inrichting van de gebieden. Natuurmonumenten begon eind 2024 met de realisatie van deze gebieden. Volgens de planning is de uitvoering in maart 2026 gereed. Er wordt niet gewerkt tijdens het broedseizoen.
- In de Loosdrechtse Plassen is de provincie opdrachtgever van de inrichting van het leefgebied van moerasvogels. Begin februari 2025 start de aannemer met de werkzaamheden en de verwachting is dat het project medio april 2025 wordt opgeleverd.

- In 2024 is een adviesbureau begonnen met het opstellen van een inrichtingsplan en diverse bijbehorende onderzoeken voor het project Jelgersma De Hoop. Deze documenten worden begin april 2025 opgeleverd. Dan worden de vergunningen aangevraagd, start de aanbesteding en begint met de inrichting.
- In de Groene Uitweg bevinden zich veel projecten in de uitvoeringsfase, bijvoorbeeld de inrichting van de omgeving van het Muiderslot. Er zijn twee projecten op het gebied van ecologische verbindingen afgerond.

In verschillende projecten kost de voorbereiding meer tijd dan verwacht en/of hebben projecten in de uitvoering vertraging opgelopen, zoals Peereboom, Opperwoud en de Nes, Park 21, Schil Naardermeer fase 2, Horstermeerpolder en in de Oostelijke Vechtvlakten. Hiervoor zijn verschillende oorzaken.

Met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Hierdoor aarzelen stakeholders, met vertraging als gevolg. Daarnaast kost(te) het verkrijgen van de benodigde vergunningen bij sommige projecten meer tijd dan verwacht. Ook gaat het in sommige gevallen om complexe gebiedsprocessen en -ontwikkelingen, die vaak een lange adem vragen.

Ondanks vertraging, wordt in genoemde projecten nog steeds voortgang geboekt. Daardoor schuift de besteding van budgetten door naar volgende jaren.

2. In samenwerking met andere organisaties is in 2024 een aanvraag ingediend voor de 'Rijksregeling Programma Natuur fase 2', gericht op natuurherstel en boscompensatie voor bos gekapt als natuurherstelmaatregel. Van het Rijk ontving de provincie een beschikking ter waarde van € 90 miljoen waarmee het ['Provincie ontvangt ruim € 90 miljoen voor natuurherstel'](#) uitgevoerd kan worden. In het lopende programma natuurherstel zijn veel maatregelen in uitvoering. Dit programma bestaat uit Natuurpact-geld en al verplichte maatregelen uit het 'Programma Natuur fase 1'. In 2024 zijn grote projecten afgerond als de boskap bij Bergen en het project de Dennen op Texel. Verder zijn er 5 kerven in de duinen gegraven bij Castricum.

3. De brede stikstofaanpak is als geïntegreerd onderdeel in het 'Provinciaal Programma Landelijk Gebied' (PPLG) opgenomen. De bedoeling is om deze aanpak verder uit te rollen, zowel provinciebreed als in de gebiedsprocessen. Maar door het vervallen van het 'Nationaal Programma Landelijk Gebied' (NPLG) en het daarmee samenhangende Transitiefonds is een belangrijke pijler onder een geborgde aanpak voor natuurherstel weggefallen.

4. Bodemdaling: Zie Beleidsdoel 5.3, onderdeel 1. Met de startversie van het PPLG is ook de 'Regionale Veenweide Strategie 2.0' opgeleverd.

5. De provincie heeft de middelen vanuit de eerste tranche 'Programma Natuur voor boscompensatie' verdeeld. Ze zijn ingezet voor combinatiekansen met gemeentelijke projecten die ook de recreatiemogelijkheden voor onze inwoners vergroten. Zie [Ruim 30 hectare aan nieuw bos in Noord-Holland - Provincie Noord-Holland](#). In 2024 zijn 2 projecten gerealiseerd, in Castricum en Zaanstad. De overige projecten zijn in voorbereiding. Op 23 oktober was de opening van het [Legmeerbos](#) in de Westeinderscheg in de gemeente Uithoorn, oorspronkelijk een burgerinitiatief. Ook diverse andere burgerinitiatieven hebben bomen geplant. Dit gebeurde bijvoorbeeld in [Vijfhuizen](#) met steun van het provinciale 'Betrekken bij Groen Fonds' en 'MeerBomenNu' aan de rand van recreatiegebied Spaarnwoude. Een groep studenten bracht de [kansen en uitdagingen van agroforestry](#) in kaart.

6. Voor recreatieve voorzieningen wordt verwezen naar Beleidsdoel 5.2.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In 2024 realiseerde de provincie Noord-Holland volgens planning alle projecten in de [Oostelijke Vechtplassen](#). Op 2 projecten na: de inrichting van het gebied Egelshoek in de Weersloot en project Moerasvogels. Deze zijn door vertraging in het aanbestedingsproces doorgeschoven naar 2025.

1.2 In de gebiedsprocessen Laag Holland Wormer- en Jisperveld en Oostzanerveld zijn de gebiedsvisies in 2024 (zo goed als) afgerond, waarmee de verkenningsfase voor beide processen tot een einde komt. Vanuit beide visies zijn projecten in kaart gebracht om mee aan de slag te gaan. Deze projecten krijgen de komende periode een nadere uitwerking door de diverse belanghebbenden. In Polder Westzaan zijn 4 concrete projecten uitgewerkt die vervolgens worden opgepakt. Dit zijn: de verbrakking, de aanpak veenmosrietlanden, de aanpak weidevogels en een agrarische verkenning. Daarnaast loopt al een aantal projecten. Voor het deelgebied Peereboom en Opperwoud in Waterland Oost, startte in 2024 het proces van overdracht naar Bodem & Groen. Voor Polder Mijzen zijn doelen en mogelijke maatregelen omschreven en is een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een toekomstbestendig beheerplan. Voor Eilandspolder zijn ook doelen en mogelijke maatregelen geformuleerd. Echter de verdere werkzaamheden liggen door wegvallen van de procesmanager sinds halverwege 2024 grotendeels stil. Wel is een lijst met maatregelen opgesteld die relatief eenvoudig te nemen zijn. Landschap Noord-Holland heeft een aanbod gedaan om voor het Ilperveld een gedragen plan te maken, onder andere voor het behalen van Natura2000-doelen en NNN-realisatie in het gebied. Hiervoor is een bedrag (€ 100.000) voor een subsidieaanvraag gereserveerd. Ook heeft Landschap Noord-Holland toegezegd de verantwoordelijkheid te nemen voor de uitvoering hiervan. De gesprekken over de organisatorische kant hiervan lopen nog.

1.3 In de Groene Uitweg bevinden veel projecten zich in de uitvoeringsfase, zoals bijvoorbeeld de inrichting van de omgeving van het Muiderslot. Er zijn twee projecten met betrekking tot ecologische verbindingen afgerond met het vaststellen van de subsidie. Een aantal subsidies zijn verschoven naar 2025. De stuurgroep heeft aan een aantal projecten extra budget toegekend om gestegen uitvoeringskosten op te vangen of meer doelen te realiseren.

In 2024 is door de stuurgroep besloten om een extra bijdrage van € 2,5 miljoen toe te kennen vanuit de reserve Groene Uitweg oen aan het project Faunapassage Maxisweg, waardoor dit project samen met een bedrag uit de Reserve Groen en Koplopersgelden in 2025 kan worden aanbesteed.

Stikstofaanpak

Met het stopzetten van het NPLG komt er een einde aan de aanpak van het vorige kabinet dat stikstofruimte moest opleveren voor onder meer het legaliseren van de Programma Aanpak Stikstof (PAS)-melders. Op Texel wachten nog zo'n 11 PAS-melders op een oplossing. Hier worden sinds een jaar gesprekken gevoerd met PAS-melders en andere stakeholders over maatwerkoplossingen ten behoeve van legalisatie. De uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 heeft onder andere tot gevolg dat initiatiefnemers voor intern salderen weer een vergunning moeten aanvragen. Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020. De Commissie Schoof komt vóór de zomer 2025 met een plan van aanpak. Er is al eerder richting het Rijk aangegeven dat de provincie graag afspraken wil maken om gezamenlijk aan onder meer het herstel van de natuur te werken.

Bossenstrategie

De provincie heeft middelen aangevraagd en toegekend gekregen voor boscompensatie. Het gaat om € 7,8 miljoen (in totaal heeft het Rijk € 90,8 miljoen toegekend in het kader van de tweede tranche 'Programma Natuur', deze middelen kunnen tot en met 2032 worden ingezet).

Daarnaast zijn zogeheten koplopersmiddelen aangevraagd en gekregen. Deze worden besteed aan 107 ha nieuw bos en parklandschap, waarvan 59 ha vlakdekkend bos. Deze projecten gaan nu richting definitieve planvorming. Voor de ontwikkeling van meer bos binnen NNN is geanalyseerd waar ecologisch en op andere aspecten (zoals kabels en leidingen) ruimte is voor verandering van grasland naar ambitietype bos. Dat gaat om ongeveer 90 ha. De kansrijke voorstellen hiervoor lopen in 2025 mee met de aanpassing van het Natuurbeheerplan 2026. Combineren van bos met andere ontwikkelingen, zoals woningbouw, blijft onder de aandacht. Via de aanpak 'Groen Kapitaal' steunt de provincie het maatschappelijk initiatief voor het planten van bomen. Via de 'Voedselvisie' steunt de provincie de ontwikkeling van agroforestry-initiatieven (landbouw gecombineerd met bomen).

Oostelijke Vechtplassen

In 2024 heeft de provincie gebaggerd in de Loosdrechtse plassen (plas1 tot en met 5). Dat gebeurde in samenwerking met partners uit het gebiedsakkoord fase I. Ook trof de provincie voorbereidingen voor het baggeren van fase 2 (havens) en fase 3 (beheer). Er zijn ecologische verbindingen aangelegd in de Vuntus voor de verbetering van de biodiversiteit in NNN. Ook zijn er voorbereidende maatregelen voor het moerasvogelproject getroffen die in 2025 worden uitgevoerd voor het beschermen van soorten in het kader van Natura 2000. In 2024 heeft de provincie Noord-Holland werkzaamheden uitgevoerd in het kader van ganzenbeheer in het gebied, ter verbetering van de biodiversiteit en soortenbescherming N2000. De provincie gaf als trekker van het 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' voorlichting over de verschillende gebiedsprocessen en gebiedsprojecten. De bureaunkosten die de provincie maakte namens de 21 partijen kwamen lager uit dan begroot.

Gebiedsprogramma Laag Holland

Het onderzoek naar hydrologisch systeemherstel voor Natura 2000-doelen in 2024 is in Laag Holland breed voortgezet. Het onderzoek werd uitgebreid met aanvullende onderzoeken naar uit- en afspoeling en de impact op KRW-doelen. Ook is een individuele agrarische beheercheck, met bijbehorende rekentool, ontwikkeld. Het loket Veenweideboeren (vanuit Impulsgelden Veenweide) kon rekenen op grote interesse van de agrariërs. De organisatie van dit loket was in handen van de Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken.

Voor de oplevering van de projecten van het 'Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland' (sinds 2023 in uitvoering) kreeg de provincie een jaar uitstel. Zo krijgen de projecten meer tijd om resultaten op te leveren. Het gaat hier namelijk om projecten die meer tijd vergen voordat de resultaten zichtbaar zijn. Denk aan het realiseren van groeiend veen in het Ilperveld, de effecten van hydrologische maatregelen om de omstandigheden voor weidevogels te verbeteren in het Wormer-Jisperveld en de effecten van maatregelen om bodemdaling tegen te gaan in agrarisch Landelijk Noord.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.1		Beschermen en ontwikkelen van natuur (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		87.521	53.343	38.523	14.819
Baten		-13.058	-17.334	-9.599	-7.735
Saldo van baten en lasten		74.463	36.009	28.925	7.084
Storings reserves					
5.1	Reserve Groen	15.705	15.707	15.924	-217
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	0	1.167	156	1.011
5.1	Reserve Groene Uitweg	107	44	44	0
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	4.058	4.058	4.058	0
Onttrekkingen reserves					
5.1	Reserve Groen	-63.470	-41.727	-34.934	-6.793
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-118	-70	-62	-8
5.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	-4.262	-4.262	-4.262	0
5.1	Reserve Groene Uitweg	-3.334	-2.381	-1.760	-621
5.1	Reserve subs. Groene Uitweg	0	0	295	-295
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-6.403	-1.749	-1.646	-103
5.1	Reserve Laag Holland	-1.250	-260	-253	-7
Resultaat		15.496	6.536	6.485	51

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Verworven natuurgebied (BBV indicator)	Hectare	3.168	Betreft sinds 2011 totaal aantal verworven hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 10e Voortgangsrapportage Natuur)
Ingericht natuurgebied (BBV indicator)	Hectare	6.064	Betreft sinds 2011 totaal aantal ingerichte hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 10e Voortgangsrapportage Natuur)

Beheerde natuur (BBV indicator)	Hectare	52.447	Betreft hectares beheerde natuur NNN, gesubsidieerd en niet gesubsidieerd. (Bron: BIJ12, 10e Voortgangsrapportage Natuur)
---------------------------------	---------	--------	--

5.2 Beheren van natuur

Wat hebben we bereikt?

1. en 2. De gerealiseerde natuurgebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en natuur op landbouwgronden zijn beheerd volgens de landelijk vastgestelde beleidsdoelen en criteria. Meer informatie is [hier](#) te vinden.

3. De Natura 2000 gebieden zijn in opdracht van de provincie beheerd.

4. t/m 6. De provincie heeft uitvoering gegeven aan haar wettelijke taken die zij o.b.v. de Omgevingswet heeft op het gebied van het beschermen, behouden en herstellen van bedreigde dier- en plantsoorten, effectieve bestrijding van invasieve exoten en het bevorderen van dierenwelzijn.

7. De provincie zorgde voor het uitvoeren van het Faunabeleid en voor een adequate afhandeling van aanvragen die door ondernemers waren ingediend in kader van de '[Tegemoetkoming Faunaschade](#)'.

8. De provincie zorgde voor adequaat beheer van de recreatiegebieden die onder verantwoordelijkheid van de recreatieschappen vallen. Om beter regie te voeren op de doorontwikkeling van recreatieve routestructuren, is het proces gestart om tot een route-alliantie te komen. Dit wordt in 2025 verder vormgegeven.

In 2024 is een wandelpad in Castricum geopend waarmee het Wandelnetwerk Noord-Holland weer een stukje is uitgebreid. Verder is er een onderzoek gedaan naar de stand van zaken van onze 120 kilometer gecontracteerde boerenlandpaden. Deze liggen er voor het overgrote deel uitstekend bij.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie Noord-Holland heeft veel natuurgebieden en waardevolle agrarische landschappen. Om deze in stand te houden, verstrekt provincie Noord-Holland subsidie voor het beheer van natuurgebieden (SVNL) en agrarische natuur (ANLb).

- Het Natuurbeheerplan 2025 is vastgesteld, met daarin de natuurdoelen en criteria voor het beheer van het NNN en het agrarische gebied.
- Er zijn begin 2024 subsidiebeschikkingen SVNL verleend, waardoor het areaal onder SVNL beheerde natuur in 2024 gestegen is van 28.223 ha naar 28.618 ha (peildatum 31 december 2023, respectievelijk 31 december 2024). Deze toename met 395 ha bestaat uit nieuw gerealiseerde NNN en latere instroom van al eerder gerealiseerde NNN.

- Via de Kadernota hebben PS middelen beschikbaar gesteld om de kostenstijging en uitbreiding van het SVNL en Anlb te kunnen opvangen;
- Er is budget voor 2025 beschikbaar gesteld voor extra Anlb en voor beheer NNN (nieuw gerealiseerde NNN en opnieuw afsluiten van bestaande en/of aflopende natuurbeheercontracten).
- De gesubsidieerde percelen (zowel SVNL als Anlb) zijn gemonitord volgens de afgesproken protocollen.
- Met de natuurbeheerders en agrarische collectieven zijn goede gesprekken gevoerd over de uitvoering van het beheer en de resultaten daarvan.

2.1 Zie 1.1 hierboven.

- Daarnaast is de provincie is gestart met [pilots](#) in de gebieden Peereboom en Opperwoud in Waterland-Oost om het leefgebied weidevogels te verbeteren.
- Ook is in 2024 gestart met het integreren van het Actieplan Weidevogels en het Aanvalsplan Grutto in het Actieplan Boerenlandvogels (gereed medio 2025). Hierin krijgen ook de akkervogels een plek.

3.1 In Noord-Holland liggen 19 Natura 2000-gebieden. De provincie is voor 14 hiervan verantwoordelijk voor de Natura 2000-beheerplannen. Voor alle gebieden is een beheerplan vastgesteld dat elke 6 jaar wordt geactualiseerd.

- Voor 5 gebieden in de duinen zijn in 2024 projecten gestart om te komen tot nieuwe beheerplannen.
- De evaluatie van het Natura 2000 Beheerplan Naardermeer is gestart.

4.1 De aanpak voor de vergunningverlening voor gebouwbewonende soorten, zoals vleermuizen en gierzwaluwen, is in 2024 concreet geworden. Inmiddels is er duidelijkheid over de voorwaarden waaronder een gebiedsgerichte ontheffing voor isolatie-activiteiten door de omgevingsdienst Noord-Holland kan worden afgegeven. De basis hiervoor zijn de preSMP- en SMP-systematiek, waarbij SMP staat voor soortmanagementplan. Gemeenten, isolatiebedrijven en adviesbureaus hebben hun kennis ingebracht en zijn hierover geïnformeerd.

5.1 In 2024 is het 'Programma Invasieve Exoten' vastgesteld. Dit programma richt zich op de verbetering van kennisdeling en afstemming in de aanpak van invasieve exoten. Vooral wanneer die een bedreiging vormen voor Vogel- en Habitatrichtlijndoelen. In het 'Programma Herstelmaatregelen' zijn ook diverse projecten voor de bestrijding van invasieve exoten opgenomen.

6.1 Dierenwelzijn is een aspect dat in de Omgevingswet is benoemd. Dit wordt dan ook meegewogen in alle besluitvorming die impact kan hebben op het welzijn van dieren. In de Omgevingswet is dit benoemd onder de 'zorgplicht'. In het dossier wildopvang is het welzijn van de opgevangen dieren een belangrijk onderwerp. De aanbevelingen van Wageningen Environmental Research ('Formats voor wildopvangcentra in Noord-Holland') zijn als leidraad gebruikt voor de afstemming hierover met het Rijk en gemeenten. Het Rijk heeft de nieuwe beleidsregels voor de opvang van wilde dieren inmiddels aangescherpt. De uitvoering van de motie, die oproept tot een incidentele bijdrage aan de wildopvang, is in uitvoering genomen.

7.1.1 In 2024 is het faunabeheerplan ganzen opgesteld. Dit plan geldt als onderbouwing voor de benodigde vergunningverlening voor de uitvoering van het beheer van de ganzen. Dit beheer is erop gericht om, binnen de kaders van de wet, de natuur- en landbouwschade te verminderen en de vliegveiligheid te verbeteren. Besluitvorming en uitvoering volgen in 2025.

In 2023 is door de Raad van State uitgesproken dat de landelijke vrijstellingen voor algemene soorten (zoals de Houtduif) onvoldoende onderbouwd zijn en daarom niet meer geldig zijn. Dat heeft ervoor gezorgd dat het beheer van deze soorten niet meer uitgevoerd kon worden in 2024. Dat leidde tot een stijging in de uitbetaalde tegemoetkomingen faunaschade. De provincie startte een onderzoek om de onderbouwing te verbeteren, zoals de Raad van State adviseerde. De resultaten worden niet eerder verwacht dan in 2025.

7.1.2 De omvang van de tegemoetkomingen in schade is in 2024 wederom aanzienlijk toegenomen vergeleken met het voorgaande jaar. Dit komt onder andere door de prijsontwikkeling van agrarische producten en door de weersomstandigheden. Maar ook door het wegvallen van beheermogelijkheden, waardoor boeren vaker in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de schade veroorzaakt door houtduiven.

Op basis van actuele cijfers van BIJ12 van januari 2025 raamt de provincie de totale lasten in 2024 op circa € 30 miljoen. Dat is meer dan begroot.

8.1.1 De betrokkenheid van de provincie bij de recreatieschappen en de inzet op recreatieve routes zijn belangrijk voor de uitwerking van onze provinciale [Visie Recreatie en Toerisme](#). Aanvullend zet de provincie zich ook in op de (duurzame) bereikbaarheid van en de verbinding tussen de recreatiegebieden, en tussen de stad en het landelijk gebied.

8.1.2 Een deel van de recreatiegebieden in Noord-Holland is via de recreatieschappen in beheer bij Recreatie Noord-Holland (RNH). De provincie is deelnemer in 5 van deze recreatieschappen. In 2024 is verder gewerkt aan de vernieuwing van de raamovereenkomsten met RNH om voor de komende periode een goede basis tot samenwerking te leggen.

8.1.3 De provincie leverde de jaarlijkse bijdrage aan de organisaties Wandelnet en Fietsplatform en verstrekt subsidie voor het beheer van het Noord-Hollandpad.

8.1.4 Voor de ontwikkelingen op toeristisch recreatief gebied, is in 2024 een recreatieve kansenkaart opgesteld (afronding eerste kwartaal 2025). Deze kansenkaart maakt inzichtelijk welke ambities en kansen de gebieden, gemeenten en provincie hebben op het gebied van recreatieve voorzieningen. De kansenkaarten vormen belangrijke input voor de nadere uitwerking van 'Regie op de Ruimte', 'PPLG' en het 'Ruimtelijk Voorstel Noord-Holland Noord'.

8.1.5 Op 13 november 2024 organiseerde de provincie het jaarlijkse congres Recreatie en Toerisme, dat in het teken van verbinding stond. Het congres is bedoeld als inspiratie voor betrokkenen uit het veld, zoals bestuurders en beleidsmakers van gemeenten en terreinbeherende-, natuur- en promotieorganisaties. Tijdens het congres werden diverse inspirerende lezingen gegeven en werden provinciale projecten besproken vanuit de uitvoering van onze visie 'Recreatie en Toerisme'. Het congres trok ruim 150 bezoekers. Deelnemers waardeerden de dag met een 7,9.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.2	Beheren van natuur			(bedragen x €1.000)
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	50.769	58.810	65.399	-6.589
Baten	-898	-1.254	-1.274	20
Saldo van baten en lasten	49.871	57.556	64.125	-6.569
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	49.871	57.556	64.125	-6.569

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

Wat hebben we bereikt?

1. Er zijn 2 subsidieregelingen opengesteld. Naast [het veenweideloket](#) is er een landelijke regeling [samenwerking in veenweidegebieden en overgangsgebieden N2000](#). Er zijn diverse grondeigenaren die bij één van de regelingen subsidies hebben aangevraagd voor het uitvoeren van maatregelen om de uitstoot van broeikasgas te verminderen. Het Veenweideloket wordt gefinancierd uit Rijksmiddelen (SPUK L10). De maatregelen worden de komende jaren uitgevoerd.

2. Via de aanpak [Groen Kapitaal](#) is actief kennis gedeeld, onder andere via een nieuwe LinkedIn-groep. Daarnaast zijn nieuwe initiatieven geworven via de uitvraag Toekomstversnellers (gestart in 2023). Op 3 april 2024 werden [de 5 winnaars van de Toekomstversnellers](#) bekend na een pitch waarbij er per regio 3 genomineerden waren. Via de kennis en het netwerk van Groen Kapitaal zijn deze winnaars verder op weg geholpen, maar ook de andere indieners voor zover ze dat wilden. 1 van de winnaars richt zich op een [bloemrijk Texel](#). Via een consortium van veel partijen is de actuele [kennis over een – groene - gezonde leefomgeving dicht bij huis](#) verzameld, visueel gemaakt en gedeeld. In de [inspiratiegids voor gemeenten](#) (namens de provincie opgesteld door de Natuur- en Milieufederatie) is dit jaar ook het thema gezonde leefomgeving toegevoegd. Een initiatief dat hier specifiek actief op inzet, is [Groen Vitaal](#). Zij is als indiener bij de Toekomstversnellers op weg geholpen.

3. Groene vrijwilligers hebben in 2024 weer een goede bijdrage geleverd in landschapsbeheer, natuurinrichting, versterken van de biodiversiteit (variatie in flora en fauna), bescherming van plant- en diersoorten. Ze droegen bovendien op allerlei manieren bij aan het delen van kennis daarover. Een bijzonder initiatief was dit jaar [‘De stem van de natuur’](#). In 2024 hebben 30 projecten van het 'Betrekken bij Groen Fonds' (onderdeel van het programma) een bijdrage ontvangen. Het betrof onder meer de aanschaf van warmtebeeldcamera's voor vleermuisonderzoek, het vergroenen van schoolpleinen en parken, herstel van duinrellen (beekjes), vervanging van gereedschappen, het verrijken van akkerranden met kruidenmengsels en plaatsing van vogelnestkasten en een informatiepaneel over nachtvlinders.

4. In 2024 werkte de provincie als trekker van MRA Landschap, samen met andere MRA-partners, aan het versterken en ontwikkelen van de landschappelijke kwaliteit. De belangrijkste resultaten waren:

- Een selectie van de belangrijkste groene maatregelpakketten die tot 2030 nodig zijn voor een [robuust groenblauw netwerk](#) (zie onderdeel 3.2 op pag. 8), voor de uitvoeringsagenda [NOVEX MRA](#). De maatregelpakketten werden vervolgens gecombineerd met de blauwe maatregelen (water en klimaat). Resultaat: een kaart met [groenblauwe maatregelpakketten](#) (zie pag. 7-8) die eerste prioriteit hebben om uitgevoerd te worden.
- Een verkenning van een 'Klimaatbestendig landschap Oer-IJ'. Resultaat (oplevering eerste kwartaal 2025) is meer inzicht in het bodem- en watersysteem, dat gebruikt kan worden voor ruimtelijk ontwikkelingen in dit gebied. Bij dit compacte en kennisintensieve traject waren provincie, waterschappen, natuurorganisaties en gemeenten betrokken.
- Een maatschappelijke businesscase MRA 'Groen in en om de stad', samen met het Rijk, met inzicht in kosten en baten van groen in en om de stad.
- Een concept 'Meerjarig Uitvoeringsprogramma Groenblauw groeit mee' (nadere uitwerking vindt medio 2025 plaats) voor de invulling en concretisering van de nieuwe MRA Agenda 2025-2028. Hierin trokken MRA Landschap en MRA Klimaatbestendig gezamenlijk op.

5. Het Ontwikkelperspectief NOVEX Groene Hart is opgeleverd en door het Bestuurlijk Platform Groene Hart vastgesteld.

6. De Nationale Parken Zuid-Kennemerland en Texel worden goed bezocht en gewaardeerd. Een aandachtspunt is de recreatiedruk op de natuur. Dit is opgepakt door de beheerders: zij nemen hiervoor nu acties. Daarnaast is de Regio Deal MRA West Beter in Balans gesloten. Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland neemt deel, samen met het Rijk, de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Zandvoort, Beverwijk en Velsen, PWN, De Groene Stelling; hoogheemraadschap Rijnland en de provincie. De Regio Deal zet in op een groene, aantrekkelijke leefomgeving, die inwoners aanzet tot meer bewegen, een actievere leefstijl en laagdrempelige ontmoetingen.

7. Voor het Waddenfonds hebben in 2024 5 organisaties een subsidieverzoek ingediend, waarvan er 3 inmiddels zijn gehonoreerd. De overige 2 aanvragen zijn nog in behandeling. De 3 projecten die in 2024 een subsidie hebben ontvangen, zijn:

'Het Zilte pad', een pelgrimsroute voor bezinningstoerisme. De fiets- en wandelroutes van het Zilte pad verbinden 22 historische kerken tussen Den Helder en Oost-Groningen.

Het project 'Frisse wind door het Reddingmuseum' richt zich op vernieuwing van het museum in Den Helder.

Het project 'Stinzenplanten' is een aanvulling op een eerder project. Het richt zich op het in kaart brengen, restaureren en herinrichten, en op het delen van kennis over de planten.

Daarnaast is er in 2024 veel tijd gestoken in de voorbereiding van nieuwe projecten, passend binnen het Investeringskader Waddengebied. Het gaat dan bijvoorbeeld om projecten gericht op het versterken en vermarkten van het werelderfgoed Waddenzee.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Met de startversie van het PPLG is ook de 'Regionale Veenweide Strategie 2.0' opgeleverd.

2.1 Het platform Groen Kapitaal en het delen van berichten op LinkedIn blijven belangrijk voor het community-management (aanjagen van de beweging die een natuurinclusieve samenleving nastreeft). Daarnaast gaat het om het persoonlijk meedenken met initiatieven en het inbrengen van kennis in het netwerk. Nu er een landelijk [Collectief Natuurinclusief](#) is, sluit de provincie daar zo goed mogelijk op aan. Dat gaat om kennis delen en onze initiatieven verbinden, in het bijzonder op de domeinen infrastructuur en vrijetijdseconomie.

3.1 De provincie heeft in 2024 via het programma 'Betrekken bij Groen' (uitgevoerd met en door de Noord-Hollandse natuurorganisaties) het beleid voor groene vrijwilligers ondersteund. Hiervoor was een budget van € 608.000 beschikbaar. Activiteiten waren onder andere: het organiseren van een Dialoogdag voor en met vrijwilligers, waarbij de gedeputeerde en vele ambtenaren aanwezig waren, en de Natuurwerkdag, waarbij geïnteresseerden en vrijwilligers kennis konden nemen van projecten en mee konden werken. In 2024 is ook het nieuwe 'Meerjarenprogramma 2025-2028' voorbereid. Via een enquête en op de Dialoogdag is hiervoor input opgehaald bij de vrijwilligers.

4.1 De provincie zette haar trekkersrol op verschillende manieren in om samen de partners van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) te komen tot bovengenoemde resultaten. Het ging om de rol als:

- bestuurlijk en ambtelijk trekker van MRA Landschap
- ambtelijke coördinatie input landschap voor NOVEX MRA en
- projectleider verkenning 'Klimaatbestendig Landschap Oer-IJ'

5.1 In oktober 2024 stelde het Bestuurlijk Platform Groene Hart de 'Realisatieagenda NOVEX Groene Hart' vast.

6.1 De provincie Noord-Holland levert een financiële bijdrage aan de Nationale Parken Zuid-Kennemerland en Texel, en denkt mee in beide overlegorganen. In 2023 was de verkenning afgerond naar de mogelijkheden voor bezoekersmanagement in Zuid-Kennemerland. In navolging daarop is in 2024 met alle regionale partners een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de leefstijlsegmentatie, voor zowel de vraagzijde als het aanbod in de regio. Deze analyse is ook vertaald naar een regionale leidraad en een inspiratieboek. Beide worden toegepast door de diverse beheerders bij de plannen en ontwikkelingen in hun gebied. Om zo vanuit een regionaal perspectief beter richting te geven aan het bezoekersmanagement en daarmee de spreiding van bezoekers. Deze inzet krijgt ook in 2025 een vervolg.

7.1 Het Waddengebied is het grootste natuurgebied van Nederland. De 3 Waddenprovincies (Groningen, Fryslân en Noord-Holland) zijn partners in het Waddenfonds en werken daarnaast samen in het 'Investeringskader Waddengebied' (IKW). Financiering van projecten die vallen binnen dit Investeringskader gebeurt grotendeels met financiële middelen uit het Waddenfonds.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.3		Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		24.354	20.488	14.237	6.251
Baten		-5.700	-4.000	-2.213	-1.787
Saldo van baten en lasten		18.654	16.488	12.025	4.464
Stortingen reserves					
5.3	Reserve Landschap	4.000	0	0	0
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	854	832	832	0
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	0	0	925	-925
Onttrekkingen reserves					
5.3	Reserve Landschap	0	-3.643	-3.529	-114
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	-3.182	-2.028	-2.083	55
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	-2.951	-2.951	340	-3.291
Resultaat		17.375	8.698	8.510	189

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water

Wat hebben we bereikt?

1. De maatregelen in deelprogramma grondwater zijn in uitvoering. Deze betreffen onder andere:

- het ondersteunen van drinkwaterbedrijven bij winplaatsonderzoek,
- het samen met gemeenten opstellen van bodemenergieplannen (om de capaciteit voor de opslag van warm en koud water in de bodem zo goed mogelijk te benutten voor open bodem energiesystemen (warmte koude opslag ofwel WkO's)) en
- het nemen van grondwaterbeheermaatregelen in natuurgebieden. Vanwege overvloedige regenval is afgelopen jaar, in samenwerking met PWN, gemeenten en waterschappen, bijzondere aandacht uitgegaan naar aanpak wateroverlast Kennemerland.

Over het algemeen is het grondwater in een goede toestand. Enige uitzondering zijn de hoge fosfaatgehalten in en rond de duinen. Samen met Zuid-Holland worden oorzaken en maatregelen onderzocht.

2. De doelen voor schoon en voldoende oppervlaktewater in Noord-Holland zijn nog niet gehaald. De [landelijke tussenevaluatie KRW](#) laat zien dat er weliswaar voortuitgang wordt geboekt maar dat er op het gebied van nutriënten en stoffen nog een flinke opgave ligt. In 2027 moet de kwaliteit van het oppervlaktewater aan de normen van de [KRW](#) (zie pag. 7) voldoen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1. In 2024 heeft de provincie er via haar [VTH-taken](#) voor gezorgd dat de ondergrond duurzaam (d.w.z. dat de verschillende systemen elkaar niet tegenwerken) wordt gebruikt. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voert deze taken voor de provincie uit. De omgevingsdienst heeft 40 vergunningen verleend in 2024.

1.2 De provincie heeft, als onderdeel van een landelijk programma, samen met de drinkwaterbedrijven een regionaal actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen opgesteld. Dit programma zal naar verwachting in april 2025 bestuurlijk worden vastgesteld.

1.3 In 2024 is de grondwaterstand op 440 plaatsen in Noord-Holland continue gemeten. Daarnaast heeft er in 2024 een meetronde plaatsgevonden naar de kwalitatieve toestand van het grondwater. De analyse van de meetgegevens en de rapportage hierover volgt in 2025.

2.1 De provincie heeft gewerkt aan de uitvoering van de oppervlaktewater maatregelen die zijn opgenomen in het Regionale Waterprogramma 2022- 2027 (vispasseerbaar maken van provinciale sluizen en hydrologische maatregelen in Natura 2000 gebieden). Daarnaast heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de waterschappen over de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water.

2.2 De provincie heeft voor het badseizoen 2024 de zwemwaterlocaties in Noord-Holland aangewezen. Bovendien heeft de provincie samen met de waterschappen, de omgevingsdienst en gemeenten voorbereidingen getroffen om vanaf het badseizoen 2025 vier extra locaties aan te wijzen, te weten: Hoorn Zuid (Gemeente Hoorn), Camperduin Lagune (Gemeente Bergen), Wijdenes (Gemeente Drechterland) en het Marineterrein in Amsterdam. Tot slot is er subsidie verleend aan vier projecten die het doel hebben om de (zwem)waterkwaliteit te verbeteren.

2.3 De provincie neemt deel aan de pilot op Texel waar een gemeenschappelijke ondergrondse berging bij agrarische bedrijven is aangelegd en die in 2024 tot een samenwerkingsovereenkomst heeft geleid waarin is afgesproken hoe het opgevangen water onderling verdeeld kan worden. Vanuit het Landbouwportaal is aan diverse landbouwbedrijven subsidie verleend voor zoetwater besparende maatregelen. Met PWN heeft de provincie besproken hoe industrieel drinkwatergebruik door de industrie kan worden beperkt. Dit zal in 2025 nader worden uitgewerkt. Binnen de regio IJsselmeergebied en nationaal wordt nagegaan hoe we middels vergunningverlening watergebruikers bewuster kunnen maken van hun, en eventuele voorwaarden kunnen stellen aan hun watergebruik. Intern is meegewerkt aan de datacenterstrategie om het koelwatergebruik te beperken. Verder wordt het watergebruik bij de ontwikkeling voor de waterstofproductie en elektrolyzers nauwlettend gevolgd en gestuurd. De provincie is betrokken bij de diverse deltaprogramma's waar de herijking van de deltabeslissingen worden voorbereid (waterverdeling, buffervergroting etc.).

3.1 Waterrecreatie levert een belangrijke bijdrage aan de regionale economie. In 2024 zijn de drie subsidieregelingen waterrecreatie gecontinueerd: Innovatie en duurzaamheid, Kleine voorzieningen en diensten en Waterrecreatie voor de kleinere pleziervaart. Er werd in 2024 een substantiële bijdrage gedaan aan de voorbereiding op SAIL 2025. Verschillende kleine projecten, onderzoeken en convenanten de buiten de uitvoeringsregelingen vallen, ontvingen in 2024 een bijdrage, zoals de realisatie van twee nieuwe locaties om loodvrij vissen te stimuleren, de ontwikkeling van virtuele historische belevingspunten langs de trekvaart Haarlem-Leiden, onderzoek naar waterrecreatievoorzieningen in het OVP (Wijde Blik) en deelname aan het convenant Varen doe je Samen!

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.4		Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		4.450	4.965	5.405	-440
Baten		-1.125	-2.167	-2.716	549
Saldo van baten en lasten		3.325	2.798	2.690	109
Storings reserves					
5.4	Reserve Waterrecreatie	1.562	1.552	1.552	0
Onttrekkingen reserves					
5.4	Reserve Waterrecreatie	-2.053	-2.728	-2.714	-14
Resultaat		2.834	1.622	1.527	95

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied

Wat hebben we bereikt?

- De [startversie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied \(PPLG\)](#) van juni 2023 is verder uitgewerkt onder andere resulterend in een overzicht van doelen voor natuur, water en bodem, klimaat, landbouw en recreatie dat in november 2024 door PS is behandeld. Ondanks de onzekerheid in 2023 over de koers van het Rijk zijn we in Noord-Holland doorgegaan met de samenwerking met partners in de verschillende lopende gebiedsprocessen. Daar wordt gewerkt aan de opgaven voor het landelijk gebied waarbij het realiseren van de NNN een centrale plek inneemt.
- De provincie heeft Rijksmiddelen beschikbaar gekregen voor koplopersprojecten die bijdragen aan de doelen voor het landelijk gebied voor natuur, water en bodem, klimaat, landbouw en een beleefbaar landelijk gebied.

Instrumenten:

- Het instrument Provinciale Doelenbank voor [PAS-melders en interimers](#), interimers en vrijgestelde bedrijven werd in april 2024 opgericht.
- Het registreren van de [Intern of extern salderen](#) vindt plaats en tevens is op het landelijk podium gevraagd dit centraal te gaan doen.
- In april 2024 is het verlezen in de beleidsregels van de provincie als mogelijkheid verankerd.

Voor het instrument doelenbank en verlezen geldt dat deze instrumenten tot op heden nog niet gebruikt zijn. Dit komt onder andere omdat in Noord-Holland de vraag naar stikstofruimte groter is dan het aanbod van stikstofruimte. Bovendien moet bij de uitgifte van ruimte uit de doelenbank steeds getoetst worden of de staat van de natuur niet in de weg staat aan het gebruik van de stikstofruimte (additionaliteitstoets). Dat maakt vergunningverlening met gebruik van salderen met ruimte uit de doelenbank complex.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De definitieve aanvragen voor Koplopersprojecten bij het Rijk ingediend en gehonoreerd gekregen.

1.2 Aanvullende aanvragen Koplopersprojecten ingediend bij het Rijk en gehonoreerd gekregen.

1.3 In een tweetal technische sessie is PS geïnformeerd over de stappen die zijn gezet in de beleidsuitwerking van het PPLG.

1.4 Voor concrete maatregelen, projecten en activiteiten om invulling te geven aan de doelen voor het landelijk gebied is gewerkt aan een Korte termijnagenda voor de periode 2025 -2027.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.5	Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	2.000	6.150	5.798	352
Baten	0	-1.984	-1.908	-76
Saldo van baten en lasten	2.000	4.166	3.889	277
Stortingen reserves				
5.5 Reserve PPLG	0	10.900	10.900	0
Onttrekkingen reserves				
5.5 Reserve PPLG	0	-366	-409	43
Resultaat	2.000	14.700	14.381	320

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

5.6 Versterken kansrijke landbouw

Wat hebben we bereikt?

1. T.a.v. Kringlooplandbouw is het volgende bereikt:

- De provincie gaf Wageningen Plant Research en Wageningen Livestock Research opdracht om onderzoek te doen naar mestbewerkingstechnieken voor de extensieve veehouderij in Noord-Holland. Denk hierbij aan monomestvergisters of stikstofstrippers (een stikstofstripper verwijdert stikstof uit mest of digestaat, een restproduct van vergisting van mest, en maakt daarbij een vloeibare stikstofkunstmest). Recentelijk is ook het onderzoek afgerond naar het sluiten van agrarische nutriëntenkringlopen in de provincie.
- Het Fieldlab Groene Hart ging van start met het ontwikkelen van innovatieve maatregelen gericht op de afname van uitstoot van schadelijke stoffen, zoals stikstof bij melkveehouders. Daartoe ging dit fieldlab een samenwerking aan met de provincies Utrecht en Zuid-Holland.

- De provincie neemt deel aan het Regieorgaan Versnellen Innovatie Emissiereductie Duurzame Veehouderij, dat zich landelijk richt op versnelling van stalinnovaties gericht op emissiereductie.
- Met de Universiteit Leiden, Wageningen University & Research, adviesbureau Boerenverstand en het agrarisch collectief Water, Land en Dijken, werkte de provincie aan een afrekenbare stoffenbalans op gebiedsniveau (REMAS). Dit betreft het in kaart brengen van de mineralenstromen van en naar de boerderij op gebiedsniveau, monitoring en doelsturing.
- De provincie ontving koplopersmiddelen van het Rijk voor subsidies die boeren ondersteunen bij innovaties en het implementeren van managementmaatregelen (meer weidegang toepassen, ander voerbeleid). Ook werd hiermee een opleidingstraject ontwikkeld.
- In 2024 is gewerkt aan verbreding van het Landbouwportaal, waarvoor de provincie koplopersmiddelen van het Rijk ontving.

2. Vanuit de Voedselvisie is het volgende gerealiseerd: KPI-K pilot melkveehouderij (Kritische Prestatie-indicatoren Kringlooplandbouw), schuurgesprek 'mest', Bio Fieldlab Noord-Holland, 'Plant Protein Forward programma', 'BEAN DEAL' en de aanbestedingsprocedure cateraar. Meer informatie is [hier](#) te vinden.

3. Met het netwerk 'Voedsel Verbindt' brengt de provincie partijen van stad en platteland bijeen rond het thema voedsel. Het platform Boer en Business in Balans en bijvoorbeeld de podcastserie van Greenport Noord Holland Noord worden benut om de innovatieve landbouwsector van Noord-Holland beter voor het voetlicht te brengen bij een breed publiek.

In 2024 is gewerkt aan verbreding van het Landbouwportaal, waarvoor de provincie koplopersmiddelen van het Rijk ontving.

4. T.a.v. Verduurzamen Landbouw is het volgende bereikt:

- Het netwerk Greenport Noord-Holland Noord kon extra middelen aantrekken om te investeren in smart farming projecten. Resultaten van Greenport Noord-Holland Noord zijn te vinden in het magazine <https://www.greenportnbn.nl/>.
- Voor het glastuinbouwgebied Alton in de Dijk & Waard is het gebiedsakkoord met de partners geactualiseerd. Greenport Aalsmeer heeft een studie uitgevoerd naar netcongestie in het gebied Kudelstaart de Kwakel en werkt met gemeenten aan een plan van aanpak warmte. De provincie ondersteunt Greenport Aalsmeer met subsidie.
- Via het NSP 2023-2027 en de afronding POP3 (2015-2025) zijn investeringsregelingen opengesteld gericht op het verduurzamen van het watersysteem en voor de aanleg van groen-blauwedooradering. Daarnaast is in 2024 een innovatieregeling opengesteld die bijdraagt aan innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht in de landbouw.
- Via de LEADER-subsidieregeling is bijgedragen aan plattelandsontwikkeling via een theaterproductie over het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog, en aan een museale en educatieve ontvangstruimte Westfriesland, aan een varkenshouder die omschakelt naar biologische landbouw en aan een museale en educatieve ontvangstruimte in Korenmolen de Hoop in 't Zand.

- De provincie trof voorbereidingen voor productieve investeringsregelingen voor jonge landbouwers en voor een ‘samenwerkingsregeling integrale gebiedsontwikkeling’. Deze regelingen gaan in het eerste kwartaal 2025 open. Voor deze samenwerkingsregeling hebben we via de koplopersmiddelen van het Rijk € 2,5 miljoen ontvangen om gebiedsprocessen extra te ondersteunen.

5. Met inzet van het Bestuurlijk Platform Visserij is een visserijontwikkelplan opgesteld. De provincie neemt sinds 2024 als partner deel in 2 convenanten. Deze zijn gericht op een duurzame visserijketen en de versterking van de sociaaleconomische positie van visserijgemeenschappen. Voor 5 visserijregio’s zijn projecten om visserijgemeenschappen toekomstbestendig te maken. In Noord-Holland zijn er plannen gemaakt voor de regio’s Kop van Noord-Holland en de Hollandse Haringkust. De Hollandse Haringkust bestaat uit de plaatsen IJmuiden, Katwijk en Scheveningen.

6. Met de bollensector, ketenpartijen, experts en het waterschap voerde de provincie gesprekken over verduurzaming, KPI’s (kritische prestatie-indicatoren) en een regionale aanpak. Daarbij is voortgebouwd op ervaring die is opgedaan in Zuid-Holland en bij de Greenport Duin- en Bollenstreek. De inzet is het verminderen van gebruik en emissies van gewasbeschermingsmiddelen. Er zijn 2 projecten opgestart: regioaanpak verduurzamen bollenteelt in Noord-Kennemerland en monitoring en kennisdeling met ondernemers en het waterschap in West-Friesland. Er zijn meerdere sporen in de projecten en het bestaande Fieldlab Bol om de milieu-impact te verlagen. Zoals regeneratieve teelttechnieken, innovatieve teelt- en spuittechniek, gebruik van waarschuwingsmodellen en het uitwerken van duurzaamheids-KPI’s. De sector werkt toe naar een landelijk convenant.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1

- De provincie zet in op de 7 paden richting kringlooplandbouw: biologische landbouw, multifunctionele landbouw, extensieve landbouw, stoppen, hightech open landbouw, hightech gesloten landbouw, natuurbeheer en natuurontwikkeling (zie paragraaf 6.2 van het PPLG). De productie op en de consumptie van eigen bodem van meer plantaardige eiwitten ziet de provincie daarom als een positieve ontwikkeling en deze heeft zij in 2024 gestimuleerd. Daarnaast vindt de provincie het belangrijk om korte ketens te stimuleren, onder andere bij haar eigen bedrijfsvoering.
- De provincie heeft haar partners en netwerken in 2024 geactiveerd in samenwerking met waterschappen, gemeenten, IPO en Rijk. Ook werd gewerkt aan de 7 doelen van kringlooplandbouw (onder meer via landbouwtafels en bijeenkomsten). Verder heeft de provincie partijen gestimuleerd om aan kringlooplandbouw te werken met Europese, nationale en provinciale middelen. De provincie liet in 2024 onderzoek uitvoeren naar agrarische nutriëntenbalansen en de haalbaarheid van mestbewerking in de Noord-Hollandse regio’s. Deze onderzoeken vormen de basis voor een op te stellen mestplan. Een plan dat aansluit op de extensieve veehouderij in Noord-Holland en kansen biedt voor betere benutting van nutriënten in agrarische bedrijven in Noord-Holland.
- Voor het Fieldlab Groene Hart ging de provincie een samenwerking met Zuid-Holland en Utrecht aan. Kern van het Fieldlab is om te onderzoeken of verschillende ontwikkelsporen van (technische) innovaties een maatschappelijk, technisch, economisch en juridisch houdbaar verdienmodel bieden voor melkveehouders.

- De provincie verrichtte het voorwerk voor een uitgebreide stikstofaanpak. Het doel hiervan is het vaststellen van heldere doelstellingen voor een brede stikstofaanpak, met de staat van instandhouding van natuur als centraal uitgangspunt. De inzet is te komen tot structurele oplossingen via samenwerking met het Rijk, andere provincies, de agrarische sector, experts en onderzoekers.
- De provincie startte in 2024 een bodemonderzoek, onder meer gericht op het potentieel voor koolstofopslag in landbouwbodems.
- Landbouwopgaven zijn verwerkt in het PPLG en in aanvragen voor koplopersgelden van het Rijk.
- De beide regionale Greenports hebben zich volgens de jaarplannen van 2024 ingezet voor onder andere huisvesting van internationale medewerkers, duurzame gebiedsontwikkeling, innovatie in de landbouw, energietransitie en duurzame logistiek. Greenport Aalsmeer, waar de provincie onderdeel van is, heeft voor de provincie en gemeenten verkend wat er mogelijk is op het gebied van toekomstbestendige glastuinbouw en slim ruimtegebruik. Greenport Noord-Holland Noord kent een brede opzet, waarin verschillende landbouwsectoren samenwerken aan actuele thema's, zoals zoetwateropslag, agrowaterstof en groen onderwijs.

1.2

- De provincie heeft zich ingezet voor ketensamenwerking en netwerkvorming (waaronder de uitvoeringsagenda Voedsel Verbindt 2024-2027), het stimuleren van kennisdeling, data(deling) en innovatie. Ook heeft de provincie ingezet op gebiedsprojecten, ketenbrede eiwitprojecten en logistieke projecten. Op het platform Boer en Business in Balans staat meer informatie over de projecten: <https://www.boerenbusinessinbalans.nl/>.
- In het kader van de 'Voedselvisie' is in 2024 aan 19 acties uitvoering gegeven gericht op natuurinclusieve landbouw, het sluiten van kringlopen en de korte keten. Daarbij is er gebiedsgericht gewerkt, in netwerken opgetrokken en zijn data- en kennis gedeeld en innovatie gestimuleerd. Verder is gewerkt aan de tussentijdse beleidsevaluatie, die in het eerste kwartaal 2025 aan PS wordt aangeboden.

2.1 Het landbouwportaal is ingezet voor ondernemers voor kringlooplandbouw, de inzet van maatregelen op het gebied van bodem en water en voor coaching. Kennisdeling werd versterkt via Greenports en schuurbijeenkomsten.

3.1 De provincie heeft zich ingezet voor ketensamenwerking en netwerkvorming (waaronder de uitvoeringsagenda Voedsel Verbindt 2024-2027), het stimuleren van kennisdeling, data(deling) en innovatie. Ook heeft de provincie ingezet op gebiedsprojecten, ketenbrede eiwitprojecten en logistieke projecten. Op het platform Boer en Business in Balans staat meer informatie over de projecten: www.boerenbusinessinbalans.nl/.

3.2 Samen met het netwerk van Voedsel Verbindt is het Streekdiner georganiseerd in Purmerend. Tijdens dit diner gingen Statenleden en ondernemers in gesprek over de toekomst van het landelijk gebied.

4.1 Via ambtelijke en bestuurlijke tafels investeerde de provincie in samenwerking tussen de agrarische sector, natuurorganisaties en waterschappen. Om op die manier te werken aan opgaven van natuur en stikstof, klimaat, water en landbouw. Met natuurorganisaties en

agrarische collectieven verkende de provincie mogelijkheden voor het versterken van (agraris) natuurbeheer.

5.1 Voor de verduurzaming van de visserijketen en de visserijgemeenschappen is gewerkt aan een 'Visserij Ontwikkel Plan' voor de regio's Kop van Noord-Holland en de Hollandse Haringkust.

6.1 Met de bollensector, ketenpartijen experts en het waterschap worden gesprekken gevoerd over verduurzaming en kritische prestatie-indicatoren, en een regionale aanpak. De inzet is het verminderen van gebruik en emissies van gewasbeschermingsmiddelen.

6.2 Er is een 'Uitvoeringsstrategie 300 ha NNN in de binnenduinrand' opgesteld. Hiervoor maakte de provincie een analyse op basis van ecologie, hydrologie, economie en maatschappelijke belangen. Deze analyse heeft geresulteerd in sleutelgebieden voor begrenzing en zoekgebieden voor ontgrenzing. Bij dit proces waren interne en externe stakeholders betrokken. In de kortetermijnagenda wordt een besluit genomen over de inzet voor de komende jaren en de realisatie van een aantal ha NNN.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.6		Versterken kansrijke landbouw			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		5.513	7.317	5.031	2.286
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		5.513	7.317	5.031	2.286
Stortingen reserves					
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	1.200	1.200	1.200	0
Onttrekkingen reserves					
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	-2.505	-2.562	-365	-2.197
Resultaat		4.208	5.955	5.866	90

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Doelenboom

6. Economie, leefbaarheid en cultuur

6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie

6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed

6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Maatschappelijk doel

In 2024 is de 'Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie 2025-2029' opgesteld. Deze nieuwe agenda is de integratie van de bestaande 'Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023' en de 'Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025' die hiermee worden vervangen. Met het samenvoegen krijgt de transitie naar een circulaire economie de volwaardige plek binnen het economisch beleid, passend bij de opgave en urgentie van de grondstoffentransitie. De nieuwe agenda is in 2024 2 keer besproken met Provinciale Staten (PS) en wordt in 2025 definitief vastgesteld door Gedeputeerde Staten (GS). Het versterken van de brede welvaart vanuit economisch perspectief staat nog steeds centraal. Met subsidieregelingen zijn onder meer de verduurzaming van bedrijventerreinen en de publiek-private samenwerking voor een veerkrachtige en duurzame technische arbeidsmarkt gestimuleerd. Verschillende stimuleringsregelingen en instrumenten hebben het innovatieve mkb in Noord-Holland ondersteund. Denk aan ROM InWest, het Innovatiefonds Noord-Holland en de MKB Innovatie Topsectoren-regeling (MIT). Daarnaast is nieuw of aangepast beleid vastgesteld. Dit vormt de basis voor de stimulering van de Noord-Hollandse economie, zoals het 'Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied'.

De provincie maakte in 2024 duurzaam behoud van het waardevolle erfgoed mogelijk. Dit is onder andere gedaan door het inzetten van subsidies voor onderhoud, verduurzaming, restauratie en herbestemming van provinciale en rijksmonumenten, inclusief de forten van de Hollandse Waterlinies Noord-Holland. Meer dan 30.000 bezoekers vonden in 2024 hun weg naar het Huis van Hilde, het Noord-Hollands archeologisch depot en museum

Naast cultureel erfgoed, heeft Noord-Holland een veelzijdige en kwalitatief sterke culturele infrastructuur, met podia, musea, beeldende kunstinstellingen en bibliotheken. De provincie wil het aanbod voor alle inwoners en bezoekers toegankelijk houden. Daarom is de provinciale inzet die is gericht op regionale samenwerking tussen gemeenten, voortgezet. In 2024 leidde dit onder meer in een officieel erkende cultuurregio Noord-Holland Noord.

Voor het behoud van het voorzieningenniveau heeft de provincie ingezet op de toekomstbestendigheid van accommodaties door het verduurzamen ervan. Hiervoor heeft de provincie met subsidies, begeleiding en ontzorgen, eigenaren van maatschappelijk vastgoed ondersteund.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6	Economie, leefbaarheid en cultuur			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	38.341	66.120	25.815	40.305
Baten	-100	-3.627	-3.245	-382
Saldo van baten en lasten	38.241	62.493	22.570	39.923
Stortingen reserves	10.181	22.856	22.856	0
Ottrekking reserves	-11.636	-34.384	-33.376	-1.008
Resultaat	36.786	50.965	12.050	38.915

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
6	Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie
6	Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Vorbereiding bouw hoge-flux reactor
6	Gemeenschappelijke Regeling Siteholderschap Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	Behoud en uitdragen van de universele waarde van het UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies.
6	Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden, marketing en acquisitie
6	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (RON)	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied
6	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)	Ontwikkeling Economie
6	PolanenPark B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6	PolanenPark C.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6	Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie
6	Life Sciences Fund Amsterdam B.V.	Ontwikkeling economie
6	Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.	Stimuleren duurzame economie
6	Innovatiefonds Noord-Holland B.V.	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie
6	InWest Regio B.V. (ROM)	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op het gebied van energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, en het stimuleren en faciliteren van innovatie.
6	ROM InWest B.V.	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Noord-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland.

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de [bijlage](#) van de jaarstukken.

6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie

Wat hebben we bereikt?

1 De integratie van het algemeen en circulair economisch beleid via de nieuwe uitvoeringsagenda is een belangrijke stap in de bijdrage van de provincie aan een toekomstbestendige en duurzame economie. Een duidelijk voorbeeld van koploperschap in de omschakeling naar circulariteit, is de 'Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen'. De trekker hiervan was de provinciale ketenaanjager circulaire bouw. Deze deal is door meer dan 45 Noord-Hollandse bedrijven en organisaties ondertekend. Nationaal en internationaal is dit een voorbeeld voor andere regio's.

2 Met het totaalpakket van ondersteuningsinstrumenten voor het Noord-Hollandse mkb levert de provincie een belangrijke bijdrage aan een zo mkb-vriendelijk mogelijke provincie. Ondernemers kunnen onder andere terecht voor advisering over financiering, financiering van onderzoeks- en innovatie projecten en ondersteuning bij de start en doorontwikkeling van hun bedrijf, via programma's als PIM en GO NH! die in 2024 beschikbaar waren.

3 Met het doorzetten van het 'Manifest Werken en Ontwikkelen in 2024' is de samenwerkingsbasis tussen ondernemers, onderwijs en overheden verlengd. Dit netwerk maakt het mogelijk om actief te interveniëren. Met als doel de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt inhoudelijk te verbeteren, instroom te bevorderen, uitstroom uit cruciale sectoren (techniek en technologie) tegen te gaan. Zodat de Noord-Hollandse economie een passende arbeidsinzet kent.

4 De toekomstbestendigheid van de havens in het Noordzeekanaalgebied en Den Helder wordt in de publiek-private samenwerkingsverbanden mede vormgegeven door de provincie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In Noord-Holland Zuid is een bedrijventerreinenstrategie vastgesteld. Deze strategie is een visie zoals bedoeld in de omgevingsverordening. In de omgevingsverordening is de verplichting tot regionale afstemming opgenomen. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart om tot een nieuwe kantorenstrategie te komen. In Noord-Holland Noord zijn de 3 regio's aan de slag met de uitvoering van regionale afspraken over de planning en programmering van bedrijventerreinen.

1.2 Voor de uitvoeringsregeling 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen' was in 2024 € 1 miljoen beschikbaar voor fysieke maatregelen, waaronder herstructurering en vergroening. Hiervoor is 1 aanvraag gedaan. Daarnaast konden gemeenten een duurzaamheidsfonds aanvragen voor een subsidieregeling voor verduurzamingsmaatregelen voor ondernemers. Hiervoor zijn 5 aanvragen gedaan. Voor de uitvoeringsregeling 'Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties' (OTW) was in 2024 € 600.000 beschikbaar voor bedrijventerreinen en winkelgebieden. In 2024 zijn voor het onderdeel bedrijventerreinen 23 aanvragen gedaan. Voor het onderdeel winkelgebieden waren dat er 13. Daarnaast liep ook de opdracht voor het aanjagen van beheer en verduurzamen van bedrijventerreinen door tot het einde van 2024. Deze opdracht werd uitgevoerd door Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen en Ontwikkelingsbedrijf NHN.

1.3 De verkenning van een verdozingstrategie leidde tot de conclusie dat er geen aparte strategie wordt opgesteld. In plaats daarvan krijgen de afspraken over grote (logistieke) partijen die zich

willen vestigen een nadere uitwerking. Dat gebeurt in het kader van de verplichte regionale afspraken rond planning en programmering van bedrijventerreinen in MRA en Noord-Holland Noord. Deze uitwerking vindt plaats in 2025.

Datacenters hebben ook een impact op het landschap. In 2024 is in overleg met de datacentersector, nutsbedrijven en gemeenten gewerkt aan een herziening van de Datacenterstrategie die begin 2025 in PS wordt vastgesteld. Voorwaarden voor landschappelijke inpassing van nieuwe datacenters maken daarvan deel uit.

1.4 De provincie heeft circulair ondernemen en het circulair maken van grondstofketens in 2024 onder meer gestimuleerd via de ketenaanjager circulaire bouw. Met de ruimtelijke verkenning naar circulaire werklocaties zijn de randvoorwaarden om ruimte te bieden aan een circulaire economie in beeld gebracht. Met de circulair ambassadeur en een aantal innovatieprogramma's zijn mkb'ers gestimuleerd tot circulair ondernemen. Op basis van de evaluatie is besloten om de subsidieregeling circulaire ketensamenwerking te beëindigen.

1.5 De provincie heeft voor inkopen zoveel mogelijk circulaire aanbestedingen verricht. Vanuit inkopen zijn er in verschillende inkooptrajecten circulaire ambities en eisen opgenomen.

1.6 Met de ketenaanjager circulair bouwen heeft de provincie de samenwerking op het gebied van circulair slopen aangejaagd. De 'Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen' is door meer dan 45 Noord-Hollandse bedrijven en organisaties ondertekend. In samenwerking met C-creators werkte de provincie aan het stimuleren en aanjagen van circulair bouwen. Verder heeft de provincie samen met Building Balance een aanpak biobased bouwen opgesteld, aansluitend op de nationale aanpak van het Rijk.

2.1 De provincie evalueerde de uitvoeringsregeling 'MKB Innovatiestimulering Topsectoren' (MIT). Onder meer door interviews af te nemen en een enquête te houden onder mkb-ondernemers. Dit gaf inzicht in het bereik en de effectiviteit van de MIT-subsidies in de provincie die zijn meegenomen bij de openstelling in 2025.

2.2 In 2024 ontvingen 11 Noord-Hollandse ondernemingen via de Rom InWest financiering uit het MKB-fonds en 7 Noord-Hollandse ondernemingen uit het Transitiefonds. Verder zijn 2 nieuwe en 9 vervolginvesteringen gedaan voor in totaal € 4,7 miljoen. Het opgetelde bedrag van de investeringen per 31 december 2024 is € 13 miljoen. De 'MKB Innovatiestimulering Topsectoren' (MIT) heeft in 2024 geleid tot circa 88 gehonoreerde aanvragen voor het onderdeel haalbaarheid. Vanuit het Innovatiefonds Noord-Holland (INH) zijn 12 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 3,9 miljoen. Het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) investeert sinds de beheerfase alleen nog in de al bestaande portfolio-bedrijven binnen de nog resterende ruimte van de oorspronkelijke € 85 miljoen. Dit betreft vervolginvesteringen. Eind 2024 had PDENH 22 bedrijven in portefeuille. In 2024 vonden daarin 10 vervolginvesteringen plaats, ter waarde van € 5,2 miljoen. In 2024 waren er 4 faillissementen. 2 bedrijven zitten niet langer in het fonds.

3.1 In 2024 is de 2.0 versie van het 'Manifest Werken & Ontwikkelen 2030' met alle deelnemende partijen vastgesteld. De actieagenda van dit manifest is gericht op vraagstukken die een veerkrachtige en duurzame arbeidsmarkt voor techniek en technologie in de weg staan. Obstakels waarbij de triple helix (bedrijfsleven, onderwijs en overheden) nodig is om tot oplossingen te komen. Een voorbeeld is het beperken van uitstroom van studenten en medewerkers uit technische opleidingen.

3.2 De subsidieregeling ‘Versterking en verduurzaming van regionale techniek- en technologicampussen’ is in 2024 weer opengesteld. Hiervan hebben 3 regionale campussen en 2 bovenregionale publiek-private samenwerkingen gebruik gemaakt.

4.1 In 2024 hebben PS het ‘Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied’ vastgesteld als leidraad voor het toekomstig provinciaal beleid. Eind 2024 is de bijbehorende uitvoeringsagenda gedeeld met PS. In 2024 heeft de provincie met de 6 gemeenten in het Noordzeekanaalgebied ook een aanvraag gedaan voor een bijdrage uit het landelijke fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. Hieruit is totaal € 50 miljoen toegekend voor projecten die bijdragen aan het realiseren van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied.

4.2 De provincie Noord-Holland werkt met partners in de regio en het Rijk aan de realisatie van de Energiehaven. In 2024 is hiervoor onder meer het technisch ontwerp opgeleverd. Dit biedt de basis voor de gesprekken over de financiële bijdrage van het Rijk en de ruimtelijke procedure.

4.3 Op basis van het bestuursakkoord (2023) is in 2024 het programma voor de ontwikkeling van het Maritiem Cluster in Den Helder gestart. Het programma is gericht op het versterken van de regionale economie en de kansen door de energietransitie. Met de gemeente Den Helder en het ministerie van Defensie is gewerkt aan de verplaatsing en nieuwbouw van bruggen, aanpassing van de N250 en de ontwikkeling van een nieuwe wijk voor legering van marinepersoneel. Daarnaast heeft de provincie samen met Defensie en de gemeente een toekomstperspectief voor de Luchthaven Den Helder laten opstellen. Dit vormt de basis voor het versterken van de civiel-militaire samenwerking op en rond de luchthaven.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 6.1		Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie			Bedrag verschil *
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	
Lasten		21.100	28.735	-10.016	38.751
Baten		-100	-3.277	-2.938	-339
Saldo van baten en lasten		21.000	25.458	-12.954	38.412
Stortingen reserves					
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	4.922	4.922	4.922	0
6.1	Reserve Circulaire Economie	1.180	1.180	1.180	0
Ottrekkingen reserves					
6.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	0	-3.150	-3.106	-44
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-5.237	-3.477	-3.202	-274
6.1	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	-2.032	-1.872	-160
6.1	Reserve Circulaire Economie	-1.180	-1.991	-1.427	-564
Resultaat		20.685	20.910	-16.459	37.369

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Werkgelegenheid (BBV indicator)	Percentage	76,8%	Betreft de bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de totale beroepsbevolking in vierde kwartaal 2024. Bron: CBS
Toename van het bruto regionaal product(BRP) (BBV indicator)	Percentage	7,2%	Het betreft de procentuele toename van het bruto regionaal product in 2022 ten opzichte van 2021 (Waarde 2022, recentere cijfers niet beschikbaar) Bron: CBS

6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed

Wat hebben we bereikt?

1. De cultuurhistorische waarden van het landschap zijn versterkt bij ruimtelijke ontwikkelingen en beter verankerd in gemeentelijk erfgoedbeleid.
2. De provincie zette actief in op het behoud en publiek toegankelijk maken van archeologisch erfgoed. Hierin heeft Huis van Hilde een belangrijke taak vervuld. Met 30.089 bezoekers is het jaarlijkse streefaantal van minimaal 30.000 bezoekers gehaald.
3. Er is ingezet op verder behoud, herbestemming en verduurzaming van monumenten. Hierdoor verkeren Rijks- en provinciale monumenten in Noord-Holland veelal in goede bouwkundige staat en zijn ze duurzamer in gebruik. Voor Rijksmonumenten was het restauratievolume in 2024 14,59%.
4. Nieuwe bebording maakt de waarden van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies beter bekend en de toegang voor het publiek is erdoor verbeterd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie gaf het Steunpunt Cultureel Erfgoed de opdracht om gemeenten te ondersteunen bij hun erfgoedbeleid voor het gebouwde, groene en archeologisch erfgoed. De implementatie van de Omgevingswet bij erfgoedbeleid kreeg daarbij extra aandacht.

1.2 De provincie zette zich ervoor in om de ontwikkelprincipes van de 'Leidraad Landschap & Cultuurhistorie' en de kernkwaliteiten uit de Omgevingsverordening onder de aandacht te brengen van gemeenten, natuurbeheerders, (landschap)ontwerpers en initiatiefnemers.

2.1 In de 10 geselecteerde gebieden van bovengemeentelijk archeologisch belang zette het Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland gemeenten, gebruikers en beheerders van vindplaatsen aan tot zorgvuldige omgang met deze waarden. Bijvoorbeeld door het uitbrengen van de laatste 10 archeoglossy's voor het archeologiegebied de Rede van Texel, met de daar

aanwezige historische scheepswrakken. De provincie bracht ook in 2024 de archeologische kroniek van Noord-Holland uit (over 2023). Hierin zijn resultaten van vele tientallen archeologische opgravingen en ontdekkingen gebundeld. Deze opgravingen werden gedaan als uitvloeisel van het ruimtelijk beleid van met name gemeenten. De provincie heeft zich ook ingezet voor een zorgvuldige omgang met (toevals)vondsten en vindplaatsen.

2.2 In Huis van Hilde zijn in 2024, naast de vaste tentoonstelling, 2 tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd. Ook zijn er diverse [archeologische publicaties](#) uitgegeven door Huis van Hilde en zijn er diverse lezingen over archeologische thema's gehouden.

3.1 Voor het behoud en de verduurzaming van monumenten heeft de provincie subsidies vertrekt. Het aantal ontvankelijke aanvragen voor restauratiesubsidies voor rijksmonumenten (niet-woonhuizen) betrof in 2024 44. Hiervan heeft de provincie 25 aanvragen kunnen honoreren en 19 moeten afwijzen vanwege het bereikte subsidieplafond. Een groot deel van deze restauratieprojecten draagt substantieel bij aan het toekomstbestendig gebruik van het gebouwde erfgoed, door de combinatie van restauratie met energiebesparende maatregelen. Voor het onderhoud aan provinciale monumenten zijn 12 subsidies verstrekt en 2 voor restauratie van deze monumenten. Voor onderhoud aan de historische rijksmonumentale windmolens is aan 101 molens een subsidie verleend. Voor de onderzoeken herbestemming/verduurzaming monumenten en energiescans zijn 8 subsidieverzoeken gehonoreerd.

3.2 In samenspraak met gemeenten zijn in 2024 richtlijnen opgesteld voor het behoud en de bescherming van stolpboerderijen die niet beschermd zijn als monument.

3.3 Voor gemeenten bestond het plan om een handelingsperspectief op te stellen voor de omgang van klimaatrisico's voor erfgoed. Dit onderwerp wordt in 2025 opgepakt, in samenwerking met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

4.1 In 2024 is verder gewerkt aan het aanjagen, stimuleren en co-financieren van het herstel van de liniedijken van de Stelling van Amsterdam, de restauratie en herbestemming van diverse onderdelen van het werelderfgoed als ook de verduurzaming. Ook is voor het versterken van de beleving van het strategisch landschap en het watermanagementsysteem geïnvesteerd in nieuwe bebording langs de Stelling van Amsterdam.

Tot slot kreeg Artis in september 2024 een bijdrage van €12,7 miljoen voor restauratie van het aquarium. Dit bedrag is tot stand gekomen door de motie 'M187-2022 Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium', waarbij € 2,7 miljoen beschikbaar werd gesteld vanuit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. Daarnaast is op basis van de motie (M187) het Rijk bewogen haar rol te nemen bij de instandhouding van het Artis Aquarium. Dit heeft geresulteerd in een Rijksbijdrage van €10 miljoen die via het provinciefonds is ontvangen.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 6.2		Behouden kwaliteit van erfgoed			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		9.767	20.081	18.689	1.392
Baten		0	-350	-308	-42
Saldo van baten en lasten		9.767	19.731	18.381	1.350
Storings reserves					
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	4.079	3.821	3.821	0
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	0	233	233	0
Onttrekkingen reserves					
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	-4.119	-10.444	-10.430	-14
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-1.100	-2.245	-2.294	49
6.2	Reserve Subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	0	-885	-885	0
Resultaat		8.627	10.211	8.826	1.385

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
% Rijksmonumenten (exclusief oorspronkelijke functie woonhuis), weergegeven naar de staat van het casco, categorie 'matig' en 'slecht' (BBV indicator)	Percentage	11,6%	Betreft fysieke staat: matig Rijksmonumenten (geen woonhuis) in Noord-Holland (2023) In Nederland: 10,4% Bron: Monumentenmonitor Provincies/De erfgoedmonitor
	Percentage	2,4%	Betreft fysieke staat: slecht Rijksmonumenten (geen woonhuis) in Noord-Holland (2023) In Nederland: 3,0% Bron: Monumentenmonitor Provincies/De erfgoedmonitor

6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie verkreeg door een eerste verkenning in het kader van de regionale voorzieningenakkoorden een beter inzicht in de knelpunten met betrekking tot voorzieningen.
2. De provincie stimuleerde het ontwikkelen van regionaal sport- en cultuurtalent door het inzetten van meerdere (SPUK-)regelingen.
3. Via Probiblio kregen bibliotheken ondersteuning in hun ontwikkeling naar een bredere maatschappelijke en educatieve functie.
4. De provincie verbeterde de toegankelijkheid van het aanbod op het gebied van sport en cultuur door verdere regionale samenwerking.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In 2024 is de provincie gestart met een verkenning naar regionale voorzieningenakkoorden, zoals afgesproken in het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!'. Als basis voor deze verkenning is een inventarisatie verricht naar de culturele voorzieningen in Noord-Holland.

1.2 Het ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed is gericht op het helpen van eigenaren van maatschappelijk vastgoed bij het verduurzamen van hun gebouwen. In het kader van dit programma gingen ook in 2024 meerdere trajecten voor cultureel vastgoed en monumentale gebouwen van start.

2.1 Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met brancheorganisaties van verschillende culturele sectoren. De resultaten hiervan worden meegenomen in de regionale voorzieningenakkoorden (zie ook 6.3).

3.1 Onze ondersteuningsinstelling Probiblio heeft in 2024 een nieuw bibliotheekconvenant als ook een meerjarenplan 2024-2028 opgesteld. Dit naar aanleiding van wetswijzigingen in het bibliotheekwerk.

4.1 De provincie heeft in 2024 haar jaarlijkse bijdrage van € 750.000 aan Plein C voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) voorgezet. GS hebben besloten om voor de periode 2025-2028 de jaarlijkse bijdrage voor CmK voort te zetten.

4.2 In maart 2024 is de samenwerking op het gebied van cultuur door 16 gemeenten in de Kop van Noord-Holland (cultuurregio Noord-Holland Noord) officieel erkend door het ministerie van OCW. Dit leidde tot het opstellen van een meerjarig cultuurprogramma Noord-Holland Noord. In de regio MRA is de bestaande samenwerking op het gebied van cultuur gecontinueerd en zijn nieuwe uitgangspunten voor cultuur binnen de MRA-agenda 2025-2028 vastgelegd. De provincie heeft een voortrekkersrol genomen bij het opstellen van zogenaamde 'Cultuurconvenanten 2025-2028' voor de regio's MRA en Noord-Holland Noord. Deze convenanten gaan onder meer in op afspraken over subsidies aan meerjarig ondersteunde instellingen, de omgang met publieke collecties, talentontwikkeling en de gezamenlijke ambities op het gebied van cultuur. Op 24 oktober 2024 organiseerde de provincie een wethoudersdiner, met als thema 'Kiezen voor cultuur'. Dit om de samenwerking op het gebied van cultuur in de regio's MRA en NHN verder te bevorderen. Circa 30 bestuurders met cultuur in hun portefeuille namen hieraan deel.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 6.3		Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		7.474	17.304	17.142	162
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		7.474	17.304	17.142	162
Stortingen reserves					
6.3	Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	0	12.700	12.700	0
Onttrekkingen reserves					
6.3	Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	0	-10.160	-10.160	0
Resultaat		7.474	19.844	19.682	162

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie

Doelenboom

7. Overzicht Algemene middelen en organisatie

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

7.2 Organisatie

7.0 Overzichten algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien conform BBV

Bij het opstellen van deze jaarrekening is gebleken dat de indeling van de tabellen in dit hoofdstuk (zoals opgenomen in de begroting) niet helemaal voldoen aan de voorgeschreven indeling volgens het BBV. De begroting en de jaarrekening moeten dezelfde opbouw hebben én de provincie moet voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarom is deze paragraaf 7.0 met tabellen volgens het BBV toegevoegd en is de opstelling conform de begroting opgenomen vanaf paragraaf 7.1. In komende begrotingen en jaarrekeningen wordt dit aangepast. De dubbeling in informatie is dan niet meer nodig. De cijfers in deze paragraaf 7.0 verschillen niet van de cijfers in 7.1. Het betreft slechts een andere presentatie volgens de wettelijke voorschriften.

Budgettabel (x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen

	Lasten	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.1.3	Dividend		245	123	122
7.1.4	Financieringsfunctie	3.369	1.893	3.702	-1.809
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	460	483	418	65
7.1.6	Grondbeleid	2.250	3.133	2.955	178
7.1.8	Stelposten	17.488	-2.150	-2.405	255
7.1.9	Capaciteit	1.539	4.555	4.641	-86
	Baten				
7.1.1	Lokale heffingen	-269.167	-275.600	-272.118	-3.482
7.1.2	Uitkering provinciefonds	-306.333	-345.251	-352.671	7.420
7.1.3	Dividend	-7.250	-18.450	-18.690	240
7.1.4	Financieringsfunctie	-1.927	-1.920	-3.817	1.897
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	-549	-1.979	-2.600	621
7.1.6	Grondbeleid	-4.800	-7.720	-6.660	-1.060
7.1.8	Stelposten	-2.150			
7.1.9	Capaciteit	-330	-330	-402	72

Totaal lasten	25.106	8.159	9.435	-1.276
Totaal baten	-592.506	-651.250	-656.958	5.708
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-567.400	-643.091	-647.523	4.432

*een positief verschil is voordelig

LET OP: In deze tabel wijkt de weergave van de kolom Ontwerp begroting af van de cijfers zoals in de begroting 2024 is gepresenteerd. Het saldo op de beleidsdoelen is echter hetzelfde, het betreft een verschuiving tussen onderliggende posten die is ontstaan doordat de wijziging naar beleidsdoelen en het wijzigen van de lay-out van dit programma bij de begroting niet volledig kon worden afgerond. Omdat in de "gewone begrotingsprogramma's" op beleidsdoel wordt gerapporteerd, zijn deze verschuivingen daar niet aan de orde.

Budgettabel (x € 1.000)

Overhead				
Lasten	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.2.1 Materiële overhead	37.187	35.221	28.498	6.723
7.2.6 Capaciteit overhead	50.685	60.041	58.125	1.917
Baten				
7.2.1 Overhead	-207	-215	-328	113
Totaal lasten	87.872	95.262	86.623	8.639
Totaal baten	-207	-215	-328	113
Totaal overhead	87.665	95.047	86.295	8.752

*een positief verschil is voordelig

Budgettabel (x € 1.000)

Vennootschapsbelasting				
Lasten	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.2.2 Vennootschapsbelasting	3.634	28	18	10
Baten				
7.2.2 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Totaal lasten	3.634	28	18	10
Totaal baten	0	0	0	0
Totaal vennootschapsbelasting	3.634	28	18	10

*een positief verschil is voordelig

Budgettabel (x € 1.000)

Onvoorzien					
Lasten		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.2.3	Onvoorzien	0	0	0	0
Baten					
7.2.3	Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal lasten		0	0	0	0
Totaal baten		0	0	0	0
Totaal onvoorzien		0	0	0	0

*een positief verschil is voordelig

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

Elk programma had in 2024, naast de lasten, ook baten die direct tot dat programma behoorden. Denk aan specifieke uitkeringen van het Rijk of bijdragen uit reserves. Deze baten waren niet altijd toereikend om de lasten te dekken.

Tegenover deze nadelige saldi op de programma's staan de algemene dekkingsmiddelen die in dit overzicht van structurele algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen. Per saldo vertoont de jaarrekening een positief saldo.

De in omvang belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestonden in 2024 uit de inkomsten van het provinciefonds en de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting. Daarnaast behoren de ontvangen dividenden en het renteresultaat (de financieringsfunctie) tot de structurele algemene dekkingsmiddelen.

De jaarrekening kent naast de zes inhoudelijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen nog een aantal andere centrale posten, zoals de overhead, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting. Deze onderwerpen zijn, volgens het BBV, in één overzicht opgenomen onder 7.1.

Wat heeft het gekost?

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

7.1.1 Een toelichting op de opcenten op de motorrijtuigenbelasting vindt u in de paragraaf Provinciale heffingen van deze jaarstukken.

7.1.3 Het ontvangen dividend in 2024 bestaat uit ontvangsten van zeven deelnemingen: Alliander, Bank Nederlandse Gemeenten, Afvalzorg Holding, Life Science Fund, Nederlandse Waterschapsbank, Life Science Fund en Zeehaven IJmuiden. Een toelichting op de deelnemingen staat in de paragraaf Verbonden partijen in deze jaarstukken.

7.1.4 Onder de financieringsfunctie wordt het renteresultaat van de provincie verstaan. Een overzicht van het renteresultaat staat in de paragraaf Financiering van deze jaarstukken.

7.1.5 Op de post overige algemene dekkingsmiddelen staat het verhuren van onroerend goed, de facilitering van de dienstverlening voor het bedrijfsbureau voor de recreatieschappen en de externe detachering van provinciepersoneel. Bij het verhuren van onroerend goed gaat het om de verhuur van delen van het gebouw aan het Houtplein en de verhuur van de parkeergarage onder de Dreef. Verder is hier in 2024 de storting in de reserve Coalitieakkoord begroot en verantwoord, evenals de overhevelingen vanuit deze reserve naar de betreffende bestemmingsreserves.

7.1.6 De baten en lasten die voortvloeiden uit het provinciale grondbeleid worden verantwoord in de paragraaf Grondbeleid van deze jaarstukken.

7.1.7 Hierna staan de lasten voor de afwikkeling van lasten van het programma 'economisch herstel en duurzaamheid', zoals dat tot en met 2023 in de begroting en de jaarrekening als afzonderlijk begrotingsprogramma 7 was verantwoord.

7.1.8 In 2024 is gebruik gemaakt van twee stelposten; één voor toekomstige prijsstijgingen en één voor mogelijke toekomstige tegenvallers. De stelpost prijsstijgingen is gebruikt ter dekking van kostenstijgingen die uit de contractuele verplichtingen van de provincie voortvloeiden. Het (restant) van de stelpost macro-economische tegenvallers is in 2024 ingezet om het nieuwe beleid uit het Coalitieakkoord te dekken.

Onder de stelposten is ook de 'doorschuif btw' opgenomen. Het betreft btw die vanuit de deelnemingen aan de provincie is doorberekend en die de provincie kan declareren bij het btw-compensatiefonds.

7.1 Algemene dekkingsmiddelen					
	Lasten	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.1.3	Dividend	0	245	123	122
7.1.4	Financieringsfunctie	3.369	1.893	3.702	-1.809
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	720	483	418	65
	<i>Deels naar 7.1.9 Capaciteit</i>				
7.1.6	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale	3.421	3.133	2.955	178
	<i>Deels naar 7.1.9 Capaciteit</i>				
7.1.7	Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	108	0	0	0
7.1.8	Stelposten	17.488	-2.150	-2.405	255
7.1.9	Capaciteit	0	4.555	4.641	-86
	Baten				
7.1.1	Lokale heffingen	-269.167	-275.600	-272.118	-3.482
7.1.2	Uitkering provinciefonds	-306.333	-345.251	-352.671	7.420
7.1.3	Dividend	-7.250	-18.450	-18.690	240
7.1.4	Financieringsfunctie	-1.927	-1.920	-3.817	1.897
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	-879	-1.979	-2.600	621
	<i>Deels naar 7.1.9 Capaciteit</i>				
7.1.6	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale	-4.800	-7.720	-6.660	-1.060
7.1.8	Stelposten	-2.150	0	0	0
7.1.9	Capaciteit	0	-330	-402	72
	Totaal lasten	25.106	8.159	9.435	-1.276
	Totaal baten	-592.506	-651.250	-656.958	5.708
	Saldo van lasten en baten	-567.400	-643.091	-647.523	4.432
	Storingen				
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	67.868	107.862	107.862	0
7.1.6	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale	6.000	12.055	12.055	0
	Onttrekkingen				
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-95.400	-94.400	-1.000
7.1.7	Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	-53.000	0	0	0
	Resultaat	-546.532	-618.574	-622.006	3.432

*een positief verschil is voordelig

7.2 Organisatie

Wat heeft het gekost?

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder [5.1.1 Toelichting per programma](#).

De overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De personele kosten van de medewerkers die in het primaire proces werken, worden verantwoord bij de betreffende beleidsdoelen. Bij de toewijzing van kosten aan overhead volgt de provincie de notities en aanwijzingen van de commissie BBV.

Voor bepaalde activiteiten treedt de provincie op als ondernemer voor de vennootschapsbelasting. Als zodanig is de provincie belastingplichtig. Vooralsnog gold dit enkel voor de participatie in Polanenpark C.V. en de reclameopbrengsten op de bushokjes.

De post 'afrekeningsverschillen' heeft betrekking op de afwikkeling van lasten en baten die we in een eerder jaar in de jaarrekening hebben verantwoord. Het kan bijvoorbeeld gaan om de definitieve vaststelling van een subsidie die in een eerder jaar is verleend. Als de vaststelling lager uitkomt dan de verlening, is sprake van een 'afrekeningsverschil'. Ditzelfde geldt bij het verschil tussen de werkelijke hoogte van de facturen die in 2024 werden ontvangen over activiteiten uit 2023 en de kosten die in de jaarrekening 2023 al zijn opgenomen.

7.2 Organisatie					
	Lasten	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.2.1	Overhead	87.872	35.221	28.498	6.723
	<i>Deels naar 7.2.6 Capaciteit overhead</i>				
7.2.2	Vennootschapsbelasting	3.634	28	18	10
7.2.4	Afrekeningsverschillen	0	-1.220	-4.319	2.199
7.2.6	Capaciteit overhead	0	60.041	58.125	1.917
	Baten				
7.2.1	Overhead	-207	-215	-328	113
7.2.4	Afrekeningsverschillen	0	0	-2	898
	Totaal lasten	91.506	94.070	82.322	10.848
	Totaal baten	-207	-215	-325	1.010
	Saldo van lasten en baten	91.299	93.855	81.997	11.858
	Stortingen				
7.2.1	Overhead	1.420	1.420	5.126	-3.706
7.2.5	Algemene reserve beheren	0	11.260	11.260	0
	Onttrekkingen				
7.2.1	Overhead	-7.432	-6.909	-5.615	-1.294
7.2.5	Algemene reserve beheren	-2.239	-77.504	-77.499	-5
	Resultaat	83.048	22.122	15.269	6.853

*een positief verschil is voordelig

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' geeft inzicht in de mate waarin de provincie financiële gevolgen van risico's kan opvangen. Gedekte risico's, al dan niet via een voorziening of verzekering, zijn uitgesloten van de risico-inventarisatie. De paragraaf begint met een samenvatting van kengetallen, werkt relevante risico's uit en toont het verloop en de benodigde weerstandscapaciteit voor 1 en 4 jaar. Deze bedragen worden vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit om het weerstandsvermogen te bepalen. De paragraaf sluit af met de verplichte BBV-kengetallen.

Visie

De visie van de provincie op risicomanagement luidt als volgt: de provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch inzichtelijk maken van alle significante risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, spreiden, vermijden, of accepteren van risico's draagt bij aan het 'in control zijn' van de organisatie. De provincie anticipeert actief op risico's en kansen om de doelstellingen te bereiken.

Beleid

Het risicobeleid is vastgelegd in de [kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2022-2025](#) en de [Financiële verordening](#). De kadernota bevat beleidsregels en normen over de wijze waarop de weerstandscapaciteit wordt opgebouwd en ingezet. De financiële verordening is bepalend voor de minimale hoogte van de algemene reserve (minimaal 25 procent van de structurele algemene dekkingsmiddelen) en de hierin aan te houden risicoreservering ([zie berekening weerstandsvermogen](#)).

Overzicht belangrijkste cijfers

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste cijfers, waarbij de volgorde is bepaald door het moment van opstellen. In de volgende hoofdstukken worden de kengetallen nader toegelicht. In het afsluitende hoofdstuk van deze paragraaf volgt een beoordeling van de kengetallen aan de hand van signaalwaarden.

Risico-inventarisatie (x € 1.000) *	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025	Rekening 2024
Bruto risicobedrag	€ 49.750	€ 45.796	€ 48.190	€ 94.813
Hoogte risico's 1 jaar	€ 31.289	€ 29.200	€ 30.061	€ 66.925
Hoogte risico's 4 jaar	€ 34.900	€ 33.013	€ 33.141	€ 73.953
Weerstandsvermogen				
Weerstandsvermogen 1 jaar	3,8	4,1	4,4	2,2
Weerstandsvermogen 4 jaar	18,5	23,7	29,3	12,9
Kengetallen				
Netto schuldquote	129%	67%	129%	62%
Gecorrigeerde netto schuldquote	113%	50%	114%	41%
Solvabiliteitsratio	39%	61%	44%	60%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	-5%	2%	6%
Belastingcapaciteit	91%	81%	89%	89%

* Overige niet-gekwantificeerde risico's kunnen niet in berekeningen worden meegenomen, maar hebben een significante invloed op het risicobedrag en het daaraan gerelateerde weerstandsvermogen.

Risico's

De provincie doet continu aan risicomanagement. Twee keer per jaar worden de risico's geïnventariseerd en tegen de weerstandscapaciteit gehouden.

Alleen risico's met een risicoscore (gevolgklasse x kansklasse) van 4 of hoger staan in de risicotabel. Risico's met een lagere score worden wel meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Risico's	Risicobedrag	Risicoscore	Dekking
Strategische risico's			
1. Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure	€ 3.000.000	6	Weerstandsvermogen
2. Kosten opruimen afvalinrichting	€ 1.000.000	4	Weerstandsvermogen
3. Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel	€ 1.048.000	4	Weerstandsvermogen
4. Lening Nationaal Restauratiefonds	€ 9.100.000	4	Weerstandsvermogen
5. Deelneming PDENH	€ 6.785.021	4	Weerstandsvermogen
6. Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	€ 3.800.000	6	Weerstandsvermogen
7. Deelneming ROM	€ 11.900.000	8	Weerstandsvermogen
8. Lening Pallas	€ 43.984.173	4	Weerstandsvermogen

Externe risico's			
9.	Dividenduitkering	€ 4.641.750	Weerstandsvermogen

1. Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij Wabo-procedure

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en daarop betrokken wetten ligt bij de omgevingsdiensten. Als mandaatgever is en blijft de provincie verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de besluiten die deze diensten namens de provincie nemen. Fouten in de procedures kunnen leiden tot schadeclaims van bedrijven bij de provincie. Dit doet afbreuk aan het imago van de provincie. Schadeclaims kunnen oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen. De provincie heeft privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten met de omgevingsdiensten over de eisen waaraan de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving moeten voldoen. De aansprakelijkheid voor tekortkomingen in de uitvoering van de VTH-taken ligt tot het bedrag van de betreffende dienstverlening bij de omgevingsdiensten. Zij moeten voldoen aan de Verordening Kwaliteit VTH Omgevingsrecht.

2. Kosten opruimen afvalinrichting

De provincie is het bevoegd gezag voor majeure risicobedrijven. Als dergelijke bedrijven in continuïteitsproblemen komen, door bijvoorbeeld brand of wijzigingen in regelgeving, mogelijk met faillissement als gevolg, dan is het denkbaar dat het bevoegd gezag de eventuele opruim- en saneringskosten moet dragen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het mogelijk bij dergelijke bedrijven een financiële zekerheidsstelling te eisen. Hiervoor moet wel na de inwerkingtreding van de Omgevingswet de vergunning van de betreffende bedrijven worden geactualiseerd. Tot dat moment is de provincie verantwoordelijk voor dit risico. Het gaat om zo'n 145 bedrijven.

3. Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel

Wateroverlast heeft allereerst gevolgen voor de agrarische productie. In periodes van droogte kan verzilting optreden. Daardoor is de kans op botulisme in warme, droge zomers gering. Daarnaast zijn er voorzieningen waarmee altijd water kan worden in- of uitgelaten. De provincie blijft het waterpeil in het gebied tot en met 2030 monitoren en de resultaten met het hoogheemraadschap delen. Treedt er ondanks alle onderzoeken en maatregelen toch waterschade op, dan wordt gekeken wat daarvan de oorzaak is. Eventuele schade die voortvloeit uit direct aan het project toerekenbare gevolgen, wordt vergoed. Schade die niet het gevolg is van het project of daar niet aan kan worden toegerekend, valt hier dus buiten.

4. Lening Nationaal Restauratiefonds

De provincie heeft geld uitgeleend aan het Nationaal Restauratiefonds (NRF) dat op zijn beurt geld leent aan eigenaren voor het herbestemmen, restaureren en verduurzamen van monumenten. Het risico bestaat dat de lening niet (volledig) wordt terugbetaald aan het NRF en in het verlengde daarvan aan de provincie. Om dit risico te beperken, toetst het NRF of de ontvangers van de leningen voldoende kredietwaardig zijn. Door hypothecaire leningen, met het monument als onderpand, verkrijgt het NRF voldoende zekerheid. Ook bekijkt het NRF in hoeverre daadwerkelijk voldoende zekerheid kan worden verkregen uit het te financieren onderpand. Het risico bedraagt maximaal € 9,1 miljoen.

5. Deelneming Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. (PDENH)

Het PDENH investeert in duurzame en innovatieve bedrijven of initiatieven in Noord-Holland.

Omdat het PDENH wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen ook tot een financieel risico voor de provincie. De financiële risico's zijn relatief beperkt, omdat wordt geïnvesteerd in bedrijven die al op de markt actief zijn. Verder wordt als beheersmaatregel voor iedere investering een uitgebreid boekenonderzoek uitgevoerd. Ondanks dat het risico relatief beperkt is, gaat het in absolute zin om grote bedragen. Het aantal investeringen en het uitgezette kapitaal door het PDENH neemt in de toekomst verder toe. Voor de zekerheid is bij de berekening van het benodigde risicobedrag voor het PDENH uitgegaan van 10 procent van het geïnvesteerde vermogen. Dit bedrag dient ter dekking van onvoorziene risico's, in de vorm van (onvoorziene) faillissementen van ondernemingen waarin het fonds heeft geïnvesteerd. Naar verwachting is het risicobedrag ruim berekend, omdat in de jaarstukken van de provincie ook al een verliesvoorziening is opgenomen voor dekking van voorziene risico's bij het PDENH.

6. Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer en Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland

De provincie kent het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) subsidies toe op grond van 2 regelingen: de subsidieregeling ANLb en de uitvoeringsregeling POP3-subsidies Noord-Holland. Deze subsidies bestaan uit EU- en provinciale middelen. De POP3-subsidieverplichtingen overstijgen het bedrag waar wij als provincie aan Europese middelen aanspraak op kunnen maken. Dit kan tot kosten leiden voor de provincie, maar het is ook mogelijk dat hiervoor tot 2026 alsnog Europese middelen beschikbaar komen. Onze overprogrammering van € 7,2 miljoen is eind 2024 gedaald tot € 3,8 miljoen. De verwachting is dat dit bedrag komend jaar (einde van de POP3-periode) nog verder zal dalen, doordat er projecten onverhoopt niet door gaan en er extra EU-middelen beschikbaar komen voor onze provincie.

7. Deelneming ROM

ROM InWest investeert in duurzame en innovatieve bedrijven of initiatieven in Noord-Holland. Omdat de ROM deels wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen ook tot een financieel risico voor de provincie. De provincie is voor € 40 miljoen aandeelhouder in ROM InWest. Het totaal kapitaal van de ROM is circa € 160 miljoen. Bij het besluit tot deelname in de ROM (18 mei 2021) is er een risicopercentage van 30% opgenomen. Dit komt neer op een risico van maximaal € 12 miljoen. De ROM hanteert een 'waarderingstemplate' en heeft een 'valuation committee' om de investeringen te monitoren.

8. Lening Pallas

De Provincie Noord-Holland heeft vanaf 2015 een lening verstrekt aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor. De rechtsopvolger van deze stichting is vanaf medio 2025 de besloten vennootschap NRG Pallas B.V., een 100% staatsdeelneming. In een nog af te sluiten nieuwe leningsovereenkomst wordt opgenomen dat de provincie in 2035 als eerste schuldeiser zal worden afgelost. Er bestaat een risico dat de lening niet kan worden afgelost; dan wordt het openstaande bedrag niet terugbetaald. Ultimo 2024 is het openstaande bedrag € 43.984.173.

De kans dat dit eenmalige risico optreedt wordt gedurende de looptijd van de lening ingeschat op 20%. De beheersmaatregelen voor dit risico zijn:

- De provincie heeft een preferentie ten opzichte van andere schuldeisers;
- De Rijksoverheid heeft de financiering van de B.V. verzorgd;
- Er vindt periodiek overleg plaats met de enig aandeelhouder van de B.V., de Minister van VWS.

De komende maanden zal de aangepaste leningsovereenkomst worden aangegaan.

Externe risico's

9. Dividenduitkeringen

Jaarlijks ramen we de dividendinkomsten van een aantal deelnemingen. Deze mogelijke inkomsten zijn een risicopost, doordat pas na afloop van een boekjaar bij een deelneming blijkt of het verwachte positieve resultaat is behaald. De dividendinkomsten maken deel uit van de structurele dekkingsmiddelen. Daarom reserveert de provincie volgens besluitvorming van PS 25% van de inkomsten die voor dat jaar zijn geraamd als onderdeel van de algemene reserve. Door hetzelfde bedrag op te nemen in de risico-inventarisatie, wordt het risico afgedekt dat 25% van de geraamde dividenden niet worden uitgekeerd. De impact van het risico beperkt de provincie door de dividendontvangsten voorzichtig te ramen. Daarnaast vinden jaarlijks diverse overleggen met de deelnemingen plaats. Hierbij worden de mogelijke risico's binnen de bedrijfsvoering besproken. Eventueel worden maatregelen genomen. Tenslotte kan in bepaalde gevallen de keuze worden gemaakt om dividend uit te keren uit winsten die in het verleden zijn behaald.

Overige risico's niet-gekwantificeerd

Naast genoemde risico's onderkent de provincie een aantal risico's die zich zowel landelijk als wereldwijd voordoen en waarvan de omvang en eventuele schade nog niet verder te kwantificeren zijn.

Strategische risico's

Stikstof

De maatregelen en wetgeving vanuit de rijksoverheid om stikstof te verminderen, hebben gevolgen voor de snelheid en kosten voor het uitvoeren van provinciaal beleid. Denk aan de verschillende grote opgaven en de aanleg, het beheer en het onderhoud van infrastructuur.

Inflatie

De grondstof- en energieprijzen zijn in de afgelopen periode bovengemiddeld gestegen. De verdere ontwikkeling van deze inflatie is niet goed in te schatten en vormt een risico voor provinciale activiteiten. Hierdoor is het niet mogelijk om in te schatten of de indexatie die de provincie toepast toereikend is.

Externe risico's

Extreme weersomstandigheden

Het ontwerp van onze infrastructuur is gebaseerd op klimaatuitgangspunten waar minder extreme situaties voorkomen. Deze extreme situaties kunnen gevolgen hebben voor onze (water-)wegen, bruggen, viaducten en dijken. Door het monitoren van het provinciaal areaal houden we deze risico's in beeld.

Faunaschade

Onder programma 5.2 'Beheren van natuur' wordt rekening gehouden met faunaschade. De hieraan gerelateerde tegemoetkoming varieert door verschillende externe componenten waar de provincie geen invloed op heeft. Hierdoor lopen we het risico dat de compensatie hoger uitvalt dan oorspronkelijk begroot.

Vervallen vrijstelling motorrijtuigenbelasting elektrische voertuigen

Het vervallen van de vrijstelling motorrijtuigenbelasting elektrische voertuigen leidt in eerste instantie tot extra inkomsten voor de provincie. Het Rijk kan echter anders besluiten zonder compensatie voor provincies met een minder gunstige situatie tot gevolg.

Te voorkomen risico's

Indexering op begrotingen omgevingsdiensten

Hier is sprake van als de indexering op de begrotingen van de verschillende omgevingsdiensten hoger uitkomt dan eerder is begroot. Het gaat hier om de gewogen indexeringcijfers ten aanzien van de cao en de prijsinflatie van materiële kosten. De timing van deze indexering is afhankelijk van de gemeentelijke cao-onderhandelingen, waarvan de afsluiting niet samenvalt met de provinciale planning- en controlcyclus. Dit kan leiden tot onverwacht hogere kosten. Het risico heeft zich voorgedaan in 2024.

Cybersecurity & Informatiebeveiliging

Het aantal cyberincidenten neemt elk jaar toe. De provincie moet er rekening mee houden dat zij getroffen wordt. Het is daarom belangrijk om te voldoen aan de gestelde securitynormen en daar proactief invulling aan te geven. Dit vermindert de kans op cyberincidenten. Als een cyberincident zich voordoet, kan dit leiden tot hoge kosten, reputatieschade en inbreuk op het vertrouwen in de overheid.

Personeelsschaarste

Zowel kwalitatief als kwantitatief heerst er personele schaarste. Met als gevolg dat vacatures lastig zijn in te vullen. Dit geldt voor zowel het aantrekken van vast als van tijdelijk personeel. Als gevolg hiervan kan de doorloop van projecten en het behalen van provinciale doelstellingen in het gedrang komen.

PFAS

Bij civiele werken moet de grond worden onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Als de grond meer schadelijke stoffen bevat dan de norm toestaat, heeft dit vertraging in de projecten tot gevolg.

Hogere kwaliteitseisen assets

Aanscherping van wet- en regelgeving kan zorgen voor hogere kwaliteitseisen aan assets. Dit leidt in het geval van vervanging en/of onderhoud tot hogere investeringen en/of lasten.

Verdeling provinciefonds

Het Rijk werkt aan de toekomstige verdeling van het provinciefonds. Deze verdeling kan zowel positief als negatief uitvallen voor de provincie Noord-Holland.

Verloop risico's

Om het verloop van de risico's inzichtelijk te maken, wordt het bruto-risicobedrag per categorie weergegeven per boekjaar.

Risico-inventarisatie (bruto x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025	Rekening 2024	Afname / toename*
Strategische risico's	€ 47.938	€ 47.938	€ 43.233	€ 46.465	€ 90.171	Toename
Externe risico's	€ 1.783	€ 1.813	€ 2.563	€ 1.725	€ 4.642	Toename
Overig niet- gekwantificeerd	PM	PM	PM	PM	PM	-
Bruto risicobedrag	€ 49.721	€ 49.751	€ 45.796	€ 48.190	€ 94.813	Toename

**ten opzichte van de meest recente inventarisatie bij de Begroting 2025*

Ten opzichte van de begroting 2025 (stand juni 2024) is het risicoprofiel bij de jaarrekening 2024 (stand januari 2025) toegenomen. De toename van € 46,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door het opnemen van de lening Pallas en in mindere mate de hogere prognose van het dividend.

Berekening risico's

Bij de begroting en de jaarrekening wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen (voor een periode van 4 jaar) en het actuele incidentele weerstandsvermogen (voor een periode van 1 jaar) berekend. Om tot het weerstandsvermogen te komen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit vergeleken met de uitkomst van de simulatie van de risico's (benodigde weerstandscapaciteit). Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. De totale bruto-omvang van deze risico's bedraagt € 94,8 miljoen (exclusief PM-posten). Op basis van de Monte-Carlosimulatie, een statistische rekenmethodiek, wordt een risicobedrag berekend waar de gevolgschade voor de termijn van 1 en 4 jaar met 99% zekerheid onder zullen vallen. Bij de jaarrekening 2024 betreffende deze € 66,9 miljoen (1 jaar) en € 73,9 miljoen (4 jaar). Beide risicobedragen zijn sterk gestegen door het toevoegen van de lening Pallas.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Toelichting weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit kan de provincie eenmalig inzetten om financiële tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit kan terugkerend worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen en er financiële schade is voor de provincie, spreken we van incidenten. In dergelijke gevallen wordt de financiële positie van de provincie aangetast en kan het voorkomen dat we maatregelen moeten nemen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen. Het volgende is van toepassing bij het aanwenden van de weerstandscapaciteit bij incidenten:

- PS wordt geïnformeerd over het incident, inclusief de achtergronden.
- Er volgt een voorstel voor het risicobedrag dat ten laste van de algemene reserve gebracht wordt, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn.
- Als de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, wordt een bezuinigingsvoorstel geformuleerd.
- De weerstandscapaciteit moet op peil worden gebracht als het zodanig is aangetast dat deze niet langer aan de norm voldoet. In dat geval volgt een herstelplan dat voorgelegd wordt aan PS.

Toelichting weerstandsvermogen

Het kengetal weerstandsvermogen drukt uit in welke mate de provincie in staat is om met financiële reserves risico's op te vangen. Het kengetal weerstandsvermogen wordt berekend door

de totale (huidige) weerstandscapaciteit te delen door de hoogte van de risico's over een periode van 1 jaar (incidentele weerstandsvermogen) of 4 jaar (structureel weerstandsvermogen). De norm voor het minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt 1. Als ondanks genomen beheersmaatregelen het totale of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan 1, dan doen GS financiële voorstellen om het weerstandsvermogen weer terug te brengen tot het minimale niveau. Daarnaast kent de financiële verordening de norm om de algemene reserve op minimaal 25 procent van de structurele algemene dekkingsmiddelen te houden. Deze structurele algemene dekkingsmiddelen worden verder toegelicht in beleidsdoel 7.1.

Incidenteel weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2024	Totaal
Incidentele capaciteit		
Algemene reserve	146,96	146,96
Onvoorzien		
Totaal incidentele capaciteit	146,96	146,96
Berekende risico's voor 1 jaar		66,93
Kengetal weerstandsvermogen voor 1 jaar		2,20

Totale weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	146,96				146,96
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	146,96	-	-	-	146,96
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		231,84	281,08	295,59	808,51
Onvoorzien		-	-	-	-
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	231,84	281,08	295,59	808,51
Totale weerstandscapaciteit					955,47
Berekende risico's voor 4 jaar					73,95
Kengetal weerstandsvermogen voor 4 jaar					12,92

De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen geeft een actueel overzicht van de risico's afgezet tegen het huidige weerstandsvermogen. Daarom wordt deze vergeleken met de meest recente analyse, in dit geval de begroting 2025 zoals berekend in juni 2024. Uit voorgaand overzicht blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 2,2 bedraagt (dit was 4,4 bij de begroting 2025). Deze afname komt doordat de lening Pallas is toegevoegd.

Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 12,9 (dit was 29,9 bij de begroting 2025). Deze afname wordt veroorzaakt door de toevoeging van de Lening Pallas.

Zowel het incidentele als structurele weerstandsvermogen valt hoger uit dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de risico's.

Conclusie

Bij de jaarrekening 2024 zijn risico's geïnventariseerd met een totale bruto-omvang van € 94,8 miljoen. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komend jaar bedraagt € 66,9 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 74,0 miljoen. De incidentele weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2024 bedraagt € 147 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 2,2. De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 955 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 12,9. Met een zekerheid van 99% kan geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

Conform het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) zijn de volgende 6 kengetallen opgenomen:

1. Netto-schuldquote
2. Netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Kengetal grondexploitatie
5. Structurele exploitatieruimte
6. Opcnten (zie hiervoor de paragraaf 'Provinciale heffingen')

	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
1. Netto schuldquote	67%	86%	62%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	50%	72%	41%
3. Solvabiliteitsratio	61%	52%	60%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%
5. Structurele exploitatieruimte	-5%	2%	6%
6. Belastingcapaciteit	81,1%	91,4%	88,6%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

1. Berekening netto-schuldquote

De netto-schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A Vaste schulden (art. 46)	0	215	160
B Netto vlottende schuld (art. 48)	153	18	62
C Overlopende passiva (art. 49)	432	576	469
D Financiële activa (art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	136	135	224
F Liquide middelen (art. 40)	0	6	1
G Overlopende activa (art. 40a)	54	60	32
H Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	586	705	698
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	67%	86%	62%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Om aan de verschillende verplichtingen te kunnen blijven voldoen, wordt sinds 2023 geld geleend. De schuldquote in 2024 is gedaald, zie voor een toelichting hierop in de paragraaf financiering.

2. Berekening gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote. Met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A Vaste schulden (art. 46)	0	215	160
B Netto vlottende schuld (art. 48)	153	18	62
C Overlopende passiva (art. 49)	432	576	469
D Financiële activa (art. 36 lid b, c, d, e en f)	100	100	148
E Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	136	135	224
F Liquide middelen (art. 40)	0	6	1
G Overlopende activa (art. 40a)	54	60	32
H Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	586	705	698
Gecorrigeerde netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	50%	72%	41%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Zie voor opmerkingen hetgeen onder de netto schuldquote is gemeld. Zoals hierboven is vermeld, zit het verschil in het feit dat bij deze berekening ook de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met de netto schuldquote is zichtbaar op regel D.

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A Eigen vermogen (art. 42)	984	919	1.060
B Balanstotaal	1.600	1.759	1.780
Solvabiliteit A/B * 100%	61%	52%	60%

* 2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Hoe hoger de solvabiliteitsratio, des te hoger de weerbaarheid. De mate van weerbaarheid in combinatie met de andere kengetallen geeft een indicatie van de financiële positie van de provincie. De lichte daling komt door een toename van de vaste schulden en nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen vanuit het Rijk.

4. Grondexploitatie

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	0	0	0
Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c))	586	705	698
Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	0%	0%	0%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

De provincie beschikt niet over gronden die in exploitatie zijn genomen. Dit past bij het grondbeleid van de provincie.

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij dit onderscheid is de aard van de activiteit leidend. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo

van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves). Dit wordt uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten, is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A Totale structurele lasten	570	576	613
B Totale structurele baten	574	602	677
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	34	26	23
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1	3	3
E Totale baten	586	705	698
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%	-5%	0%	6%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Voor Noord-Holland is in alle jaren sprake van een positief percentage.

6. Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot een bepaald maximaal. Dit wordt door het Rijk bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar 't' (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar 't-1' (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar). Dit wordt uitgedrukt in een percentage.

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A Aantal opcenten MRB	67,9	77,4	77,4
B Landelijk gemiddelde opcenten in het jaar ervoor	83,7	84,7	87,4
Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in het jaar ervoor (A/B) * 100%	81,1%	91,4%	88,6%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

De provincie Noord-Holland blijft onder het landelijk gemiddelde als het gaat om de heffing van opcenten; de provincie heeft zelfs het [laagste opcententarief](#) van alle provincies. Dit zorgt voor voldoende capaciteit om financiële tegenvallers op te vangen.

Bovenstaande tabellen geven op basis van een aantal kengetallen inzicht in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling daarvan is het belangrijk om deze financiële positie (en het verwachte verloop), in relatie te bekijken en tegen een norm te houden. In het overzicht hieronder zijn signaalwaarden, verkregen vanuit het Rijk, opgenomen. Er is immers geen harde norm waaraan de provincie zich moet houden. Signaalwaarden 6 en 7 zijn interne richtlijnen,

vastgelegd in de financiële verordening en in de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	JR 2022	JR 2023	JR 2024	Begr 2025
1a NSQ	< 90%	90 - 130%	> 130%	41%	67%	62%	129%
1b NSQ (gecorr. verstrekte leningen)	< 90%	90 - 130%	> 130%	23%	50%	41%	114%
2 Solvabiliteit	> 50%	20 - 50%	< 20%	69%	61%	60%	44%
3 Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	0%	0%	0%	0%
4 Structurele begrotingsruimte	> 0%	0%	< 0%	7%	-5%	6%	2%
5 Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%	81%	81%	89%	89%
6 Weerstandsratio 1 jaar	> 1,5	0,8 - 1,5	< 1,5	19,3	4,1	2,2	4,4
7 25% norm algemene reserve	> 25%	25%	< 25%	30%	27%	27%	29%

1 De kengetallen netto-schuldquote en netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Vanaf 2025 is er sprake van een solvabiliteitsrisico (het niet meer kunnen betalen van langlopende leningen) doordat er vreemd vermogen wordt aangetrokken ter financiering van bedrijfsactiviteiten. Het aantrekken van vreemd vermogen zet zich door, waardoor er vanaf 2025 sprake is van een verhoogd risicoprofiel.

2 De verwachte solvabiliteitsratio is minder hard gedaald dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het balanstotaal.

3 De provincie Noord-Holland heeft geen grondexploitatie. Hier zijn dus voor de komende jaren geen financiële consequenties of risico's te verwachten.

4 Uit de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit blijkt of een provincie over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Voor de provincie Noord-Holland zijn de structurele baten de komende jaren groter dan de structurele lasten. Dit betekent dat de provincie voldoende flexibiliteit heeft om eventuele tegenvallers op te vangen.

5 Noord-Holland heeft het laagste opcenten tarief van alle provincies. Het percentage opcenten van Noord-Holland (77,4%) ligt onder het gemiddelde van alle 12 provincies (+/- 87%). Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit bij de jaarrekening 2024 van € 215 miljoen. Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

6 en 7 De weerstandsratio voor 1 jaar laat zien in hoeverre de provincie de gesimuleerde risico's kan dekken. Deze is en blijft ruimschoots boven de waarde 1, waardoor de provincie in staat is tegenvallers op te vangen. Dit is met name dankzij de algemene reserve welke minimaal gelijk dient te zijn aan het bedrag dat overeenkomst met weerstandsratio 1.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de cijfers in de jaarrekening een positief beeld geven. De provincie is in staat om tegenvallers op te vangen. Vanaf 2025 is met name

de schuldquote een risico voor de provincie. De situatie wordt nauwkeurig gemonitord om te voorkomen dat de cijfers zich verder negatief ontwikkelen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Duurzame toepassing van infrastructuur

Het beheren van de (provinciale) infrastructuur behoort tot de kerntaken van de provincie. De provincie beheert circa 645 kilometer wegen, 427 kilometer fietspaden, 60 kilometer busbanen, 253 kilometer vaarwegen (bodem en oevers), 610 civiele kunstwerken (inclusief duikers), DVM-systemen, een verkeers-, tunnel- en brugbediencentrale en 13 gebouwen (waarvan 4 huur). Onderdeel van de beheertaak is de wettelijke zorgplicht en provinciale ambitie om de kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door onderhoud en vervanging. Zo blijven functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil. Dat voorkomt kapitaalvernietiging.

Infrastructuur

De instandhouding van de provinciale infrastructuur legt een groot beslag op de provinciale begroting. De infrastructuur wordt doelmatig en efficiënt in stand gehouden.

De provincie ging in 2024 verder met de ontwikkeling van het assetmanagement. Het beheer van de provinciale assets is verder in lijn gebracht met de provinciebrede doelstellingen. Belangrijke thema's zijn duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatverandering, energieverbruik, digitalisering en innovatie.

Het bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau voor het functioneren van het areaal is leidend. De systematiek is gebaseerd op de landelijke afspraken. Dit is vastgelegd in de 'Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen' (NIKG), die in 2024 is vastgesteld voor de periode 2024-2028. Hierbij is ook voorgesteld om de parallelwegen met een doorfietsroute op hetzelfde niveau te onderhouden als de fietspaden en stroomwegen. Dat is goed voor het fietsgebruik, borgt de duurzaamheid en maakt van biodiversiteit een integraal onderdeel van instandhoudingsprojecten. In het NIKG is vastgelegd welke financiële middelen jaarlijks gemiddeld nodig zijn om het areaal in stand te houden.

De afweging om budget beschikbaar te stellen voor voorgenomen beleidswijzigingen, trends en ontwikkelingen, zoals omschreven in de NIKG, wordt (jaarlijks) bij de kaderbrief gemaakt.

Netwerken	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau	Werkelijk kwaliteitsniveaus t.o.v. gehele netwerk (%)						Streefwaarde 95% ≥ kwaliteitsniveau	Realisatie
		A+	A	B	C	D	totaal		
Stroomwegen	B	0%	24%	76%	0%	0%	100%	95%	100%
Overige wegen	C	0%	34%	46%	14%	5%	100%	95%	95%
Fietspaden	B	40%	33%	19%	6%	1%	100%	95%	92%
Busbanen (incl. haltes)	B	7%	4%	89%	0%	0%	100%	95%	100%
Vaarwegen	D	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal								95%	95%

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste zijn in gebruik voor de huisvesting van medewerkers of de opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van de panden als winkel of kantoor aan derden.

In 2023 is een nieuw contract voor het technisch beheer en onderhoud (TBO) aanbesteed. Hierin zijn naast de nieuwbouwpanden ook de historische panden opgenomen. Het TBO is opgedeeld in de volgende delen:

- Planmatig onderhoud. Dit betreft werkzaamheden die voor en vaste aanneemsom zijn ondergebracht bij de onderhoudsleverancier. Voorbeelden hiervan zijn verplichte inspecties en keuringen en het verhelpen van afgekochte storingen.
- Correctief onderhoud. Dit betreft de werkzaamheden die volgens het meerjarenonderhoudsplan worden uitgevoerd, inclusief vervangingen. Daarnaast behoren het verhelpen van storingen en niet-geplande kleine onderhoudswerkzaamheden tot het correctief onderhoud.

Bovenstaande geldt voor de steunpunten en projectlocaties van de provincie Noord-Holland. Deze zijn onderdeel van de gebiedscontracten.

Maincontract

Planmatig onderhoud

Voor de kantoorpanden Houtplein 33, Dreef 1 en 3 en Huis van Hilde en voor de panden Paviljoen Welgelegen, Dokterswoning en Paviljoenslaan 3 en 5 is 1 contract (een zogeheten 'maincontract') afgesloten op basis van een prestatiecontract. Dit betekent dat er één contract is voor het onderhoud aan alle technische disciplines, waaronder bouwkunde, verwarming, lucht- en elektrotechniek. In 2023 is de aanbesteding van het huidige maincontract TBO aanbesteed. Het contract is gestart op 1 juli 2023 en heeft een looptijd van vijf jaar met een optie om nog 5 jaar te verlengen.

Correctief onderhoud

Voor het correctief onderhoud, zowel bouwkundig als installatietechnisch, aan alle panden werkt de provincie sinds 1 juli 2023 met een jaarplan. Dit jaarplan is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. Het bevat het planmatig onderhoud op bouwkundig en installatietechnisch gebied. Voorbeelden hiervan zijn schilderwerk, dakrenovatie, vervangen gebouwbeheersysteem en het vervangen van de warmtepomp. Het meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks bijgesteld op basis van inspecties. Wijzigingen in het meerjarenplan (bijvoorbeeld het eerder of later uitvoeren van onderhoud) zorgt voor aanpassingen in het jaarplan en de begroting.

De provincie liet onder meer onderhoud uitvoeren aan de gebouwbeheersystemen Paviljoen en Houtplein. Er is schilderwerk uitgevoerd op Paviljoenslaan 3 en 5, in Paviljoen Welgelegen en op het Houtplein. De vloer van de Statenzaal is onderhouden en er zijn draagbalken vervangen in de Statenzaal. Op het Houtplein kwamen 1-persoons werkplekken. De koelmachine van het Paviljoen is vervangen en er is krachtstroom aangelegd op de Dreef. Daar zijn ook de vochtproblemen in de kelder aangepakt. In alle panden zijn energiebesparende maatregelen genomen. Tochtproblemen bij het Paviljoen zijn aangepakt. Op het Houtplein is een bronpomp vervangen van de installatie voor warmte-koudeopslag.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland

Alle vervangingsmaatregelen aan het infrastructurele areaal worden begroot gepland. Zo kan de studiefase van een infraproject tijdig van start gaan. Bestuurlijk wordt een doorkijk van het infrastructurele programma vastgelegd in het 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI). De vervangingskredieten hiervan worden met de behandeling van de begroting aangevraagd en door de PS beschikbaar gesteld.

Het vast en variabel onderhoud is grotendeels in uitvoering bij een gebiedscontractant. Deze is verantwoordelijk voor het inplannen van de uitvoering.

Daarnaast zijn er ook aspecten van het onderhoud waarvan het efficiënter is om deze in andere contracten te beleggen, zoals centrale brugbediening en dynamisch verkeersmanagement (DVM).

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)	Begroot 2024	Besteed 2024	Verschil
A. Grootonderhoud gepland	€ 34.070.000	€ 28.348.488	€ 5.721.512
B. Projecten reserve kap. lasten VIK v/h Res. GO	€ 1.845.000	€ 1.875.326	€ -30.326
C. Vast onderhoud wegen	€ 4.108.000	€ 1.668.193	€ 2.439.807
D. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 40.440.000	€ 39.184.126	€ 1.255.874
E. Tunnels	€ 7.055.000	€ 5.709.016	€ 1.345.984
F. DVM-areaal wegen	€ 5.470.000	€ 4.785.150	€ 684.851
G. Planmatig onderhoud gebouwen	€ 2.103.000	€ 1.428.421	€ 674.579
H. Correctief onderhoud gebouwen	€ 925.000	€ 1.333.691	€ -408.691
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 96.016.000	€ 84.332.411	€ 11.683.589

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (vaarwegen)	Begroot 2024	Besteed 2024	Verschil
A. Variabel onderhoud vaarwegen	€ 8.405.000	€ 7.059.779	€ 1.345.221
B. Beheer vaarwegen	€ 847.000	€ 1.101.443	€ -254.443
C. Vast onderhoud vaarwegen	€ 3.612.000	€ 2.499.834	€ 1.112.166
D. Gebiedscontracten (GBC1/GBC7)	€ 5.014.000	€ 4.590.605	€ 423.395
E. DVM areaal vaarwegen	€ 3.799.000	€ 4.298.914	€ -499.914
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 21.677.000	€ 19.550.576	€ 2.126.424

4.3 Financiering

Algemeen

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid beslaat de doelstellingen, de richtlijnen en de limieten die voor het uitvoeren van de treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciale kaders zijn vastgelegd in:

- [Wet financiering decentrale overheden \(Wet fido\)](#);
- [Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden](#);
- [Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden](#);
- [Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#);
- [Financiële verordening Noord-Holland 2023](#);
- [Financieringsstatuut Provincie Noord-Holland 2024](#);
- [Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen Noord-Holland 2020](#).

Deze wettelijke kaders bevatten regels voor het aangaan en verstrekken van leningen, evenals het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak. Uitzettingen of derivaten moeten een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. In de ministeriële regeling staat heel duidelijk wat minimaal onder prudente uitzettingen en een prudent gebruik van derivaten wordt verstaan. De voorschriften richten zich op de tegenpartij (debiteurenrisico) en op het type instrument (marktrisico). De provincie Noord-Holland beschikt niet over uitzettingen en derivaten. Dat is in 2024 niet veranderd.

De belangrijkste doelstellingen van het provinciale treasurybeleid zijn:

- Duidelijke richtlijnen bieden voor een eenduidige behandeling van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen (vanuit publieke taak).
- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen.
- Beheersen van financiële risico's.
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

De provincie Noord-Holland heeft zich bij het uitvoeren van de treasuryfunctie aan de wettelijke kaders en provinciale regelgeving gehouden.

De provincie Noord-Holland hanteert het systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering apart een lening wordt afgesloten. Investerings worden gefinancierd uit het totaal van eigen vermogen en het korte en lange vreemd vermogen (aangetrokken leningen). Er is dus geen directe relatie tussen een bepaald(e) investering/project en een afgesloten lening met bijbehorende rentelasten. De rentekosten worden evenwel aan de desbetreffende taakvelden met behulp van een (rente)omslag toegerekend, zodat inzicht is in de volledige kosten van de taakvelden.

Liquiditeitsprognoses

De liquiditeitsprognoses leveren informatie op over de liquiditeitsbehoefte op de korte, middellange en lange termijn. De prognoses vormen een belangrijke basis voor het uitzetten van tijdelijk beschikbare financiële middelen in deposito's, evenals het aantrekken van kort en lang vreemd vermogen wanneer er een tekort aan liquide middelen dreigt te ontstaan.

In 2024 heeft de provincie geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies. De liquiditeitsprognose voor de korte en lange termijn liet dit niet toe. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen maakt de provincie gebruik van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen, om zo de marktconformiteit vast te stellen.

De provincie heeft in 2024 voor het eerst lang vreemd vermogen moeten aantrekken in de vorm van een 1-jarige en een 2-jarige lening. Het bedrag dat op 31 december 2024 uitstond aan langlopende leningen bedraagt € 160 miljoen. Het saldo van de uitstaande kasgeldlening bedroeg per diezelfde datum € 0.

Schatkistbankieren

De Staat verzekert met het verplichte schatkistbankieren dat met de middelen van de provincie geen onnodige financiële risico's worden gelopen. Schatkistbankieren biedt de

twee volgende hoofdactiviteiten:

- Rekeningcourantverhouding met de Staat. Een positief saldo op de bankrekeningen van de provincie wordt dagelijks afgeroomd ten gunste van de rekening-courant. Andersom wordt een negatief saldo op de bankrekeningen dagelijks aangezuiverd vanaf deze rekening-courant. Deze saldogereguleatie geschiedt door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën.
- Plaatsing van deposito's bij genoemd Agentschap. Hierbij worden dagelijks onafhankelijk vastgestelde tarieven gehanteerd en aanvragen worden nooit geweigerd als het saldo toereikend is. Vanwege de aflopende financiële ruimte wordt van het plaatsen van deposito's geen gebruik gemaakt.

Sinds de ingang van het verplicht schatkistbankieren per 15 december 2013 is het voor de provincie mogelijk om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies, voor zover deze niet onder het toezicht van de uitzettende overheid vallen. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen, maakt de provincie gebruik van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen om de marktconformiteit vast te stellen. Vanwege de aflopende financiële ruimte zijn er in 2024 geen overtollige middelen bij andere overheden dan het Rijk uitgezet.

De provincie had eind 2023 bij de schatkist € 30,33 miljoen in rekening-courant staan. Eind 2024 was dit bedrag € 109 miljoen. De stijging op de rekening-courant wordt veroorzaakt door hogere SPUK-baten en een hogere uitkering van het provinciefonds dan geprognoseerd en lagere (investerings)uitgaven dan begroot. Uitzettingen bij de schatkist leveren op peildatum 16 januari 2025 bij een deposito van 10 jaar een rente op van 2,81%. De rente op de rekening-courant bij de schatkist bedraagt op dezelfde peildatum 2,92%.

Financieringstekort

In 2024 trok de provincie voor € 160 miljoen aan langlopende financiering aan. Voor het komende begrotingsjaar is sprake van het aantrekken van middelen op basis van de nu voorliggende liquiditeitsprognoses. In de aanloop van het aantrekken van langlopende en kortlopende financiering handelt de provincie volgens het financieringsstatuut.

Renteverwachtingen

Een belangrijke basis is de renteverwachting. Deze is in 2024 ieder kwartaal opgesteld met 2 rentevisies van verschillende banken en treasury specialisten. Deze renteverwachting heeft de provincie geleerd dat de geraadpleegde instanties voor 2025 een gelijkblijvende rente verwachten vergeleken met het laatste kwartaal 2024. Ondanks dat, is besloten de vrijkomende deposito's voorlopig op de rekening-courant te laten staan. Dit gezien de ontwikkeling van het saldo in de schatkist.

Kasgeldlimiet/renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid is de provincie Noord-Holland in 2024 binnen deze normen gebleven. Overschrijding van de kasgeldlimiet was niet aan de orde, ondanks dat er in 2024 kasgelden waren aangetrokken om aan de financieringsbehoefte te kunnen voldoen. Het uitstaande bedrag aan kasgeldleningen op 31 december 2024 bedroeg € 0 miljoen. De kasgeldleningen zijn in de loop van 2024 afgelost en volgens het financieringsstatuut omgezet naar langlopende financiering.

Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2024 (bedragen x € 1.000)

Stappen (1-4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)	Ruimte(+)/Overschrijdin g(-) = (5)-(3)
<hr/>				
(1) - (2) = (3)				
Gemiddelde Kw 1	€ 94.441	€ 33.313	€ 61.128	€ 1.947
Gemiddelde Kw 2	€ 54.458	€ 27.172	€ 27.286	€ 35.947
Gemiddelde Kw 3	€ 9.695	€ 72.887	€ -63.192	€ 126.425
Gemiddelde Kw 4	€ 3.290	€ 75.972	€ -72.681	€ 135.914
<hr/>				
(4) Gemiddelde van (3)	€ 40.471	€ 52.336	€ -11.865	€ 75.059
<hr/>				
Stappen (5-9)	Variabelen			Bedragen
<hr/>				
(5)	Kasgeldlimiet			€ 63.233
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet			€ 75.059
<hr/>				
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet			Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
<hr/>				
Berekening kasgeldlimiet (5)				

(7)	Begrotingstotaal ontwerp begroting	€ 903.328
(8)	Percentage regeling	7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	€ 63.233

Renteresultaat

De feitelijke realisatie van het treasurybeleid weerspiegelt het renteresultaat van de provincie. In 2024 heeft de provincie rentebaten van bijna € 3,7 miljoen, met name op verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar en deels ook door de rentevergoeding op de schatkist die in 2024 is gestegen. De rentelasten voor 2024 bedroegen € 6,0 miljoen. Deze bestonden met name uit rentelasten voor (kort) opgenomen geldleningen.

Het renteresultaat is doorbelast aan de taakvelden via een omslagrente.

		Realisatie		Begroting	
		2024		2024	
Bedragen x € 1.000					
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		6.038		6.600
B	De externe rentebaten (idem)	-/-	3.722	-/-	1.920
	Saldo rentelasten en rentebaten		2.316		4.680
C1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-	-	-
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	-	-
C3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-	-	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		2.316		4.680
D1	Rente over eigen vermogen	+/+	-	+/+	-
D2	Rente over voorzieningen	+/+	-	+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		2.316		4.680
E	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	2.354	-/-	4.707
F	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-38		-27

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van de meerjarige leningen over de jaren te spreiden. De renterisiconorm voor 2024 is 20% van het begrotingstotaal van de ontwerpbegroting en bedraagt € 180 miljoen.

Voor 2024 zijn twee langlopende leningen bij de BNG aangetrokken om een mogelijke overschrijding van de kasgeldlimiet te voorkomen. Het bedrag aan opgenomen langlopende financiering bedraagt € 160 miljoen. De eerste lening (€ 70 miljoen) dient in 2025 te worden afgelost, de tweede lening (€ 90 miljoen) in 2026. Voor 2024 tot en met 2028 wordt met de huidige leningportefeuille de renterisiconorm niet overschreden.

Toerekening rente aan taakvelden

Vanaf het jaar 2024 heeft de provincie Noord-Holland, op basis van de Financiële verordening Noord-Holland 2024, rente baten en lasten intern doorberekend aan de taakvelden waar deze betrekking op hebben. De doorberekening van deze rente baten en lasten is op basis van de boekwaarde van de activa per 1 januari 2024 tegen een zogenoemd renteomslag percentage. Voor 2024 is de werkelijke omslagrente 0,18% geweest.

4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

De maatschappelijke opgaven van de provincie zijn veelomvattend en – vanwege de onderlinge verwevenheid – in toenemende mate complex. Een robuuste én wendbare bedrijfsvoering zorgt ervoor dat de provincie deze opgaven en wettelijke taken adequaat kan vervullen. Op het gebied van het interne functioneren van de organisatie, het faciliteren van in- en externe samenwerking, en het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces. Doeltreffend, doelmatig én rechtmatig.

De afgelopen jaren lag in de organisatie van de bedrijfsvoering de nadruk op het in orde brengen van de basis. Daardoor is de provincie nu beter in staat om tijdig in te spelen op politiek-maatschappelijke ontwikkelingen. Omdat de basis op orde is, stond 2024 in het teken van onderhoud en doorontwikkeling. De provincieorganisatie deed dat op de volgende thema's in de bedrijfsvoering:

1. Professionalisering
2. Digitalisering en datagedreven werken
3. Bedrijfsvoeringssystemen
4. Informatiebeheer

1. Professionalisering

De provincie wil het coördinerend middelpunt van de regio zijn: wendbaar in haar taak en voorop in de samenwerking. Medewerkers kunnen met hun kennis en ervaring samen oplossingen vinden voor ruimtelijke en economische opgaven. Een bijzonder relevante ambitie met het oog op de uitdagingen waar de provincie voor staat. Het betekent dat de provincie wendbaar, professioneel, vernieuwend en trots wil zijn.

Om dit te bereiken, ging in 2024 het programma 'Samenwerken' van start en werd er een leiderschapsprogramma opgezet. Door deze programma's zijn medewerkers, waaronder leidinggevenden, beter voorbereid op de opgaven waaraan de provincie werkt. In lijn met de cao is in 2024 het beleid op het gebied van duurzame inzetbaarheid geactualiseerd. Met programma's op het gebied van werving & selectie, ontwikkeling en trainees, is gewerkt aan het vinden, binden en ontwikkelen van gekwalificeerde medewerkers. En aan de diversiteit van de organisatie.

In 2024 was versterking van de interne communicatie opnieuw een belangrijk speerpunt. Dit komt doordat medewerkers nog steeds veel thuiswerken. Het doel was dan ook niet alleen om collega's te informeren, maar ook om ze, zowel inhoudelijk als sociaal, te verbinden. Dat gebeurde onder meer via het intranet dat in 2023 is vernieuwd. Een blik op het intranet is voor elke medewerker de start van de werkdag. Daarnaast maakt de organisatie voor de interne communicatie gebruik van onder meer livestreams, videoboodschappen, e-mails van de directie, achtergrondverhalen en interviews. Tot slot ging in 2024 een onderzoek naar de interne communicatie van start.

2. Digitalisering en datagedreven werken

AI- en datastrategie 2025-2026

Eind 2023 liep de looptijd van de data- en digitaliseringsstrategie af. Er is toen besloten om in

2024 een nieuwe strategie op te stellen. Gezien de huidige ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie (AI) en data, zijn dit de 2 hoofdonderwerpen in de strategie. De focus ligt daarbij op de vraag hoe AI en data kunnen helpen bij het maken van ruimtelijke keuzen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de 3 prioritaire opgaven, maar naar alle opgaven benoemd in het coalitieakkoord. De inhoud van de strategie is volgens planning in 2024 opgesteld en volgt begin 2025 het bestuurlijke proces. Naar verwachting wordt de AI- en datastrategie in mei 2025 vastgesteld door PS.

ICT-visie

In 2024 is verder gewerkt aan de doelstellingen uit de ICT-visie. Eind 2024 is de eerste rapportage opgesteld door de Architectuurboard. Daaruit is een gemengd beeld naar voren gekomen wat de voortgang betreft. Dat valt grotendeels te verklaren door de relatief korte periode tussen de vaststelling van de visie en het opstellen van de rapportage. De provincie zet stappen, maar niet altijd in samenhang. Dit geldt zowel voor het datagedreven werken als de ondersteunende ICT. In de aankomende AI- en datastrategie is opgenomen hoe de provincie de komende jaren het datafundament versterkt. Verder zijn er op operationeel niveau de nodige inspanningen gedaan om een hoger securityniveau te bereiken.

Vernieuwing ICT-basisdiensten

De provincie Noord-Holland werkt continu aan de verbetering van de ICT-basisdiensten. In 2024 zijn drie grote aanbestedingen succesvol afgerond: provinciale telefonie, hardware, en cloud- en werkplekdiensten. De aanbesteding voor cloud- en werkplekdiensten is gegund aan Sogeti. De implementatiefase ging in de zomer van 2024 van start. De doorlooptijd bedraagt maximaal twee jaar. Verder is er begonnen met de aanbesteding voor het beheer en doorontwikkelen van de netwerkdiensten. Tot slot zijn er enkele applicaties gemoderniseerd en vervangen, en is SharePoint verder uitgerold en doorontwikkeld. Hiermee is in 2024 aan de verwachtingen voldaan, zijn de beoogde resultaten behaald en worden de geleerde lessen meegenomen in vervolgprojecten.

Interprovinciale samenwerking

Op het gebied van interprovinciale samenwerking en lobby is aan de verwachtingen voldaan. Het IPO-werkprogramma 'Digitalisering' heeft verder vorm gekregen en we zijn betrokken bij veel interprovinciale werkgroepen.

Het afgelopen jaar heeft de provincie te maken gehad met nieuwe wet- en regelgeving vanuit Europa. Zoals verwacht, lag de focus voornamelijk op AI- en datagebruik. Deels wordt er binnen de provincie al gewerkt aan de implementatie en deels wordt er nog vanuit het Rijk een vertaalslag gemaakt. De impact is groter dan verwacht en zal de komende jaren veel van de provincie vergen.

3. Bedrijfsvoeringssystemen

De provincie gebruikt voor de ondersteuning van het financiële, personele en een deel van het inkoopproces al jaren een systeem van SAP, een producent en leverancier van softwareoplossingen en bedrijfsapplicaties. Het betreft een systeem dat voor de besturing en bedrijfsvoering van cruciaal belang is. Dit zogeheten kernsysteem is sterk verouderd en voldoet niet meer. Vervanging is dan ook noodzakelijk. Dit is in 2024 met het bepalen van de aanbestedingsstrategie en de implementatiestrategie voorbereid. Daarbij is onder andere kennisgenomen van ervaringen van andere (publieke) organisaties. De aanbesteding vindt in 2025 plaats.

In 2024 heeft de provincie met succes een systeem voor aanvraag en afhandeling van subsidies geïmplementeerd. Ook daarbij is geleerd van ervaringen van andere organisaties. Daarnaast is een leverancier geselecteerd voor een contractmanagementapplicatie. De implementatie vindt in 2025 plaats.

4. Informatiebeheer

Verschillende uitvoeringskaders zijn geüpdatet. Voor het informatiebeheer zijn online trainingen beschikbaar via het LMS. Alle managementlagen kregen in 2024 inzicht in de staat van het informatiebeheer en aanbevelingen om dat te verbeteren.

In 2024 zijn de informatiebeheereisen meegenomen in de ICT-vernieuwingen. Daarnaast is SharePoint geïmplementeerd. Dit programma voldoet aan de eisen van Informatiebeheer.

Kaderstelling

De provincie vertaalt onder meer externe regelgeving in interne kaders, voor zowel het primair proces als de bedrijfsvoering. Hierbij is het uitgangspunt dat deze kaders begrijpelijk zijn en praktisch toepasbaar in de context van de opgaven van de provincie.

Europese en nationale wet- en regelgeving op digitaal gebied is van groot belang voor de provinciale opgaven, omdat de impact op de provincie groot is. De werkgroep Digitale Wetgeving zorgt voor een actueel overzicht van digitale wetgeving. Ook zorgt de werkgroep ervoor dat er eigenaren belegd zijn en actie wordt ondernomen als dat nodig is.

In 2024 heeft provincie Noord-Holland gewerkt aan de implementatie van een groot aantal digitale wetten:

De Single Digital Gateway (SDG) geeft burgers en bedrijven makkelijk toegang tot digitale overheidsdienstverlening in de Europese Unie. In de AAC is afgesproken om te kiezen voor een minimale implementatie, die inmiddels is afgerond. In 2025 worden nog een aantal aanvullende acties uitgevoerd, zodat de provincie aan de wettelijke vereisten voldoet.

Er is in 2024 gewerkt aan de Wet open overheid (Woo), die verplicht overheidsorganisaties bepaalde informatie actief openbaar te maken.

- De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) regelt dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. De implementatie van de Wmebv is gestart en wordt in 2025 afgerond.
- De Wet digitale overheid (Wdo) zorgt ervoor dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de overheid. De implementatie van de Wdo is begonnen en wordt afgerond als het Stelsel Toegang⁴¹ beschikbaar komt.
- Overheidsorganisaties moeten hun websites en apps toegankelijk maken en houden, en daar een verklaring over publiceren. Dat staat in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. Het afgelopen jaar zijn de voorbereidingen begonnen om dit besluit te implementeren. Naar verwachting gaat hiervoor in het tweede kwartaal van 2025 een project van start.

¹⁴ Het Stelsel Toegang maakt het technisch mogelijk dat in de nabije toekomst kan worden ingelogd met zowel publieke inlogmiddelen, zoals DigiD, als met erkende private inlogmiddelen.

Sturing & beheersing

De provincie stuurt op het behalen van de doelstellingen via de planning- & controlcyclus. Het coalitieakkoord is vertaald in de begroting 2024. Intern stuurt de provincie steeds meer met dashboards. In 2024 kwamen veel nieuwe dashboards en datagedreven analyses op het gebied van bedrijfsvoering beschikbaar voor het management en voor medewerkers. Ook integreerde de provincie in 2024 diverse dashboards ter ondersteuning van het management.

De focus op interne beheersing lag op het beheerst realiseren van de provinciedoelstellingen. Hierbij gaat de aandacht uit naar zowel doelmatigheid en doeltreffendheid als rechtmatigheid. Hiertoe is een controlframework ingericht dat vanuit verschillende invalshoeken (de 7 elementen van control, zoals opgenomen in het controlstatuut) bijdraagt, onder meer aan het versterken van de governance, het werken in overeenstemming met wet- en regelgeving, risicomangement en project- en procesbeheersing. De voortgang op de versterking van de verschillende elementen van control wordt periodiek besproken en zo nodig bijgesteld.

Rechtmatigheidsverantwoording

Over het boekjaar 2024 heeft het college van GS zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven. In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden groter dan € 400.000. Onrechtmatigheden die door de Provinciale Staten zijn geaccepteerd of onder de rapportagegrens liggen worden niet toegelicht. De afspraken voor de toelichting op onrechtmatigheden en welke onrechtmatigheden zijn geaccepteerd zijn vastgelegd in de Beleidsnota Rechtmatigheid 2023-2026 (gewijzigd) en in de Financiële Verordening provincie Noord-Holland.

De toelichting op de onrechtmatigheden bestaat uit:

- Een beschrijving van de geconstateerde afwijking;
- De maatregelen die worden ondernomen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

In 2024 zijn de volgende rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden boven de rapportagegrens vastgesteld:

	Omschrijving en proces	Fouten	Onduidelijkheden
1.	Onrechtmatigheden proces Aanbesteden	€ 3,1 mln.	-

De fouten en onduidelijkheden worden hieronder toegelicht.

Beschrijving van de geconstateerde afwijking

In het proces Aanbesteden zijn vanuit de gegevensgerichte controle voor € 3,1 miljoen aan fouten geconstateerd. De in 2024 geconstateerde onrechtmatigheden (€ 1,3 miljoen) betreffen met name overschrijdingen van de Europese aanbestedingsdrempel óf het uitbreiden dan wel voortzetten

van de initiële opdracht, waardoor alsnog de aanbestedingsgrenzen zijn overschreden. De overige fouten komen voort uit de doorwerking van dossiercontroles 2023 (€ 1,8 miljoen).

Maatregelen ter voorkoming in de toekomst

Voor 2025 staan verbeteracties gepland, onder andere op het gebied van contractbeheer en tussentijdse monitoring van de spend worden op basis van dashboard en evaluaties verbeteringen doorgevoerd.

Ook bij deze jaarrekening is een rechtmatigheidsverantwoording van GS aanwezig (zie [rechtmatigheidsverantwoording](#)). Dit is mogelijk door een goed ingerichte (verbijzonderde) interne controlefunctie, waarvan ook de externe accountant gebruik maakt om tot een oordeel te komen. Daartoe vindt periodiek afstemming plaats met de accountant.

Kosten bedrijfsvoering

De kosten voor bedrijfsvoering bestaan uit de materiële overhead en de capaciteitskosten.

Materiële overhead betreft de fysieke en infrastructurele kosten die nodig zijn voor de algemene werking van de provincie. Voorbeelden van materiële overhead zijn huisvestingskosten, zoals huur en onderhoud van gebouwen, en ICT-kosten, zoals aanschaf en onderhoud van hardware en software.

Capaciteitskosten zijn eigen personeelskosten en inhuurkosten die nodig zijn om de capaciteit van de provincie op peil te houden. Kosten voor interne medewerkers bestaan uit salarissen en overige arbeidsvoorwaardelijke kosten, zoals opleidingen en reiskosten. Daarnaast zijn er inhuurkosten voor extern ingehuurd medewerkers.

Verder is er ook personele overhead, deze behoort zowel tot de overhead als tot de capaciteitskosten. Personele overheadkosten zijn personeelsgerelateerde kosten die niet direct kunnen worden toegewezen aan specifieke projecten of producten, maar die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering als geheel. Onder personele overhead vallen bijvoorbeeld de salarissen en aanvullende uitgaven voor HR, administratie en management.

Totale kosten overhead (Materieel en personeel)	Totale kosten in de programma's 1 t/m 6	Totale kosten van investeringen
	Capaciteitskosten	

Voor de bepaling van personele overhead wordt uitgegaan van de functies zoals genoemd in de notitie Overhead van de commissie BBV, aangevuld met een aantal interne uitgangspunten. Hierin is voor specifieke functies, in lijn met de uitgangspunten van de BBV-notitie, vastgelegd of deze tot overhead of tot programmakosten behoren.

Het totaal van de capaciteitskosten wordt verdeeld over de programma's, de investeringen en de overhead op basis van de in de laatste begrotingswijziging opgenomen geactualiseerde

verdeelsleutel. Er wordt geen materiële of personele overhead aan investeringen of programma's toegerekend. Voorgaande figuur visualiseert dit.

Materiële overhead 2024

Deze werkelijke kosten zijn weergegeven en toegelicht bij beleidsdoel 7.2.

Capaciteitskosten 2024

Totale capaciteitskosten met verschil tussen begroting en realisatie

Bedragen x € 1 miljoen	Begroot	Gerealiseerd	Vershil (min is minder besteed dan begroot)
Loonkosten	132	126,1	-5,9
Inhuur	24,6	24	-0,6
Overig	6,6	4,8	-1,9
Totaal capaciteitskosten	163,2	154,9	-8,3

In totaal is € 8,32 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Hiervoor zijn verschillende verklaringen.

De arbeidsmarkt blijft moeilijk, vooral voor technische functies, zoals projectleider en ingenieur. Dit leidt tot hogere prijzen voor (tijdelijk) ingehuurd personeel, terwijl de vacatures open blijven staan.

Daarnaast waren er onzekerheden over de vraag of er extra budgetten zouden komen voor nieuwe opgaven vanuit het Rijk, bijvoorbeeld in het groene domein. De provincie wilde gereed zijn voor deze nieuwe opgaven en daarom is een formatieuitbreiding in de begroting opgenomen. Omdat de onzekerheden bleven is er voorzichtig omgegaan met het invullen van vacatures.

Verder maken medewerkers vaker gebruik van de mogelijkheid om verlofdagen te kopen. Dit leidt tot een verschuiving van kosten naar een later moment in de tijd, wanneer de medewerker het verlof opneemt. Om die reden is hiervoor in programma 7 een storting in de voorziening verlofsparen gedaan.

Ook wordt de onderbesteding een klein deel veroorzaakt door onder andere opleidingskosten en andere algemene personele kosten (overig kosten).

Toerekening van capaciteitskosten aan de programma's

Om de capaciteitskosten te kunnen toerekenen aan de programma's en investeringen, is halverwege het jaar een inventarisatie gemaakt van de programma's waaraan medewerkers van de provincie werken. Deze inventarisatie leidde tot de verdeelpercentages die in de laatste begrotingswijziging van 2024 door PS zijn vastgesteld.

Deze begrote verdeelpercentages worden ook gebruikt voor het toerekenen van de capaciteitskosten aan de programma's en investeringen in de jaarrekening. Het gerealiseerde percentage wijkt iets af van het begrote percentage. Dit komt doordat onderliggend het percentage verfijnd wordt naar een afzonderlijk percentage voor de vier hoofd-organisatorische

eenheden. Omdat niet alle organisatorische eenheden in gelijke mate werken aan alle programma's, ontstaan getalsmatige afwijkingen van de totaalpercentages.

Voor de bepaling van personele overhead wordt uitgegaan van de functies, zoals genoemd in de notitie Overhead van de commissie BBV. Deze lijst is aangevuld met een aantal interne uitgangspunten, zoals het uitgangspunt dat geen overhead wordt toegerekend aan investeringsbudgetten (dit is ook opgenomen in de financiële verordening).

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting €	%	Realisatie €	%	Verschil %
1. Bestuur	10,1	6,2%	9,6	6,2%	0,0%
2. Klimaat en gezonde leefomgeving	8,4	5,2%	8,0	5,1%	0,0%
3. Ruimte en Wonen	9,5	5,8%	8,9	5,8%	0,0%
4. Bereikbaarheid	35,2	21,5%	32,6	21,1%	0,4%
5. Natuur en landelijk gebied	18	11,0%	16,9	10,9%	0,1%
6. Economie, leefbaarheid en cultuur	6,7	4,1%	6,4	4,1%	0,0%
7. Overzicht Algemene middelen en organisatie	64,6	39,6%	62,7	40,5%	-0,9%
Investeringsbudgetten	10,7	6,6%	9,8	6,3%	0,2%
Totaal	163,2	100%	154,9	100%	0%

De verschillen in deze tabel weerspiegelen de moeilijke arbeidsmarktsituatie. De organisatorische eenheid met de meeste technische functies werkt voor een groot deel aan mobiliteit en aan investeringsprojecten en minder aan taken die onder de overhead vallen. De toegerekende percentages zijn hiermee in overeenstemming.

4.5 Wet open overheid

Wet open overheid

Dit is de openbaarheidsparagraaf van de provincie Noord-Holland. Artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse verantwoording verslag doet van de uitvoering van de Woo, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Met deze paragraaf legt de provincie een beschrijvende verantwoording op hoofdlijnen af over de uitgevoerde activiteiten met betrekking tot de drie speerpunten van de Woo: passieve openbaarmaking, (verbetering van) de informatiehuishouding en actieve openbaarmaking.

Passieve openbaarmaking

In 2024 zijn er 86 Woo-verzoeken ingediend en in behandeling genomen; een daling van circa 23% ten opzichte van 2023. Er zijn vijf bezwaarprocedures ingediend en behandeld. Het aantal Woo-verzoeken dat binnen de wettelijke termijn wordt afgedaan, is ten opzichte van 2023 gestegen met 15 %. De personele capaciteit van de Woo-unit is uitgebreid en daarmee op peil gebracht. Er is ingezet op contact en afstemming met de verzoeker over de wijze en voortgang van de behandeling van het verzoek, zodat het verzoek zoveel mogelijk naar tevredenheid wordt voorzien van een antwoord. Ongeveer 50 % van de verzoeken is in overleg met de verzoeker informeel afgedaan.

Woo-verzoeken	Aantal	% tijdig (binnen de wettelijke termijn 4 + 2 wkn)	% niet tijdig	tijdig, gemiddelde afdoeningstermijn in dagen	niet tijdig, gemiddelde afdoeningstermijn in dagen
2023	111	65%	35%	40	127
2024	86	75%	25%	35	90

Digitale informatiehuishouding

In 2024 zijn de informatiebeheer-eisen meegenomen in de ICT-vernieuwingen. Daarnaast is de SharePoint-werkomgeving volledig geïmplementeerd. Deze voldoet aan de eisen van Informatiebeheer. Door onlinetrainingen is er doorlopend aandacht voor de bewuste omgang met informatie en het belang van goed informatiebeheer.

Meer informatie over de digitale informatiehuishouding vindt u bij het onderdeel 'informatiebeheer' in de paragraaf 'bedrijfsvoering'.

Actieve openbaarmaking

Een derde speerpunt van de Woo is actieve openbaarmaking. De Woo-index van het ministerie van BZK is inmiddels in gebruik (het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties, kortweg KOOP). Bestuursorganen publiceren de informatie op de eigen website. Via een digitale link naar de Woo-index is deze informatie vindbaar voor de burger. De provincie voldoet aan de verplichte publicatie van de eerste tranche documenten van 1 november 2024. Voor de publicatie van de volgende tranches maakt het ministerie van BZK keuzen die gaan over een aantal technische aspecten. Afhankelijk daarvan is op den duur een publicatieplatform voor de provincie noodzakelijk om te voldoen aan de actieve openbaarmaking.

4.6 Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn privaat- of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit een bedrag dat de provincie ter beschikking heeft gesteld en niet kan verhalen als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook gaan om een bedrag waarvoor de provincie aansprakelijk is als de verbonden partij de verplichtingen niet nakomt. Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht.

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan de provincie deelneemt (B) en een aantal overige rechtspersonen met een voor de provincie financieel en bestuurlijk belang (C).

A. Deelnemingen

Naar hun aard kunnen deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën: (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overige.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn historisch ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding ervan nog een provinciaal belang dient.

Voor de participaties in ontwikkelingsvennootschappen (SADC en PolanenPark) gelden sociaaleconomische redenen en motieven vanuit ruimtelijke ordening. Zolang de doelstelling van de betreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie in principe deelnemen. Tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie waarin de provincie deelneemt. Deze organisatie beheert en onderhoudt gebieden van een aantal recreatieschappen.

De provincie neemt deel in vier fondsen (PDENH, INH, ROM InWest en LSFA). Deze fondsen zijn actief op het gebied van duurzaamheid, innovatieve bedrijven en life sciences.

B. Gemeenschappelijke regelingen

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie uit.

Het openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De gemeenschappelijke regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant.

De provincie neemt deel in 4 omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland en Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

C. Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO). Deze samenwerking optimaliseert de condities waaronder provincies werken en stimuleert provinciale vernieuwingsprocessen.

De provincie is lid van de coöperatieve vereniging samenwerkingsverband DOVA. Deze vereniging behartigt de belangen op het gebied van openbaar vervoer.

De provincie is betrokken bij een tweetal stichtingen. Deze worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

Het gaat hierbij om de volgende stichtingen:

- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied;
- Stichting Administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden.

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds. Hiermee betalen we de kosten van de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen.

Sturen op bijdrage aan provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of voortzetting van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang wordt voor elke verbonden partij getoetst of deze bijdraagt aan de provinciale beleidsdoelstellingen. Dit gebeurt zowel bij het aangaan van de verbintenis als bij de periodieke evaluatie. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief wordt beoordeeld of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten van de verbonden partij.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

De belangen van de provincie bij de deelnemingen worden primair via de aandeelhoudersrol behartigd. Deze rol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Voor het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen houden de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming elk jaar verschillende afstemmingsoverleggen.

Informatie over de overige aspecten van de invulling van de aandeelhoudersrol vindt u in de [kadernota Verbonden partijen 2020](#).

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen vonden de afgelopen periode plaats op het gebied van de verbonden partijen:

- Medio 2021 besloten Gedeputeerde Staten (GS) een verkenning uit te voeren naar de vraag of, en zo ja hoe, een vervreemding van de aandelen in Recreatie Noord-Holland N.V. is te realiseren. Er is door Staatsbosbeheer een non-binding offer gedaan, dit heeft echt niet geleid tot de verkoop en levering van de aandelen aan Staatsbosbeheer. GS hebben in september 2024 besloten het verkoopproces te beëindigen en zich te beraden op de toekomstige verhouding met Recreatie Noord-Holland N.V.
- In de jaarrekening 2024 van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is bij de Niet uit de balans blijkende verplichtingen een claim opgenomen voortkomend uit een duikongeval dat in 2019 heeft plaats gevonden. Op dit moment is het nog onduidelijk of deze claim eventuele (financiële) gevolgen heeft voor de deelnemers in het recreatieschap en de provincie in het bijzonder. Zodra hier meer over bekend is zullen de effecten van deze claim indien nodig worden opgenomen in de risicoparagraaf.
- Het management van Participatiefonds Duurzame Economie B.V. is per april 2024 belegd bij ROM Inwest B.V.
- In december 2023 is SolaRoad B.V. i.l. ontbonden en de vereffening is in 2024 afgerond.
- Per 1 januari 2023 voert het Innovatiefonds Noord-Holland B.V. namens de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de provincie de Vroegefasefinanciering Noord-Holland uit (fondsvermogen van € 10 miljoen, provincie € 5 miljoen). Eind 2023 is hiervoor een leningovereenkomst getekend. De eerste twee leningdelen zijn in 2024 overgeboekt. Het derde en laatste deel volgt in 2025.
- In 2024 zijn alle gemeenschappelijke regelingen waarin de provincie deelneemt aangepast aan wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen die op 1 juli 2022 inging. De gemeenschappelijke regeling van het Plassenschap Loosdrecht e.o. voldeed reeds aan de gewijzigde wetgeving bij de omvorming naar een bedrijfsvoeringsorganisatie op 1 januari 2023.
- De statuten van de Stichting Bevordering Kwaliteit Leefomgeving Schipholregio zijn op 6 december 2024 gewijzigd. Hierdoor is er geen sprake meer van een bestuurlijk belang in deze stichting en daarmee is er geen sprake meer van een verbonden partij.
- De aandelen in Zeestad Beheer B.V. en Zeestad C.V. zijn op 23 december 2024 overgedragen aan de gemeente Den Helder. Daarmee zijn beide entiteiten geen verbonden partij meer voor de provincie.
- De Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is op 30 december 2024 gefuseerd met de Stichting Nuclear Research and Consultancy Group tot de nieuwe Stichting NRG PALLAS. Binnen deze nieuwe stichting heeft de provincie geen bestuurlijk belang, zodat deze stichting niet is aan te merken als verbonden partij.
- De evaluatie van de verbonden partijen ging in 2024 van start en loopt door in 2025. Wanneer deze is afgerond wordt de Kadernota Verbonden Partijen waar nodig aangepast aan de hand van de resultaten van deze evaluatie.

- De provincie Noord-Holland is met terugwerkende kracht per 1 januari 2024 toegetreden als aandeelhouder in het kapitaal van ROM InWest B.V. Dit gebeurde samen met de overige regionale aandeelhouders die nu ook deelnemen in InWest Regio B.V. GS heeft op 26 november 2024 besloten als aandeelhouder toe te treden tot het kapitaal van ROM InWest B.V. PS hebben op 11 november 2024 aangegeven geen bedenkingen te hebben.

Lasten

De lasten voor de verbonden partijen staan in de verschillende programma's. De lasten in verband met toevoegingen aan de voorziening waardering verbonden partijen voor InWest Regio B.V., ROM InWest B.V., PDENH en Life Science Fund Amsterdam (LSFA) B.V. van totaal 3,2 miljoen staat onder beleidsdoel 6.1. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden staan in programma 6 'Economie, leefbaarheid en cultuur' onder beleidsdoel 6.3.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder beleidsdoel 5.2. De bijdragen aan de omgevingsdiensten staan onder beleidsdoel 2.2. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg (IPO) zijn verdeeld over de programma's op basis van de kerntaak waarvoor het IPO deze middelen inzet.

Inkomsten

De provincie ontving in 2024 circa € 18,6 miljoen 2024 aan dividend. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. De ontvangen dividenden worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen. Voor 2025 raamt de provincie circa € 6,9 miljoen.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen

Aan een aantal provinciale verbonden partijen zijn bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- De in het verleden met PolanenPark afgesloten leningovereenkomst voor een maximumbedrag van € 23 miljoen is medio 2016 afgelost. De aandeelhouders in PolanenPark staan sindsdien naar rato garant voor een bancaire lening van PolanenPark van € 20 miljoen. Voor de provincie betekent dit een garantstelling van maximaal € 8 miljoen.
- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 0,6 miljoen. Deze lening is in 2021 verlengd tot 2026.
- Aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor.
- Aan SADC (Schiphol Area Development Company) is in 2018 een kredietfaciliteit van in totaal € 13,5 miljoen verstrekt door de 4 aandeelhouders: voor de provincie derhalve € 3,375 miljoen. Per boekjaar wordt bekeken of de inzet hiervan nodig is.
- De provincie verstrekke in december 2021 een converteerbare lening van € 55 miljoen aan Alliander voor de oplopende investeringen in de energietransitie.
- De provincie verstrekke in december 2023 een lening van € 5 miljoen aan Het Innovatiefonds Noord-Holland B.V. voor de uitvoering van de Vroege Fase Financiering Noord-Holland. In 2025 wordt de derde en laatste tranche verstrekt aan het fonds.

Risico's verbonden aan verbonden partijen

De financiële risico's gerelateerd aan verbonden partijen zijn als volgt (zie ook de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'):

Gestort aandelenkapitaal bij deelnemingen

Een aandeelhouder in een vennootschap (deelneming) heeft een bedrag betaald voor de aandelen. Als de vennootschap slechte resultaten behaalt, kan sprake zijn van (gedeeltelijk) verlies van dit bedrag. Dit moet dan op de provinciale balans worden gecorrigeerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen

Als een deelneming winsten behaalt, kan een deel van die winst als dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Deze dividenden zijn onzeker doordat pas na afloop van een boekjaar blijkt of het verwachte resultaat is behaald.

De provincie dekt in het weerstandsvermogen het risico af dat 25 procent van het verwachte dividend niet wordt uitgekeerd. Dit risico is in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' opgenomen als risico's verbonden partijen.

Deelnemingen

Alliander N.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Arnhem	Eigen vermogen	€ 4.749.000.000	€ 6.038.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 62.654.400	Vreemd vermogen	€ 6.877.000.000	€ 6.908.000.000
% belang	9,16	Resultaat	€ 267.000.000	€ 976.000.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend	€ 7.502.000	€ 15.872.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Energievoorziening			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In december 2021 is door de PNH een lening van € 55 miljoen verstrekt aan Alliander.			

N.V. Afvalzorg Holding

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 77.752.000	€ 73.717.000
Nominale waarde aandelen	€ 12.600.000	Vreemd vermogen	€ 156.043.000	€ 171.425.000
% belang	90	Resultaat	€ 6.136.000	- € 2.779.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend	€ 1.125.000	€ 1.125.000
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Efficiënt gebruik stortplaatsen			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Velserbroek	Eigen vermogen	€ 286.070.000	€ 289.548.000
Nominale waarde aandelen	€ 6.806.703	Vreemd vermogen	€ 606.657.000	€ 643.859.000
% belang	100	Resultaat	€ 16.746.000	€ 3.887.000
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Er is geen dividend uitgekeerd in 2024 over het boekjaar 2023, het resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen. Dit is gedaan vanwege het perspectief van de investeringsagenda van PWN, die nodig is voor de leveringszekerheid van drinkwater.			

Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 2.698.065	
Nominale waarde aandelen	€ 370.000	Vreemd vermogen	€ 1.745.623	
% belang	100	Resultaat	€ 6.663	
Programma	Natuur en landelijk gebied	Dividend	€ 0	
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Beheer en onderhoud recreatiegebieden			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Gedeputeerde Staten besloten in 2021 een verkenning uit te voeren naar de vraag of en zo ja hoe een vervreemding van de aandelen in RNH is te realiseren. Er is een non-binding offer ontvangen van Staatsbosbeheer. Dit heeft echter niet geleid tot verkoop en levering van de aandelen van RNH aan Staatsbosbeheer. GS hebben in september 2024 besloten het verkoopproces te beëindigen en zich te beraden op de toekomstige verhouding met RNH.			

Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 123.208.000	€ 129.288.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 22.967.000	€ 21.018.000
% belang	25	Resultaat	€ 1.321.000	€ 6.080.000
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC			
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden, marketing en acquisitie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Alkmaar	Eigen vermogen	€ 1.203.624	€ 1.225.055
Nominale waarde aandelen	€ 26.460	Vreemd vermogen	€ 3.628.427	€ 4.252.334
% belang	49	Resultaat	-€ 75.546	€ 21.432
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht voorzitter RvC			

Publiek doel Ontwikkeling Economie

Eventuele
ontwikkelingen/risico's

PolanenPark B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 425.406	€ 461.300
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 1.322.405	€ 1.321.390
% belang	50	Resultaat	€ 40.423	€ 35.894
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang Stemrecht AvA
Publiek doel Ontwikkeling bedrijventerrein
Eventuele
ontwikkelingen/risico's

PolanenPark C.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 5.723.316	€ 5.724.072
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 9.229.010	€ 5.497.774
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang Stemrecht VvV
Publiek doel Ontwikkeling bedrijventerrein
Eventuele
ontwikkelingen/risico's

Zeehaven IJmuiden N.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 32.154.000	
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 31.276.000	
% belang	8,40	Resultaat	€ 3.108.000	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 24.500	

Bestuurlijk belang Benoeming bestuurslid beherende stichting
Publiek doel Ontwikkeling haven en economie
Eventuele
ontwikkelingen/risico's

Zeestad Beheer B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 0
Nominale waarde aandelen	€ 0	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	0	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De deelneming in Zeestad Beheer B.V. is per 23 december 2024 beëindigd door verkoop van de aandelen aan de gemeente Den Helder.

Zeestad C.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	0	Vreemd vermogen	€ 68.024.599	€ 0
% belang	0	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De deelneming in Zeestad C.V. is per 23 december 2024 beëindigd door overdracht van het aandeel aan de gemeente Den Helder.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 4.721.000.000	€4.777.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 1.525.875	Vreemd vermogen	€ 110.819.000.000	€123.164.000.000
% belang	1,10	Resultaat	€ 254.000.000	€ 294.000.000
Programma	Overzicht algemene middelen en organisatie	Dividend	€ 1.525.875	€ 1.318.356

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Belegging
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 2.060.000.000	€2.094.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 11.845	Vreemd vermogen	€ 73.849.000.000	€76.674.000.000
% belang	0,2	Resultaat	€ 125.000.000	€94.000.000
Programma	Overzicht algemene middelen en organisatie	Dividend	€ 106.591	€ 106.591

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Belegging
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Life Sciences Fund Amsterdam B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 8.195.396	€ 5.445.516
Nominale waarde aandelen	€ 36.038	Vreemd vermogen	€ 58.398	€ 46.040
% belang	20	Resultaat	€ 1.861.709	-€ 204.871
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 372.609	€ 243.026
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%	Fondsomvang: €10 miljoen		

Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 62.451.399	
Nominale waarde aandelen	€ 1	Vreemd vermogen	€ 2.084.821	
% belang	100	Resultaat	€ 1.222.346	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stimuleren duurzame economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%. Fondsomvang: €85 miljoen. In 2023 is de beheerfase van het fonds ingegaan. Er worden geen nieuwe participaties aangegaan.			

Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 10.192.271	€ 12.613.863
Nominale waarde aandelen	€ 8.000	Vreemd vermogen	€ 4.663.998	€ 7.016.406
% belang	50	Resultaat	-€ 646.433	€ 296.591
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Per april 2024 is de heer Wouter Keij opgevolgd door de heer Ludolf Stavinga als directeur/bestuurder van het Innovatiefonds Noord-Holland B.V.			

InWest Regio B.V. (ROM)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 41.611.829	€ 41.579.147
Nominale waarde aandelen	€ 40.000	Vreemd vermogen	€ 131.082	€ 386.742
% belang	33,25	Resultaat	-€ 2.921.012	-€ 1.853.809
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			

Publiek doel	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op het gebied van energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, en het stimuleren en faciliteren van innovatie.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 januari 2024 hebben de regionale aandeelhouders de door InWest Regio B.V. gehouden aandelen in ROM InWest B.V. overgenomen en is Janet Nieboer benoemd als directeur bestuurder. De directeuren Zijl en Reiding zijn per 1 januari 2024 ontslagen. De achtergrond van deze herstructurering is om te zorgen dat er een fiscale eenheid bestaat tussen de verschillende InWest vennootschappen.

ROM InWest B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	n.v.t.	€ 37.202.572
Nominale waarde aandelen	€ 9996	Vreemd vermogen	n.v.t.	€ 2.800.255
% belang	16,66%	Resultaat	n.v.t.	-€ 2.070.777
Programma	Economie, leefbaarheid Dividend en cultuur		n.v.t.	
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Noord-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 januari 2024 is de provincie Noord-Holland toegetreden tot het kapitaal van ROM InWest B.V. door middel van overname van een deel van de aandelen die door InWest Regio B.V. werden gehouden in het kapitaal van ROM InWest B.V. Door deze herstructurering is er een fiscale eenheid ontstaan tussen de verschillende InWest vennootschappen.			

Gemeenschappelijke regelingen

Recreatieschap Spaarnwoude

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 3.027.122	€ 3.275.346
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	33,33%	Eigen vermogen	€ 13.728.038	€ 14.033.832
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 4.829.404	€ 5.660.195
		Resultaat	-€ 800.533	€ 305.794
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Eén lid van Provinciale Staten is lid van het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 juli 2024 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd en is deze conform de per 1 juli 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen			

Recreatieschap Groengebied Amstelland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amstelveen	Bijdrage Provincie NH	€ 1.024.894	€ 1.108.935
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	14,28%	Eigen vermogen	€ 2.154.633	€ 2.303.402
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 2.799.058	€ 3.092.551
		Resultaat	€ 157.617	€ 148.769

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Recreatieschap Twiske-Waterland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 1.511.651	€ 1.635.606
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	21,5%	Eigen vermogen	€ 5.203.785	€ 5.417.155
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 694.281	€ 755.886
		Resultaat	-€ 28.797	€ 213.370

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 juli 2024 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd en conform de per 1 juli 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen			

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 848.677	€ 908.933
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	12,5%	Eigen vermogen	€ 1.426.103	€ 1.452.448
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 1.097.395	€ 1.634.332
		Resultaat	-€ 47.043	€ 26.345

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Op maandag 15 april 2025 heeft het algemeen bestuur besloten voornemens te zijn om het recreatieschap op te heffen			

Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 556.475	€ 575.862
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	25%	Eigen vermogen	€ 1.080.557	
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 6.520.396	
		Resultaat	€ 428.864	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het bestuur van het Plassenschap.			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Beheersregeling Amstel

			2023	2024
Vestigingsplaats	n.v.t.	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Programma	Bereikbaarheid	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
		Resultaat	€ 0	€ 0
Bestuurlijk belang	Door de beheersregeling is het beheer bij één provincie belegd: de provincie Noord-Holland.			
Publiek doel	Het beheer van de Amstel			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Randstedelijke rekenkamer

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Bijdrage Provincie NH	€ 470.339	€ 472.749
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	25%	Eigen vermogen	€ 354.289	
Programma	Bestuur	Vreemd vermogen	€ 1.004.576	
		Resultaat	€ 0	
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.			
Publiek doel	Rekenkamerfunctie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Waddenfonds

			2023	2024
Vestigingsplaats	Leeuwarden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	33,33%	Eigen vermogen	€ 130.474.976	€ 51.917.239
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 79.309.808	€ 159.202.222
		Resultaat	€ 2.153.209	-€ 78.557.738
Bestuurlijk belang	Portefuillehouder Water is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. 2 leden Provinciale Staten nemen deel aan het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheren en besteden Waddenfonds			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek

			2023	2024
Vestigingsplaats	Lelystad	Bijdrage Provincie NH	€ 605.705	€ 571.392
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	4,24	Eigen vermogen	€ 3.173.135	
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 4.693.261	
		Resultaat	€ 1.169.879	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Eigenaarsrol Omgevingsdiensten is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

			2023	2024
Vestigingsplaats	Zaandam	Bijdrage Provincie NH	€ 26.872.000	€ 31.684.000
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	20%	Eigen vermogen	€ 5.932.000	€ 9.357.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 32.665.000	€ 40.341.000
		Resultaat	€ 3.652.000	€ 4.486.000

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Milieu is lid van het algemeen bestuur. Gedeputeerde Omgevingsdiensten is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

			2023	2024
Vestigingsplaats	Hoorn	Bijdrage Provincie NH	€ 9.659.000	€ 9.749.000
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	30%	Eigen vermogen	€ 4.188.000	€ 3.566.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 5.837.000	€ 6.759.000
		Resultaat	€ 1.742.000	€ 1.690.000

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Eigenaarsrol Omgevingsdiensten is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst IJmond

			2023	2024
Vestigingsplaats	Beverwijk	Bijdrage Provincie NH	€ 1.138.601	€ 449.496
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)	13%	Eigen vermogen	€ 729.707	€ 742.091
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 12.106.613	€ 13.348.423
		Resultaat	€ 105.487	€ 124.232

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Omgevingsdiensten is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Gemeenschappelijke regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 300.000	€ 300.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	30	Eigen vermogen	€ 833.034	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Vreemd vermogen	€ 0	
		Resultaat	-€ 16.416	
Bestuurlijk belang	Portefuillehouder is Cultureel erfgoed is lid van het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan			
Publiek doel	Behoud en uitdragen van de universele waarde van het UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Opgericht in 2022			

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Interprovinciaal overleg (vereniging IPO)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Bijdrage Provincie NH	€ 2.425.075	€ 2.298.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	8,33%	Eigen vermogen	€ 9.393.432	
Programma	Bestuur	Vreemd vermogen	€ 38.268.737	
		Resultaat	€ 3.676.547	
Bestuurlijk belang	Portefuillehouder IPO-bestuur is lid van het bestuur van het IPO. 2 leden van Provinciale Staten nemen deel aan de algemene vergadering van het IPO.			
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 258.848	€ 341.820
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 825.719	
Programma	Bereikbaarheid	Vreemd vermogen	€ 4.484.347	
		Resultaat	€ 316.269	
Bestuurlijk belang	Namens Gedeputeerde Staten is de teamsenior openbaar vervoer van de sector Mobiliteit de gevolmachtigde om deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering van de DOVA U.A.			
Publiek doel	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 20.324.920	
Programma	Ruimte en Wonen	Vreemd vermogen	€ 247.772	
		Resultaat	- € 461.702	
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht			
Publiek doel	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Door een wijziging van de statuten is deze stichting sinds 6 december 2024 geen verbonden partij meer voor de provincie Noord-Holland.			

Stichting projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH	€ 531.362	€ 619.727
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 316.197	
Programma	Ruimte en Wonen	Vreemd vermogen	€ 1.664.884	
		Resultaat	€ 6.019	
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG			
Publiek doel	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 32.154.000	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Vreemd vermogen	€ 31.276.000	
		Resultaat	€ 3.108.000	
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap bestuur Stichting.			
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

			2023	2024
Vestigingsplaats	Schagen	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	-€ 416.474.000	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Vreemd vermogen	€ 458.197.000	
		Resultaat	-€ 147.902.000	
Bestuurlijk belang	Benoeming leden Raad van Toezicht.			
Publiek doel	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor			

Eventuele ontwikkelingen/risico's Sinds 30 december 2024 is deze stichting geen verbonden partij meer voor de Provincie Noord-Holland vanwege een fusie met een andere stichting.

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 56.554.990	
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 42.859	
		Resultaat	€ 5.330.641	
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Staten zijn beheerder van het Fonds.			
Publiek doel	Beheer fonds voor de nazorg stortplaatsen			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

4.7 Grondbeleid

Algemeen

Grondaankoop, -bezit en -verkoop is voor de provincie een middel voor het realiseren van provinciale doelen en dus geen doel op zich. De grondactiviteiten van de provincie vinden plaats binnen de kaders van de vijfde Nota Grondbeleid. Belangrijkste uitgangspunten hierin zijn: rechtmatigheid, transparantie, marktconformiteit en duurzaamheid. Daarbij voldoet de provincie aan het gelijkheidsbeginsel (arrest Didam).

De aankoop van gronden voor de verschillende beleidsdoelen gebeurt zoveel mogelijk op minnelijke (vrijwillige) basis. Alleen als het noodzakelijk is, start de provincie een onteigeningsprocedure. In 2024 is dat niet gebeurd.

Natuur

Grond vormt een essentiële schakel in de transitie van het landelijk gebied en in het bijzonder de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Realisatie vindt plaats via verschillende instrumenten, zoals de vestiging van kwalitatieve verplichtingen, kavelruilen of door aankopen van grond binnen de NNN-begrenzing of daarbuiten om in te zetten als ruilgrond. Met name het vestigen van een kwalitatieve verplichting via een zogeheten Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL-subsidie), is een bijzondere vorm die specifiek voor de NNN-realisatie is ontwikkeld. De provincie gaat dan een overeenkomst aan met een eigenaar die zijn agrarische grond omzet in grond met een natuurfunctie. De eigenaar krijgt vervolgens compensatie voor de waardevermindering van de grond.

In 2020 besloten PS om voor de NNN-realisatie in en nabij Natura 2000-gebieden zo nodig het onteigeningsinstrument in te zetten. Hiermee werd het mogelijk om op basis van volledige schadeloosstelling aan te kopen. Het onteigeningsinstrument wordt alleen ingezet nadat in een gebiedsproces een gezamenlijke gebiedsvisie is vastgesteld en de minnelijke verwerving onvoldoende is gebleken. In 2024 is er 1 minnelijke aankoop gedaan waarbij sprake was van betaling van volledige schadeloosstelling om ter onteigening te voorkomen. De overige aankopen binnen dit thema waren passieve verwervingen op vrijwillige basis. (Stoppende) agrariërs of grondeigenaren die hun grond willen verkopen, weten, de provincie te vinden (vaak via agrarische makelaars). Hierin speelt mee dat geëigende financierders (zoals de Rabobank) momenteel zeer terughoudend zijn met de financiering van verhuizende en/of startende boeren. Hierdoor hebben stoppers geen mogelijkheid hun bedrijf te verkopen om zo hun pensioen veilig te stellen. In 2024 zijn er in totaal 14 aankopen gepasseerd bij de notaris, waarmee de provincie 1.175.926 m² NNN (ruil)grond heeft verworven.

Volgens het BBV worden de aankopen voor het NNN op de balans opgenomen tegen de verwervingskosten (inclusief eventuele schadeloosstelling en aanvullende kosten). De aankoop van (meestal) agrarische gronden voor het NNN leidt tot een (forse) waardedaling. Dit geldt zeker voor de extra kosten voor de aankoop van opstallen en de schadeloosstelling. Hierdoor is de balanswaarde van de NNN-gronden (fors) hoger dan de daadwerkelijke waarde. Dit vormt een risico voor het moment dat deze grond, zijnde natuurgrond, weer verkocht gaat worden. Daarom is in 2020 een reserve voor de toekomstige afwaardering NNN-gronden aangelegd. Deze reserve wordt, ten laste van de reserve Groen, steeds bij de tweede begrotingswijziging van het opvolgende jaar aangevuld. En wel met het verschil tussen de verwervingskosten van de aangekochte NNN-gronden die in het vorige jaar zijn aangekocht en de potentiële verkoopopbrengsten van NNN-gronden. Deze is gestandaardiseerd op € 1 per vierkante meter.

Een bijzondere vorm van activering zijn aankopen in het kader van de zogenaamde SPUK-regelingen. Zo heeft het Rijk met een SPUK-regeling budget beschikbaar gesteld voor de verwerving van gronden, om deze vervolgens in te zetten voor de bodemdalingsopgave. Gronden die in dit kader worden aangekocht, worden ook voor de verwervingsprijs op de balans gezet. En direct daarna met de SPUK-Rijksbijdrage (zijnde 'bijdrage derde') afgewaardeerd tot € 1. Hiermee blijven deze aankopen wel zichtbaar op de balans. In 2024 is 1 transactie - voor de NNN-realiseratie - bekostigd met SPUK-gelden. Deze aankoop maakt deel uit van nummer 20 van de tabel 'overzicht provinciale gronden'.

De provincie heeft in het verleden een grote grondportefeuille gekregen van het Rijk voor de afronding van het NNN. Deze Strategische Gronden Groen worden in eerste instantie ingezet als ruilgrond voor de NNN-realiseratie. Overtollige percelen worden verkocht, waarbij de opbrengst ten goede komt van de reserve Groen.

De ervaring leert dat een grondpositie hét vliegwiel is voor gebiedsprocessen in het landelijk gebied. Inbreng van provinciale gronden in (kavel)ruilprocessen, vormde ook in het afgelopen jaar de motor van de gebiedsgerichte aanpak. Door de belangrijke opgaven in het landelijk gebied is de provincie de afgelopen jaren terughoudend geweest met het verkopen van gronden.

Infrastructuur

Projecten waar grondverwerving aan de orde is, zijn de aanpassingen aan meerdere provinciale wegen (N-wegen) en de realisatie van enkele HOV-verbindingen. Grootschalige projectmatige verwervingen zijn niet aan de orde. Het gaat om diverse kleinere projecten, waarbij bijvoorbeeld sprake is van verwerving voor onderhoud, veiligheid en uitbreiding van wegen en fietspaden, en de aanleg van rotondes. Deze taakgebonden verwervingen vallen onder het budget dat PS beschikbaar hebben gesteld voor het betreffende project. Vaak lopen die budgetten via een projectkrediet in het kader van het 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI). De rol van de grondverwerving binnen deze projecten heeft een faciliterend karakter, waarbij tegelijkertijd de wettelijke kaders en de kaders in de vijfde Nota Grondbeleid worden bewaakt. Ook in 2024 verwierf de provincie grond voor de provinciale infrastructuur. Het betreffen enkele grondtransacties van de projecten N240-14 N240b en HOV-03 HOV 't Gooi Huizen-Hilversum.

Grondbanken

In het 'Programma Natuurontwikkeling' (PNO) 2019-2023 is besloten de voormalige beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland (zie regel 18 in onderstaande tabel) af te bouwen en geen nieuwe in te stellen. De (beperkte) hoeveelheid grond in de voormalige beheergrondbanken wordt ingezet voor provinciale doelen. Is dat niet aan de orde, dan worden de gronden, als dit destijds contractueel is vastgelegd, aangeboden aan de zittende pachters. In 2024 was sprake van 2 verkopen op basis van die contractuele afspraak.

Strategische grondaankopen

Met het krediet Strategische grondaankopen hebben PS het mogelijk gemaakt om anticiperend op ontwikkelingen voor provinciale doelen in brede zin, gronden aan te kopen. Met de PS-voordracht 2023-12 (6 maart 2023) bedraagt het krediet € 60 miljoen. Hiervan zit per 31 december 2024 circa € 37,9 miljoen 'vast' in de (grond)eigendommen, zoals vermeld in de tabel onder 'Materiële vaste activa (strategische grondaankopen)'.

In 2024 is één strategische aankoop gedaan (zie regel 16 in onderstaande tabel): de aankoop Balgweg te Breezand. Daarnaast heeft uit aankoop 2023 een resterende overdracht plaatsgevonden. Het betreft gronden en opstallen van een bollenbedrijf. Aangrenzend aan de te verwerven gronden heeft de provincie al circa 16 ha cultuurgrond in (strategisch) eigendom. Er zijn voor aankoop diverse relevante mogelijkheden in kaart gebracht om met deze gronden op korte- of (midden)lange termijn provinciale doelen te realiseren.

Beheer en verkoop

De provincie Noord-Holland bezit in totaal circa 13.500 hectare grond, ongeveer 5% van de gehele provincie Noord-Holland. Circa 3.100 hectare hiervan valt binnen de beheergrenzen van de provinciale (vaar)wegen en circa 7.200 hectare grond is in beheer gegeven aan PWN en Staatsbosbeheer via beheerovereenkomsten. Van de resterende 3.000 hectare grond wordt circa 2.800 hectare verpacht aan circa 370 agrariërs. Het overige deel bestaat uit water, kleine incurante percelen, bermen en overhoeken.

De provincie verhuurt meer dan 1.000 ligplaatsen en steigerplekken en de grond onder 25 tankstations langs provinciale wegen. Ligplaatsen en tankstations zijn in permanent beheer uitgegeven. Met de verhuur en verpachtingen ontvangt de provincie ongeveer € 4,2 miljoen per jaar. Het overige vastgoed wordt tijdelijk beheerd, in afwachting van een definitieve bestemming, verkoop, ontwikkeling of sloop.

De percelen binnen de begrenzing van het NNN en/of met een weidevogelstelling, verpacht de provincie met gebruiksbepalingen. Deze bepalingen dragen bij aan doelstellingen voor natuur, duurzame landbouw en biodiversiteit. Eind 2024 bedroeg het areaal NNN-eigendommen circa 500 ha.

Verantwoording GS aan PS

De provincie streeft altijd naar maximale transparantie als het gaat om grondtransacties. In de begroting worden kosten en opbrengsten in enig jaar zo goed mogelijk geraamd. Hierbij gelden wel enkele kanttekeningen:

- Aan- en verkoop van grond is vaak een grillig proces dat sterk gekoppeld is aan de actuele economische situatie. Het is dan ook niet altijd goed te plannen of te voorspellen. Daarom wijkt de realisatie altijd af van de raming, die uiteraard achteraf wordt verklaard.
- Zolang er onderhandeld wordt over aan- en verkoop van gronden, kan vrijgeven van informatie (bijvoorbeeld over taxaties) de onderhandelingspositie van de provincie of derde partijen schaden. Er wordt daarom zo nodig een beroep gedaan op geheimhouding.

Overzicht provinciale gronden op balans

Hieronder volgt een overzicht van de boekwaarden per 31 december 2024 van de gronden die onderdeel zijn van de materiële vaste activa.

Perceel	Grond	Boekwaarde per 01-01-2024	Mutaties (waarde) 2024	SPUK dekking 2024	Boekwaarde per 31-12-2024	Oppervlakte m2 31-12-2024
Materiële vaste activa (krediet strategische grondaankopen)						
1. Zonneweide Jaagweg Koggenland		€ 7.300.000	€ 0	€ 0	€ 7.300.000	1.122.735
2. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein, Anna Paulowna		€ 2.011.000	€ 0	€ 0	€ 2.011.000	165.988
3. Bergweg 30, Bloemendaal (in erfpacht gegeven)		€ 225.807	€ 0	€ 0	€ 225.807	3.082
4. Perceel Hoofdweg 511, Haarlemmermeer		€ 380.000	€ 0	€ 0	€ 380.000	48.000
5. Percelen Wieringen (aan- en verkopen in kader van kavelruilingen)		€ 4.717.894	€ 0	€ 0	€ 4.717.894	1.009.723
6. SLP-zuid/deel NW, Rijssenhout		€ 4.626.281	€ 0	€ 0	€ 4.626.281	48.050
7. Aankoop Gansoord 30 en Turfspoor 47 Lissebroek		€ 4.568.386	€ 507.599	€ 0	€ 5.075.985	149.208
8. Perceel grond aan de Horndijk, Loosdrecht		€ 170.000	€ 0	€ 0	€ 170.000	705
9. Grasland Parallelweg, Burgerbrug		€ 1.073.952	-€ 92.460	€ 0	€ 981.492	170.077
10. Bollengrond Kolonel Sneepweg, Bergen		€ 1.071.708	€ 0	€ 0	€ 1.071.708	67.880
11. Percelen kavelruil Zonnevanck, Stammeer/Bergen		€ 2.112.405	€ 0	€ 0	€ 2.112.405	378.839
12. Percelen fietspad Wierwijk, Wieringen		€ 390.846	€ 0	€ 0	€ 390.846	72.875
13. Percelen kavelruil Schoorldam, Schoorl		€ 347.590	€ 0	€ 0	€ 347.590	63.768
14. Jaagweg 1, Broek in Waterland		€ 1.087.698	€ 0	€ 0	€ 1.087.698	768
15. Percelen Burgerweg 2, Hippolytushoef		€ 1.671.920	€ 0	€ 0	€ 1.671.920	232.872
16. Balgweg 105 te Breezand		€ 0	€ 6.704.724	€ 0	€ 6.704.724	277.665
Subtotaal		€ 31.755.488	€ 7.119.863	€ 0	€ 38.875.351	3.812.235
Overige materiële vaste activa						
17. Percelen voormalig Wieringerrandmeer		€ 4.703.504	€ 0	€ 0	€ 4.703.504	2.182.570
18. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland		€ 936.040	€ 0	€ 0	€ 936.040	859.265
19. Strategische Gronden Groen (voorheen BBL & PASO)		€ 24.008.871	-€ 327.289	€ 0	€ 23.681.582	12.500.754
20. NNN-eigendom		€ 33.898.422	€ 10.513.078	-€ 1.830.000	€ 42.581.500	5.348.122

21. Ronde Hoep Bodemdaling	€ 1	€ 0	€ 0	€ 1	320.000
22. Renovatie Houtplein grond	€ 7.700.000	€ 0	€ 0	€ 7.700.000	-
23. Grond archeologisch depot te Castricum	€ 1.308.715	€ 0	€ 0	€ 1.308.715	-
Subtotaal	€ 72.555.553	€ 10.185.788	-€ 1.830.000	€ 80.911.341	21.210.711
Totalen	€ 104.311.042	€ 17.305.651	-€ 1.830.000	€ 119.786.692	25.022.946

Voorraad jaarrekening 2024	Categorie	Boekwaarde per 01-01-2024	Mutaties (waarde) 2024	SPUK dekking 2024	Boekwaarde per 31-12-2024	Oppervlakte m2 31-12-2024
ZO-deel SLP-zuid, Rijssenhout (beoogd transformatorstation)	6. SLP-zuid / deel NW, Rijssenhout	€ 91.506	-€ 91.506	€ 0	€ 0	0
Beheergrondbank Assendelft P 1210	18. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland	€ 83.002	-€ 83.002	€ 0	€ 0	0
Totalen		€ 174.508	-€ 174.508	€ 0	€ 0	

NB: een opmerking over Perceel 20. NNN-eigendom heeft als boekwaarde per 1 januari 2024 een ander bedrag dan de boekwaarde per 31 december 2023 in de jaarstukken over 2023. De telling in de jaarstukken 2023 voor dit perceel was niet juist. De eindpositie in 2023 was hoger. Hierbij is de transactie met verkoop en mutatie op dit perceel niet verwerkt, hetgeen leidt tot een verschil van € 474.270. Dit verschil is alleen op het niveau van de toelichting in de paragraaf grondbeleid in de jaarstukken 2023 en was dus een presentatiefout in de paragraaf grondbeleid in de jaarstukken 2023. In 2024 is dit gecorrigeerd.

4.8 Provinciale heffingen

Algemeen

Provinciale belastingen en heffingen zijn inkomsten die door de inwoners en ondernemers binnen de provincie worden betaald. Met provinciale belastingen en heffingen creëert de provincie de mogelijkheid om, aanvullend op onder meer de uitkering uit het provinciefonds, collectieve voorzieningen te financieren. Bij het heffen wordt uitgegaan van het profijtbeginsel. Uitgangspunt is dat degene die profiteert van een voorziening voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen (bijvoorbeeld leges) dan bij belastingen (bijvoorbeeld opcenten motorrijtuigenbelasting). In de paragraaf Provinciale heffingen staan de beleidslijnen die de PS hebben vastgesteld en de gerealiseerde belastingopbrengsten. Bij het heffen wordt rekening gehouden met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet (art. 222 tot en met 226).

Lastendruk

Provinciale belastingen en heffingen bepalen, zij het in beperkte mate, de collectieve lastendruk. Ze zijn dus medebepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen. Wettelijk mag het bedrag van provinciale belastingen en heffingen niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van de belastingplichtige.

Provinciale heffingen moeten overheidsop treden legitimeren

Wat krijgt de burger of het bedrijf terug voor de betaling aan de provincie? De provincie streeft naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsop treden en de hoogte van de bijdrage die betaald moet worden. De Provinciewet bepaalt dat provinciale opcenten tot een bepaalde limiet geheven mogen worden. Het BBV bepaalt dat de provinciale heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij overtreding van deze regels kan de belastingrechter bij een bezwaar of beroepsprocedure de legesverordening onverbindend verklaren.

Kwijtscheldingsbeleid (art. 10 BBV)

Gelet op het karakter van de heffingen van de provincie Noord-Holland voert de provincie het beleid om geen kwijtschelding toe te passen.

Toelichting belastingen en heffingen

De provincie Noord-Holland kent de volgende provinciale belastingen en heffingen:

- Belastingen: betalingen voor de uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.
- Heffingen: betalingen voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening die verband houden met collectieve voorzieningen. In de provincie Noord-Holland valt de grondwaterheffing hieronder.
- Leges: betalingen voor individuele dienstverlening van overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De provincie Noord-Holland kent leges en overige rechten.
- Nazorgheffing: in de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd.

Hierna volgt een toelichting op de belastingen en heffingen.

Belastingen: opcenten motorrijtuigenbelasting

De motorrijtuigenbelasting wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De heffing en inning van de motorrijtuigenbelasting, waarop de provinciale opcenten meeliften, verzorgt de Belastingdienst. Boven op de motorrijtuigenbelasting betalen houders van personenauto's en motoren 'provinciale opcenten'. De provincies stellen het opcententarief vast, en zijn daarbij gehouden aan het wettelijk maximum dat het Rijk bepaalt. In 2024 is het tarief van de opcenten in Noord-Holland verhoogd van 67,9 naar 77,4 opcenten. Het wettelijk maximum voor 2024 bedroeg 138,3 opcenten (Provinciewet artikel 222, 2 de lid). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het inflatiecorrectiecijfer.

De provincie Noord-Holland heft sinds 2001 het laagste opcententarief. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de tarieven opcenten per provincie voor de jaren 2024, 2023 en 2022.

Provincie	2024	2023	2022
Noord-Holland	77,4	67,9	67,9
Utrecht	81,9	79,4	77,5
Overijssel	82,2	79,9	79,9
Noord-Brabant	82,8	80,8	79,6
Flevoland	83,0	82,2	82,2
Limburg	83,1	80,6	79,1
Zeeland	84,4	82,3	82,3
Friesland	89,6	87,0	87,0
Drenthe	92,0	92,0	92,0
Groningen	95,7	95,7	94,5
Gelderland	97,9	93,0	90,6
Zuid-Holland	98,7	95,7	91,8
Gemiddeld	87,4	84,7	83,7
Maximum tarief	138,3	125,8	118,4

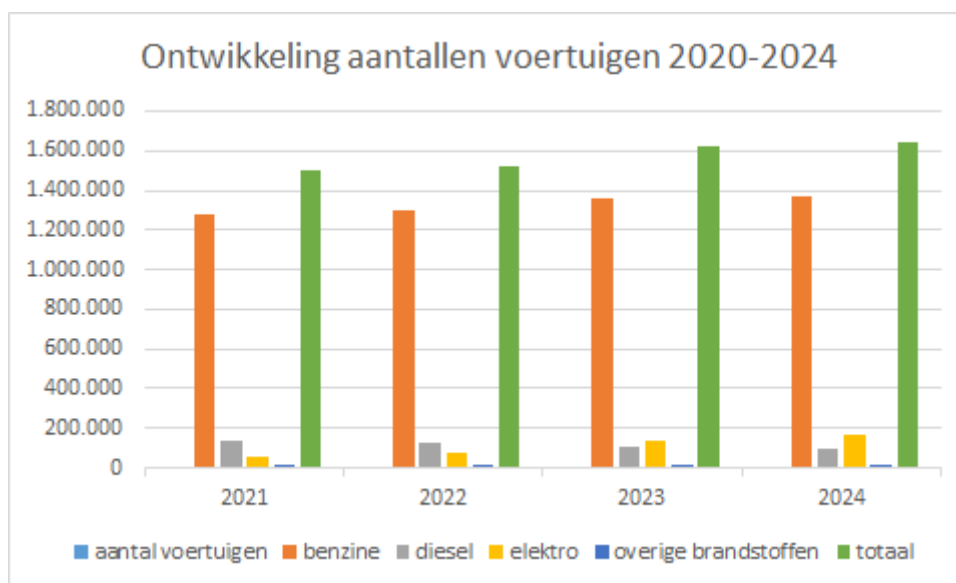
Ontwikkeling van aantal voertuigen per brandstofsoort

De volgende tabellen geven een overzicht van de samenstelling van de voertuigen die in Noord-Holland zijn geregistreerd, over de jaren 2020 tot en met 2024. Uit de tabellen blijkt dat het totaal aantal voertuigen jaarlijks stijgt. Daarnaast valt de stijging op van zowel benzine- als elektrische voertuigen, zowel relatief als in absolute aantallen. Het aandeel en aantal dieselvoertuigen daalt de laatste jaren.

Aantal voertuigen	2020	2021	2022	2023	2024
Benzine	1.251.388	1.282.449	1.300.845	1.364.231	1.367.942
Diesel	162.887	142.066	128.338	111.306	94.683
Elektro	40.197	59.122	73.488	133.801	163.643

Overige brandstoffen	17.818	17.327	17.141	17.030	15.989
Totaal	1.472.290	1.500.964	1.519.812	1.626.368	1.642.257

% Brandstofverbruik	2020	2021	2022	2023	2024
Benzine	85,0%	85,4%	85,6%	83,9%	83,3%
Diesel	11,1%	9,5%	8,4%	6,8%	5,8%
Elektro	2,7%	3,9%	4,8%	8,2%	10,0%
Overige brandstoffen	1,2%	1,2%	1,1%	1,0%	1,0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Uit het overzicht ontvangen van de belastingdienst 'gerealiseerde opbrengst vastgesteld op 22 januari 2025' blijkt dat de provincie Noord-Holland over 2024 in totaal € 280,3 miljoen aan provinciale opcenten heeft ontvangen. In de jaren 2022 en 2023 was dat respectievelijk € 229,8 miljoen en € 234,9 miljoen.

Medio april 2025 heeft de Belastingdienst aangegeven dat zij mogelijk een fout hebben gemaakt in de berekening van de opcenten in de maanden oktober t/m december 2024. Medio mei 2025 is dat bevestigd door de Belastingdienst en is gebleken dat de oorspronkelijke opbrengst van € 280,3 miljoen met een bedrag van € 8,2 miljoen te hoog was opgegeven. Hierdoor komt de uiteindelijke opbrengst over 2024 uit op een bedrag van €272,1 miljoen. Dit bedrag is verwerkt in deze jaarrekening.

De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting (CBM) en is daarmee de verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controle mogelijkheden op deze afdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. De kwaliteit van de informatie over de ontvangen opcenten per provincie is daarom niet geheel gewaarborgd. Er blijft dus enige onzekerheid bestaan over de juistheid en volledigheid van de ontvangen opcenten.

Opbrengsten opcenten MRB	2022	2023	2024
Jaarrekening	229,8	234,9	272,1
Begroting	229,1	231,5	275,6

Aantal leasevoertuigen in Noord-Holland

Sinds 2016 werkt een verandering in de provinciale belastinggrondslag direct en egaliserend door in de verdeling van het provinciefonds. Bij zo'n verandering kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verhuizing van een grootwagparkhouder of een leasebedrijf naar een andere provincie. De volgende tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal leasevoertuigen in Nederland en in de provincie Noord-Holland.

Noord-Holland	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
GWH					
Personenauto's	154.179	161.035	175.403	270.321	282.787
Motoren	77	100	103	28	121
	154.256	161.135	175.506	270.349	282.908
Particulieren					
Personenauto's	51.026	56.012	58.078	61.454	142.418
Motoren	40	52	78	74	35
	51.066	56.064	58.156	61.528	142.453
Totaal	205.322	217.199	233.662	331.877	425.361

Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximumaantal opcenten dat provincies mogen heffen, wordt wettelijk vastgesteld. Dit wordt jaarlijks in de septembercirculaire van het provinciefonds gepubliceerd. Voor 2024 was dat vastgesteld op 138,3 opcenten.

overzicht onbenutte belastingcapaciteit

Opbrengst opcenten (*€ 1 mln.)	Opcenten tarief 2024	Opbrengst per opcent (*€ 1 mln.)	Maximum opcenten tarief 2024	Maximale opbrengst 2024 (*€ 1 mln.)	Onbenutte belastingcapaciteit 2024 (*€1 mln.)
€ 272,12	77,40	€ 3,52	138,30	€ 486,82	€ 214,7

Grondwaterheffing

Sinds 1 januari 2010 was de grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. Door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt deze heffing gebaseerd op de Omgevingswet en wordt dan grondwateronttrekkingsheffing genoemd. De heffing is uitsluitend bestemd voor de ten laste van de provincie komende kosten voor het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. In 2023 bedroeg de opbrengst van de grondwaterheffing €

736.000 (afgerond). In 2024 bedroeg de opbrengst € 838.892. Er is een voorziening ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. Deze is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te kunnen betalen. De voorziening is in 2024 met € 760.060 afgenomen.

Periode	Voorziening grondwaterheffing
1-1-2024	€ 3.316.658
31-12-2024	€ 2.556.598

Leges

Provincies hebben een aantal taken waarvan individuele diensten worden afgenomen door inwoners of bedrijven. De afnemers van deze diensten moeten leges betalen. Daarmee kan de provincie deze diensten bekostigen (zoals personeels-, huisvestings- en materiaalkosten). In de tarieventabel die hoort bij de legesverordening zijn voor de provincie tarieven opgenomen voor het verstrekken van een aantal vergunningen: vergunningen in het kader van de fysieke leefomgeving, water, natuurbescherming, ontgrondingen en sinds 2024 voor het eerst ook voor milieuvergunningen.

Uitgangspunt van PS is dat leges voor een vergunningsaanvraag kostendekkend zijn of worden. Volgens het beleid van PS wordt dit in eerste instantie bereikt door het optimaliseren van efficiency en in tweede instantie door het verhogen van de tarieven. Dit beleid vereist inzicht in de kostenstructuur, kostenbeheersing en kostentoerekening. Om te berekenen of de kosten worden gedekt, gaat de provincie uit van een gemiddelde tijdsbesteding per vergunningsaanvraag. Het uurtarief van de omgevingsdienst en provincie wordt gehanteerd om de hoogte van de leges te berekenen. In het vierde kwartaal van 2023 zijn de legestarieven 2024 ter vaststelling aangeboden aan PS.

Kostendekkendheid leges in 2024

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH- taken) is toegewezen aan de omgevingsdiensten: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG), Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN), Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond) en Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De integrale kosten voor de uitvoering van de VTH-taken betaalt de provincie per omgevingsdienst, op basis van hun eigen opgestelde dienstverleningsovereenkomst.

Bij de berekening van de leges en de kostendekkendheid mogen alleen de kosten van de vergunningverlening worden doorberekend. Toezicht en handhaving worden dus niet doorberekend in de kostendekkendheid.

Kostprijsberekening methode

Om de kostprijs van de diverse vergunningsaanvragen te berekenen, gebruikt de provincie de Activity Based Costing method (ABC-methode). Deze methode wordt ook beschreven in de handleiding kostentoerekening 2016 van de VNG. De ABC-methode is de meest transparante methode. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een vergunning onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met een uurtarief van een behandelend ambtenaar bij de provincie Noord-Holland, en/of een uurtarief van de medewerker van de omgevingsdiensten. Met ingang van 2020 maakt de provincie gebruik van de Rijkstarieven. Voor het uurtarief van de provincie wordt gerekend met schaal 9.

Volgens artikel 10 van het BBV mogen de geraamde baten niet de geraamde lasten overschrijven. De kostendekkendheid mag maximaal 100% zijn. Eventueel kruis subsidiëren is wel toegestaan.

De geraamde lasten die zijn opgenomen in de begroting 2024 zijn berekend door: het verwachte aantal uren dat een medewerker besteedt aan het afhandelen van de aanvraag te vermenigvuldigen met het uurtarief van de omgevingsdienst en het aantal verwachte aanvragen in 2024.

Overzicht kostendekkendheid leges

Tarientabel leges	Uitvoerende organisatie	Baten begroot 2024	Lasten begroot 2024	Kostendekkendheid begroot 2024	Baten realisatie 2024
Fysieke leefomgeving	OD NZKG	€ 1.600.000	€ 1.571.000	101,8%	€ 2.422.498
Milieubelastende activiteiten	OD NZKG, ODIJ	€ 500.000	€ 4.533.000	11,0%	€ 0
Wegen/waterwegen	Provincie Noord-Holland	€ 460.000	€ 564.000	81,6%	€ 425.000
Wateractiviteiten	OD NZKG	€ 325.000	€ 862.000	37,7%	€ 47.832
Baden en zwemmen	OD NHN	€ 20.000	€ 32.000	62,5%	€ 0
Ontgrondingactiviteiten	OD NZKG	€ 60.000	€ 63.000	95,2%	€ 53.450
Natura 2000 flora en fauna activiteiten	OD NHN	€ 400.000	€ 1.681.000	23,8%	€ 676.480
Luchtvaartwet	OD NZKG en PNH	€ 20.000	€ 42.000	47,6%	€ 32.045
Wadlopen*	Provincie Friesland	€ 1.000	€ 37.000	2,7%	€ 1.569
Schadevergoeding*	BIJ12/Faunafonds	€ 350.000	€ 700.000	50,0%	€ 533.400
Overige	Provincie Noord-Holland	€ 10.000	€ 0	0,0%	€ 0
Totaal provinciale heffingen		€ 3.746.000	€ 10.085.000	42,2%	4.192.274

* De leges Wet Natuurbescherming (BIJ12) en Wadloop worden ontvangen bij de uitvoerende organisaties, respectievelijk. BIJ12/faunafonds en de provincie Friesland. Deze legesopbrengsten worden verrekend met de bijdrage die de provincie Noord-Holland moet betalen. Daarmee lopen deze baten niet via de begroting van de provincie.

Voor 2024 is de totale gerealiseerde legesopbrengst € 4,2 miljoen. De gerealiseerde opbrengsten zijn meer dan geraamd bij de begroting voor 2024. Deze meeropbrengst is met name het gevolg van de toename van het aantal verleende vergunningen voor Natura 2000 flora en fauna activiteiten en de hogere tarieven aan leges die zijn opgelegd voor vergunningen die vallen onder de fysieke leefomgeving.

Hieronder volgt een overzicht aan van het aantal verleende vergunningen over de jaren 2023 tot en met 2024.

Aantal verstrekt vergunningen		2024 realisatie	2024 geraamd	2023 realisatie
Fysieke leefomgeving	ODNZKG	108	117	208
Milieubelastende activiteiten		0	150	nvt
Wegenwet	provincie Noord-Holland	479	400	391
Verkeersreglement	provincie Noord-Holland	21	20	22
Vaarwegen	provincie Noord-Holland	273	300	297
Wateractiviteiten	ODNZKG	16	99	57
Baden en zwemmen	ODNHN	0	10	6

Ontgrondingsactiviteiten	ODNZKG	2	9	1
Natura 2000 flora en faunaactiviteiten	ODNHN	309	200	206
Luchtvaartwet	ODNZKG	15	16	16
Wadloop	provincie Friesland	15	100	118
Faunafonds Schadevergoeding	BIJ12	1.778	1.300	1.379
Overige	provincie Noord-Holland	0	17	11
Totaal aantal verstrekte vergunningen		3.016	2.738	2.712

Ontwikkelingen met betrekking tot leges

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft voor een verschuiving gezorgd in de vergunningsaanvragen. Er zijn meer algemene regels van toepassing en er zijn minder vergunningsplichten voor bedrijven. Ook neemt het aantal bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, licht af. Dit komt doordat het bevoegd gezag aan de gemeenten is toegewezen. Daar staat tegenover dat het aantal mogelijke situaties waarvoor leges kunnen worden geheven toeneemt door de ruimere werkingssfeer van de Omgevingswet.

De vrijstelling van leges voor milieuvergunningen is per 1 januari 2024 komen te vervallen. Dit maakt het mogelijk leges te heffen voor milieubelastende activiteiten. In 2024 zijn er een aantal vergunningsaanvragen voor milieubelastende activiteiten ontvangen in het derde kwartaal. Er zijn nog geen leges opgelegd voor deze vergunningsaanvragen.

De gemiddelde tijdsbesteding van een milieuvergunningsaanvraag is voor dit moment een weloverwogen schatting, daar er nog geen ervaring is met de tijdsbesteding van een milieuvergunningsaanvraag. Aan de hand van de ervaringen die de provincie in 2025 en 2026 opdoet, kan beoordeeld worden of de geschatte gemiddelde tijdsbesteding klopt. Zo nodig vindt aanpassing plaats, zodat de leges kostendekkend zijn.

Met ingang van 1 januari 2024 trad ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in werking. Zoals uit de Statenbrief van 17 juli 2024 is gebleken, is de inwerkingtreding soepel verlopen. De aanvragen voor activiteiten op provinciale wegen en vaarwegen komen binnen via het Omgevingsloket en worden tijdig afgehandeld. Het optimaliseren van het Omgevingsloket blijft ook in 2025 nog van toepassing.

In elke regio werkt de provincie samen met lokale en regionale (overheids)partners. De provincie neemt ook deel aan deze samenwerkingsoverleggen.

Door de inwerkingtreding van de Wkb, per 1 januari 2024, zijn meer bouwwerken vergunningsvrij voor bouwactiviteiten. Of deze verandering effect heeft op de aantal vergunningsaanvragen, zal blijken. Het aantal vergunningsaanvragen voor de fysieke leefomgeving is in 2024 gedaald na de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. In december 2023 daarentegen piekte het aantal vergunningsaanvragen voor de fysieke leefomgeving.

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

De nazorgregeling Wet milieubeheer geldt sinds 1 april 1998. Deze geldt voor stortplaatsen waarop of na 1 september 1996 afval is gestort.

De stortplaatsen mogen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe moet eeuwigdurende nazorg plaatsvinden waarvoor de provincie verantwoordelijk is.

De provincie moet maatregelen nemen om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Verder moeten de bodembeschermende voorzieningen regelmatig worden geïnspecteerd en moet de bodem onder de stortplaats worden onderzocht. Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld, die wordt geheven bij de exploitanten van de operationele stortplaatsen. Via een tarieventabel stellen PS de jaarlijkse heffing vast. De tarieven worden berekend aan de hand van het doelvermogen dat aanwezig moet zijn bij sluiting van de stortplaats en het opgebouwde kapitaal in het Nazorgfonds. De heffingen worden gestort in het Nazorgfonds (dat alleen nazorg als taak heeft). Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon. In dit fonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden.

In 2024 kreeg baggerstortplaats Insteekhaven (Den Helder) een negatieve eindheffing. Op 1 januari 2024 is deze stortplaats gesloten verklaard. Het doelvermogen is vastgesteld op € 843.977. Op 31 december 2023 was dit € 1.067.727. Hierdoor vond er een negatieve eindheffing plaats van € 223.750.

De tarieventabel 2024 moest worden gewijzigd vanwege de negatieve eindheffing aan insteekhaven Den Helder. In december 2024 stelden PS de aangepaste tarieventabel vast.

Opbrengst belastingen en lokale heffingen

Voor 2024 bedraagt de totale opbrengst belastingen en lokale heffingen € 277,12 miljoen.

Belasting / Heffing	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2022
Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 272,1	€ 234,9	€ 229,8
Grondwaterheffing	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8
Leges			
* Fysieke leefomgeving	€ 2,4	€ 3,1	€ 2,0
* Overige leges	€ 1,8	€ 1,8	€ 1,5
Totaal	€ 277,1	€ 240,6	€ 234,1

5 Jaarrekening

5.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1.1 Toelichting per programma

Hier worden de verschilverklaringen toegelicht. Hierbij is -/- nadelig (meer lasten/minder baten/minder onttrekking/meer storting) en + voordelig (minder lasten/meer baten/meer onttrekking/minder storting).

Wijziging doelenboom 2024

In de begroting 2024 is de doelenboom aangepast. Hierover zijn de Provinciale Staten op 25 juli 2023 middels een brief van Gedeputeerde Staten - kenmerk 2079145/2083152 - geïnformeerd. Dit heeft geleid tot een verschuiving van beleidsdoelen tussen programma's. Door deze verschuiving is de indeling van de programma's en de vergelijkende cijfers 2023 ten opzichte van de jaarstukken 2023 gewijzigd voor de programma's 2, 3, 5, 6 en 7. In de [bijlage](#) is één tabel opgenomen die een overzicht biedt van de oude en nieuwe doelenboom en de afwijkingen. In de afwijkingen is te zien van welke programma's de bedragen afkomstig zijn.

Programma 1 Bestuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bestuur Bedrag verschil
Lasten	23.011	24.068	25.031	25.440	-410
Baten	-63	-59	-446	-452	6
Saldo van baten en lasten	22.949	24.009	24.585	24.989	-404
Stortingen reserves	3.043	1.243	1.200	1.200	0
Onttrekking reserves	-943	0	-2.209	-2.242	33
Resultaat	25.049	25.252	23.576	23.947	-371

Verschillenanalyse programma 1

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 1	- 410	6	0	33	- 371

1.1

Functioneren van Gedeputeerde staten: Er is meer gestort (€ 1,5 miljoen) in de pensioenvoorziening voor (oud-)GS-leden. De rekenrente, waarmee moet worden gerekend, is verlaagd, waardoor de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen hoger uitvalt. Tevens zijn de pensioenen in 2024 verhoogd.	- 1.532				- 1.532
Capaciteitskosten Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 1. Openbaar Bestuur wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.		577			577

Overige verschillen afzonderlijk programma 1 ≤ € 250.000	545	6	0	33	584
--	-----	---	---	----	-----

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2	Klimaat en gezonde leefomgeving				
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	74.419	86.591	64.375	63.401	974
Baten	-6.073	-6.324	-7.414	-8.913	1.499
Saldo van baten en lasten	68.346	80.267	56.961	54.488	2.473
Stortingen reserves	23.319	2.523	649	649	0
Onttrekking reserves	-25.672	-22.888	-23.831	-22.868	-963
Resultaat	65.992	59.902	33.779	32.269	1.510

Verschillenanalyse programma 2

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 2	974	1.499	0	- 963	1.510

2.1. Bijdragen aan de warmtetransitie

Door de overgang naar een andere leverancier voor het service-punt duurzame energie is € 385.000 aan prestatie en lasten uitgesteld naar 2025. Het overige verschil van € 53.000 bestaat uit afwijkingen in diverse kleinere posten.	332	332
--	-----	-----

De verwachting was dat de provincie de SPUK middelen voor naderingsdetectie (rode waarschuwing lampen op de windmolens) in 2024 zou ontvangen, maar door vertraging in de aanvraag van deze SPUK ontvangt de provincie deze middelen pas in 2025 (€ 300.000). Het andere verschil (€ 300.000) wordt verklaard doordat de capaciteitsbaten op een andere boekingscombinatie worden verantwoord. De lasten worden wel verantwoord op deze boekingscombinatie.	- 600	- 600
---	-------	-------

2.2. VTH taken uitvoeren en coördineren

Vershil baten (€1,4 miljoen) zit op dwangsommen. De verwachte baten op dwangsommen kunnen niet worden opgenomen in de begroting. Dit komt doordat de hoogte van dwangsommen vaak onbekend is en het verder ook erg onzeker of ze ook geïnd kunnen worden.	1.423	1.423
---	-------	-------

Vergoeding UP VTH taken milieu 2024 NHN (€ 361.000) De omgevingsdienst NHN heeft laten weten dat dit niet gefactureerd gaat worden. Het voorschot was te hoog omdat een gedeelte vanuit een reserve werd bekostigd. In januari 2025 heeft de omgevingsdienst NZKG laten weten dat de voorlopige afrekening 2024 € 1,3 miljoen lager is. De definitieve afrekening volgt later dit jaar. Verder is er nog een teruggaaf van € 498.000 van de OD NZKG over 2023. Gezien het tijdstip waarop het bekend werd kon dit niet meer meegenomen worden in de cijfers van 2023.	2.071	2.071
---	-------	-------

2.2. Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

De overschrijding van € 2 miljoen op de lasten wordt voor het grootste deel verklaard door de lasten van € 2,86 miljoen voor subsidie BUVR aan waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor waterbodemsanering die in 2024 is beschikt en vastgesteld. Deze was ten onrechte niet begroot. Omdat deze hogere lasten en de onttrekking aan de reserve Bodemsanering niet waren begroot, wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld deze € 2,86 miljoen alsnog ten laste van de reserve bodemsanering te brengen. Daarnaast zijn voor meerdere bodemsaneringsprojecten lagere lasten gerealiseerd waardoor een lagere onttrekking heeft plaatsgevonden aan de reserve bodemsanering.	- 2.054	- 917	- 2.971
---	---------	-------	---------

Voor de SPUK E94 'specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022' zijn in 2024 € 585.000 aan lasten verantwoord door de uitvoerder, waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Daar tegenover zijn de baten vanuit de SPUK geboekt. Deze lasten en baten waren niet begroot omdat het uitgangspunt was dat dit een B-regeling zou zijn die pas in 2025 tot lasten en baten zou gaan leiden. Pas na afronding van het boekjaar 2024 bleek dat het ministerie deze SPUK toch niet als B-regeling aanmerkt. Verantwoord is nu het uitbetaalde voorschotbedrag.	- 585	585			0
--	-------	-----	--	--	---

Capaciteitskosten

Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 2. wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	478				478
Overige verschillen afzonderlijk programma 2 ≤ € 250.000	732	91	0	- 46	777

Programma 3 Ruimte en Wonen

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3	Ruimte en Wonen				
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	25.621	28.926	27.288	25.813	1.475
Baten	-151	-6.692	-220	-1.339	1.119
Saldo van baten en lasten	25.470	22.234	27.068	24.474	2.594
Stortingen reserves	13.950	1.200	80.079	80.079	0
Onttrekking reserves	-22.937	-8.971	-18.312	-17.640	-672
Resultaat	16.483	14.463	88.835	86.913	1.922

Verschillenanalyse programma 3

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 3	1.475	1.119	0	-672	1.922

3.1. Beleid luchthavens uitvoeren

Lasten zijn € 90.000 lager omdat er vertraging was bij de uitvraag van een opdracht. Opdracht is in januari 2025 vergund. Verder was voor de inhuur van twee externe medewerkers budget gereserveerd. Echter is dit uiteindelijk uit een ander budget gefinancierd (€ 117.000).

3.2. Bijdragen aan versnelling woningbouw

De subsidie is op verzoek van de gemeente Ouder-Amstel ingetrokken. Hiermee vloeit het bedrag van € 1 miljoen terug naar de reserve woningbouw.

3.3. Beoordelen versterkingsplannen primaire waterkeringen

PNH ontvangt op basis van de 'Samenwerkingsovereenkomst meekoppelkansen dijkversterking Markermeerdijken' in 2024 en 2025 facturen van haar partners voor voorbereidings- en uitvoeringskosten. De verdeling van de hieruit voortkomende lasten vallen anders uit dan geraamd. Meer lasten (€ 525.000) dan geraamd in 2024 betekent minder lasten in 2025. Door de hogere lasten in 2024 is de onttrekking aan de reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterking hoger dan begroot (€ 525.000).	-525	525	0
--	------	-----	---

Capaciteitskosten

Programma 4 Bereikbaarheid

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4	Bereikbaarheid				
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	233.847	251.349	275.527	254.473	21.053
Baten	-8.602	-10.138	-9.080	-8.846	-234
Saldo van baten en lasten	225.245	241.211	266.447	245.627	20.819
Stortingen reserves	120.430	64.913	86.525	89.812	-3.288
Onttrekking reserves	-96.053	-70.826	-102.287	-90.787	-11.500
Resultaat	249.622	235.297	250.684	244.653	6.032

Verschillenanalyse programma 4

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 4	21.053	- 234	- 3.288	- 11.500	6.032
4.1. Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen					
Hogere lasten als gevolg van een tekort van € 722.000. Deze worden onder andere veroorzaakt binnen het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). Dit betreft de projecten Studiekosten en project Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, die niet waren voorzien.	- 722	350			- 372
De hogere baten van € 300.000 zijn veroorzaakt door de vrijval van de balanspost SPUK gelden E56. Deze had vorig jaar al geboekt moeten worden, maar is door fouterstel pas in 2024 gecorrigeerd. Overige betreft lager dan € 50.000					
4.1. Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren					
De hogere lasten (€ 1,6 miljoen) worden veroorzaakt door de extra activiteiten welke zijn uitgevoerd door de MRA-E in 2024 welke in eerste instantie pas in 2025 zouden worden uitgevoerd. Deze lasten worden volledig gedekt door de SPUK E106.	- 1.619	1.619			0

Lagere lasten (€ 5,3 miljoen) en lagere onttrekking (€ 3,8 miljoen) uit de reserve Mobiliteit uitvoering als gevolg van de uitvoering die gepland was voor december 2024 bij een gemeente. De verwachte subsidieaanvraag van de gemeente is in 2024 niet ontvangen. De aanvraag is door nieuwe inzichten van de gemeente naar 2025 doorgeschoven, wat resulteert in onder andere een verschil van € 1 miljoen voor OV SAAL. Voor UVR Klein Infra is er een verschil van € 1.100.000 door lagere vastgestelde subsidiebeschikkingen in voorgaande jaren. Voor UVR Klein Infra is er een verschil van € 500.000. Volgens concessiebesluiten vallen de omrijkosten binnen het eigen risico van de vervoerder; dit wordt pas zichtbaar bij jaarafsluiting(OV € 276.000). Daarnaast een aantal administratieve correcties van meerdere jaren voor de beschikking Zaanbrug uit voorgaande jaren bedragen € 900.000. Daarnaast ook lagere lasten door het niet volledig uitkeren van de regio bijdrage op het project Werkgeversaanpak MRA (€ 700.000) omdat er niet voldoende subsidieaanvragen in 2024 hiervoor ontvangen zijn. Restant lagere lasten (€ 253.000) schuift door naar 2025. Overige kleine verschillen tellen op tot een bedrag van €500.000.	5.275		- 3.790	1.485
Minder lasten door minder aanvraag op de projecten doorfietsroutes (€420.000) en lagere definitieve vastgestelde beschikking van gemeente voor fietsnetwerken (€ 100.000).	521			521
Lagere vastgestelde subsidie aanvragen van een totaal bedrag van € 427.000 euro. Dit zit onder andere in de volgende projecten, Toegankelijkheid bushaltes 2021 een bedrag van € 108.000, het project Oosttangent een bedrag terug ontvangen van € 87.000 en € 5.000 in overige. Verder is voor het project Uithoorlijn een bedrag van €227.000 niet uitgevoerd.	427			427
€436.500 hogere baten omdat er in de begroting dubbel is geraamd vanwege een administratieve verwerking in de inkomsten.			- 437	- 437
Lagere subsidielasten doordat het geld nog niet kan worden uitgegeven, omdat er nog onderhandelingen met gemeenten plaatsvinden over de wijze van uitvoering voor de haven van Boekelermeer. Deze lasten worden daarom doorgeschoven naar 2025. Hierdoor ook een lagere onttrekking op de reserve Verleende subsidies.	803	- 2.348	- 421	- 1.966
Zowel de subsidie voor Prins Bernardlaan (€ 800.000) als voor Herinrichting Zandvoort nieuw noord (€ 1,5 miljoen) is vanuit de reserve uitvoeren Mobiliteit meer overgeheveld naar de reserve Verleende subsidies Mobiliteit.				

4.2. OV-concessies beheren en verlenen

Als gevolg van een centrale actie bij DOVA in de planning van de uit te voeren activiteiten op de marketing zijn er in 2024 minder marketingskosten gemaakt. Deze resulteert in lagere lasten van € 300.000. De kosten schuiven door naar 2025. Schaarste op de energiemarkt hierdoor kan Liander niet voldoen aan de aanvraag van de Provincie voor extra laad infra. En resulteert achterstanden bij Liander en hebben bijgedragen aan minder uitgaven voor laad infra eindpunt Haarlem (€ 250.000). De lagere lasten leiden tot een lagere onttrekking uit de reserve Openbaar Vervoer projecten	791	- 977	- 186
Er zijn hogere lasten bij het opstellen van de voorlopige eindafrekening in vergelijking met het te laag vastgestelde voorschot. Dit verschil van circa € 4,1 mln is ontstaan door een combinatie aan factoren. In de aanlevering aanvraag van de bevoorschotting zijn componenten van Transdev niet meegenomen, zoals de Meer Partijen Overeenkomst (MPO) en bikkergelden, door een te lage aanvraag van de bevoorschotting in de begroting en een hoger dan verwachte eindafrekening. MPO is een afspraak tussen Connexxion, ING en Provincie Noord-Holland en werkt samen ter bevordering van elektrische bussen. Dit vraagt aan alle betrokken partijen een verbetering in de overdracht van informatie. Verder zijn de baten in 2024 lager: de boete van €1,5 miljoen is in 2023 opgelegd omdat Connexxion niet op tijd zero emissie materieel had ingezet tegen eerder gemaakte afspraken. Het bedrag is als vordering in jaarrekening 2023 opgenomen en stond op balans. De vordering wordt echter niet ontvangen, maar d.m.v. extra diensten afgelost. Daardoor vervalt de reservering en is nu als negatieve baten geboekt in resultatenrekening.	- 4.143	- 1.500	- 5.643
Door correcties die in 2024 zijn gemaakt voor de boekjaren 2021 en 2022, zijn er lagere lasten met betrekking tot de Beschikbaar Vergoeding Openbaar Vervoer (BVOV) 2021, evenals correcties in de afrekening van voorgaande boekjaren als gevolg van gewijzigde inzichten. Dit resulteert in een bedrag van € 1,9 miljoen.	1.856		1.856

4.3. Netwerkmanagement en verkeerskundig beheren

Voor meerdere samenwerkingsverbanden is in totaal € 421.000 minder ingezet vanwege het wegvallen van de Rijksbijdrage (BO-MIRT). Voor 2024 is door de deelnemers van het Regionaal Datateam gekozen om de activiteiten beperkt door te zetten. Ook voor het Regionaal iVRiteam is minder gedaan dan begroot. Omdat wegbeheerders in Noord-Holland en Flevoland in het algemeen voorzichtig zijn met het realiseren van iVRI's is in NH en Flevoland gekozen om de landelijke ontwikkelingen te volgen in plaats van zelf actief te zijn op dit thema. Minder inspanningen dus ook minder kosten. Voor beide samenwerkingen zijn daarom ook geen bijdragen van de andere deelnemers opgevraagd.	421		421
Na een periode van erg hoge energieprijzen zijn deze in 2024 weer flink gedaald. Daardoor zijn deze lasten in 2024 fors lager. Een voordeel van € 2,3 miljoen.	2.305		2.305
Voor het onderhoud aan de tunnels geldt dat het de aannemer niet is gelukt de in 2024 geprogrammeerde werkzaamheden allemaal uit te voeren. Deze werkzaamheden schuiven door naar 2025. Daardoor € 1,3 miljoen lagere lasten voor het tunnelonderhoud.	1.346		1.346
In 2024 is € 841.000 minder uitgegeven aan gladheidsbestrijding dan begroot. Voorzichtigheidshalve zijn deze lasten niet voortijdig verlaagd omdat het strooiseizoen aan het eind van het jaar slecht voorspelbaar is. Daardoor is deze begrotingsruimte onbenut.	841		841
Lagere lasten dan begroot voor VerkeersManagement as a Service (VMaaS). De begroting was in 2024 incidenteel hoger i.v.m. de invoering van VMaaS.	336	348	684
Verder zijn er hogere baten: Begin 2025 liet het ministerie van I&W weten dat voor SPUK E34 iDiensten Mobiliteit een deel van de kosten die in 2024 gemaakt zijn, alsnog vallen onder de SPUK-voorwaarden. Daardoor zijn voor 2024 extra, niet begrote, baten van € 499.000 ingeboekt. Daarnaast zijn lagere baten als gevolg van verminderde activiteiten in regionale samenwerkingen van € 130.000 gerealiseerd.			
Als gevolg van lagere energieprijzen in 2024 zijn de lasten voor energie zo'n € 250.000 lager dan begroot. Daarnaast zijn (onderhouds)werkzaamheden aan de steunpunten doorgeschoven naar 2025. De onderbesteding daarvan bedraagt € 428.000.	678		678

Als gevolg van lagere lasten voor het door derden bedienen van bruggen en sluizen blijft hier € 1,1 miljoen over. Deze lasten zijn lager omdat steeds meer objecten aangesloten zijn op de bediencentrale in Heerhugowaard.	1.091			1.091
De overschrijding van € 500.000 wordt vooral veroorzaakt door hogere uitgaven aan beheer en onderhoud van de bediencentrale Heerhugowaard. Dit als gevolg van een nieuw afgesloten onderhoudscontract.	- 499			- 499
4.4. Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten				
- Hogere lasten (€ 488.000) als gevolg van het niet ondertekenen van de realisatieovereenkomst voor de Nieuwe Bennebroekerweg. Hierdoor bevindt het project zich nog in de planuitwerkfase, wat leidt tot vertragingen en budgetoverschrijdingen. Daarnaast zijn er ook lasten over 2023 in rekening gebracht voor de Nieuwe Bennebroekerweg. Deze lasten worden niet gedekt door de reserve OPI.	- 1.160	- 757	1.782	- 135
- Het project Weg on de Zuid is in 2024 niet meer doorgedaan. Er was al voor € 591.000 geïnvesteerd welke nu in zijn geheel is afgeschreven. Daarnaast is er aanvullende afschrijving voor € 80.000 van project N243a-04 gestart in 2024 welke initeel pas in 2025 zou starten. Ook onttrekking kapitaallasten is daardoor hoger.				
- Project Busbaan Wijckerpoort is ten onrechte niet begroot (€ 1,2 miljoen) als storting op de reserve kapitaallasten, maar begroot zonder dekking vanuit de OPI reserve. Hierdoor heeft een hogere onttrekking vanuit de OPI-reserve naar de Reserve dekking kapitaallasten plaatsgevonden (hogere storting). Hiernaast is Project HOV Greenport uitgesteld tot 2025, waardoor er een lagere onttrekking (€ 420.000) vanuit de OPI-reserve naar de Reserve dekking kapitaallasten weginfrastructuur (lagere storting). Per saldo een hogere onttrekking op de OPI-reserve. Daarnaast nog ook een hogere onttrekking kapitaallasten voor het project Duinpolderweg omdat deze in 2024 niet meer doorgedaan. Er was al voor € 584.160 geïnvesteerd welke nu in zijn geheel is afgeschreven. Ook onttrekking kapitaallasten is daardoor hoger.				
Omslagrente is lager (€ 258.189) door de lagere rentelasten en hogere rentebaten.	258			258

4.4. Infrastructuur beheren en in stand houden

Lagere lasten aan strategisch en algemeen beheer wegen (€ 1,4 miljoen) doordat er baggerwerkzaamheden door de aannemer zijn doorgeschoven naar 2025, verder zijn er een aantal zaken (uitvoeren duiker inspecties en de inspectie Schagerbrug A) binnen objectbeheer kunstwerken die wat vertraging hebben opgelopen en daardoor doorschuiven naar 2025.

5.692

- 5.907

- 215

Daarnaast is als gevolg van het uit dienst gaan van de dossierhouder bij de gemeente Alkmaar voor de trajectaanpak N244-N246 nog geen factuur ontvangen van € 900.000. Verder was er voor de aanpak van Chroom 6 € 448.000 aan kosten begroot. Deze werkzaamheden hebben niet plaatsgevonden in 2024.

In een aantal gebieden zijn werkzaamheden aan variabel onderhoud binnen de gebiedscontracten niet uitgevoerd. Dit betreft:

- GBC 1 wegen

Een onderbesteding van € 250.000 om het vervangen deklaag en tussenlaag is geschrapt en € 200.000 onderbesteding vanwege een vertraging in de vervanging van ANWB-masten. Tot slot is € 400.000 minder uitgegeven aan diverse kleine zaken op asfaltgebied doordat de offerte niet tijdig was ingediend.

- GBC2/3 wegen

Lagere lasten van € 779.000 veroorzaakt door de lagere kosten voor het gerealiseerde groot onderhoud N242.

- GBC 4 wegen

Lagere lasten van € 137.000 door uitgestelde uitvoering van beschoeiing Houtvaart, lagere lasten van € 115.000 door uitstel van het kappen en herplanten van populieren N200 en lagere lasten van € 250.000 vanwege vertraging in het opstellen van plan plus de kap van populieren langs de N513.

- GBC 5 wegen

Er is € 300.000 niet uitgegeven aan N246-N244, dit werk wordt pas in 2025 uitgevoerd omdat daar niet gewerkt mocht worden omdat Rijkswaterstaat in die periode aan de A7 aan het werk was.

- GBC 7 wegen:

Voor € 220.000 als gevolg van vertraging met de opdracht voor N201 verlichting fase 1&2. Prestatie voor fase 1 kon niet meer geleverd vanwege levertijd van materiaal. Fase 2 ging over innovatieve verlichting en die is komen te vervallen omdat dit te duur bleek.

De lagere lasten aan variabel onderhoud wegen, strategisch en algemeen beheer wegen en variabel onderhoud wegen Gebiedscontracten zorgen voor een € 5,7 miljoen lagere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud wegen. Daarnaast is er € 300.000 minder onttrokken voor capaciteitskosten.

4.4. Infrastructuur beheren en in stand houden

Lagere lasten (€ 469.362) door een lager GWW indexcijfer dan waar bij de begroting rekening mee gehouden is. Volgens contract wordt achteraf de werkelijke indexatie in rekening gebracht door de gebiedsaannemers.	469		469
---	-----	--	-----

4.4. Vaarwegen beheren en in stand houden

De overschrijding van € 280.000 wordt vooral veroorzaakt door de kosten van het beheer en onderhoud aan de Wilhelminasluis in 2024 . Daar is een nieuwe beheerovereenkomst met de gemeente Zaanstad voor gesloten.	- 281		- 281
--	-------	--	-------

Lagere lasten voor indexatie van de kosten van de gebiedscontracten van € 411.000 door een lager GWW indexcijfer dan bij de begroting is geschat. De gebiedsaannemers hebben recht op indexatie van de vaste contractsom, echter zijn de indexcijfers lager dan geschat bij de begroting.	411		411
---	-----	--	-----

In een aantal gebieden is de uitvoering van werkzaamheden aan variabel onderhoud binnen de gebiedscontracten anders gegaan dan verwacht. Dit betreft: - GBC 1 vaarwegen	1.342	- 1.351	- 9
--	-------	---------	-----

De kosten van het verwijderen van de oude palenrij van de Rolpaalbrug zijn voor € 400.000 lager uitgevallen doordat de palen minder diep verwijderd hoefden te worden dan eerder aangenomen was en de opdracht deels is doorgeschoven naar 2025.

Het veilig stellen van de deuren van de Koopvaardersschutsluis is niet uitgevoerd doordat er gewacht werd op een rapportage. Dit veroorzaakt € 250.000 lagere lasten.

Opleverdossier VS+, Vanuit de mogelijkheden die WaakSaam aanvankelijk aanbod was door voortschrijdend inzicht toch minder nodig dan eerder bedacht, waardoor de kosten € 220.000 lager uit zijn gevallen.

- GBC 5 vaarwegen

Hogere lasten van € 170.000 voor vervanging van slijtlaag Broek in Waterland is naar 2025 uitgesteld doordat de busmaatschappij EBS de dienstregeling moest aanpassen i.v.m. volledige stremming van de brug. EBS had daarvoor langer de tijd nodig.

Deze lagere lasten leiden tot een € 1,35 miljoen lagere onttrekking aan de Reserve Groot Onderhoud vaarwegen.

4.4 Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren

Voor € 350.000 aan opdrachten is van 2024 doorgeschoven naar 2025 vanwege te lage personele bezetting. Daarnaast was € 300.000 gereserveerd voor kansen die zich zouden kunnen voordoen. Dat is niet gebeurd. Minder onttrekking aan de reserve vanwege lagere lasten, voor het grootste deel lagere lasten Smart Mobility.	708			- 806	- 98
--	-----	--	--	-------	------

Capaciteitskosten

Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 4. wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	2.533				2.533
---	-------	--	--	--	-------

Overige verschillen afzonderlijk programma 4 ≤ € 250.000	1.373	- 614	- 183	- 30	546
--	-------	-------	-------	------	-----

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5	Natuur en landelijk gebied				
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	127.835	174.607	151.074	134.393	16.680
Baten	-16.004	-20.781	-26.739	-17.710	-9.029
Saldo van baten en lasten	111.831	153.826	124.335	116.684	7.651
Stortingen reserves	40.039	27.486	35.460	35.592	-132
Onttrekking reserves	-47.492	-89.528	-64.727	-51.383	-13.344
Resultaat	104.378	91.784	95.068	100.893	-5.825

Verschillenanalyse programma 5

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 5	16.680	-9.029	-132	-13.344	-5.825

5.1. Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natuur

De voornaamste oorzaken van de lagere lasten en onttrekking uit de reserve Groen zijn:	5.371		1.011	-6.793	-411
--	-------	--	-------	--------	------

Proceskosten € 1,4 miljoen; met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Door onzekerheid over budget voor uitvoering zijn de processen ter voorbereiding van de uitvoering ook vertraagd.

Subsidies € 2,2 miljoen; voor een bedrag van € 1,1 miljoen komt dit door subsidies die eind 2024 lager vastgesteld zijn (projecten zijn bijvoorbeeld goedkoper uitgevallen of sommige opgevoerde kosten voldoen niet aan de subsidievoorwaarden, ook heeft een aanvrager zelf gevraagd zijn subsidie in te trekken). Hiernaast is het niet gelukt om alle subsidieaanvragen in 2024 af te handelen, er is bijvoorbeeld een aanvraag langer blijven liggen omdat er veel onduidelijkheid over de status van de aanvraag was, deze schuiven door naar 2025.

Inrichtingskosten € 500.000; met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Door de onzekerheid over toekomstig budget zijn er minder projecten tot uitvoering gekomen.

Bijkomende kosten grondaankopen € 462.000; in 2024 is minder aangekocht dan verwacht, er zijn een aantal aankopen naar 2025 geschoven, inclusief de bijkomende kosten.

Groenprojecten; minder uitgevoerde werkzaamheden aan de faunapassage A1 en de faunapassage Maxisweg (€ 776.000) daarnaast is er voor € 90.000 meer uitgegeven aan faunapassages OVP.

Als gevolg van lagere investeringskosten faunapassages N201 is er € 1 miljoen minder overgeheveld van de reserve Groen naar de reserve Kapitaallasten Groen.

<p>Voornaamste oorzaken van de lagere lasten en baten uit SPUK L16 (Programma Natuur):</p> <p>Voor € 4,4 miljoen omdat de subsidies die via de B-regeling aan medeoverheden zijn verstrekt via de balans ontvangen en doorbetaald worden, zonder dat de baten en lasten worden geraakt (kassiersfunctie).</p> <p>Voor € 3,3 miljoen is de verplichting doorgeschoven naar volgende jaar ivm de BBV regels mbt subsidies van meer dan € 1,5 miljoen.</p>	7.818	-7.887	-69
<hr/>			
5.1. Programma Groene uitweg uitvoeren			
<p>Voor € 474.000 zijn werkzaamheden en subsidieverantwoordingen doorgeschoven naar 2025. Dat heeft meerdere redenen, waaronder langere afstemming met een terreinbeherende organisatie. Daarnaast zijn voor € 140.000 voor subsidies lagere eindverantwoordingen ingediend. Een verleende subsidie voor buitenplaats Trompenburgh blijkt voor € 295.000 niet te realiseren, deze subsidie valt vrij. Per saldo € 909.000 lagere lasten dan begroot.</p> <p>Per saldo een € 621.000 lagere onttrekking aan de reserve Groene Uitweg.</p>	909	-916	-7
<hr/>			
5.2. Tegemoetkoming faunaschade uitkeren			
<p>Op basis van recente informatie vanuit BIJ12/Faunafonds wordt verwacht dat de te betalen schade en bijkomende kosten over 2024 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 28,8 miljoen. De achterliggende oorzaak hiervan is dat het aantal aanvragen fors is toegenomen (35% meer aanvragen tov 2023) en er is een hoger schadebedrag per aanvraag. Dit laatste komt voornamelijk door schade van de houtduif bij kapitaalintensieve gewassen (bijvoorbeeld de schade aan bloemkool van € 0,9 miljoen naar € 5,3 miljoen).</p>	-6.674		-6.674
<hr/>			
5.3. Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen			
<p>Op de SPUK Impuls veenweiden zijn minder lasten gerealiseerd doordat enkele subsidies later worden beschikt dan verwacht. De baten uit de SPUK verschuiven mee met de lasten. De bestedingstermijn van de Spuk-middelen is verlengd tot 2028, waardoor genoeg tijd resteert om de gelden te besteden.</p>	1.787	-1.787	0
<hr/>			
5.3. Balans ecologie en economie Waddengebied			

Hogere storting in de reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee en lagere lasten uit de reserve Cofinanciering Wadden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aanvullende subsidie van € 925.000 voor het project "Waddenbaai fase 1". De oorspronkelijke subsidie voor dit project was meer dan € 1,5 miljoen, daarom is ook voor deze aanvullende subsidie de BBV regels van meer dan € 1,5 miljoen van toepassing. Als gevolg hiervan wordt het bedrag van € 925.000 in de reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee gestort ipv deze rechtstreeks als last te nemen uit de reserve Cofinanciering Waddenzee. Lagere lasten uit de reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee omdat bij de aanvullende subsidie voor het project Waddenbaai fase 1 tegelijkertijd ook het uitgavenpatroon over de afgelopen en toekomstige jaren aangepast is.	4.154		-925	-3.291	-62
<hr/>					
5.4. Schoon en voldoende grondwater bevorderen					
De lasten die toe te schrijven zijn aan de Grondwaterheffing zijn € 0,6 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. De baten zijn met de lasten op gelijke hoogte gebracht door een onttrekking aan de Voorziening Grondwaterheffing. Lasten en baten Grondwaterheffing leveren per saldo € 0 resultaat op. Dat er toch een verschil van € 40.000 zichtbaar is, komt door leges voor vergunningen grondwateronttrekking. Begroting en realisatie van deze leges hadden op een ander beleidsdoel moeten landen dan de grondwaterheffing. Met ingang van 2025 is dit geëffectueerd.	-611	572			-39
<hr/>					
5.6. Europese landbouwprojecten cofinancieren					
De lasten en de onttrekking aan de reserve Europese landbouwsubsidies zijn fors lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door correcties op lasten en onttrekkingen. De openstaande verplichting voor de cofinanciering is met € 998.000 naar beneden bijgesteld. RVO berekent de openstaande verplichtingen op de subsidieregelingen per 31-12. Binnen POP3 vinden in 2024 en 2025 de eindvaststellingen plaats. Dit levert lagere verplichtingen op en een lagere onttrekking aan de reserve. Verder hebben correcties plaatsgevonden op 2021 (€ 237.000) en 2023 (€ 209.000) waardoor de onttrekking in 2024 lager uitvalt.	2.197			-2.197	0
<hr/>					
Capaciteitskosten					
Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 5 wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	1.066	104			1.170
<hr/>					
Overige verschillen afzonderlijk programma 5 ≤ € 250.000	663	-31	-218	-147	267

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6	Economie, leefbaarheid en cultuur				
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	34.544	38.341	66.120	25.815	40.305
Baten	-3.932	-100	-3.627	-3.245	-382
Saldo van baten en lasten	30.613	38.241	62.493	22.570	39.923
Stortingen reserves	29.736	10.181	22.856	22.856	0
Onttrekking reserves	-11.673	-11.636	-34.384	-33.376	-1.008
Resultaat	48.675	36.786	50.965	12.050	38.915

Verschillenanalyse programma 6

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 6	40.305	- 382	0	- 1.008	38.915

6.1. Ruimtelijke vestigingsklimaat bevorderen en transitie naar een circulaire economie

Voor de lening aan stichting Pallas was een voorziening getroffen. Deze is in 2024 vrijgevallen (hoofdbestandsdeel van € 40,1 miljoen). Daarnaast is er in 2024 een hoger subsidiebudget beschikbaar gesteld voor de uitvoeringsregeling Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties. Dit budget is uiteindelijk niet geheel benut omdat hiervoor een beperktere opstellingstijd was. Vanwege beperkte capaciteit bij het externe Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen kon pas later een aanvullende opdracht aan hen verstrekt worden die daardoor in omvang kleiner was. Daarnaast is op basis van de evaluatie besloten om de subsidieregeling circulaire ketensamenwerking in 2024 niet opnieuw open te stellen. Ook is de ketenaanpak biobased bouwen later gestart. Dit zorgt voor lagere lasten en een lagere onttrekking aan de reserve circulaire economie.	40.721	- 564	40.157
---	--------	-------	--------

6.1. Een innovatief klimaat bevorderen

Op basis van de jaarrekeningen 2024 van InWest Regio B.V., ROM in West B.V., Life Sciences Fund Amsterdam B.V. en PDENH zijn aanvullende stortingen gedaan in de voorziening voor duurzame waardevermindering (totaal € 3,2 miljoen hogere lasten).	- 3.231	- 681	- 3.912
---	---------	-------	---------

Lagere MIT lasten (overige verschillen kleiner dan € 250.000) door minder aanvragen in 2024 en deels door lagere capaciteitskosten. Dit zorgt voor een lagere onttrekking aan de reserve MKB

6.1. Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplex

Bij de uitvoeringsregeling Duurzame zeehavens zijn enkele subsidies lager vastgesteld. De lasten voor bijdrage programmabureau NZKG uit dit budget zijn € 90.000 lager uitgevallen. Van Port of Amsterdam ontvingen we € 53.000 terug, dit was niet opgenomen in de begroting. Daarnaast zijn de uitgaven die geraamd waren voor onderzoeken en opdrachten lager uitgevallen dan geraamd.	298		298
---	-----	--	-----

6.2. Investeren in behoud en herbestemming van provinciale en rijksmonumenten

UVR restauratie Rijksmonumenten 2024 e.v.: € 970.483,- over: er is € 671.483 retour ontvangen betreffende (restauraties die bij de afrekening lager uitvielen) en € 299.000 restbedrag van 2023. Het totale bedrag van € 970.483,-. Deels valt terug in de reserve coalitieakkoord. UVR Molens: € 169.970: Niet alle molen-eigenaren hebben in 2024 een subsidie aangevraagd. Dankzij deze meevallers wordt er totaal €1 miljoen minder onttrokken aan de reserve coalitieakkoord (deze worden ook verantwoord op programma 7). De overige lasten waren lager dan € 100.000.	1.266				1.266
Capaciteitskosten Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 6 wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	315				315
Overige verschillen afzonderlijk programma 6 ≤ € 250.000	936	- 382	0	237	791

Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7	Overzicht Algemene middelen en organisatie				
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	92.382	116.612	102.229	91.757	10.472
Baten	-551.464	-592.713	-651.465	-657.283	5.817
Saldo van baten en lasten	-459.082	-476.101	-549.236	-565.526	16.290
Stortingen reserves	10.380	75.288	132.597	136.303	-3.706
Onttrekking reserves	-105.578	-62.671	-179.813	-177.514	-2.299
Resultaat	-554.280	-463.484	-596.452	-606.737	10.285

Verschillenanalyse programma 7

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 7	10.472	5.817	- 3.706	- 2.299	10.285

7.1 - Lokale heffingen

De lagere opbrengst van € 3,482 miljoen in 2024 komt doordat de werkelijke afrekening van de Belastingdienst lager was dan verwacht dit wordt verklaard door een afname van het aantal belaste voertuigen in 2024.					-3.482
--	--	--	--	--	--------

7.1 - Uitkering provinciefonds		
De toename van € 7,4 miljoen wordt verklaard door een achttal nieuwe decentralisatie uitkeringen. Via resultaatbestemming wordt in de voordracht een voorstel gedaan om deze middelen via het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve zodat de middelen in 2025 tot besteding kunnen komen. Het gaat hierbij om de volgende decentralisatie uitkeringen: - Uitvoeringskosten Lbv en Lbv+ ad € 4.000 - Nationaal programma Landelijk Gebied ad € 2.335.000 - Spreidingswet ad € 2.164.000 - Natuurbrandpreventie en mitigatie ad € 945.000 - Natuur bij energieprojecten ad € 925.000 - Weerbaar bestuur kleine gemeenten ad € 217.000 - Toekomst bestendig maken energiebeleid ad € 741.000 - Novex ad € 80.000.	7.420	7.420
7.1 - Overige algemene dekkingsmiddelen		
De lagere onttrekking van € 1 miljoen (reserve coalitieakkoord) wordt veroorzaakt door lagere bestedingen voor Monumenten in programma 6. In programma 6 is daar het volgende over vermeld: UVR restauratie Rijksmonumenten 2024 e.v.: € 807.813,- over. Verklaring: er is € 508.000 retour ontvangen (restauraties die bij de afrekening lager uitvielen) en € 299.000 restbedrag van 2023. Het totale bedrag van € 807.813,- valt terug in de Reserve en dient als dekking voor de UVR voor komende jaren; UVR energiescans en onderzoeken herbestemming gebouwd erfgoed: € 96.000,- Verklaring: De markt voor het financieren van energiemaatregelen voor monumenten is momenteel moeilijk. Om die reden zijn er ook minder aanvragen voor energiescans c.q. onderzoeken herbestemming geweest in 2024. Het bedrag valt terug in de Reserve en zal onder meer worden benut voor de (nieuwe) UVR Energiescans NH 2025. UVR Molens: € 169.970 over. Verklaring: Niet alle molen-eigenaren hebben in 2024 een subsidie aangevraagd. Dit bedrag van € 169.970 valt terug in de Reserve.	- 1.000	- 1.000
€ 459.154 hogere baten doordat Elan wonen per abuis elders binnen programma 7 is begroot.	459	459
7.1 - Grondbeleid uitvoeren		
De afwijking op deze baten hangt samen met de afwijking op de lagere begrote baten van Elan wonen (€ 459.154). De overige baten (€ 169.417) betreffen overige kleine mutaties.	- 629	- 629
Er zijn twee transacties binnen Grond uitgesteld met gezamenlijke opbrengst van € 744.850. Tegelijkertijd is één transactie naar voren geschoven en in 2024 gepasseerd met opbrengst van € 209.807.	- 535	- 535

7.1 - Dividend			
De omslagrente is resultante van lagere rentelast dan begroot en hogere rentebaten dan begroot (€ 122.263).	122	240	362
<p>Het verschil wordt verklaard door hogere dividendontvangsten van een aantal deelnemingen. De grootste hiervan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bank Nederlandsche Gemeenten ad € 118.000 - Alliander ad € 72.000 - Life Science Fund ad € 43.000. 			
7.1 - Financieringsfunctie			
Het verschil in de rentelasten wordt vooral verklaard door:	- 1.809	1.897	88
<p>- Lagere rentelasten opgenomen geldleningen: Omdat er minder leningen afgesloten zijn dan verwacht zijn de rentelasten hiervan ook lager (-/- € 790.000). Dit wordt veroorzaakt door lagere uitgaven en hogere inkomsten.</p> <p>- Effect van de lagere rentelaten en rentebaten op de omslagrente. De omslagrente houdt in dat het saldo van rentelasten en rentebaten wordt doorbelast aan de programma's. Die omslagrente wordt als negatieve last verantwoord onder de financieringsfunctie (en als last op de programma's). Doordat de rentelasten lager zijn uitvallen dan begroot en rentebaten hoger dan begroot, is ook de omslagrente lager dan begroot : € 2,4 miljoen. Doordat de omslagrente als negatieve last verantwoord wordt, leidt het verschil ten opzichte van de begroting tot hogere lasten onder de financieringsfunctie (en lagere lasten op de programma's).</p> <p>- Het verschil aan rentebaten wordt verklaard door: Hogere rentevergoeding (in procenten) op de schatkist gedurende het jaar en een hoger banksaldo dan verwacht. De verwachte negatieve kasstroom over 2024 is lager uitgevallen door achterblijvende uitgaven en hogere baten (voordeel € 1,7 miljoen).</p>			
7.1 - Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale			
Er zijn twee verkooptransacties binnen grond uitgesteld. Deze transacties hebben gezamenlijke boekwaarde van € 514.295. Tegelijkertijd is één transactie naar voren geschoven en gepasseerd en dus afgerond in 2024 met boekwaarde van € 226.592. De genoemde lasten hebben te maken met de verschuiving van de passeringsdatum van de verkopen en de afboeking van de boekwaardes die voor een deel niet in de begroting waren meegenomen. Dit betekent dat deze lasten niet worden afgeboekt omdat de passering van de grond nog niet heeft plaatsgevonden.	330		330

7.1 - Stelposten

De doorschuif BTW is hoger uitgevallen dan begroot. Het betreft BTW die vanuit de deelnemingen naar de provincie wordt doorgeschoven en die de provincie kan declareren bij het BTW-compensatiefonds. De provincie kan hier niet op sturen.	255	255
---	-----	-----

7.2 - Overhead

Voor de rente op de lening aan stichting Pallas was een voorziening getroffen. Deze is in 2024 vrijgevallen. Zie ook BD 6.1. Daar tegenover is een voorziening getroffen van € 500.000 voor verstrekte voorschotten op subsidies aan organisaties die inmiddels failliet zijn verklaard.	4.133	4.133
--	-------	-------

<p>- Minder kosten voor I-projecten: De migratie van de vaste telefonie bleek minder complex dan ingeschat door de IT-leverancier. Hierdoor werd het project succesvol afgerond en werden er minder kosten gemaakt. Daarnaast worden applicaties vanuit een datacenter naar de cloud gemigreerd. De geplande verhuizing van een aantal applicaties is in 2024 nog niet afgerond (€ 276.000 minder lasten).</p> <p>- Vanaf de zomer van 2024 is gestart met de transitie naar een nieuwe leverancier voor de IT-basisdiensten (werkplek en cloud). Daardoor was er minder gelegenheid dan gepland om wijzigingen en vernieuwingen door te voeren in de werkplek, de cloud-omgeving en in applicaties van de provincie. Uitgaven worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering (€ 298.000 minder lasten).</p> <p>- In 2024 deed de provincie mee aan een interprovinciale aanbesteding waarbij een mantelcontract is afgesloten met meerdere hardwareleveranciers. Op basis van deze contracten doet de provincie zogeheten mini-competities voor het bestellen van hardware. Door uitloop van deze aanbesteding en mini-competitie zijn kosten voor vervanging van hardware begin 2025 gemaakt in plaats van in Q4 2024. Uitgaven worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering (€ 732.000 minder lasten).</p> <p>- Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering is bepaald dat het bedrag dat in een jaar niet wordt besteed aan materiële overhead en materiële personeelskosten gestort wordt in de reserve bedrijfsvoering. Het gaat hierbij in 2024 vooral om lagere materiële personeelslasten. Deze lagere lasten zijn onderdeel van de capaciteitskosten en komen als voordeel op alle begrotingsprogramma's terecht. Zie ook de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast is er ook een lagere onttrekking gedaan doordat er minder uitgaven waren voor ICT-hardware en I-projecten (zie hierboven).</p>	1.306	- 3.706	- 1.275	- 3.675
---	-------	---------	---------	---------

7.2 - Afrekeningsverschillen

<p>In de jaarrekening 2023 zijn kosten opgenomen voor subsidieverplichtingen. Doordat een aantal subsidies in 2024 lager zijn vastgesteld leidt dit tot een positief afrekeningsverschil.</p> <p>Lagere lasten doordat de bodemsanering Parnassia bijna is afgerond. Nu de monitoringsfase ingaat is duidelijk dat minder geld nodig is. Daardoor kan er € 0,9 miljoen vrijvallen uit de voorziening.</p>	2.714			2.714
---	-------	--	--	-------

Capaciteitskosten

Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 7 wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering	1.830				1.830
Overige verschillen afzonderlijk programma 7 ≤ € 250.000	1.591	447	0	- 24	2.014

5.1.2 Overzicht van baten en lasten (artikel 27 BBV)

Baten en lasten per beleidsprogramma exclusief mutaties reserves (x € 1.000)

Nr Programma	LASTEN			BATEN			SALDO		
	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp begroting	Actuele begroting	Saldo rekening
1 Bestuur	24.068	25.031	25.440	-59	-446	-452	24.009	24.585	24.989
2 Klimaat en gezonde leefomgeving	86.591	64.375	63.401	-6.324	-7.414	-8.913	80.267	56.961	54.488
3 Ruimte en Wonen	28.926	27.288	25.813	-6.692	-220	-1.339	22.234	27.068	24.474
4 Bereikbaarheid	251.349	275.527	254.473	-10.138	-9.080	-8.846	241.211	266.447	245.627
5 Natuur en landelijk gebied	174.607	151.074	134.393	-20.781	-26.739	-17.710	153.826	124.335	116.684
6 Economie, leefbaarheid en cultuur	38.341	66.120	25.815	-100	-3.627	-3.245	38.241	62.493	22.570
Saldo van baten en lasten	603.882	609.415	529.337	-44.094	-47.526	-40.506	559.787	561.889	488.832

Specificatie programma 7 Financiën en Bedrijfsvoering inclusief BBV-overzichten algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien(x € 1.000)

Omschrijving	LASTEN			BATEN			SALDO		
	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	0	0	0	-269.167	-275.600	-272.118	-269.167	-275.600	-272.118
Uitkering provinciefonds	0	0	0	-306.333	-345.251	-352.671	-306.333	-345.251	-352.671
Dividend	0	245	123	-7.250	-18.450	-18.690	-7.250	-18.205	-18.567
Financieringsfunctie	3.369	1.893	3.702	-1.927	-1.920	-3.817	1.442	-27	-115
Overige algemene dekkingsmiddelen	460	483	418	-549	-1.979	-2.600	-89	-1.496	-2.182
Grondbeleid	2.250	3.133	2.955	-4.800	-7.720	-6.660	-2.550	-4.587	-3.705
Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stelposten	17.488	-2.150	-2.405	-2.150	0	0	15.338	-2.150	-2.405
Totaal algemene dekkingsmiddelen	23.567	3.604	4.793	-592.176	-650.920	-656.556	-568.609	-647.316	-651.763
Onvoorzien									
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Vennootschapsbelasting										
Vennootschapsbelasting	3.634	28	18	0	0	0	3.634	28	18	
Totaal vennootschapsbelasting	3.634	28	18	0	0	0	3.634	28	18	
Overhead										
Overhead	37.187	35.221	28.498	-207	-215	-328	36.980	35.006	28.170	
Totaal overhead	37.187	35.221	28.498	-207	-215	-328	36.980	35.006	28.170	
Capaciteit										
Capaciteit	52.224	64.596	62.766	-330	-330	-402	51.894	64.266	62.365	
Totaal capaciteit	52.224	64.596	62.766	-330	-330	-402	51.894	64.266	62.365	
Overige programma-kosten programma 7										
Afrekeningsverschillen	0	-1.220	-4.319	0	0	2	0	-1.220	-4.317	
Totaal generaal	116.612	102.229	91.757	-592.713	-651.465	-657.284	-476.101	-549.236	-565.527	
Saldo van baten en lasten	720.494	711.644	621.094	-636.807	-698.992	-697.790	83.687	12.653	-76.694	

Mutaties reserves per programma (x € 1.000)

Nr Programma	Toevoegingen			Onttrekkingen			Mutaties		Saldo rekening
	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	
1 Bestuur	1.243	1.200	1.200	0	-2.209	-2.242	1.243	-1.009	-1.042
2 Klimaat en gezonde leefomgeving	2.523	649	649	-22.888	-23.831	-22.868	-20.365	-23.182	-22.219
3 Ruimte en Wonen	1.200	80.079	80.079	-8.971	-18.312	-17.640	-7.771	61.767	62.439
4 Bereikbaarheid	64.913	86.525	89.812	-70.826	-102.287	-90.787	-5.913	-15.762	-975
5 Natuur en landelijk gebied	27.486	35.460	35.592	-89.528	-64.727	-51.383	-62.042	-29.267	-15.791
6 Economie, leefbaarheid en cultuur	10.181	22.856	22.856	-11.636	-34.384	-33.376	-1.455	-11.528	-10.520
7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	75.288	132.597	136.303	-62.671	-179.813	-177.514	12.617	-47.216	-41.211
Totaal mutaties reserves	182.834	359.366	366.491	-266.520	-425.563	-395.810	-83.686	-66.197	-29.319
Resultaat	903.328	1.071.010	987.586	-903.327	-1.124.554	-1.093.598	0	-53.544	-106.013

5.1.3 Specificatie van incidentele en structurele baten en lasten (art. 28c en d)

Incidentele en structurele baten en lasten en mutaties reserves (x € 1.000)

2024	Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie		-12.592	-64.102	-76.694
Baten		-20.910	-676.878	-697.788
	1 Bestuur	-375	-77	-452
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-2.220	-6.694	-8.913
	3 Ruimte en Wonen	-1.244	-95	-1.339
	4 Bereikbaarheid	40	-8.886	-8.846
	5 Natuur en landelijk gebied	-13.705	-4.004	-17.710
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	-875	-2.370	-3.245
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-2.531	-654.752	-657.283
Lasten		8.318	612.776	621.094
	1 Bestuur	561	24.879	25.440
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	7.047	56.355	63.401
	3 Ruimte en Wonen	11.636	14.177	25.813
	4 Bereikbaarheid	8.683	245.791	254.473
	5 Natuur en landelijk gebied	13.557	120.836	134.393
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	-31.969	57.784	25.815
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.196	92.953	91.757
Totaal Reserves		-49.974	20.655	-29.319
Baten		-393.090	-2.720	-395.810
	1 Bestuur	-2.242	0	-2.242
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	-22.868	0	-22.868
	3 Ruimte en Wonen	-17.640	0	-17.640
	4 Bereikbaarheid	-88.891	-1.896	-90.787
	5 Natuur en landelijk gebied	-51.321	-62	-51.383
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	-33.376	0	-33.376
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-176.752	-762	-177.514
Lasten		343.116	23.376	366.491
	1 Bestuur	1.200	0	1.200
	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	649	0	649
	3 Ruimte en Wonen	80.079	0	80.079
	4 Bereikbaarheid	89.812	0	89.812
	5 Natuur en landelijk gebied	21.163	14.428	35.592
	6 Economie, leefbaarheid en cultuur	19.035	3.821	22.856
	7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	131.177	5.126	136.303
Eindtotaal		-62.566	-43.447	-106.013

Limitatief overzicht van incidentele baten en lasten (x € 1.000)

Beleidsdoel	Toelichting	Incidentele Baten	Incidentele Lasten	Totaal
1.4	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. UVR cofinanciering EU projecten 2024-2026. Storting in reserve t.b.v. projecten versterking arbeidsmarkt.	-2.242	1.200	-1.042
2.1	Betreft baten t.b.v. invulling taakstelling Coalitieakkoord2023; uit SPUK RVO Ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoeden; voor project energiebesparingsakkoord Amsterdam UVR stimulerend energietoezicht bedrijven NH 2021; uit waardevermindering nav aankoop NNN gronden 2023 en uit een overheveling i.v.m. aanvulling reserve. Lasten i.v.m. inhuur personeel t.b.v. SPUK Ontzorgingsprogramma RVO; ter dekking kosten div.warmtetransitieprojecten en uit overhevelingen voor subsidieverlening i.h.k.v. UVR aardwarmte-onderzoek NH	-16.057	1.764	-14.293
2.2	Betreft baten t.b.v. invulling taakstelling Coalitieakkoord2023; baten uit SPUK E94 Waterbodemsanering 2022 en onttrekking uit reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Klimaat en gezonde leefomgeving voor div. projecten kwaliteitsverbetering bodem en ondergrond. Storting in reserve vanuit coalitieakkoord ter bevordering gezonde leefomgeving incl. leefbaarheidsfonds, asbest en geluidsschermen.	-7.629	1.000	-6.629
3.2	Baten uit SPUK's voor Woondeals, Flexibele inzet woningbouw; voor UVR Subsidie Woonakkoorden NH 2021 en i.h.k.v. Woonvisie opdrachten; voor subsidie BUVR voor project Gebiedsontwikkeling rondom station Alkmaar-Noord en voor project Vernieuwen Zeekade Grote Hout te Velsen-Noord; voor subsidie BUVR voor project Geluidsscherm Weesp OV SAAL (PHS) en subsidie BUVR voor project Herinrichting Heijermans- en doctor HG Scholtenstraat Zandaam en t.b.v. invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023. Storting in reserve vanuit coalitieakkoord ter bevordering woonakkoorden en aanjaagteams; lasten i.h.k.v. subsidie BUVR i.h.k.v. bestedingsplan OV-fonds; door overheveling van reserve Coalitieakkoord i.v.m. woningbouw incl. knelpuntenbudget en t.b.v. Stadsmakersfonds en lagere lasten i.v.m. intrekken subsidieaanvraag BUVR voor project 'Flexwonen Pbus'.	-8.927	80.279	71.352
3.3	Betreft baten i.h.k.v. projecten meekoppelkansen Markemeerdijken en voor subsidie BUVR voor project Realisatie bereikbaarheid Oeverdijk en stadsstrand. Lasten i.v.m. uitbestede werk div.projecten i.h.k.v. meekoppelkansen Markermeerdijken en fiets- en wandelverbindingen en voor subsidie BUVR voor project Bereikbaarheid Oeverdijk en stadsstrand.	-8.879	8.474	-405
4.1	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Bereikbaarheid voor o.a. Amsterdamse logistics program; studiekosten iMPI wegen; project fietsknelpunten en project werkgevers aanpak; voor div.projecten voorlichtingscampagne verkeersveiligheid, aanpak doorfietsroutes en bereikbaarheid Zuid-Kennemerland; voor dekking lasten project Zaanbrug, voor UVR subsidie kleine infrastructuur NH 2023-2024 en BUVR subsidie voor project Verbindingsweg Assendelft; voor BUVR subsidie project Integraal inpassingsplan HOV Huizen en uit een overheveling voor integraal inpassingsplan HOV Huizen en herinrichting Prins Bernhardlaan. Storting in reserve betreft voorn. overhevelingen vanuit beëindigde reserves nav Nieuwe begroting 2019 en voor een deel een storting vanuit coalitieakkoord t.b.v. bereikbaarheid en mobiliteit incl. aanpak kust Zuid-Kennemerland, Den Helder, de ondertunneling N247 Broek in Waterland, Gooi- en Vechtstreek en lasten i.h.k.v. subsidie BUVR voor project Integraal inpassingsplan HOV Huizen; subsidie BUVR voor project Havenontwikkeling Boekelermeer.	-27.250	22.028	-5.222

4.2	Baten uit afrekening OV concessie NHN en Haarlem-IJmond en door vrijval reservering opgelegde boete OV-concessie. Stortingen in reserve o.a. n.a.v. BDU-uitkering provinciefonds; uitkering vanuit meicirculaire t.b.v. herijken/verbeteren en op peil houden OV-reisproduct en ter compensatie tariefstijging OV.	-8.031	12.604	4.573
4.4	Baten door onttrekking aan reserve en overheveling/vrijval uit reserve voor vast en variabel onderhoud provinciale (vaar)wegen gebiedscontracten incl. baggerwerkzaamheden, project Cruquiusbrug; t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Bereikbaarheid voor het beheren en instandhouden van infrastructuur; voor studiekosten div. overige investeringsprojecten en project Nieuwe Bennebroekerweg; voor MRA-programma Focus Smart Mobility; voor dekking kapitaallasten projecten OV en wegen en baten uit afwikkeling reserve economisch herstel en duurzaamheid regiodeal Wadden en uit oude reservering Kaderbrief2019. Storting komt uit de omzetting van voorziening naar reserve Groot onderhoud (vaar)wegen; deels indexeringen 2024-2031 en ophoging budget; deels project baggerwerkzaamheden Amstel; uit storting kapitaallasten OV en een storting vanuit coalitieakkoord ter bevordering bereikbaarheid en mobiliteit. Lasten ook uit afrekeningen: aanleg div.technische installaties B&O Bediencentrale HHW en Solaroad licht verkeer; lasten uitbesteed werk div.projecten i.h.k.v. meerjareninvesteringen wegen en Focus Smart Mobility; i.v.m. projecten Nieuwe Bennebroekerweg en Weg om de Zuid; project Realisatie vernieuwen Zaanbrug en uit een overheveling van reserve Groot onderhoud vaarwegen en vanuit beëindigde reserves nav Nieuwe begroting 2019.	-51.785	59.650	7.865
5.1	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Natuur en landelijk gebied voor div. NNN projecten; voor UVR subsidie natuurherstelmaatregelen en kwaliteitsimpuls landschap NH; voor lasten faunapassageprojecten en biodiversiteitsprojecten, voor project baggerwerkzaamheden Loosdrechtse Plassen vanuit gebiedsprogramma; ook baten uit overheveling i.v.m. waardevermindering nav aankoop NNN gronden 2023 en voor project Doorfietsroutes en baten uit SPUK's Programma Natuur en IBP Vitaal Platteland gebiedsplan Laag Holland en bijdrage derden voor Programma Oostelijke Vechtplassen. Lasten uit overheveling middelen t.b.v. projecten t.b.v. Faunapassage Maxisweg en A1 en voor projecten Oostelijke Vechtplassen; door subsidie BUVR voor project Dorpsbos/waterberging Ursem, voor project Waterland Oost fase 1; voor diverse projecten i.h.k.v. integrale gebiedsontwikkeling en agrarisch natuur- en landschapsbeheer vanuit RVO plattelandsprogramma; door baggerwerkzaamheden Loosdrechtse Plassen vanuit gebiedsprogramma en voor proceskosten SPUK Programma Natuur.	-50.913	7.065	-43.848
5.3	Baten door onttrekking aan reserve voor UVR subsidie cofinanciering Waddenfonds NH, voor kosten investeringskader Waddengebied; uit overheveling/vrijval reserve i.v.m. project Waddenbaai fase I, voor invulling taakstelling Coalitieakkoord2023 en uit SPUK Impulsgelden bodemdaling Veenweidengebieden. Storting aan reserve t.b.v. investeringskader Waddengebied en cofinanciering Waddenfonds en uit een overheveling voor project Waddenbaai fase I. Lasten door div. overige Waddenprojecten en uit projecten Loket veenweideboeren NH en Polderprogramma Prachtige Bovenkerkerpolder.	-7.494	4.240	-3.254
5.4	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. UVR subsidie waterrecreatie voor uitbreiden vaarnetwerk voor kleine pleziervaart, voorzieningen en diensten NH; voor subsidie BUVR voor projecten SAIL Amsterdam en voor de invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023. Storting in reserve t.b.v. uitvoering Visie Waterrecreatie.	-2.714	1.552	-1.162
5.5	Baten uit SPUK-regeling L34 Capaciteit uitvoeringskosten PPLG. Lasten door overheveling reserve t.b.v. incidentele uitgaven PPLG.	-1.835	10.900	9.065
5.6	Storting in reserve t.b.v. uitvoering gemeenschappelijk landbouwbeleid.	0	1.200	1.200

6.1	Baten door onttrekking aan reserve voor div. BUVR subsidies i.h.k.v. Actieagenda Circulaire Economie en ketensamenwerking; voor subsidie opstellen toekomstplan Haven Beverwijk en herstel Noorderkade; voor UVR subsidie MKB innovatiestimulering topsectoren en voor projecten verduurzaming en toekomstbestendigheid i.h.k.v. herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijfsterreinen; ook baten uit vrijval t.b.v. invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023 en SPUK MIT stimuleringsregelingen MKB Haalbaarheidsprojecten. Storting in reserve voor MIT t.b.v. stimuleringsregelingen MKB binnen de regio; negatieve lasten door vrijval voorziening i.v.m. lening Pallas; lasten i.v.m. projecten Circulaire Economie en i.v.m. uitgaven Haven Beverwijk herstel Noorderkade.	-10.050	-32.248	-42.298
6.2	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. lasten subsidies BUVR i.h.k.v. uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam, (Nieuwe) Hollandse Waterlinies en Herstel Liniedijken en voor lasten UVR subsidies restauratie rijksmonumenten NH. Lasten betreft subsidies BUVR voor project Verder met Vesting Muiden i.h.k.v. uitvoeringprogramma (Nieuwe) Hollandse Waterlinies en lasten projecten Herstel Liniedijken Spaarndam.	-13.609	2.594	-11.015
6.3	Baten door onttrekking aan reserve voor project restauratie Artis Aquarium volgens Beleidskader Erfgoed en Cultuur 2022. Storting in reserve voor toegekende subsidie verduurzaming Artis.	-10.160	12.700	2.540
7.1	Baten uit grondverkoop; uit overheveling reserve i.v.m. incidentele lasten PPLG en t.b.v. woningbouw incl. knelpuntenbudget en het Stadmakersfonds en uit afwikkeling reserve economisch herstel en duurzaamheid regiodeal Wadden. Storting in reserve t.b.v. invulling taakstelling volgens Coalitieakkoord2023 en overheveling i.v.m. afwaardering grond NNN.	-96.796	119.917	23.121
7.2	Baten uit onttrekking aan reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten volgens bestedingsplan reserve bedrijfsvoering, voor ICT transitie en transformatie, voor restauratie Artis en LSBU regelingen resv. economisch herstel en duurzaamheid (reservering jaarrekening 2023) en voor invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023. Storting betreft voorn. aframing UI-posten naar Algemene reserve t.b.v. budget 2025 en deels een storting vanuit septembercirculaire t.b.v. agrarisch natuur- en landschapsbeheer; lagere lasten door vrijval voorziening project bodemsanering Parnassia lagere vaststelling lasten i.h.k.v. projecten UVR duurzaamheid, verduurzamen culturele instellingen en dorps- en buurthuizen en oplossingen bij netcongestie en i.v.m. vrijval door intrekken subsidieaanvraag UVR Versterken maatschappelijke sector.	-82.206	9.032	-73.174
	Overige mutaties < € 0,5 miljoen	-7.423	27.484	20.061
Eindtotaal		-414.000	351.434	-62.566

Structurele stortingen in reserves (x € 1.000)

BD	Onderwerp	Structurele stortingen
5.1	Resv. Groen	14.428
6.2	Resv. Monumenten	3.821
7.2	Resv. Bedrijfsvoerin	5.126
Eindtotaal		23.376

Structurele onttrekkingen aan reserves (x € 1.000)

BD	Onderwerp	Structurele onttrekkingen
4.4	Resv. Kaplst. Innov	-674
4.4	Resv. Kaplst. OV	-68
4.4	Resv. Kaplst. Wegen	-1.155
5.1	Resv. Kaplst. Groen	-62
7.2	Resv. huisvesting	-762
Eindtotaal		-2.720

5.1.4 Toelichting op uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (art. 28e)

WNT-verantwoording 2024 Provincie Noord-Holland

De WNT is van toepassing op de Provincie Noord-Holland. Het voor de Provincie Noord-Holland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,- (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	M. van Kuijk	K. Bolt
Functiegegevens⁵	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12	01/01 – 30/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,033	1
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 180.519,-	€ 44.716,-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.313,-	€ 6.789,-
<i>Subtotaal</i>	€ 203.832,-	€ 51.505,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 233.000,-	€ 77.030,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 203.832,-	€ 51.505,-

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023¹⁴		
	M. van Kuijk	K. Bolt
Functiegegevens⁵	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/06 -31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	1
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.447,-	€ 117.918,-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.812,-	€ 20.876,-
<i>Subtotaal</i>	€ 106.259,-	€ 138.795,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 130.745,-	€ 223.000,-
Bezoldiging	€ 106.259,-	€ 138.795,-

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12¹

Gegevens 2024			
bedragen x € 1		M. van Dam	
Functiegegevens³	Statengriffier		
Kalenderjaar ⁴	2024	2023	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	08/04 t/m 31/12	n.v.t.	

Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar ⁵	9	0		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar ⁶	1.021	n.v.t.		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar ⁷	€ 221,-	€ 212,-		
Maxima op basis van de normbedragen per maand ⁸		€ 0,-		
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ⁹	€ 225.641,-			
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 173.570,-	€ 0,-		
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ¹⁰	€ 173.570,-			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.			
Bezoldiging	€ 173.570,-			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.			

Tabellen 1c, 1d, 1e, 1f, 1g en 2 zijn niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

5.1.5 EMU-saldo

Omschrijving	Ontwerp begroting 2024	Werkelijk 2024	Vershil
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
(0) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-83.687	76.694	160.381
(1) Mutatie (im)materiële vaste activa	267.771	57.028	-210.743
(2) Mutatie voorzieningen	783	-1.487	-2.270
(3) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	-175	-175
(4) Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
(0 -1+2-3-4) EMU saldo	-350.675	18.354	369.029

Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht. Het EMU-saldo over 2024 geeft aan dat de provincie via reële transacties afgelopen jaar minder uitgegeven heeft dan dat de provincie heeft ontvangen.

De mutatie (im)materiële vaste activa bedroeg volgens de tabel EMU-saldo in de ontwerpbegroting € 267,8 miljoen. Dit bedrag was niet juist. In deze begrote mutatie (im)materiële vaste activa werd uitgegaan van een bedrag aan investeringen van € 293,9 miljoen. Dit had € 134,5 miljoen moeten zijn. Het resterende verschil tussen begrote en werkelijke mutaties in (im)materiële vaste activa van € 51,3 miljoen wordt veroorzaakt door minder grondaankopen dan begroot en een lager investeringsvolume in wegen dan begroot, omdat nog niet alle verwachte investeringen in de realisatiefase zitten waardoor de aanbestedingsfase en de uitvoering van de projecten nog niet zijn gerealiseerd. Het verschil in mutaties voorzieningen wordt veroorzaakt door een hogere onttrekking aan de voorzieningen dan verwacht o.a. in de voorziening bodembeheertaken (Bosa).

5.2 Balans en toelichting

5.2.1 Balans

BALANS

ACTIVA	31-12-2024 x € 1.000	31-12-2023 x € 1.000
Vaste Activa	1.524.244	1.407.935
(1) Immateriële vaste activa	0	0
(2) Materiële vaste activa	1.177.066	1.120.038
a Investerings met een economisch nut	173.017	160.354
b Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	1.004.049	959.684
(3) Financiële vaste activa	347.178	287.897
a <i>Kapitaalverstrekkingen</i>	198.902	187.505
waarvan aan deelnemingen	198.895	187.498
waarvan aan overige verbonden partijen	7	7
b <i>Leningen</i>	92.189	88.789
waarvan aan openbare lichamen	33.200	33.200
waarvan aan deelnemingen	58.989	55.589
c <i>Overige langlopende leningen</i>	56.087	11.603
Vlottende Activa	255.898	190.788
(4) Voorraden	0	175
Voorraad gronden	0	175
(5) Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	223.629	135.728
Vorderingen op openbare lichamen	106.169	100.079
Uitzettingen s'Rijkschatkist korter dan een jaar	109.093	30.238
Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	4.225	4.268
Overige vorderingen	4.142	1.143
(6) Liquide middelen	708	458
Banksaldi	708	458
(7) Overlopende activa	31.561	54.427
<i>Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen van</i>		
- Europese overheidsorganen	0	0
- het Rijk	3.101	5.742
- Overige Nederlandse overheidsorganen	3.599	3.065
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	24.861	45.620
Totaal	1.780.142	1.598.723
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vpb 1969	0	0

BALANS

PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
Vaste passiva	1.249.685	1.014.476
(8) Eigen Vermogen	1.060.218	983.523
Waarvan Algemene Reserves	146.958	119.569
Waarvan Bestemmingsreserves	807.247	819.875
Gerealiseerd resultaat	106.013	44.080
(9) Voorzieningen	29.467	30.954
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	29.467	30.954
(10) Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	160.000	0
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	160.000	0
Vlottende Passiva	530.457	584.247
(11) Netto-vlottende schulden	61.551	152.573
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	3.080	2.658
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	100.000
Overige schulden	58.471	49.915
(12) Overlopende passiva	468.906	431.674
Nog te betalen subsidieverplichtingen	219.569	219.132
Nog te betalen verplichtingen	55.387	72.995
<i>Nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen van</i>		
- Europese overheidsorganen	0	0
- het Rijk	175.620	124.238
- Overige Nederlandse overheidsorganen	18.227	15.088
Overige vooruitontvangen bedragen	103	220
Totaal	1.780.142	1.598.723
(13) Gewaarborgde geldleningen	0	0
Garantstellingen	2.000	6.310

Toelichting op de balans

Gehanteerde verdeelsleutels en waarderingsgrondslagen (art. 51)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en gelet op artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 12 oktober 2021, tot vaststelling van de Financiële verordening Noord-Holland 2021, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De apparaatskosten zijn direct verantwoord als directe salariskosten dan wel materiële kosten op de voorgeschreven taakvelden (w.o. ook het taakveld Overhead) op basis van de bij de begroting 2024 (inclusief begrotingswijzigingen) vastgestelde verdeelsleutels. De verdeelsleutel is gebaseerd op de verwachte tijdsbesteding van het provinciaal personeel. Daarnaast is enkel een deel van de verantwoorde kosten van overhead toegerekend aan investeringsprojecten waarbij de tijdschrijfgegevens in het financiële systeem als basis dienden. De provincie rekent geen interne rente toe aan investeringen of andere activiteiten aangezien er bij ons geen sprake is van een financieringstekort. De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. De in 2024 bevoorschotte (uitbetaalde voorschotten) provinciale subsidies groter dan € 1.5 miljoen worden naar rato van realisatie in de lasten genomen, de nog niet gerealiseerde lasten worden als vooruitbetaalde voorschotten in de balans opgenomen. De in 2024 toegekende provinciale subsidies (d.m.v. afgegeven subsidiebeschikkingen) kleiner dan € 1.5 miljoen zijn volledig als lasten verantwoord. Hierbij wordt de subsidielast toegerekend aan het jaar waarin de prestatie geleverd is. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Indien sprake is van duurzame waardevermindering, dan hebben wij hiermee in de waardering rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met bijkomende kosten en verminderd met bijdragen van derden en cumulatieve afschrijvingen. De activa worden lineair afgeschreven. Als basis voor de berekening van de afschrijving wordt de netto aanschafwaarde gehanteerd. Na afstoting van materiële vaste activa worden boekwinsten of verliezen ten gunste of ten laste van de exploitatie verantwoord.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Renovatie bedrijfsgebouwen	25
Machines, apparaten en installaties	15
Overige materiële vaste activa	3/10

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen voornamelijk infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals aanleg en reconstructie van wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, groen en kunstwerken. Deze worden vermeerderd met bijkomende kosten en onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Deze activa worden eveneens jaarlijks lineair afgeschreven in maximaal:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50
Vaarwegen	40/80
Wegen	50
Technische installaties	5/8/15

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn –tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen tenzij is gebleken dat de marktwaarde lager is dan de nominale waarde c.q verkrijgingsprijs ofwel nihil is.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt indien nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen per individuele vordering (statische methode). De liquide middelen en overlopende activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

De reserves, voorzieningen en aangegane zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de Voorziening pensioenen (oud-) leden Gedeputeerde Staten die tegen contante waarde van de pensioenaanspraken is gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Borg- en Garantstellingen Voor zover leningen door de provincie gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en de Beleidsnota Rechtmatigheid 2023-2026 (gewijzigd) en op basis van de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 16 december 2024 door Provinciale Staten is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan Provinciale Staten zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is het M&O beleid (als onderdeel van de nota Fraudebleid) van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Indien bijvoorbeeld terugvorderingen en het opleggen van sancties is toegepast op het geconstateerde misbruik wordt dit niet meer opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, de jaarrekening is in deze situatie immers getrouw en de financiële effecten van het misbruik zijn tenietgedaan. Via de paragraaf bedrijfsvoering geeft de provincie inzicht in de aard en (financiële) impact van het geconstateerde misbruik.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening en Beleidsnota Rechtmatigheid. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 1 % (zijnde € 9,9 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 400.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen indien de verantwoordingsgrens wordt overschreden.

Activa

Immateriële en materiële vaste activa

Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (Bbv artikel 34, 35 en 52)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12- 2023	Reclassificatie	Investeringen 2024	Des- investeringe n 2024	Bijdragen van derden 2024	Afwaarderingen 2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde per 31-12- 2024
	x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1. IMMATERIËLE ACTIVA								
bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	-	-	-	-	-
Totaal immateriële activa	-		-	-	-	-	-	-
2. MATERIËLE VASTE ACTIVA								
a. Investerings met een economisch nut	160.354	-	18.212	420	1.832	-	3.297	173.017
- Gronden en terreinen	104.311		17.728	420	1.832	-		119.787
- Bedrijfsgebouwen	54.458		541	-	-	-	3.297	51.702
- Machines apparaten installaties	1.585		57-	-	-	-	-	1.528
b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	959.684	-	69.362	-	7.962	-	17.036	1.004.049
(Grond-, weg- en waterbouwkundige werken)	959.684		69.362		7.962	-	17.036	1.004.049
Totaal materiële vaste activa	1.120.038	-	87.574	420	9.794	-	20.332	1.177.066
TOTAAL GEACTIVEERDE INVESTERINGEN	1.120.038	-	87.574	420	9.794	-	20.332	1.177.066

Toelichting:

De bruto investeringen in gronden betroffen aankopen voor de realisatie van het programma NNN voor een bedrag van € 10,5 mln. (waarvan € 1,8 miljoen gedekt door specifieke uitkering Programma Natuur) en strategische grondaankopen (€ 7,2 mln.) Voor meer informatie zie paragraaf Grondbeleid.

De investeringen in bedrijfsgebouwen betroffen € 0,3 mln. voor steunpunt Vijfhuizen en € 0,2 mln. voor energie neutraal maken van steunpunten.

De grootste investeringen en bijdragen derden in openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen:

Investeringen PMI:

Wegen: € 18,3 mln. waarvan N241 € 12,4 mln., N247 Waterland € 2,0 mln. en N243 € 0,8 mln.

Bruggen/sluizen : € 4,0 mln. waarvan Cruquiusbrug € 3,6 mln., Stolperbasculebrug € 0,2 mln., Wilhelminasluis € 0,2 mln.

HOV: € 4,9 mln. waarvan HOV 't Gooi € 0,7 mln., HOV Royal Flora € 2,8 mln., Busbaan Wijkerpoort € 1,1 mln.

Investeringen PMO:

Wegen: € 2,6 mln. aan onderhoud en vervanging bij N-wegen waarvan N240 € 1,1 mln. en N243 € 0,4 mln.

Bruggen: € 9,2 mln. waarvan Cruquiusbrug € 5,2 mln., Brug Krommenie N203 € 2,5 mln..

Waterwegen: € 11,3 mln. voor onderhoud aan oevers en vaarwegen.

Sluizen: KVSS € 6,1 mln.

Technische installaties: € 12,7 mln. waarvan MRL € 6,4 mln. en CAB € 6,2 mln.

Bijdragen van derden:

Bijdragen van derden € 8 mln., onder andere ontvangen van gemeenten en overige overheden, waaronder € 2,7 mln. voor de HOV 't Gooi en HOV Royal Flora Aalsmeer, € 2,3 mln. voor de N247 en € 1,3 mln. voor de N241.

Afschrijvingen:

Ten behoeve van de jaarlijkse afschrijvingen is er voor eigen panden € 3,3 mln. en voor geactiveerde projecten € 17 mln. in 2024 afgeschreven.

Financiële vaste activa

Staat van Financiële vaste activa (Bbv artikel 36)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2023	Investeringen in 2024	Desinvesteringen in 2024	Herwaardering in 2024	Afschrijvingen oninbaarheid in 2024	Boekwaarde per 31-12-2024
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
FINANCIELE VASTE ACTIVA						
A. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	187.498	18.032	3.804	3.231-	400-	198.895
- overig	7	-	-	-	-	7
B. Leningen aan:						
- openbare lichamen	33.200	-	-	-	-	33.200
- deelnemingen	55.589	3.400	-	-	-	58.989
C. Overige langlopende leningen	11.603	1.150	-	43.334	-	56.087
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	287.897	22.582	3.804	40.103	400-	347.178

Toelichting

Investeringen

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen: De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een stortingen van kapitaal van € 9,7 mln. in Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland, € 0,92 mln. in het Innovatiefonds Noord-Holland B.V. en € 4,0 mln. in InWest Regio B.V.

Daarnaast heeft InWest Regio B.V. (ROM) haar aandelen in ROM InWest B.V. per 1 januari 2024 overgedragen aan de aandeelhouders van InWest Regio B.V. Daardoor is in de jaarrekening van PNH € 3,4 mln. agio gedesinvesteerd in InWest Regio B.V. (ROM) en als investering opgenomen in ROM InWest B.V.

- Leningen aan deelnemingen: Er is een nieuwe lening € 3,4 mln. is verstrekt aan Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

- Overige langlopende leningen: Jaarlijkse toevoeging rente Stg. Voorbereiding Pallas-reactor € 0,66 mln.

Desinvesteringen

- Deelnemingen: De aandelen van Zeestad Beheer B.V. voor € 0,009 mln. zijn overgedragen aan gemeente Den Helder.

De afwikkeling van de liquidatie van Solaroad B.V. heeft in 2024 plaatsgevonden. De boekwaarde van deze verbonden partij was nihil. De kapitaalstorting van € 0,4 mln., evenals de voorziening die voor Solaroad voor € 0,4 mln. was gevormd zijn afgeboekt. Deze boeking heeft geen resultaatteffect.

Herwaarderingen

- Deelnemingen: Betreft stortingen in voorziening ten behoeve van de duurzame waarde vermindering van deelnemingen InWest Regio B.V. (ROM) van € 0,6 mln., ROM InWest B.V. van € 0,3 mln., PDENH van € 1,4 mln. en Life Sciences Fund Amsterdam B.V. van € 0,9 mln. De totale herwaardering InWest Regio B.V. (ROM) bedraagt hierdoor tot en met 2024 € 2,1 mln. en voor ROM InWest B.V. € 0,3 mln. De herwaardering PDENH bedraagt tot en met 2024 € 14 mln. en voor Life Sciences Fund Amsterdam B.V. € 0,9 mln.

- Overige langlopende leningen: Aan de Stg. Voorbereiding Pallas-reactor is een rentedragende geldlening van € 43,9 mln. (incl. toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. In 2024 is er € 0,66 mln. rente toegevoegd aan deze lening. Deze rentevordering staat onder de kortlopende vorderingen. De gehele lening van € 43,9 mln. was voorzien. In 2024 is de publieke financiering (Rijk) voor Pallas definitief geworden en daarmee is invulling gegeven aan de vereisten voor vrijval van de voorziening.

Investeringsuitgaven en kredieten

Voor de specificatie van investeringsuitgaven en kredieten zie de [bijlage](#).

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Flottende Activa

Vorraden	31-12-2024	31-12-2023
Voorraad gronden	0	175

De mutatie van de voorraad gronden bestaat uit:

Vorraden per 01-01-2024	175	44
Overheveling vanuit Materiële vaste activa	419	175
Verkopen	-594	-44
Vorraden per 31-12-2024	0	175

Toelichting

Afgelopen jaar zijn gering aantal gronden verkocht. Daarbij zijn de gronden die eind 2023 op de voorraden stonden volledig verkocht

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
Te vorderen omzetbelasting	62.615	74.635
Te vorderen Vennootschapsbelasting	575	104
Motorrijtuigenbelasting	19.260	19.826
Nog te ontvangen Provincies	27	20
Nog te ontvangen Rijksoverheid	468	70
Nog te vorderen Gemeenten	21.418	698
Overige nog te ontvangen	1.806	4.726
	106.169	100.079
<i>Uitzettingen in 's-Rijkschatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>		
	109.093	30.238
<i>Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen (Groenfonds)</i>		
	4.225	4.268
<i>Overige vorderingen</i>		
Debiteuren	2.889	1.047
Te vorderen rente per 31 december van de verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen	1.224	12
Overige posten	28	84
	4.142	1.143
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	223.629	135.728

Toelichting

De toename van het bedrag aan vorderingen met circa € 92 mln. wordt grotendeels veroorzaakt door de uitzettingen in 's Rijksschatkist met (€ 78,9 mln), de nog te ontvangen opcenten (€ 3,2 mln.) en vorderingen op gemeenten (€ 20,7 mln.).

De vordering op gemeenten is dit jaar zo hoog omdat de Zaanbrug is afgewikkeld en de bijdragen van die gemeenten is gefactureerd (€ 19,3 mln.).

Medio april 2025 heeft de Belastingdienst aangegeven dat zij een fout hebben gemaakt in de berekening van de opcenten in de maanden oktober t/m december 2024. Volgens opgave blijkt een lagere opbrengst en te vorderen bedrag van € 8,2 miljoen voor de provincie. Dit bedrag is in mindering gebracht op de vordering over december 2024.

Bij de debiteuren is dit jaar rekening gehouden met dubieuze debiteuren. Er is een voorziening van € 0,5 mln. in mindering gebracht, als gevolg van lopende faillissementen. De post is als last in programma 7 opgenomen.

Liquide middelen

De provincie NH heeft alle bankrekeningen van de huisbankier ABN AMRO en de BNG in het stelsel van het schatkistbankieren. Dat betekent dat dagelijks alle saldi worden afgeroomd of aangevuld naar € 0,00.

Het saldo bij de jaarrekening 2024 is € 0,708 mln. Dit bedrag bestaat uit de bankrekening van Huis van Hilde (€ 0,665 mln.), de BNG bankrekening (€ 0,001 mln.) en de post kruisposten (€ 0,042 mln.)

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar 2024			
(1)	Drempelbedrag	10.645			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	417	493	561	639
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	10.228	10.153	10.085	10.006
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag

		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	822.749
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	322.749
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €300.000	Drempelbedrag	10.645

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	37.948	44.860	51.592	58.805
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	417	493	561	639

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa is afgenomen met ca. € 22,8 mln.

De afname komt met name door een daling in de nog te ontvangen bedragen van € 18,9 mln. Deze daling komt voornamelijk doordat de doorbelasting van het project Zaanbrug in 2024 heeft plaatsgevonden. Deze post staat nu onder de debiteuren. Daarnaast hebben we vanuit de doeluitkeringen enkelen bedragen ontvangen (€ 3,7 mln.).

Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2023	Correctie voorgaand jaar	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Rijk					
Bodem Overbruggingsjaar (E58)	1.400			1.400	-
Regeling Wilhelminasluis (E37)	3.072				3.072
Programma Aanpak Stikstof (PAS-melders L24)	804			804	-
Regeling veilig, slim, doelmatig en duurzaam gebruik mobiliteitsinfrastructuur	466			466	-
SPUK Schone Lucht Akkoord (E53)			29		29
Totaal Rijk	5.742	-	29	2.670	3.101
Overige Nederlandse overheidsorganen					
Groenfonds	3.065		794	320	3.539
UVR Kennis Bodem en Water	-		810	750	60
Totaal overige	3.065		1.604	1.070	3.599
Totaal	8.807	-	1.633	3.740	6.700
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:				31-12-2024	31-12-2023
				x € 1.000	x € 1.000
Overige voorschotten				0	0
Nog te ontvangen bedragen				4.390	23.367
Overige vooruitbetaalde bedragen				20.471	22.253
				<u>24.861</u>	<u>45.620</u>

Passiva

Eigen vermogen - Reserves

Staat van het verloop van de reserves (Bbv. artikel 54)

Naam van de reserve	Stand per 1-1-2024	Resultaat-bestemming 2023	Toevoegingen		Onttrekkingen			Stand per 31-12-2024
			Stortingen	Wegens overheveling van middelen	Bestedingen	Wegens overheveling van middelen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserves								
Algemene reserve	119.569	93.629	11.260	-	76.558	-	941	146.958
Totaal algemene reserves (a)	119.569	93.629	11.260	-	76.558	-	941	146.958
Bestemmingsreserves								
<i>Programma 1 Bestuur</i>								
Reserve Cofinanciering Europese projecten	3.718	-	1.200	-	2.242	-	-	2.676
<i>Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving</i>								
Reserve Bodemsanering	24.128	-	445	-	852	-	-	23.721
Reserve Duurzame elektriciteit	5.179	-	33	-	18-	-	4.329	901
Reserve Energietransitie	14.721	-	33	-	314	1.104	9.412	3.924
Reserve Gezonde leefomgeving	8.027	-	1.000	-	315	-	6.416	2.296
Reserve Subsidie Warmtetransitie	1.535	-	-	-	992	2.000-	-	2.543
Reserve Warmtetransitie	6.262	-	33	896-	366	-	786	4.247

Programma 3 Ruimte en Wonen

Reserve Klimaatadaptatie	1.367	-	-	-	341	-	-	1.025
Reserve Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	11.716	-	-	-	5.895	-	-	5.821
Reserve OV-fonds, incl. OV-knooppunten	17.682	-	-	-	2.016	-	-	15.667
Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	2.983	-	-	-	2.983	-	-	-
Reserve Subsidie OV-fonds (OD 3.4.1)	5.339	-	-	-	380	-	-	4.958
Reserve Woningbouw	4.619	-	1.160	78.919	281	-	3.169	81.248
Reserve Verleende subsidies Woningbouw	3.752	-	-	-	757	-	-	2.995
Reserve Woonbeleid	1.979	-	-	-	588	-	1.229	162

Programma 4 Bereikbaarheid

Reserve Groot onderhoud vaarwegen	7.588	-	13.152	-	7.136	5.333	1.843	6.428
Reserve Groot onderhoud wegen	29.481	-	17.568	5.100	30.714	-	1.400	20.036
Reserve Innovatieveprojecten Mobiliteit	12.431	-	-	-	1.654	182	-	10.595
Reserve Mobiliteitsbeleid	3.606	-500	50	205	1.564	-	-	1.797
Reserve Ontwikkeling prov infrastructuur	88.548	-	19.574	-	1.555	1.646	581	104.340
Reserve Openbaar Vervoer projecten	16.238	-	12.604	-	9.531	-	-	19.311
Reserve Uitvoeren mobiliteit	78.041	-	10.511	4.000	15.590	5.425	25	71.512
Reserve Verleende subsidies OD 4.1.2	4.083	-	-	5.220	4.712	-	-	4.591

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Reserve Cofinanciering Waddenzee	6.072	-	832	-	1.158	925	-	4.821
Reserve Europese proj. Landbouwsubsidies	4.417	-	1.200	-	365	-	-	5.252
Reserve Groen	114.736	-	14.428	1.496	18.723	16.211	-	95.727
Reserve Groene Uitweg	9.598	-	44	-	264	1.496	-	7.882
Reserve Laag Holland	788	-	-	-	253	-	-	535
Reserve Landschap	3.713	-	-	-	44	-	3.573	184
Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP)	17.246	-	58	4.000	1.647	-	-	19.657

Reserve PPLG incidentele middelen CA 2023	-	-	-	10.900	409	-	-	10.491
Reserve Subsidies Groene Uitweg	902	-	-	-	295-	-	-	1.197
Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	6.257	-	-	925	340-	-	-	7.522
Reserve Subsidies > € 1,5 miljoen Groen, OD 5.1.1	17.172	-	-	-	4.262	-	-	12.910
Reserve Waterrecreatie	3.385	-	1.552	-	1.387	-	1.328	2.222
<i>Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur</i>								
Reserve Circulaire economie	1.108	-	1.180	-	547	-	880	861
Reserve Herstructurering bedrijventerrein	3.149	-	-	-	975	-	2.131	43
Reserve MKB	13.060	-	4.922	-	3.202	-	-	14.780
Reserve Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	8.951	-	3.821	-	10.430	-	-	2.342
Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	14.688	-	-	-	1.872	-	-	12.817
Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	6.312	-	-	233	2.294	-	-	4.251
Reserve Subsidies SvA/NHW Werelderfgoed	3.025	-	-	-	885	-	-	2.140
Reserve Subsidies kwaliteit cultuur en voorzien.	-	-	12.700	-	10.160	-	-	2.540
<i>Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie</i>								
Reserve Bedrijfsvoering	12.826	-	5.126	-	4.852	-	-	13.100
Reserve Coalitieakkoord	-	14.055	107.862	-	-	93.819	581	27.517
Reserve Huisvesting	11.434	-	-	-	762	-	-	10.672
Reserve Waardevermindering grondaankopen Groen	18.059	-	-	12.055	-	-	-	30.114
Reserve Economisch herstel en duurzaamheid	63.104	63.104-	-	-	-	-	-	-
<i>Reserves ter dekking van kapitaallasten</i>								
Reserve Dekking Kapitaallasten Weginfras (Prog. 4)	31.240	-	-	420	1.155	-	-	30.505
Reserve Dekking Kapitaallasten OV-infras (Prog. 4)	85.165	-	-	1.226	68	-	-	86.322
Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten (Progr. 4)	6.686	-	-	182	674	-	-	6.194

Reserve Kapitaallasten Groen (Progr. 5)	3.761	-	-	156	62	-	-	3.855
Totaal bestemmingsreserves	819.877	-49.549	231.088	124.141	156.487	124.141	37.683	807.247
Totaal reserves(a + b)	939.446	44.080	242.348	124.141	233.045	124.141	38.624	954.205
Resultaat 2024								106.013
Totaal eigen vermogen								1.060.218

Algemene reserve Doel:

De Algemene Reserve vormt een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen is op te vangen.

Vanuit de resultaatbestemming van 2023 is € 30,52 miljoen gestort in de Algemene reserve. Daarnaast is vanwege het opheffen van de reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid (EHDF) ultimo 2023 ook € 63,1 miljoen in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve

Stortingen:

- In 2024 is € 11,26 miljoen gestort in de Algemene Reserve. Dit betreft de volgende toevoegingen:
- € 9,57 miljoen: Bij de Laatste begrotingswijziging 2024 is besloten om een aantal zogenaamde Uitgestelde intenties (UI) in de algemene reserve te storten zodat deze middelen meegenomen kunnen worden naar 2025;
- € 1,69 miljoen: Dit betreft een decentralisatie uitkering voor Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) uit de septembercirculaire 2024 van het provinciefonds. Bij de Laatste begrotingswijziging 2024 is besloten om deze middelen te storten in de algemene reserve.

Onttrekkingen:

In 2024 is € 76,56 miljoen aan de algemene reserve onttrokken of overgeheveld naar een andere reserve. Dit bedrag bestaat onder andere uit:

- Een onttrekking van € 53 miljoen die gestort is in de reserve Coalitieakkoord. Dit conform het ontwerpbesluit bij de jaarrekening 2023;
- Een onttrekking van € 19,03 uit de Eerste begrotingswijziging 2024. Het gaat hierbij om een onttrekking van diverse decentralisatie uitkeringen uit de decembercirculaire 2023 van € 10,8 miljoen, € 6,62 miljoen onttrekkingen voor nog lopende toezeggingen vanuit de reserve EHDF en € 1,61 miljoen voor Uitgestelde intenties;
- Een onttrekking van € 1,9 miljoen uit de kaderbrief 2024. Het gaat hierbij om een onttrekking voor VMaas ad € 1,5 miljoen en een onttrekking van € 0,4 miljoen voor de decentralisatie uitkering Weerbaar bestuur;
- Diverse overige kleinere onttrekkingen uit de begroting 2024 en de Tweede begrotingswijziging 2024 ad € 2,48 miljoen.

Vrijval:

- Bij de kaderbrief 2025 is besloten om € 941.000 van de reserve EHDF in zet zetten voor de taakstelling op de reserves van € 40 miljoen en over te hevelen naar de reserve Coalitieakkoord. Omdat de reserve EHDF ultimo 2023 is opgeheven loopt dit via de algemene reserve. Het eindsaldo van de reserve EHDF is in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve.

Stand:

Conform het financieel beleid van Provincie Noord-Holland moet de omvang van de Algemene Reserve tenminste 25 % van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedragen, met een minimum bedrag gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat berekend is voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft.

De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de algemene uitkering van het provinciefonds (exclusief voormalig BDU middelen), de opcenten motorrijtuigenbelasting, het renteresultaat en de dividenduitkeringen.

De omvang van de (vrij besteedbare) structurele algemene dekkingsmiddelen per ultimo 2024 bedraagt € 542,1 miljoen. 25 % hiervan is € 135,5. Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat de omvang van de berekende risico's € 66,9 miljoen voor het komende jaar zijn en € 73,9 miljoen voor 4 jaar.

Op basis hiervan kan afgeleid worden dat de minimale omvang van de Algemene reserve € 135,5 miljoen moet zijn. De eindstand van de algemene reserve bedraagt 147 miljoen. De algemene reserve heeft op basis hiervan een surplus van € 11,5 miljoen ultimo 2024 en voldoet hiermee aan de gestelde kaders.

Toelichting bestemmingsreserves

Reserve Cofinanciering Europese projecten	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut 'met verstand' optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	1.4
Toelichting stortingen	Conform begroting is een bedrag van € 1.200.000 gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 2.241.997 onttrokken aan de reserve. Het betreft ter dekking van gerealiseerde kosten voor Kansen voor West (KvW), Just transition fund (JTF) en Interreg.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen (€ 2,7 miljoen) zullen worden ingezet voor cofinanciering van Europese projecten en voor uitvoeringskosten van Europese subsidieverlening.
Reserve Bodemsanering	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.2
Toelichting stortingen	De jaarlijkse storting voor capaciteitskosten bodemsanering bedroeg € 319.000, daarnaast is er nog een storting van € 126.000 uit de uitkering van het Provinciefonds i.v.m. de wet Bodemsanering.
Toelichting onttrekkingen	Voor uitgaven aan bodemsaneringssubsidies en -projecten is € 852.000 onttrokken aan de reserve.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 bedraagt € 23,7 miljoen. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige bodemsaneringskosten.

Reserve Duurzame Elektriciteit	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten op het gebied van het stimuleren van het gebruik van duurzame elektriciteit die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	De storting van €33.000 betreft de verdeling van de reserve energietransitie in 3 OD's
Toelichting onttrekkingen	Voor € 4,33 miljoen is dit de onttrekking met betrekking tot de begrote vrijval en € - 0,018 miljoen aan overige onttrekkingen.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2024 bedraagt € 901.000. In 2022 is de totale reserve Energietransitie gesplitst in drie reserves: Energietransitie, Warmtetransitie en Duurzame Elektriciteit. Voor elke reserve is een apart bestedingsplan gemaakt.

Reserve Energietransitie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	Dit storting van € 33.000 betreft de verdeling van de reserve energietransitie in 3 OD's
Toelichting onttrekkingen	Er is in totaal € 10.830.000 onttrokken aan de reserve. Deze gelden zijn besteed aan: € 0,3 miljoen aan energieneutraal maken eigen organisatie, € 1,1 aan overheveling reserves en € 9,4 miljoen begrote vrijval
Toelichting stand	De eindstand bedraagt € 3,9 miljoen. in 2022 is de reserve Energietransitie gesplitst in drie reserves: Energietransitie, Warmtetransitie, Duurzame electriciteit

Reserve Gezonde leefomgeving	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma 'Gezonde Leefomgeving' opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.2
Toelichting stortingen	De storting betreft een begrote storting van € 1 miljoen
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben voornamelijk betrekking op Actieplan Gevelmaatregelen (€ 0,3 miljoen) en € 6.4 miljoen taakstelling vanuit het Coalitieakkoord.
Toelichting stand	De eindstand bedraagt € 2.296 miljoen. Deze middelen worden voor diverse uitvoeringsregelingen ingezet

Reserve Subsidies Warmtetransitie	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	N.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Dit betreft een overheveling van reserve warmtetransitie i.h.k.v. onderzoek aardwarmte van € 2 miljoen. Verder is er in 2024 € 0,77 miljoen uitgetrokken voor Energiebesparingsakkoord Amsterdam en een bedrag van € 0,222 miljoen Uitvoeringsregeling aardwarmte-onderzoek.
Toelichting stand	De stand eind 2024 is € 2,543 miljoen en wordt enkel gebruikt voor de subsidie Stimulerend Energietoezicht Bedrijven (SEB) Noord-Holland

Reserve Warmtetransitie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten op het gebied van het stimuleren van de warmtetransitie die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	Deze bestaat uit voor het grootste gedeelte uit een overheveling van € 0,896 miljoen en € 0,033 miljoen betreft de verdeling van de reserve energietransitie in 3 OD's
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen € 0,134 miljoen Initiatieven Burgercollectieven, € 0,095 miljoen Uitvoeringsregeling gebouwde omg NH 2022, € 0,050 miljoen Verduurzamingsinitiatieven, € 0,078 miljoen Servicepunt duurzame energie, € 0,004 miljoen overige en een taakstelling coalitieakkoord van € 0,786 miljoen.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 is € 4,2 miljoen. In 2022 is de reserve opgedeeld in drie reserves, Reserve Energietransitie, Reserve Warmte transitie en Reserve Duurzame Elektriciteit.

Reserve Klimaatadaptatie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinancieren aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW,OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.3
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen zijn in 2024 hoger uitgekomen dan begroot, omdat een subsidie aan WUR toch in 2024 is verleend.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 1.026.000. Dit is voldoende om de lopende activiteiten uit te voeren. Het bestedingsplan zal kritisch tegen het licht worden gehouden zodat duidelijk wordt of er eventueel een bedrag kan vrijvallen. De looptijd van de reserve eindigt 31-12-2025.

Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bijdragen aan meekoppelkansen gekoppeld aan dijkversterkingsprojecten. Dijkversterkingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie en andere regionale partijen en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of een aan de dijkversterking gerelateerd ruimtelijk kwaliteitsprogramma op te stellen.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.3
Toelichting stortingen	In 2024 is € 0 gestort in de reserve Meekoppelkansen.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen bedroegen in 2024 € 5,9 miljoen. De onttrekkingen betreffen de lasten van diverse onderdelen van het project Markermeerdijken.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 5,8 miljoen. De in de reserve resterende middelen worden ingezet conform de samenwerkingsovereenkomst Markermeerdijken. De provincie werkt in het project samen met onder meer de gemeente Hoorn en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het resterende bedrag is naar verwachting voldoende om het project conform de samenwerkingsovereenkomst af te ronden.

Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van cofinanciering van projecten die een bijdrage leveren aan de verbetering van de OV bereikbaarheid, het optimaliseren van de ketenreis (deur-tot-deur reis), efficiënt ruimtegebruik door het clusteren van functies rondom OV-knooppunten en/of het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in het (bus- of trein)stationsgebied. In het Bestedingsplan OV-fonds (PS-besluit 14 september 2020, nr. 1413429/1413431) zijn hiervoor uitgangspunten en randvoorwaarden bepaald. Het betreft veelal langjarige integrale projecten met meerdere (co)financiers. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvraag.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	Niet van toepassing
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van € 2 miljoen bestaat grotendeels uit: € 1,2 miljoen onttrekking voor knooppunt ontwikkeling Alkmaar, € 0,54 miljoen OV-knooppunten proceskosten en € 0,23 Heiloo ketenreis
Toelichting stand	De eindstand is € 15,7 miljoen en wordt ingezet voor met name ontwikkeling Haarlem Nieuw-Zuid (€ 8 miljoen), Guisweg, Zaanstad (€ 6 miljoen) en Ketenreis (€ 1,6 miljoen)

Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2023
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.3
Toelichting stortingen	In 2024 heeft geen storting in deze reserve plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 2.983.000 aan deze reserve onttrokken. Dit betrof een subsidie aan de gemeente Hoorn.
Toelichting stand	De stand van deze reserve is per 31-12-2024 € 0.

Reserve Subsidie OV-fonds

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.

Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.4
Toelichting stortingen	N.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Voor werkzaamheden voor de ontwikkeling van de Poort van Hoorn is in 2024 een bedrag van € 0,4 miljoen onttrokken
Toelichting stand	De stand van de reserve bij het opmaken van de jaarrekening wordt gevormd door de meerjarige subsidies van boven € 1,5 miljoen, die volgens de regels voor het verantwoorden van de subsidies niet in een boekjaar mogen worden verantwoord. Bij deze reserve gaat het om de subsidie voor de Poort van Hoorn die in 2021 is verleend. Eindstand in 2024 bedraagt € 5 miljoen.

Reserve Woningbouw

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel door versnelling van de woningbouw en binnenstedelijk bouwen bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	Dit betreft een storting m.b.t. aanjaagteam van € 1,2 miljoen en een bedrag van € 79 miljoen overheveling vanuit het coalitieakkoord i.v.m. Woningbouw.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van € 3,2 miljoen is op basis van de invulling van de taakstelling uit het coalitieakkoord en een onttrekking van € 0,1 miljoen voorinzet capaciteit en € 0,17 miljoen uitvoeringsregeling versnelling woningbouw.
Toelichting stand	De eindstand bedraagt per 31 december 2024 € 81 miljoen.

Reserve Verleende subsidies woningbouw

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	Niet van toepassing
Toelichting onttrekkingen	Deze onttrekking bestaat uit € 1,2 miljoen Bloemendalerpolder-Weesp, een intrekking van € 1,0 miljoen gemeente Ouder-Amstel en € 0,55 miljoen knooppunt Kogerveld, Zaanstad
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen (€ 3 miljoen) zullen worden ingezet voor subsidieverlening.

Reserve Woonbeleid

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om door middel van afstemming en regionale programmering bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekkingen bedragen € 1,8 miljoen. Dit bestaat uit de begrote vrijval van € 1,23 miljoen a.g.v. invulling taakstelling Coalitieakkoord en € 0,59 miljoen aan onttrekkingen t.b.v. exploitatielasten (uitvoering woonakkoord en opdracht woonvisie)
Toelichting stand	In het nieuwe coalitieakkoord is er budget beschikbaar gesteld voor Wonen. Dit budget is in de reserve Woningbouw terecht gekomen. Er zal daarom geen gebruik meer worden gemaakt van de reserve Woonbeleid en kan derhalve vrijvallen.

Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Reguliere storting € 13,2 miljoen conform begroting.
Toelichting onttrekkingen	Overheveling van € 5,1 miljoen naar reserve Groot Onderhoud wegen conform begroting en overheveling van € 233.000 naar de reserve Stelling van Amsterdam/Werelderfgoed. Onttrekking wegens vrijval van € 1,8 miljoen. Daarnaast de onttrekking van € 7,1 miljoen voor het uitgevoerde variabel onderhoud.
Toelichting stand	Stand van € 6,4 miljoen per 31-12-2024 is toereikend voor de verwachte toekomstige bestedingen.

Reserve Groot Onderhoud Wegen	
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale wegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Reguliere storting € 17,6 miljoen conform begroting, daarnaast conform begroting een overheveling uit de reserve Groot Onderhoud Vaarwegen van € 5,1 miljoen.
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking wegens vrijval van € 1,4 miljoen, daarnaast de onttrekking van € 30,7 miljoen ten behoeve van het uitvoering van variabel onderhoud aan de provinciale weginfrastructuur.
Toelichting stand	Stand van € 20 miljoen per 31-12-2024 is toereikend voor de verwachte toekomstige bestedingen aan variabel onderhoud.

Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel uitgaven te dekken voor innovatieve projecten op het gebied van Mobiliteit, zoals Smart Mobility, Beter Benutten, Intelligente kruispunten, I-Centrales en SolaRoad.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 1,56 miljoen uitgegeven aan projecten Smart Mobility. Voor het overige (€ 94.000) zijn uitgaven gedaan voor duurzaamheid en circulaire provinciale infrastructuur. Vanwege aanleg van LED-verlichting is € 182.000 overgeheveld naar de kapitaallastenreserve.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 10,6 miljoen. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de innovatieve projecten Mobiliteit als Smart Mobility, Solaroad en circulaire provinciale infrastructuur.

Reserve Mobiliteitsbeleid	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de voorbereiding van het opstellen en uitvoeren van beleid. In het jaarlijkse door PS vast te stellen programma Mobiliteit maken we dit inzichtelijk. Het gaat hierbij om activiteiten voor onder andere fiets, het goederenvervoer, duurzame respectievelijk slimme mobiliteit, waaronder ook verkeersmanagementbeleid, het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, en mobility-as-a-service en de samenwerkingsverbanden met Regio en Rijk.

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.1
Toelichting stortingen	Er is conform begroting € 255.000 gestort. Hiervan is € 205.000 overgeheveld uit andere reserve naar deze reserve in 2024.
Toelichting onttrekkingen	Voor de projecten 'bouwen aan bereikbaarheid slim & duurzaam', verkeersveiligheid en actieve mobiliteit en meerdere kleinere projecten is in 2024 € 1.564.000 onttrokken uit deze reserve.
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve gaat ingezet worden voor verkeersveiligheid, voorlichting en actieve mobiliteit. Eindstand 2024 bedraagt € 1,8 miljoen.

Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor het aanleggen en verbeteren infrastructuur en ter dekking van uitgaven met betrekking tot het jaarlijks door PS vastgestelde 4 jarig programma Mobiliteit of separate krediet besluiten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Conform begroting is € 19,6 miljoen in deze reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	Er is een onttrekking van € 1,6 miljoen en een overheveling van € 1,6 miljoen naar de reserve kapitaallasteng edaan die betrekking hebbend op de netto investeringen van enkele werken, met name een paar grote projecten waaronder investeringsprojecten HOV-03. Daarnaast is er een vrijval van Met nam € 0,6 mln.Het gaat om de projecten investeringsprojecten HOV-03 't Gooi Huizen-Hilversum
Toelichting stand	Uit het resterende saldo van deze reserve worden onder andere de volgende infrastructurele projecten gedekt: Haven Boekelermeer, ondertunneling Broek en Waterland, AVANT, HOV projecten en aanpassingen van N-wegen. Eind stand 2024 bedraagt € 104,3 miljoen.

Reserve Openbaar Vervoer Projecten

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.2
Toelichting stortingen	Conform begroting is € 67.000 gestort in de Reserve Openbaar Vervoer Projecten. daarnaast zijn door de motie KRUL en motie Bikker extra stortingen in de reserve. Hierdoor komt de totale storting in 2024 op €12,6 miljoen .
Toelichting onttrekkingen	Voor de lasten van een aantal kleinere projecten is € 10,5 miljoen onttrokken aan deze reserve in 2024.
Toelichting stand	Het restant van de reserve wordt met name ingezet voor de vervanging van buurtbussen en om uitgestelde projecten te kunnen realiseren. Stand eind 2024 bedraagt € 19,3 miljoen

Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de uitvoering van Mobiliteitsbeleid waarmee de Provincie andere wegbeheerders (gemeenten en waterschappen) en organisaties (bv. op gebied verkeersveiligheid) in staat stelt om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Onder dit doel valt de subsidieregeling kleine infrastructuur en gedragsbeïnvloeding, evenals de subsidieregeling voor fietsvoorzieningen en doorstroming openbaar vervoer. Verder valt hieronder de jaarlijkse storting die we ten behoeve van de verbetering van het openbaar vervoer in de ov terminal in de Zuidas en de stortingen die we voor de OLV Greenport doen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 14,5 miljoen in de reserve gestort. Hiervan is € 4 miljoen overgeheveld uit de coalitieakkoord reserve. De stortingen zijn gelijk aan de jaarlijks in de begroting opgenomen stortingen
Toelichting onttrekkingen	Totaal aan onttrekkingen voor 2024 is € 21 miljoen. Hiervan is € 15,6 miljoen onttrokken voor diverse bestedingen en enkele administratieve correcties en € 5,4 miljoen overgeheveld naar de reserve verleende subsidies en 25K vrijgevallen. De overige onttrekkingen bestaan uit diverse projecten die in 2024 zijn uitgevoerd voor uitvoeringsregelingen in het kader van kleine infrastructurale werken.
Toelichting stand	Er staat nog een aantal projecten op stapel om uit deze reserve gedekt te worden. Onder andere voor de Bennebroekerweg, de A9 bij Heiloo en meerdere kleinere projecten. Stand eind 2024 is € 71,5 miljoen.

Reserve verleende subsidies OD 4.1.2

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.1
Toelichting stortingen	Door overheveling is € 5,2 miljoen in deze reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	Door een administratieve correcties is de totale onttrekking € 4,7 miljoen.
Toelichting stand	Uit het resterende saldo van deze reserve worden onder andere de infrastructurale projecten gedekt en eindstand van de reserve bedraagt €4,6 miljoen in 2024

Reserve Cofinanciering Waddenzee

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Provinciale cofinanciering realiseren van projecten in het kader van het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en Waddenfonds.
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.3
Toelichting stortingen	Conform de begroting is er in 2024 € 832.000 gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van in totaal € 2 miljoen hadden o.a. betrekking op: <ul style="list-style-type: none">• € 193.000 uitvoeringsregeling cofinanciering Waddenfonds;• € 523.000 subsidies Buiten UVR;• € 320.000 Aan proceskosten voor met name het IKW (Investeringskader Waddengebied);• € 122.000 capaciteitskosten ten behoeve van inhuur. Hiernaast is er een bedrag van € 925.000 overgeheveld naar de reserve Verleende subsidies Cofinanciering Waddenzee voor het project "Waddenbaai fase 1".
Toelichting stand	De stand eind 2024 is € 4,8 miljoen. Dit is bedoeld voor de provinciale cofinanciering Waddenfondsprojecten en het Investeringskader Waddengebied.

Reserve Europese projecten landbouwsubsidies

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.6
Toelichting stortingen	In 2024 is conform begroting een bedrag van € 1,2 miljoen in de reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 0,37 miljoen onttrokken voor de provinciale cofinanciering van regelingen uit het POP3 programma. In 2024 zijn de eerste subsidies verleend uit het NSP (Nationaal Strategisch Plan), het vervolprogramma binnen het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid). RVO voert alle subsidieregelingen uit voor de provincies. In 2024 beliepen de uitvoeringskosten van RVO € 1,3 miljoen. Dit kwam vooral door het inregelen van nieuwe subsidieregelingen binnen het NSP, een late factuur voor 2023 en hogere automatiseringskosten. De onttrekkingen zijn gecorrigeerd voor het bedrag aan openstaande verplichtingen dat RVO meldt (-€ 998.000), een foutief geboekt bedrag uit 2021 (-€ 237.000) en een meevaller op de kosten 2023 (-€ 209.000).
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 is voldoende om de komende jaren aan de verplichtingen te voldoen.

Reserve Groen

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel: <ul style="list-style-type: none"> · het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), inclusief de daarvoor benodigde natuurverbindingen, · het uitvoeren van natuurcompensatieprojecten, · het uitvoeren van Natura2000 Herstelmaatregelen, · het uitvoeren van maatregelen in het kader van het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering en · het realiseren van recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Programma Natuurnetwerk (PNN), dat mogelijk per begrotingsjaar 2024 wordt geïntegreerd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	De reserve Groen wordt jaarlijks gevoed door Rijksmiddelen voor natuur die, conform afspraken in het Natuurakkoord (2011) en het Natuurpact (2013), via het provinciefonds aan ons worden overgemaakt. Daarnaast zijn er opbrengsten uit verkoop van Strategische Gronden Groen (SGG) ook wel genoemd BBL&PASO gronden. Deze worden ontvangen via Programma 7, Overzicht Algemene middelen en organisatie, en worden van daaruit in de reserve Groen gestort. Totaal is er in 2024 een bedrag van € 15,9 miljoen in de reserve gestort. Enkele stortingen in de reserve Groen op een rij: <ul style="list-style-type: none"> • € 8,8 miljoen Rijksmiddelen; • € 3 miljoen extra bijdrage realisatie NNN uit KB 2019; • € 217.000 opbrengsten uit grondverkoop van SGG gronden; • Vanuit de reserve Groene Uitweg is er € 1,5 miljoen overgeheveld naar de reserve Groen voor 2 Faunapassages.

Toelichting onttrekkingen	<p>De uitgaven uit de reserve Groen van totaal € 34,9 miljoen hebben o.a. betrekking gehad op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 8,6 miljoen voor Subsidies (zowel Uitvoeringsregelingen als subsidies buiten UVR); • € 2,1 miljoen voor diverse uitvoeringsprojecten; • € 2 miljoen voor de oude regeling SKNL-functiewijziging; • € 2,9 miljoen capaciteitskosten; • € 338.000 voor kosten met betrekking tot grondaankopen NNN; • € 1 miljoen voor Masterplan Biodiversiteit; • € 221.000 voor KRW projecten; • € 1,3 miljoen proceskosten. <p>Hiernaast is er € 12,1 miljoen overgeheveld naar de reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen en € 4 miljoen naar de reserve OVP.</p>
Toelichting stand	<p>Er wordt jaarlijks een PNN (Programma Natuurnetwerk) opgesteld met daarin een nadere analyse van de doelen en de voortgang van de projecten om deze te bereiken. Het eindsaldo per 31-12-2024 bedraagt € 95,7 miljoen.</p>

Reserve Groene Uitweg

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	<p>Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.</p>
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Omdat minder aanlegplaatsen in de trekvaart bij Muiden gerealiseerd kunnen worden, vloeit € 44.000 terug in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	<p>In 2024 is € 1.496.000 overgeheveld naar de reserve Groen. Dat betreft € 270.000 voor de faunapassage A1 en € 1.226.000 voor de faunapassage Maxisweg, zoals besloten bij de EBW 2024.</p> <p>Voor realisatie van diverse projecten is € 264.000 onttrokken aan de reserve.</p>
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 7,9 miljoen. Deze middelen worden ingezet voor de uitvoering van het programma de Groene Uitweg.

Reserve Laag Holland

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	<p>Het dekken van de kosten voor de provinciale doelen binnen het integrale gebiedsprogramma Laag Holland waarin onder provinciale regie en in samenwerking met alle relevante partners wordt gewerkt aan de integrale opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap en aan de daarbij behorende projecten.</p>
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Totaal is in 2024 € 253.000 onttrokken aan de reserve. Dit betrof een subsidie buiten UVR (€ 64.000) en proceskosten.
Toelichting stand	De stand eind 2024 is € 535.000. Dit is toereikend om de plannen in de resterende looptijd te realiseren.

Reserve Landschap

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Instellingsbesluit	Begroting 2020

Bestedingsplan	Bij de Jaarrekening 2024 zal deze reserve opgeheven worden.
Beleidsdoel	5.3
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Uit deze reserve is er € 3,6 miljoen vrijgevallen i.v.m. het besluit uit de Kaderbrief 2025 m.b.t. het Invullen van de taakstelling uit het Coalitieakkoord 2023. Door lager vastgestelde subsidies uit voorgaande jaren is er € 44.000 teruggevloeid in deze reserve.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 bedraagt €184.000 dat i.v.m. het opheffen van deze reserve zal terugvloeien in de algemene reserve.

Reserve Oostelijke Vechtplassen

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel de toekomstige uitgaven voortvloeiend uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen te kunnen dekken. In december 2017 wordt het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend. Hierin participeren naast Provincie Noord-Holland ook andere overheden, ondernemers, watersportverbond, bewonersverenigingen, recreantenverenigingen en natuur- en milieuorganisaties. Het gebiedsakkoord geeft invulling aan verschillende beleidsopgaven: Natuur (Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000), Waterkwaliteitsverbetering (Kaderrichtlijn Water (KRW)), Visie Waterrecreatie en Recreatieve verbindingen.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 4,1 miljoen in de reserve OVP gestort. Dit bestaat voornamelijk uit een overheveling vanuit de reserve Groen. Hiermee worden de middelen die vanuit de reserve Groen toegezegd zijn voor het Gebiedsprogramma OVP overgeboekt naar de reserve OVP.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van totaal € 1,65 miljoen hebben voornamelijk betrekking gehad op baggerwerkzaamheden.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 is € 19,66 miljoen. Het programma Oostelijke Vechtplassen (OVP) is in 2018 gestart met de uitvoering. De planning is om de projecten uit het Gebiedsakkoord af te ronden in 2027. De voortgang en planning van de projecten worden jaarlijks opgenomen in het PNN.

Reserve PPLG

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het doel van de reserve is het doorontwikkelen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) en het opstarten van de uitvoering. De nieuwe coalitie heeft € 35 miljoen beschikbaar gesteld om te voorkomen dat de voortgang wordt vertraagd of beperkt door externe of financiële factoren. De reserve kan worden ingezet voor extra capaciteit, voor voorfinanciering van maatregelen waarvoor Rijksmiddelen worden verwacht, om in cofinancieringsconstructies te kunnen deelnemen en voor andere incidentele initiatieven. Voor deze bestemmingsreserve zijn kaders vastgesteld waar binnen bestedingsvoorstellen door GS kunnen worden goedgekeurd. Overige bestedingen worden ter goedkeuring aan PS voorgelegd.
Instellingsbesluit	Eerste begrotingswijziging 2024
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.5
Toelichting stortingen	In 2024 is € 10,9 miljoen in deze reserve gestort. Dit was een overheveling uit de Reserve Coalitieakkoord die pas kon plaatsvinden na de instelling van de reserve bij de EBW 2024.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 409.000 onttrokken aan de reserve PPLG. De helft betrof capaciteitskosten en de helft proceskosten, onder meer bijdragen aan gebiedspartners. Door de onzekerheid rond het Rijksbeleid en het Transitiefonds is in 2024 terughoudend omgegaan met de eigen middelen. In 2024 waren bestedingen begroot voor capaciteit. Halverwege het jaar kwam voor capaciteitskosten toch nog een specifieke uitkering van het Rijk beschikbaar, waardoor nog slechts € 0,2 miljoen ten laste van de reserve kwam. Voor voorfinanciering was de reserve niet meer nodig nadat de beschikking van de koplopersmiddelen ontvangen was.

Toelichting stand	De stand van de reserve PPLG bedraagt per 31-12-2024 € 10,5 miljoen. In 2025 wordt vanuit de reserve Coalitieakkoord nog eens € 4,9 miljoen overgeheveld. Dit betekent dat nog € 19,2 miljoen moet worden overgeheveld om de € 35 miljoen uit het Coalitieakkoord te bereiken. Voorwaarde voor overhevelingen uit de reserve Coalitieakkoord is een bestedingsplan. Het bestedingsplan voor 2025 is verwerkt in de Begroting 2025. Dit betreft € 2 miljoen voor voorfinanciering (geld dat terugkomt in de reserve) en € 2 miljoen voor het verschil tussen de werkelijke lasten van de koplopersprojecten en het SPUK-plafond. Het bestedingsplan voor de resterende middelen is begin 2025 verschenen in de vorm van de Korte Termijn Agenda Landelijk gebied 2025-2027 (KTA). De KTA bevat een tiental projecten en plannen die optellen tot € 32,6 miljoen. Na vaststelling van de KTA liggen er bestedingsplannen voor de volledige € 35 miljoen.
-------------------	--

Reserve Subsidies Groene Uitweg

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2023
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Vanwege het wegvallen van een deel van de subsidie voor Buitenplaats Trompenburgh een terugstorting van € 295.000 in de subsidiereserve.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 is ter dekking van verstrekte subsidies Buitenplaats Trompenburg en Entree Muiden West.

Reserve verleende cofinanciering Waddenzee

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.3
Toelichting stortingen	In 2024 is er een aanvullende subsidie verstrekt voor het project "Waddenbaai fase 1", omdat daar de BBV regels van meer dan € 1,5 miljoen van toepassing zijn is het bedrag van € 925.000 in deze reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	Bij de aanvullende subsidie voor het project Waddenbaai fase 1 is tegelijkertijd ook het uitgavenpatroon over de afgelopen en toekomstige jaren aangepast waardoor er in 2024 een negatieve onttrekking van € 340.000 geboekt is.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2024 is € 7,5 miljoen. Dit is voor de subsidie Waddenbaai fase I.

Reserve verleende subsidies OD 5.1.1

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 € 4,3 miljoen onttrokken voor de in deze reserve opgenomen subsidies die in 2022 uit de UVR Natuurherstelmaatregelen 2022 beschikt zijn.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2024 is € 12,9 miljoen. Dit is bestemd voor de resterende uitbetalingen van de in deze reserve opgenomen subsidies.

Reserve Waterrecreatie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.4
Toelichting stortingen	Conform de Begroting is er € 1,6 miljoen gestort in de reserve Waterrecreatie
Toelichting onttrekkingen	Er is vanuit de reserve totaal ca. € 1,4 miljoen uitgegeven aan waterrecreatie. De middelen zijn met name besteed aan de diverse Uitvoeringsregelingen, totaal een bedrag van € 778.000. Hiernaast is er € 580.000 uitgegeven ter voorbereiding op de SAIL 2025. De rest van de uitgaven hadden betrekking op proceskosten. Hiernaast is er € 1,3 miljoen vrijgevallen i.v.m. het besluit uit de Kaderbrief 2025 m.b.t. het Invullen van de taakstelling uit het Coalitieakkoord 2023.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 bedraagt € 2,2 miljoen. Besteding hiervan zal o.a. via het Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2021 – 2025 plaatsvinden.

Reserve Circulaire Economie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel uitvoering te geven aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, zoals vastgesteld in 2017, voor het uitvoeringsjaar 2019. De Uitvoeringsagenda geeft concrete invulling aan de Ontwikkelagenda circulaire economie "We maken het rond" uit 2017.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 1.180.000,- in de reserve Circulaire Economie gestort
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 een totaal van € 547.000 onttrokken uit de Reserve Circulaire Economie. Aan de hand van de actieagenda Circulaire Economie is een kasraming opgenomen en een vrijval van € 880.000.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 is € 861.000;

Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve 'Herstructurering Bedrijventerreinen' opnieuw in te stellen. Dit in verband met het covenant bedrijventerreinen 2010-2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	nvt
Toelichting onttrekkingen	Er is in totaal € 3,1 miljoen, waarvan € 2,1 miljoen een vrijval en een bedrag van € 975.000 onttrokken uit de reserve Herstructurering bedrijventerreinen. Dit geld is uitgegeven aan: <ul style="list-style-type: none"> • HIRB plus • HIRB+ toekomstbest. werklocaties • HIRB+ toekomstbest. winkelgebieden • HIRB+ toekomstbest. werklocaties • Overige kleinere subsidies
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 bedraagt € 43.000. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de HIRB regelingen.

Reserve MKB innovatie-instrumenten	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel financiële dekking te bieden aan de MKB innovatie-instrumenten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	In 2024 is er € 4,9 miljoen gestort in de Reserve MKB, € 4,9 miljoen voor de MIT-Regelingen
Toelichting onttrekkingen	Er is in totaal € 3,2 miljoen onttrokken uit de Reserve MKB. Dit geld is besteed aan: <ul style="list-style-type: none"> • MIT 2022 R&D projecten • MIT Haalbaarheidsprojecten 2023 • PIM opdrachten • GO-NH opdrachten • European digital innovation hub • Innovatiefonds PNH beheerskosten • MIT Haalbaarheidsprojecten 2022 • MIT 2018 Haalbaarheidsonderzoek • Lagere vaststelling subsidies MIT voorgaande jaren • Capaciteit
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is de reserve nog € 14,8 miljoen beschikbaar. Een deel hiervan zal worden ingezet voor de MIT-regelingen 2024 en de uitvoeringskosten van de MIT regelingen.

Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland.
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.2
Toelichting stortingen	In 2024 is er € 3,8 miljoen gestort in de Reserve Monumenten. Dit was ten behoeve van de UVR Rijksmiddelen monumentenzorg
Toelichting onttrekkingen	Er is totaal in 2024 €10,4 miljoen onttrokken aan de reserve Monumenten. Dit geld is besteed aan: <ul style="list-style-type: none"> • UVR Restauratie Rijksmonumenten (€9,3 miljoen) • UVR Provinciale monumenten (€0,1 miljoen) • UVR Restauratie provinciale monumenten (€0,4 miljoen) • UVR Molens (€0,5 miljoen) • UVR Energiescans & onderzoek herbesteding erfgoed (€0,1 miljoen)
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is in de reserve nog € 2,3 miljoen beschikbaar dit geld zal worden ingezet voor programma behoud en herbesteding monumenten.

Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekking bedraagt € 1,9 miljoen, dit geld is uitgegeven aan jacht/museumhaven.
Toelichting stand	In 2024 is de eind stand van de reserve Ontwikkeling Havencomplexen uitgekomen op: €12,8 miljoen.

Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam, het uitdragen en breed bekend maken van deze waarde en de restauratie in combinatie met herontwikkeling van forten en andere geschikte gebouwen langs de Stelling.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.2
Toelichting stortingen	De verantwoorde storting betreft de overheveling uit Reserve GOV ten behoeve van Damsluizencomplex Ringvaart (€0,233 miljoen)
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen in 2024 bedroegen €2,3 miljoen, en bestonden uit: <ul style="list-style-type: none"> • BUW Gemeente Weesp, Schanzen (€0,5 miljoen) • BUW Gemeente GM, Muiden Vestingwallen (€0,6 miljoen) • BUW RS Spaarnwoude, liniedijk Spaarndam (€0,6 miljoen) • UVR Stichting uiteraard Uitermeer (€0,1 miljoen) • Damsluizen Haarlemmerringvaart (€0,4 miljoen) • overige kleine opdrachten (€0,1 miljoen)
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2024 is € 4,3 miljoen. De reserve is bestemd voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda 2025.

Reserve Subsidie Stelling van Amsterdam / NHW Werelderfgoed	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2023
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.2
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 € 0,885 miljoen onttrokken, dit geld is besteed aan subsidie vesting Muiden.
Toelichting stand	De reserve (€ 2,1 miljoen) is bestemd voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda 2025.

Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit beleidsdoel.
Instellingsbesluit	
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.3
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 €10,16 miljoen verstrekt als subsidie.
Toelichting stand	De reserve (€12,7 miljoen) is bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het beleidsdoel minus reeds genomen lasten voor deze subsidies.

Reserve Bedrijfsvoering	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bestemd voor het egaliseren van de bedrijfsvoeringskosten en strategische ICT-investeringen (Impulsbudget).
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.2

Toelichting stortingen	Naast de begrote storting van € 1.420.000 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 3.706.133 in verband met niet-bestede middelen voor materiële overhead en materiële capaciteitskosten in 2024.
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve betalen we onder andere de kosten van aanschaf van laptops, I-pads, smartphones en beeldschermen. In 2024 is een deel van de in gebruik zijnde apparaten vervangen (€ 223.000). Voor de I-projecten zijn in de begroting structurele middelen gereserveerd. Wanneer de kosten in een jaar hoger zijn dan de structureel begrote middelen, wordt het meerdere aan kosten onttrokken uit de reserve. In 2024 ging het om een bedrag van € 3,29 miljoen. Doordat het pand aan het Houtplein inmiddels meer dan 10 jaar in gebruik is, is het nodig om een deel van de installaties en de inrichting te vervangen. Hiervoor is in het structurele budget van de materiële overhead geen ruimte. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de reserve bedrijfsvoering. Aan dergelijke huisvestingsprojecten is in 2024 € 1,29 miljoen besteed. In verband met het thuiswerken zijn aan de medewerkers passende faciliteiten geboden. Hiervoor was budget gereserveerd in de reserve bedrijfsvoering. In 2024 bedroegen de kosten € 49.000.
Toelichting stand	De reserve is bedoeld als egaliseringsreserve. Binnen de stand van € 13,1 miljoen is voor projecten in het I-domein € 6,5 miljoen gereserveerd. Voor de vervanging van laptops, I-pads, smartphones en beeldschermen is € 1,3 miljoen gereserveerd. Voor huisvestingsprojecten (onder andere voor vervanging van de brandinstallatie en voor vervanging van meubilair) is € 4,2 miljoen beschikbaar. Voor aanschaf van thuiswerkhulpmiddelen is nog € 0,5 miljoen gereserveerd. Tenslotte is € 0,6 miljoen beschikbaar voor overige bedrijfsvoeringsrisico's, zoals het eigen risicodragerschap voor de WIA.

Reserve Coalitieakkoord

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het doel van de reserve coalitieakkoord is het realiseren van de ambities uit het coalitieakkoord. Wanneer in het akkoord incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld voor een specifieke ambitie worden deze in de reserve coalitieakkoord gereserveerd voor deze ambitie. Wanneer voor de ambitie een uitvoeringsgereed plan is vastgesteld worden de incidentele middelen overgeheveld naar de inhoudelijke bestemmingsreserve waar vanuit de daadwerkelijke bestedingen plaatsvinden.
Instellingsbesluit	Begroting 2024
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.1
Toelichting stortingen	De stortingen bestaan uit een bedrag van € 14.055.000 uit de winstbestemming 2023. Daarnaast is vanuit de taakstelling op de reserves € 39.994.000 gestort. Bij het Coalitieakkoord zijn middelen vrijgespeeld met een waarde van € 67.868.000 die gestort zijn in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	Er wordt voor een bedrag van € 93.820.000 overgeheveld naar: reserve Mobiliteit ad € 4 miljoen, reserve PPLG ad € 10,9 miljoen en de reserve Woningbouw ad € 78,92 miljoen.
Toelichting stand	De eindstand van de reserve bedraagt € 27.517.000

Reserve Huisvesting

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve is bestemd voor het dekken van de kapitaallasten die volgen uit de recente investeringen in de huisvesting van de provincie.
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.2
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	Jaarlijks wordt een gelijk bedrag van € 762.273 onttrokken aan de reserve. Deze onttrekking fungeert als gedeeltelijke dekking van de extra afschrijvingskosten die ontstonden door de verbouwing van het kantoorpand Houtplein 33 in Haarlem.
Toelichting stand	De stand van de reserve bedraagt eind 2024 € 10,7 miljoen. In de komende 14 jaar zal nog telkens een bedrag € 762.273 worden onttrokken als gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de verbouwing van het pand Houtplein 33. Daarmee is de reserve over 14 jaar volledig besteed.

Reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen

Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het reserveren van middelen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen, die ontstaat doordat de gronden een hogere economische waarde hebben wanneer de provincie deze aankoopt dan wanneer de provincie deze verkoopt tegen de natuurwaarde. Door de instelling van deze reserve wordt dit soort verliezen gedekt, zodat de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers krijgt in de toekomst.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.1
Toelichting stortingen	De stortingen bestaan uit de overheveling van een bedrag van € 12 miljoen uit de Reserve Groen.
Toelichting onttrekkingen	n.v.t.
Toelichting stand	In deze reserve worden middelen opgenomen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen. Er is geld voor afwaardering nodig omdat de gronden een hogere economische waarde hebben bij aankoop van de provincie dan als de provincie deze gronden weer verkoopt tegen natuurwaarde. Daarom vindt er in het jaar na aankoop van de gronden een storting plaats uit de desbetreffende reserves waarvoor de gronden zijn aangekocht. Door de waarde in de reserve waardevermindering grondaankopen Groen krijgt de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers bij verkoop in de toekomst. Stand per 31-12-2024 is € 30,1 miljoen.

Reserve Kapitaallasten Wegen

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Begroting 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	De storting in de reserve was € 420.000 voor de dekking van de kapitaallasten van de aanleg fietsverbinding Haarlem-Bloemendaal N208 en de uitritten N250.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 1,2 miljoen onttrokken ter dekking van kapitaallasten van bestaande investeringen in weginfrastructuur.
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is er in de reserve nog € 30,5 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten van Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI.

Reserve Kapitaallasten OV

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	In 2024 is € 1.225.000 gestort in de reserve ter dekking van kapitaallasten van provinciale OV-infrastructuur. Dat betreft voor € 1,1 miljoen HOV Beverwijk en voor € 125.000 HOV 't Gooi.
Toelichting onttrekkingen	Ter dekking van de afschrijvingen is in 2024 € 68.000 onttrokken aan de reserve.
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is er in de reserve € 86,3 miljoen beschikbaar voor de dekking van kapitaallasten van gerealiseerde investeringen in het Openbaar Vervoer.

Reserve Kapitaallasten Groen

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van betreffende reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 156.000 gestort in de reserve kapitaallasten Groen vanwege de realisatie van faunapassages in de N201.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 62.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten groen. Verminderd met de reeds onttrokken kapitaallasten. Stand per 31-12-2024 bedraagt € 3,9 miljoen.

Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten

Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Tweede Begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Overheveling van € 182.000 vanuit de reserve Innovatieve projecten Mobiliteit t.b.v. dekking van kapitaallasten vanwege aanleg van LED-verlichting. Vanwege aanleg van LED-verlichting is € 182.000 overgeheveld naar de kapitaallastenreserve.
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking van € 674.000 ter dekking van de kapitaallasten van gerealiseerde innovatieve mobiliteitsprojecten.
Toelichting stand	Stand per 31-12-2024 van € 6,2 miljoen is ter dekking van de kapitaallasten van innovatieve mobiliteitsprojecten.

Voorzieningen

Staat van het verloop van voorzieningen (artikel 55 BBV)

Naam van de voorziening	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekkingen		Boekwaarde 31-12-2024
			Bestedingen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Voorzieningen					
Voorziening Financiële Risico's	4.645	-	1.420	550	2.675
Voorziening Pensioenen leden GS	8.856	1.978	580	-	10.254
Voorziening Grondwaterheffing	3.317	-	760	-	2.557
Voorziening Bodembeheertaken	1.479	-	445	-	1.035
Voorziening sanering Parnassia	1.450	-	140	900	410
Voorziening Agriport	5.000	-	-	-	5.000
Voorziening bovenwettelijk verlof	6.205	4.275	2.943	-	7.537
Totaal voorzieningen	30.952	6.253	6.288	1.450	29.467

Toelichting voorzieningen

Voorziening Financiële Risico's	
Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering
Looptijd	Ingesteld op: November 2005 Eindigt op: Geen einddatum
Stortingen	Onttrekkingen
€ 0	€ 1.970.000
	Stand eind 2024
	€ 2.675.000
Toelichting stortingen	geen stortingen in 2024
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is een bedrag van € 1.420.000 onttrokken aan de voorziening in verband met betaling van een claim bij het project N243 in verband met gestegen prijzen. Daarnaast is € 550.000 vrijgevallen ook in verband met een claim van de N243. Het totale bedrag van € 1.970.000 was in 2023 toegevoegd aan de voorziening.
Toelichting stand	In deze voorziening zit het risico voor de volgende onderdeel: - Planschade voor de Ronde Hoep Voor het bedrag van het risico van de Ronde Hoep hebben in 2024 geen mutaties plaatsgevonden. - Schadeclaim N243 De provincie is in goed overleg uit de claim gekomen en hierdoor heeft er een vrijval plaatsgevonden van het bedrag dat er in 2023 op de balans opgenomen was.

Voorziening Pensioenen Leden GS

Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	1 Bestuur
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
€ 1.978.137	€ 580.232	€ 10.253.851
Toelichting stortingen	Jaarlijks wordt door ProAmbt bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden of vrij kan vallen. In 2024 moest een bedrag van € 1.978.137 worden gestort.	
Toelichting onttrekkingen	Aan ouderdoms- en nabestaandenpensioenen is aan (partners van) oud-GS-leden een bedrag uitbetaald van € 580.232.	
Toelichting stand	Jaarlijks wordt door ProAmbt bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden of vrij kan vallen.	

Voorziening Grondwaterheffing

Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	5 Natuur en landelijk gebied
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
	€ 760.000	€ 2.557.000
Toelichting stortingen		
Toelichting onttrekkingen	In het jaar 2024 zijn de lasten die te maken hebben met de grondwaterheffing hoger dan de baten. De hogere lasten geven geen aanleiding om het tarief te verhogen. Daarom wordt in 2024 een bedrag van € 760.060 onttrokken aan de voorziening.	
Toelichting stand	De stand van de Voorziening Grondwaterheffing per 31-12-2024 is € 2.556.597,60. Dit bedrag is voldoende om in de toekomst onvoorziene schades en incidentele hogere lasten op te vangen.	

Voorziening Bodembeheertaken

Doel	Uitvoering van bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen. Hierna zijn er twee opvolgende convenanten getekend te weten 2014-2020 en het huidig geldende 2021-2030.
Instellingsbesluit	Bodemsaneringsstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)
Besluitvorming	
Bestedingsplan	

Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
	€ 445.000	€ 1.035.000

Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van €445.000 is gedaan ter dekking van de kosten binnen het project GBG 't Gooi over 2024.
Toelichting stand	De stand van de voorziening per ultimo 2024 bedraagt € 1.035.000 en is bedoeld voor de toekomstige uitgaven voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.

Voorziening Bodemsanering Parnassia

Doel	Uitvoering van bodemsanering van de verontreinigde grond behorend bij het voormalig provinciaal Ziekenhuis (De provincie is verantwoordelijk voor het saneren van deze grond).	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2019	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving	
Looptijd	Eindigt op: wanneer bodemsanering Parnassia gereed is.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
	€ 1.040.000	€ 410.000

Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	Voorziening is in 2019 gevormd t.b.v. de Bodemsanering bij voormalig psychiatrisch ziekenhuis. PNH neemt de bodemsanering voor haar rekening. De onttrekkingen zijn de bijdragen die voor 2024 zijn gedaan. Daarnaast is gebleken dat het huidige saldo niet geheel nodig is. Hierdoor heeft er een vrijval van € 0,9 miljoen plaats gevonden.
Toelichting stand	De stand van € 410.000 is toereikend voor de toekomstige verplichtingen voor de bodemsanering Parnassia.

Voorziening Agriport

Doel	Herinrichten van een kruispunt A7 met de N239. Provincie Noord-Holland ontvangt hiervoor gelden van derden, welke besteed moeten worden voor dit specifieke doel.	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2021. Op basis van het BBV (artikel 44 lid 2) moet een voorziening worden ingesteld voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	4 Bereikbaarheid	
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2021 Eindigt op: Geen einddatum (bij besteding middelen)	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
		€ 5.000.000

Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	n.v.t.
Toelichting stand	De huidige stand is bedoeld voor de kosten van het kruispunt. Dit wordt de komende jaren gerealiseerd.

Voorziening Bovenwettelijk verlof

Doel	Voorziening is gevormd ter dekking van de toekomstige opname van (gespaard) bovenwettelijk verlof.
------	--

Instellingsbesluit	Jaarrekening 2022. Op basis van uitspraken van de commissie BBV, in aanvulling op de Notitie-Arbeidsgerelateerde verplichtingen 2013, moet een voorziening worden gevormd voor bovenwettelijk verlof die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	7 Economisch herstel en duurzaamheid	
Looptijd	Ingesteld op: December 2022 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
€ 4.275.234	€ 2.943.423	€ 7.536.445
Toelichting stortingen	In 2024 is er voor € 4,27 mln aan extra verlof gekocht door de medewerkers binnen de provincie. Dit is volgens de regels van het BBV opgenomen als verplichting in de voorziening.	
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is voor € 2,94 miljoen aan bovenwettelijk verlof opgenomen door de medewerkers. Dit is volgens de regels van het BBV als onttrekking uit de voorziening verantwoord.	
Toelichting stand	De voorziening is gevormd op basis van de uitspraak van de commissie BBV (2022) en gebaseerd op de verlofregistratie voor bovenwettelijk verlof. Het bedrag in de voorziening is het saldo verlof per 31 december.	

Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer

x € 1.000	Oorspronkelijk bedrag	Rente-percentage	Boekwaarde per 1 januari 2024	Opname in 2024	Aflossing in 2024	Aflossings-verplichting 2025	Boekwaarde per 31 december 2024	Rente 2024
1-BNG	70.000	3,485%	0	70.000	0	70.000	70.000	2.453
2-BNG	90.000	3,164%	0	90.000	0	0	90.000	2.028

Afgelopen jaar is er een lening van € 160 miljoen aangetrokken ten behoeven van het huidige financieringstekort.

Einddatum van leningdeel twee is 15-4-2026.

Netto vlottende schulden

Netto-vlottende schulden	31-12-2024 x € 1.000	31-12-2023 x € 1.000
<i>Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen (Nazorgfonds)</i>	3.080	2.658
<i>Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	0	100.000
<i>Overige schulden</i>		
Crediteuren	36.892	33.841
Nog af te dragen loonheffing	5.714	5.262
Nog af te dragen omzetbelasting	3.235	839
Nog af te dragen Vennootschapsbelasting	0	0
Nog af te dragen pensioenpremies	1.671	1.750
Nog te betalen Rijk	6.299	6.844
Nog te betalen rentelasten	4.481	416
Overige nog te betalen	177	963
	<u>58.471</u>	<u>49.915</u>
Totaal netto-vlottende schulden	<u>61.550</u>	<u>152.573</u>

De netto vlottende schulden zijn in 2024 ten opzichte van 2023 gedaald. Dit komt grotendeels door de onderhandse lening die kortdurend was en in 2024 is afgelost.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
<i>Nog te betalen subsidieverplichtingen</i>	219.569	219.131
<i>Nog te betalen verplichtingen</i>	55.387	72.995
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>		
<i>Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen</i>		
Europese overheidsorganen	0	0
het Rijk	175.620	124.239
Overige Nederlandse overheidsorganen	18.227	15.088
Overig	103	220
	193.950	139.547
Totaal overlopende passiva	468.906	431.673

De overlopende passiva zijn gestegen. Dit komt voornamelijk door de vooruitontvangen bedragen voor de doeluitkeringen (toename € 54,5 mln.), die in het volgende overzicht per SPUK-regeling te zien zijn. Dit betreffen voornamelijk ontvangen gelden voor specifieke doeluitkeringen van het rijk (€ 51,4 mln.) en de stijging in de doeluitkeringen/bijdragen van overige overheden (€ 3,1 mln.).

Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2023	Correctie voorgaand jaar	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2024
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
<i>EU</i>					
<i>Totaal Europese overheidsorganen</i>		-	-		-
<i>Rijk</i>					
Interprovinciaal overleg	375	-	2.729	3.104	-
SPUK Bermmaatregelen (E12)	856	-	-	-	856
SPUK IBP-Vitaal Platteland (L7)	1.667	-	-	900	767
SPUK Gebiedsplan Impuls Veenweiden (L10)	14.361	-	-	2.213	12.148
SPUK Novi-gebieden (J59)			114	-	114
SPUK Regionale MIT-regeling (F12)	72	-	-	-	72
SPUK i-Diensten Mobiliteit (E34)	478	-	-	478	0
SPUK Flexibele inzet woningbouw (J41)	1.168		-	1.168	0
SPUK Energiehavens IJmond (E43)	27.638	-	-	27.638	-
SPUK Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (J13)	333	-	-	54	279
SPUK Beschikb.verg. reg. OV-concessies (E52)	1.110	-	36	1.146	-
SPUK Snelfietsroutes (E10)	919	-	-	-	919
SPUK Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E20)	1.226	-	-	195	1.031
SPUK Regionale MIT-regeling 2021(F14)	497	-	-	38-	536

SPUK Programma Natuur (L16)	25.950	-	-	13.804	12.147
SPUK Doelm. duurz. gebruik verkeersinfrastructuur (E38)	300	-	-	300	-
SPUK Bodem overbruggingsjaar 2021 (E58)	352	-	-	62	290
SPUK Bodem overbruggingsjaar 2021 CINDU (E58)	6.825	-	-	114	6.711
SPUK Woondeals (J81)	456	-	-	111	346
SPUK OV-concessies (E86)	1.092	-	-	-	1.092
SPUK Bodem overbruggingsjaar 2022 (E83)	2.129	309	-	538	1.900
SPUK Regionale MIT-regeling (F25)	580	-	5.454	2.950	3.084
SPUK Flex.inz.onderst.woningb. (J210)	8.108	-	-	-	8.108
SPUK Ontzorgingsprog. Maatsch. Vastgoed (J86)	2.039	-	1.649	1.380	2.308
SPUK Schone Lucht Akkoord (E53)	88	-	-	88	0
SPUK (Water)bodemsanering 2022 (E94)	5.000	-	3.523	585	7.938
SPUK Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E84)	485	-	-	-	485
SPUK Versn.vorst. trans. landelijk gebied (L25)	939	-	-	32	907
SPUK Uitbreiding capaciteit OD NZKG (F39)	2.500	500	-	690	2.310
SPUK Deltaprogramma (E87)	204	-	200	155	249
SPUK Capaciteit klimaat-en energiebeleid (K28)	2.547	-	8.050	2.380	8.218
SPUK Nat. Progr. Lokale Warmtetransitie (J95)	2.084	-	1.027	0-	3.111
SPUK Bodem buitenproportionele uitgaven (E113)	-	-	3.244	-	3.244
SPUK Versnelling aanpak natuurinclusief isoleren (J117)	7.024	-	7.108	-	14.132
SPUK. NGF Toekomstbestendige Leefomgeving (J104)	127	-	-	25	102
SPUK Reg. Aanpassing Laadinfrastructuur (E106)	1.580	-	4.680	3.918	2.342
SPUK Uitvoering aanpak piekbelasting (L32)	-	-	389	104	286
SPUK Bodemopgaven 2023 (E97)	1.583	-	-	-	1.583
SPUK Woondeals tweede tranche (J103)	978	-	-	-	978
SPUK Slim, veilig, doelmatig en duurzaam keline en micro-ondernemingen en bedrijventerreinen (E103)	-	-	607	554	53
SPUK Schoon en emissieloos bouwen (E111)	-	-	169	38	132
SPUK Ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro- ondernemingen en bedrijventerreinen (J118)	-	-	6.483	-	6.483
SPUK Prov.maatregelen landelijk gebied - uivoering 2024 (L34)	-	-	1.835	1.835	-
SPUK Ganzenbeheerplan Schiphol (E109)	100	-	-	100	-
SPUK NOVEX (J112)	319	-	68	63	324
SPUK Capaciteit Natuurmonitoring (L29)	149	-	-	112	37
SPUK Provinciale maatregelen landelijk gebied - uitvoering koplopers (L35)	-	-	12.422	73	12.348
SPUK Duurzame en circulaire infrastructuur (E115)	-	-	327	309	18
SPUK Prov. maatr. PAS meldersstructuur (L37)	-	-	7.900	-	7.900
SPUK Woondeals derde tranche (J5)	-	-	970	-	970
SPUK Programma Natur 2de fase (L33)	-	-	28.986	39	28.947
SPUK Flex.inzet woningbouw (J6)	-	-	6.738	-	6.738

Staat van andere garantieverplichtingen ultimo 2024

Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Garantiebedrag per 31-12-2024 (x € 1.000)
Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid (convenantleningen)	
BNG Bank	(Her-) financiering van PolanenPark BV (besluit GS 7-06-2016, nr.747558/817011)	2.000
Totaal		2.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bedrijfsvoering

Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:

x € 1.000

Eurest multiservice (outsourcing)	594
Leaseplan (lease van het wagenpark)	2.234
Sogeti	11.221
TBO (technisch beheer kantoren)	10.186
Canon (printers)	1.672
Fujitsu (outsourcing ICT)	16.775
Facilicom	24.638
Gispen (thuiswerkhulpmiddelen)	159
Maas (koffiemachines)	29
Niet uit de balans blijvend recht Huuropbrengsten Elan wonen	432

Beleid en Beheer

Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:

x € 1.000

Gebiedscontracten groot onderhoud wegen en vaarwegen:	68.361
---	--------

SKNL-functiewijziging:

SKNL-functiewijziging ad. € 31,2 miljoen voor verplichtingen met een dertigjarige looptijd die van 2002 t/m 2015 zijn aangegaan voor functiewijziging van agrarische grond naar natuurgrond en waarvoor de financiële afhandeling met de decentralisatie van natuurbeleid naar de provincies is gekomen.

In het jaar 2014 hebben we voor een deel van deze kosten de aflossing al als Last genomen, eind 2024 is dat een bedrag van € 6,3 miljoen.

SVNL-agrarische natuur vanaf 2025:

Per 2023 is het GLB-NSP (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid – Nationaal Strategisch Plan) van start gegaan. Agrariërs binnen het NNN kregen met ingang van beheerjaar 2023 de mogelijkheid

om een ANLb-contract (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) af te sluiten voor een periode van zes jaar. De beschikkingen voor ANLb zijn gecontinueerd met nieuwe beschikkingen tegen actuele tarieven met een looptijd van 6 jaar.

Daarnaast is er extra ANLb-beheer afgesloten, een zogenaamde uitbreiding. Deze nieuwe beschikkingen zijn in 2023 aangegaan. De Europese Unie draagt (op basis van het IPO advies van 7 april 2022) vanaf 2023 65% bij aan het ANLb tot een maximum van € 34,4 miljoen. Deze cofinancieringsafspraken loopt tot en met 2027, omdat het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en de nationale afspraken daarover (NSP) vanaf 2023 maar 5 jaar gelden en geen 6 jaar zoals onze beschikking.

Er wordt echter gerekend op een continuering van het GLB-NSP waarbij 2028 gedekt wordt.

In totaal is of wordt er de komende jaren (2025 - 2028) maximaal voor € 45,6 miljoen beschikt, waarvan € 18 miljoen ten laste van de provincie. De uitbetaling aan RVO in 2025 is al vastgelegd in 2024 omdat het beheer in 2024 uitgevoerd is (uitbetaling het jaar NA het beheer).

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle relevante gebeurtenissen na balansdatum zijn verwerkt in de jaarrekening.

5.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden x € 1.000	Actuele Begroting 2024		Rekening 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 Uitkering provinciefonds	0	-345.251	0	-352.671
0.2 Opbrengst Provinciale belastingen	0	-275.600	0	-272.118
0.3 Geldleningen en uitzettingen	1.893	-1.920	3.702	-3.817
0.4 Deelnemingen	245	-18.450	130	-18.690
0.5 Algemene dekkingsmiddelen, overige b	-1.667	-2.289	-8.494	-2.999
0.6 Overhead	95.262	-215	90.757	-328
0.7 Vennootschapsbelasting	28	0	18	0
0.8 Mutaties reserves	359.366	-425.563	366.491	-395.810
1.1 Provinciale Staten	5.343	0	5.241	0
1.2 Gedeputeerde Staten	4.157	0	5.418	-1
1.3 Kabinetszaken	2.352	-418	2.182	-424
1.4 Bestuurlijke organisatie	7.039	0	6.664	0
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regio	1.304	0	1.240	0
1.6 Openbare orde en veiligheid	1.080	-28	858	-27
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	3.535	-20	3.479	0
2.1 Landwegen	174.955	-5.805	156.653	-7.501
2.2 Waterwegen	26.905	-1.238	24.292	-1.245
2.3 Openbaar vervoer	66.855	0	67.825	1.500
2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en	7.160	-2.037	6.047	-1.600
3.1 Waterkeringen	8.933	0	9.542	0
3.2 Kwantiteit oppervlaktewater	901	-835	875	-914
3.3 Kwantiteit grondwater	2.151	-1.075	2.757	-1.647
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	2.756	-257	2.600	-155
3.5 Kwaliteit grondwater	1.180	-80	983	-30
3.9 Water, overige baten en lasten	1.035	0	974	0
4.1 Bodembescherming	1.774	-135	4.320	-731
4.2 Luchtverontreiniging	105	0	97	0
4.3 Geluidhinder	379	0	273	0
4.4 Vergunningverlening en handhaving	31.123	-2.185	29.054	-3.641
4.5 Ontgrondingen	0	-60	0	-53
4.6 Duurzaamheid	20.942	-8.844	18.173	-6.580
4.9 Milieu, overige baten en lasten	3.962	-110	3.598	-117
5.1 Natuurontwikkeling	63.642	-17.054	44.920	-9.509
5.2 Beheer natuurgebieden	37.261	-648	36.851	-571
5.3 Beheer flora en fauna	26.229	-756	32.919	-776
5.9 Natuur, overige baten en lasten	852	-225	514	-32
6.1 Agrarische aangelegenheden	8.103	0	5.916	0
6.2 Logistiek	9.133	-414	-32.390	-263
6.3 Kennis en innovatie	14.087	-3.033	15.580	-2.744
6.4 Recreatie en toerisme	11.959	-55	11.497	-58
6.9 Regionale economie, overige baten en	4.289	0	5.560	0
7.1 Cultuur	31.526	-350	30.061	-308
7.2 Maatschappij	5.586	0	5.491	0
8.1 Ruimtelijke ordening	16.845	-9.554	15.810	-8.495
8.2 Volkshuisvesting	7.958	-50	6.627	-1.279
8.3 Stedelijke vernieuwing	2.485	0	2.478	35
Resultaat (taakveld 0.9)	1.071.010	-1.124.554	987.586	-1.093.598

5.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58)

5.4.1 Inleiding

Voor de specifieke uitkeringen van het Rijk aan de provincies is het principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. Het Rijk vraagt bij SISA voor de verantwoording van de provincie naar het Rijk naar informatie die zo veel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de provincies zelf. Dat betekent dat het Rijk in principe voldoende heeft aan het jaarverslag inclusief de jaarrekening. De gegevens met betrekking tot de SISA verantwoording worden conform de regelgeving, jaarlijks toegezonden aan het CBS.

Toelichting E105: Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV concessies 2023.

Om concurrentiegevoelige redenen kan er een aanleiding zijn om concessiegegevens niet te vermelden in het provinciale jaarverslag. Hieronder wordt uitgelegd wat de werkwijze is. 1. De medeoverheid neemt in haar jaarverslag op dat zij om concurrentiegevoelige redenen accepteert dat de SISA gegevens voor de regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023 niet per concessie worden vermeld maar getotaliseerd; als er slechts sprake is van 1 concessie blijven de sisa indicatoren in de SiSa-bijlage in het jaarverslag leeg. 2. De medeoverheid levert deze gegevens op concessie niveau via het CBS in het excelbestand aan IenW zodat IenW de specifieke uitkering kan vaststellen; 3. De medeoverheid levert de volgende tekst in de aanbestedingsbrief behorend bij de sisa-bijlage aan: "IenW stemt er mee in dat de medeoverheid om concurrentiegevoelige redenen de SISA concessiegegevens voor de regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV concessies 2023 niet of per concessie vermeld in haar jaarverslag, maar wel via het CBS in het Excel bestand aan IenW aanlevert zodat IenW de specifieke uitkering kan vaststellen"

5.4.2 SiSa-tabel

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
BZK	C130	Compensatie VS Woo	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C130/01</i> € 0						
IenW	E10	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes Provincies	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op niet-afgeronde projecten	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/06</i>	
			1 Subsidie Velsen 2	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Project is voorlopig on hold gezet	
			2 Subsidie Haarlem	€ 45.967	€ 45.967	Nee	Nee	Einddatum project is uitgesteld naar 1 mei 2025	
			3 Provincie NH ontbrekende schakel N208	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Eind 2024 is een nieuwe projectleider gestart. Uitvoering start in 2025.	
			Kopie projectnaam/nummer	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee)	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/08</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E10/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E10/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: E10/11</i>		
1 Subsidie Velsen 2	Ja	Ja	Nee	€ 0					
2 Subsidie Haarlem	Nee	Nee	Nee	€ 0					
3 Provincie NH ontbrekende	Nee	Ja	Ja	€ 0					

lenW	E12	Regeling specifieke uitkeringen N-wegen Provincies	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T (inclusief 2018))	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: E12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E12/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E12/03</i>	
			€ 0	€ 3.661.793	Ja	
			Projectnaam/nummer	Project wijkt meer dan 10% af (Ja/Nee)	Totale omvang per type maatregel	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E12/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E12/05</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: E12/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E12/07</i>
			1 N240 (10,7-20,9)	Nee	10200	Nee
			2 N243 (0,6-14,4)	Nee	27600 13800	Nee
			3 N243 (14,8-15,7)	Nee	1800	Nee
			4 N245 (20,0-25,1)	Nee	5100	Nee
			5 N245 (25,1-20,0)	Nee	5100	Nee
6 N506 (25,0-33,2)	Nee	16400	Nee			
7 N202 (1,4-7,3)	Nee	11800	Nee			
8 N247 (45,2-52,2)	Nee	7000	Nee			
9 N417 (8,4-10,4)	Nee	2000	Nee			
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>
			€ 390.570	€ 438.242	€ 219.121	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>			
1	101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Nee	96.999			
lenW	E34	Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit Provincie Noord-Holland	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het project	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: E34/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E34/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E34/03</i>	
			€ 478.210	€ 619.835	Ja	
			Projectnaam/nummer	Contractbedrag		
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E34/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E34/05</i>					
1	inzet experts	€ 194.885				
2	inzet tbv medeoverheden	€ 0				

lenW	E37	Regeling Wilhelminasluis Besluit infrastructuur Provincie Noord-Holland	Beginsaldo (jaar T)	Ontvangen bijdrage Rijk (jaar T)	Ontvangen bijdrage andere bestuursorganen (jaar T)	Besteding (jaar T)	Eindsaldo (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E37/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E37/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E37/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E37/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E37/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E37/06</i>
			-€ 12.024.107	€ 0	€ 0	€ 21.453	-€ 12.045.560	Ja
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afroning project gedeeld (ja/nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E53/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06</i>
			1 SPUKLA-22-03318341	€ 16.803	€ 59.193	2-5-2022	31-12-2024	Ja
			2 SPUKLA-23-03591102	€ 100.000	€ 100.000	44927	45657	Ja
			Kopie beschikkingnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een centraal uitvoeringsplan	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09</i>			
			1 SPUKLA-22-03318341	2022	Ja			
			2 SPUKLA-23-03591102	2023	Ja			
lenW	E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1)	Project afgerond (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E58/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E58/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/06</i>
			1 Diffuus verspreid lood: sanering	€ 0	€ 389.051	Ja	€ 8.327	Ja
			2 Sanering: aandachtslocaties PFAS en nieuwe spoedlocaties	€ 61.902	€ 143.077	Ja	€ 0	Nee
			3 Aanvullende sanering van de landbodern van de voormalige locatie Cindu	€ 33.233	€ 208.026	Ja	€ 0	Nee
			4 Aanvullende sanering van de aangelegen waterbodern in de Amstel	€ 81.092	€ 81.092	Nee	€ 0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E58/07</i>					
			Nee					

lenW	E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E83/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E83/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/05</i>
			1 Gehonoreerde projecten/locaties per element van de historische spoedopgaven: Cluster 1 (Prinseneiland c.a. te Amsterdam)	€ 477.209	Nee	€ 0	€ 477.209
			2 Gehonoreerde projecten per element van de buitenproportionele opgaven: Element diffuus verspreid lood; Bodemsanering kinderspeelplaatsen diffuus	€ 0	Ja	€ 0	€ 174.150
			3 Gehonoreerde projecten per element van de buitenproportionele opgaven: Element diffuus verspreid lood; Bodemonderzoek schooltuinen diffuus lood Noord-Holland	€ 5.565	Ja	€ 0	€ 65.565
			4 Gehonoreerde projecten per element van de buitenproportionele opgaven: Element PFAS; Bodemsanering terrein voormalig AWZI Rijsenhout	€ 60.743	Nee	€ 0	€ 60.743
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09</i>	
			1 Gehonoreerde projecten/locaties	Ja		Nee	
			2 Gehonoreerde projecten per	Ja		Nee	
			3 Gehonoreerde projecten per	Ja		Nee	
			4 Gehonoreerde projecten per	Ja		Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E83/10</i>				
			Nee				

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>		
		1 344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h/aantal in meters	Nee	0				
		2 360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h/aantal in Stuks	Nee	0				
		3 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwerker) aantal in	Nee	0				
		4 380 Het volwaardig afwaarderen van een 80 km/uur weg naar een 60 km/uur weg/aantal in Meters	Nee	0				
lenW	E87	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)	Volledige zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/06</i>
			1 IENW/BSK-2023/105429	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 0	Ja
			2 IENW/BSK-2023/363799	€ 105.000	€ 105.000	€ 0	€ 0	Ja
			Kopie beschikkingnaam/nummer	Correctie besteding (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87/09</i>				
		1 IENW/BSK-2023/105429	€ 0	Nee				
		2 IENW/BSK-2023/363799	€ 0	Nee				
lenW	E94	Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Zo nee, geef bij 05 verplicht de reden aan	Toelichting Verplicht als bij 04 'Nee' is ingevuld	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E94/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E94/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E94/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E94/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E94/06</i>
			1 IENW/BSK-2022/307565	€ 585.404	€ 585.404	Ja	€ 585.404	Nee
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E94/07</i>						
		Nee						

lenW	E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/05</i>	
			1 BSK-2021/329852	€ 0	Nee	€ 0	€ 0	
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/09</i>				
	1 BSK-2021/329852	Nee	Project is gestart in 2024.	Nee				
	Eindverantwoording (Ja/Nee)							
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E97/10</i>							
	Nee							
lenW	E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023- 2027	Projectcategorie	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Geldt alleen voor SiSa 2023	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E103/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/06</i>
			1 A	€ 0	€ 553.956	€ 553.956	Ja	Ja
			Kopie projectcategorie	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen				
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: E103/08</i>						
	1 A	€ 0						
	Eindverantwoording (Ja/Nee)?							
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E103/09</i>							
	Ja							
lenW	E105	Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling	Concessienaam zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling	Maximale TVOV	Prestatieafhankelijke bijdragen concessieverlener, periode 1-1- 2023 tot en met 31-12-2023	Totaal subsidies conform contract, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	OCW-contract studentenkaart, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31- 12-2023
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/06</i>
			1					
	Kopie naam concessie	Directe opbrengsten van reizigers, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Extra bijdrage concessieverlener om reden transitie 2023, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Andere opbrengsten, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Werkelijke kosten in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/11</i>			
	1							

lenW	E106	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E106/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E106/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E106/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E106/04		
			€ 3.918.140	€ 3.918.140	€ 0	Nee		
lenW	E109	Ganzenbeheerplan Omgeving Schiphol	Besteding (jaar T)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E109/01					
			€ 100.000					
lenW	E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E111/01	Aard controle R Indicator: E111/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E111/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E111/04		
			1 SPUK-SEB24-03695062	€ 37.875	€ 37.875	Ja		
			2 SPUK-SEB24-03697237	€ 0	€ 0	Nee		
			3 SPUK-SEB24-03697254	€ 0	€ 0	Nee		
			4 SPUK-SEB24-03728515	€ 0	€ 0	Ja		
5 SPUK-SEB24-03728561	€ 0	€ 0	Ja					
lenW	E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad	Is er sprake van Sisa tussen medeoverheden (ja/nee)	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ivm SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E113/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E113/02	Aard controle R Indicator: E113/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E113/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E113/05	
			€ 0	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
lenW	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E115/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/03			
			€ 308.951	€ 308.951	Nee			
lenW	E122	Sanering Verkeerslawaaï 2024	Budgetnummer, nr. deelprogramma code geluidmaatregelen	Is de geluidmaatregel 1) gevelisolatie of 2) een geluidbeperkende maatregel?	Verplicht invullen bij 1: Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor gevelisolatie	Verplicht invullen bij 1: Correctie over totale besteding t/m jaar T	Verplicht invullen bij 1: Cumulatieve besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E122/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/02	Aard controle R Indicator: E122/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/05	
			1 nvt	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 nvt	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 nvt	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie budgetnummer	Verplicht invullen bij 2: Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor geluidbeper-	Verplicht invullen bij 2: Correctie over totale besteding t/m jaar T	Verplicht invullen bij 2: Cumulatieve besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor	Geluidmaatregel afgerond Ja/Nee	Eindverantwoording over de beschikking Ja/Nee
Aard controle n.v.t. Indicator: E122/06	Aard controle R Indicator: E122/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/11			
1 nvt	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee			
2 nvt	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee			
3 nvt	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee			

EZ	F12	Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting			
			Aard controle R Indicator: F12/01	Aard controle R Indicator: F12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F12/04			
			-€ 117.860	€ 8.310.235	Ja	negatieve besteding jaar T ivm lagere definitieve beschikkingen			
EZ	F14	Regeling specifieke uitkering MIT 2021	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting			
			Aard controle R Indicator: F14/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F14/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F14/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F14/04			
			-€ 38.377	€ 3.926.694	Nee	negatieve besteding jaar T ivm lagere definitieve beschikkingen			
EZ	F25	Regeling specifieke uitkering MIT	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: F25/01	Aard controle R Indicator: F25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F25/05		
			1	-€ 397.882	€ 4.053.138	Nee	negatieve besteding jaar T ivm lagere definitieve beschikkingen		
			2	1300033152	€ 2.330.955	€ 3.299.660	Nee		
			3	1300034466	€ 1.016.817	€ 1.016.817	Nee		
				1300035345	€ 1.016.817	€ 1.016.817	Nee		
EZ	F39	Specifieke uitkering uitbreiding capaciteit omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: F39/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F39/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F39/03	Aard controle R Indicator: F39/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F39/05		
			€ 690.128	€ 690.128	Nee	€ 0	Nee		
VRO	J5	Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals derde tranche	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: J5/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J5/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J5/03				
			€ 0	€ 0	Nee				
VRO	J6	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering (jaar T)	Correctie cofinanciering (jaar T-1) i.v.m. cofinanciering van medeoverheden	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	
			Zelfstandige uitvoering			Zelfstandige uitvoering	Zelfstandige uitvoering		
			Aard controle R Indicator: J6/01	Aard controle R Indicator: J6/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/03	Aard controle R Indicator: J6/04	Aard controle R Indicator: J6/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/06	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen	Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J6/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/10			
			0	0	Ja	Nee			

VRO	J13	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (inclusief uitvoering door derden)	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma	Is binnen het provinciaal ontzorgingsprogramma uitvoering gegeven aan het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van hun maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nv)	
			Provincies	Aard controle R Indicator: J13/01	Aard controle n.v.t Indicator: J13/02	Aard controle n.v.t Indicator: J13/03	Aard controle n.v.t Indicator: J13/04	Aard controle n.v.t Indicator: J13/05	Aard controle n.v.t Indicator: J13/06
			€ 54.068	€ 1.669.014	210	101	187	Ja	
		Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nv)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen ivm SiSa tussen medeverheden (alleen van toepassing bij SiSa tussen medeoverheden)					
		Aard controle n.v.t Indicator: J13/07	Aard controle n.v.t Indicator: J13/08	Aard controle R Indicator: J13/09					
		Ja	Ja	€ 0					
VRO	J41	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden	
			Provincies	Aard controle R Indicator: J41/01	Aard controle R Indicator: J41/02	Aard controle R Indicator: J41/03	Aard controle n.v.t Indicator: J41/04	Aard controle n.v.t Indicator: J41/05	Aard controle n.v.t Indicator: J41/06
			€ 0	€ 6.190.083	€ 6.432.938	9	38	85.861	
		Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t Indicator: J41/07	Aard controle n.v.t Indicator: J41/08						
		Nee	Nee						
VRO	J59	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOV/NOVEX-gebieden	Besteding over het totale project (jaar T)	Cumulatieve besteding over het totale project (t/m jaar T)	Zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee)	Correctie indicator bestedingen (jaar T-1)	Activiteiten die zijn omschreven in het interbestuurlijk vastgestelde plan van aanpak/ontwikkelperspectief (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: J59/01	Aard controle n.v.t Indicator: J59/02	Aard controle n.v.t Indicator: J59/03	Aard controle R Indicator: J59/04	Aard controle n.v.t Indicator: J59/05	Aard controle n.v.t Indicator: J59/06	
		€ 0	€ 318.182	Ja	€ 0	Ja	Nee		
VRO	J81	Specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van de financiering van (tijdelijke) capaciteit of externe expertise voor het opstellen en uitvoeren van de woondeals	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aantal woondeals dat is tot stand gekomen met hulp van deze middelen	Zelfstandige uitvoering: Ja/Nee	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: J81/01	Aard controle n.v.t Indicator: J81/02	Aard controle n.v.t Indicator: J81/03	Aard controle n.v.t Indicator: J81/04			
		€ 194.466	2	Ja	Nee				

VRO	J86	Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nv)
				<i>Aard controle R Indicator: J86/01</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: J86/02</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: J86/03</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: J86/04</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: J86/05</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: J86/06</i>
				€ 1.380.101	€ 1.658.056	90	54	204	Ja
		Worden kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren begeleid bij het opstellen van portefeuilleroutekaarten die richting geven aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen in 2030 en 2050 (Ja/Nee/Nv)	Worden kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren begeleid bij het aanvragen van subsidies voor verduurzamingsmaatregelen en het opstellen van relevante (advies-)documenten om te voldoen aan de voorwaarden voor subsidieverlening (Ja/Nee/Nv)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J86/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J86/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J86/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J86/10</i>				
		Ja	Ja	Nee					
VRO	J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee)	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: J95/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J95/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J95/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J95/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J95/05</i>		
		€ 0	€ 0	Nee	SPUK-middelen worden pas vanaf 2025 gebruikt voor de uitvoering van de activiteiten	Nee			
VRO	J103	Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals tweede tranche	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Zelfstandige uitvoering: Ja/Nee	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: J103/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J103/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J103/03</i>				
		€ 0	Ja	Nee					
VRO	J104	Specifieke uitkering deelprogramma [infra/gebouwen] van het NGF-programma Toekomstbestendige Leefomgeving	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J104/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J104/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J104/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J104/04</i>			
		NGFTLSP01	€ 25.200	€ 25.200	Nee				
VRO	J112	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: J112/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J112/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J112/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J112/04</i>			
		€ 63.141	€ 63.141	Ja	Nee				

VRO	J117	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Naam onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) per onderdeel				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J117/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J117/03</i>				
			1 Ondersteuning gemeenten bij opstellen (pre)SMP's	€ 0	€ 0				
			2 Handhaving	€ 0	€ 0				
			3 Beoordeling ontheffingsverzoeken WNB	€ 0	€ 0				
4 Alternatieve verblijfplaatsen	€ 0	€ 0							
		Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle R Indicator: J117/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117/05</i>						
		€ 0	Nee						
VRO	J118	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro mkb-ondernemingen en bedrijventerreinen	Naam programma	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld binnen en buiten de eigen provincie, gemeente of brancheorganisatie, waaronder landelijke initiatieven (Ja/Nee)	Is het project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J118/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/06</i>	
			1 MKB Ontzorgingsprogramma	€ 0	€ 0	Nee	Nee		
			2 Programma verduurzaming bedrijventerreinen	€ 0	€ 0	Nee	Nee		
			Het aantal bedrijventerreinen waarbij de organisatiegraad is opgezet ten behoeve van de verduurzaming	Het aantal bedrijventerreinen waarbij de organisatiegraad is verbeterd ten behoeve van de verduurzaming	Het aantal kleine en micro ondernemingen waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen	Worden kleine en micro ondernemingen begeleid/ondersteund bij het voorbereiden en aanvragen van een subsidie of lening voor het verduurzamen van de bedrijfsprocessen en haar bedrijfsmatig vastgoed (Ja/Nee)	MKB Ontzorgingsprogramma	MKB Ontzorgingsprogramma	
<i>Programma verduurzaming bedrijventerreinen Aard controle n.v.t. Indicator: J118/07</i>	<i>Programma verduurzaming bedrijventerreinen Aard controle n.v.t. Indicator: J118/08</i>	<i>MKB Ontzorgingsprogramma Aard controle n.v.t. Indicator: J118/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/10</i>						
0	1	0	Nee						
VRO	J210	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: J210/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210/06</i>	
			€ 0	€ 0	35	35	51.590	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210/07</i>							
		Nee							

KG	K	Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T-1)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Zijn alle acties conform het regioplan gebiedsinvesteringen Net op Zee afgerond? (Ja/Nee)	Correctie bestedingen (jaar T-1) i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Vanaf SiSa 2025	
		aanlandlocaties Net op Zee	<i>Geldt alleen voor SiSa 2024</i>					
			<i>Aard controle R Indicator: K2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K2/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K2/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	€ 0	
KG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 2.122.820	€ 256.813	€ 0	€ 2.379.633	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>					
			Nee					
LVV	L7	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Gebiedsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
				Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021			Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: L7/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L7/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L7/06</i>
			1 Grid Laag Holland 1509752/1538581	€ 0	€ 177.196	Nee	Nee	
			2 Alkmaarder-Uitgeestermeer 1509653/1537766	€ 0	€ 222.832	Nee	Nee	
			3 Waterland-Coost 1671242/1714828	€ 0	€ 500.000	Ja	Ja	
			4 Amsterdam Burkmeer 1722115/1741940	€ 0	€ 93.406	Nee	Nee	
			5 Ilperveld 1559639/1621839	€ 0	€ 752.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen
			6 HHNK Kennis & Inzicht 1709087/1749162	€ 0	€ 133.000	Nee	Nee	
			7 Vereniging agrarisch natuurbeheer Water, Land en Dijken 1598575/1634001	€ 0	€ 17.000			
			8 Vereniging agrarisch natuurbeheer Water, Land en Dijken 1893757/1936390	€ 0	€ 276.000	Ja	Ja	
			9 Natuurmonumenten 2006102/2116593	€ 0	€ 958.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen
			10 Staatsbosbeheer 1924272/2105147	€ 900.000	€ 1.700.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen

LVVN	L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	Gebiedsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: L10/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L10/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L10/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L10/05</i>	
			1 Ronde Hoep 1721527/1744229	€ 0	€ 266.300	Nee		
			2 Bijdrage Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen 1200014933 + Slappe bodem 1200026570	€ 10.000	€ 28.264	Nee		
			3 Inhuur adviseur Regionale Veeuweide Strategie	€ 0	€ 84.907	Ja		
			4 Loket Veenweideboeren 1904839/1904842	€ 0	€ 300.000	Nee		
			5 Proces Reg Veenweide Strat 1200013366	€ 20.108	€ 49.943	Ja	Er zijn nog aanvullende bestedingen opgevoerd in 2024 ter afronding van dit project	
			6 Aankoop gronden veenweiden	€ 0	€ 1.912.431	Nee		
			7 Bijdrage Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling (NKB) 1200012284	€ 0	€ 30.000	Nee		
			8 Cofinanciering Prov. Zuid-Holland VIP-NL	€ 209.973	€ 1.170.455	Nee		
			9 Bodem/klimaattraject CONO boeren (Wij Land) 1767728/1927723	€ 12.996	€ 50.000	Nee		
			10 Loket Veenweideboeren 2216144/2227177	€ 1.295.000	€ 1.295.000	Nee		
			11 Polderprogramma Prachtige Bovenkerkerpolder 2229590/2318872	€ 664.500	€ 664.500	Nee		
LVVN	L16	Enmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur	Naam Uitvoeringsprogramma	Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma - exclusief uitvoering door derden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T). Vanaf SiSa 2022 inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma	Uitvoeringsprogramma volgens uitvoeringsplan uitgevoerd (Ja/Nee)	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: L16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L16/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/06</i>
			1 PN01. 'Versnelling binnenduintrand kansen'	€ 190.327	€ 7.821.292	€ 0	Ja	Nee
			2 PN02. voorverkenning hydro-buffer Zwanenwater	€ 28.625	€ 28.625	€ 0	Ja	Nee
			3 PN03. Hydrologische verbetering Middenduin Kennemerland	€ 47.423	€ 53.805	€ 7.051	Ja	Nee
			4 PN04. Vernatten natuur duinen Texel	€ 159.327	€ 180.604	€ 23.689	Ja	Nee
			5 PN05. Dynamisch kustbeheer Texel	€ 290.834	€ 341.160	€ 0	Ja	Nee
			6 PN06. Zanderij castricum (extra kwelnatuur)	€ 0	€ 17.192	€ 0	Ja	Nee
			7 PN07. Impuls dynamisering zeereep Castricum	€ 236.745	€ 246.933	€ 0	Ja	Nee
			8 PN08. Bos-/omvorming inrichting Kennemerduinen/Kraansvlak & Bergen	€ 971.641	€ 1.533.725	€ 0	Ja	Nee
			9 PN09. Revitalisering bos Leyduin	€ 0	€ 250.000	€ 0	Ja	Nee
			10 PN10. Verwijderen Japanse Duizendknoop in bossen Gooi	€ 0	€ 425.000	€ 0	Ja	Nee

11	PN11. Herstel mineralenbalans oude bossen	€ 0	€ 232.500	€ 0	Ja	Nee
12	PN12. mineralengift heide	€ 0	€ 742.500	€ 0	Ja	Nee
13	PN13 Berijfsverpl. LH	€ 1.830.000	€ 1.830.000	€ 0	Ja	Nee
14	PN14. Wormer en Jisperveld (oeverbeschoeiing)	€ 491.504	€ 1.249.167	€ 0	Ja	Nee
15	PN15 Verkenningen systeemherstel Laag-Holland	€ 200.227	€ 409.757	€ 0	Ja	Nee
16	PN16. Habitatherstel Eilandspolder; verbeteren veenmosrietlanden	€ 59.794	€ 68.305	€ 8.890	Ja	Nee
17	PN17. hydrologische maatregelen Varkensland; tbv botanisch hooiland, plas-dras en moeras	€ 318.729	€ 361.282	€ 47.389	Ja	Nee
18	PN18. hydrologische maatregelen IVOT en Westzaan	€ 730.469	€ 828.341	€ 108.607	Ja	Nee
19	PN19. Emissie verlaging overgangzone incl pilots	€ 21.560	€ 210.062	€ 162.062	Ja	Nee
20	PN20. Natuurimpuls IJperveld en Eilandspolder	€ 0	€ 700.000	€ 0	Ja	Nee
21	PN22. Broedvogeleilanden Kustvogels Texel	€ 109.401	€ 116.873	€ 0	Ja	Ja
22	PN23. revitaliseren bossen; Robbenoord, Diemerbos, Waarderhout, Grootte Vliet/De Weelen, Noorderbos en Schoorlse Duinen	€ 104.969	€ 1.117.735	€ 15.607	Ja	Nee
23	PN24. Spaarnwoude e.a. revitalisering bos en recreatieve zonering	€ 0	€ 143.615	€ 15.606	Ja	Nee
24	PN25. verlandingsreeks Oostelijke Vechtplassen	€ 625.000	€ 732.832	€ 0	Ja	Nee
25	PN26 waterkwaliteit het Hol (OVP)	€ 2.352.315	€ 2.612.487	€ 0	Ja	Nee
26	PN27. hydrologische verkenning Gooi	€ 139.656	€ 184.895	€ 0	Ja	Nee
27	PN29 Afkoppelen nutriëntenrijk water	€ 0	€ 1.100.000	€ 128.938	Ja	Nee
28	PN30 defosfatering water Vechtplassen	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	Nee
29	PN33. Kennemerland openmaken; struweel verwijderen	€ 461.031	€ 483.448	€ 0	Ja	Nee
30	PN39. Exotenbestrijding Kennemerland Zuid - Middenduin	€ 15.558	€ 17.686	€ 2.313	Ja	Nee
31	PN40. Exotenbestrijding Schoorlse Duinen - Amerikaanse Vogelkers	€ 63.731	€ 72.242	€ 9.476	Ja	Nee
32	PN49. Extra inzet invasieve exoten, watercrassula Texel	€ 14.776	€ 928.042	€ 0	Ja	Nee
33	Bossenstrategie / boscompensatie	€ 0	€ 49.174	€ 0	Ja	Nee
34	PN99	€ 0	€ 129.378	€ 0	Ja	Nee
	Kopie Uitvoeringsprogramma	Toelichting	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/09</i>		
1	PN01. 'Versnelling binnenduinrand kansen'		Ja			
2	PN02. voorverkenning hydro-buffer Zwanenwater		Ja			
3	PN03. Hydrologische verbetering Middenduin Kennemerland		Ja			
4	PN04. Vernatten natuur duinen Texel		Ja			
5	PN05. Dynamisch kustbeheer Texel		Ja			

6	PN06. Zanderij castricum (extra kwelnaatuur)	Ja
7	PN07. Impuls dynamisering zeeoep Castricum	Ja
8	PN08. Bos/-omvorming inrichting Kennemerduinen/Kraansvlak & Beroen	Ja
9	PN09. Revitalisering bos Leyduin	Ja
10	PN10. Verwijderen Japanse Duizendknoop in bossen Gooi	Ja
11	PN11. Herstel mineralenbalans oude bossen	Ja
12	PN12. mineralengift heide	Ja
13	PN13 Berijtsverpl. LH	Ja
14	PN14. Wormer en Jisperveld (oeverbeschoeiing)	Ja
15	PN15 Verkenningen systeemherstel Laag-Holland	Ja
16	PN16. Habitatherstel Eilandspolder; verbeteren veenmosrietlanden	Ja
17	PN17. hydrologische maatregelen Varkensland; tbv botanisch hooiland, plas-dras en moeras	Ja
18	PN18. hydrologische maatregelen IVOT en Westzaan	Ja
19	PN19. Emissie verlaging overgangzone incl pilots	Ja
20	PN20. Natuurimpuls IJperveld en Eilandspolder	Ja
21	PN22. Broedvogeleilanden Kustvogels Texel	Ja
22	PN23. revitaliseren bossen; Robbenoord, Diemberbos, Waarderhout, Grote Vliet/De Weelen, Noorderbos en Schoorlse Duinen	Ja
23	PN24. Spaarnwoude e.a. revitalisering bos en recreatieve zonering	Nee
24	PN25. verlandingsreeks Oostelijke Vechtplassen	Ja
25	PN26 waterkwaliteit het Hol (OVP)	Ja
26	PN27. hydrologische verkenning Gooi	Ja
27	PN29 Afkoppelen nutriëntrijk water	Nee
28	PN30 defosfatering water Vechtplassen	Nee
29	PN33. Kennemerland openmaken; struweel verwijderen	Ja
30	PN39. Exotenbestrijding Kennemerland Zuid - Middenduin	Ja
31	PN40. Exotenbestrijding Schoorlse Duinen - Amerikaanse Vogelkers	Ja
32	PN49. Extra inzet invasieve exoten, watercrassula Texel	Ja
33	Bossenstrategie / boscompensatie	Nee
34	PN99	Ja

L25	Regeling specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied	Naam versnellingsvoorstel	Besteding (jaar T)	Totale cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)	Baten (jaar T) vermogensvorming	Totale cumulatieve baten vermogensvorming (t/m jaar T)
		Aard controle n.v.t. Indicator: L25/01	Aard controle R Indicator: L25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L25/03	Aard controle R Indicator: L25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L25/05
		1	Integrale aanpak stikstofreductie Rondehoep	€ 32.052	€ 32.052	€ 0
	Eindverantwoording (Ja/Nee)?					
	Aard controle n.v.t. Indicator: L25/06					
	Nee					
L29	Regeling specifieke uitkering capaciteit natuurmonitoring	Aantal ingezette fte (ambtelijke capaciteit of externe inhuur) (jaar T)	Besteding (jaar T)			
	Aard controle n.v.t. Indicator: L29/01	Aard controle R Indicator: L29/02				
	1	€ 111.662				
L32	Specifieke uitkering Regeling uitvoering aanpak piekbelasting	Selecteer welke van toepassing (samenwerkingsovereenkomst/ werkafspraken)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)?	
	Aard controle n.v.t. Indicator: L32/01	Aard controle R Indicator: L32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L32/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L32/04		
	1	Werkafspraken	€ 103.917	€ 103.917	Nee	
L33	Specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur op grond van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase	Onderdeel	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		
	Aard controle n.v.t. Indicator: L33/01	Aard controle R Indicator: L33/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L33/03			
	1	Aanleg bos in het kader van boscompensatie	€ 0	€ 0		
	2	Overige uitvoeringsactiviteiten	€ 38.546	€ 38.546		
		Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen voor uitvoeringsactiviteiten ten behoeve van natuurgebieden die buiten Natura 2000-gebieden zijn gelegen (t/m jaar T)	(Verwachte) opbrengsten door verwerving van vermogensbestanddelen (t/m jaar T)	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee)	
	Aard controle n.v.t. Indicator: L33/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L33/05	Aard controle D1 Indicator: L33/06	Aard controle n.v.t. Indicator: L33/07		
	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
L34	Specifieke uitkering indirecte uitvoeringskosten Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied	Besteding (jaar T)				
	Aard controle R Indicator: L34/01					
	€ 1.834.961					

LVVN	L35	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml)	Naam maatregelpakket	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Correctie besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2025	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen				
			<i>Zelfstandige uitvoering</i>							
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L35/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: L35/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L35/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L35/04</i>				
			1	<i>Fieldlab Groene Hart</i>	€ 44.010	€ 0	€ 44.010			
			2	<i>Fietspad Blijdesteinsweg</i>	€ 29.480	€ 0	€ 29.480			
			3	<i>Integrale samenwerking NSP</i>	€ 0	€ 0	€ 0			
4	<i>Aanleg Bos en Parklandschap</i>	€ 0	€ 0	€ 0						
		Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Correctie besteding aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2025	Totale cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)?					
		<i>Zelfstandige uitvoering</i>								
		<i>Aard controle R Indicator: L35/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: L35/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L35/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L35/08</i>					
		€ 44.010	€ 0	€ 44.010	Nee					
LVVN	L37	Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2024	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>automatisch berekend</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Automatisch berekend</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee)?					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/03</i>					
			1	€ 0	€ 0	Nee				
				Omschrijving van de maatregel	Karakter van de maatregel	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Is de aankoop, indien van toepassing, gebaseerd op een taxatie door een onafhankelijke taxateur conform marktwaarde (Ja/Nee/N.v.t)?	Wat is de restwaarde van door de provincie verworven vermogensbestanddelen?	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: L37/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/07</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: L37/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: L37/09</i>	
			1	<i>nvt</i>	<i>nvt</i>	€ 0	€ 0	<i>N.v.t</i>	€ 0	
	Kopie naam/nummer van de maatregel	Is de vrijgekomen depositieruimte uitsluitend gebruikt voor het legaliseren van PAS-melders (Ja/Nee)?	Is voldaan aan de juridische en beleidsmatige kaders op het moment van besteding van de middelen (Ja/Nee)?							
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/10</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: L37/11</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: L37/12</i>							
1	<i>nvt</i>	<i>Nee</i>	<i>Nee</i>							
	Kopie naam/nummer van de maatregel	Naam opgelost gemeld PAS-project	Wat is de waarde van het opgeloste gemeld PAS-project?	Vul in totale besteding per opgelost gemeld PAS-project						
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L37/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: L37/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: L37/16</i>						
1	<i>nvt</i>	<i>nvt</i>	€ 0	€ 0						

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording lichten Gedeputeerde Staten toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de Provinciale Staten vastgestelde kaders zoals de begroting en provinciale verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Provinciale Staten op 16 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Provinciale Staten bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 9,9 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Gedeputeerde Staten stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3,8 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 9,9 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 0,4 miljoen acceptabel op basis van door de Provinciale Staten vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de Provinciale Staten aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

6. Bijlagen

Investeringsuitgaven en kredieten

Overzicht van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2023	Rectificaties krediet t/m 2023	krediet mutaties 2024	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2024	Besteding t/m 2023	Rectificaties Besteding t/m 2023	Besteding 2024	Besteding tm 2024	Restant krediet (bruto) ultimo 2024	Te realiseren bijdrage derden t/m 2024	Realisatie bijdrage derden tm 2024	Nog te realiseren bijdrage derden 2024
MATERIELE VASTE ACTIVA												
a. Investerings met een economisch nut:												
<u>Gronden en terreinen</u>												
Krediet strategische grondaankopen	60.000	0	0	60.000	31.755	0	7.120	38.875	21.125	0	0	0
Krediet SPUK Gronden	30.000	0	0	30.000	1.912	0	0	1.912	28.088	24.864	1.912	22.952
Krediet NNN gronden	250.000	0	0	250.000	39.961	0	10.515	50.476	199.524	7.894	7.894	0
	340.000	0	0	340.000	73.629	0	17.635	91.264	248.736	32.758	9.807	22.952
<u>ICT</u>												
Krediet technische installaties	1.670	0	0	1.670	1.584	0	-57	1.527	143	0	0	0
<u>Investerings Steunpunten B&U</u>												
Krediet gebouwen	6.535	0	700	7.235	708	36	541	1.285	5.950	0	0	0
Totaal investeringen met een economisch nut	348.205	0	700	348.905	75.921	36	18.119	94.076	254.829	32.758	9.807	22.952
b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:												
<u>Vervangingsinvesteringen</u>												
Krediet PMO kunstwerken - sluisen	40.700	0	0	40.700	19.262	0	6.081	25.343	15.357	0	0	0
Krediet PMO kunstwerken - bruggen	121.781	0	6.100	127.881	77.040	0	9.099	86.139	41.742	0	0	0

Krediet PMO vaarwegen en oevers	55.822	0	19.695	75.517	37.064	0	10.814	47.878	27.639	0	0	0
Krediet PMO wegen	76.282	0	26.400	102.682	57.445	0	2.627	60.072	42.610	0	0	0
Krediet technische installaties	49.398	0	13.400	62.798	19.525	0	12.668	32.193	30.605	0	0	0
Voorschotkrediet uit 10 miljoen	0	0	1.400	1.400	0	0	411	411	989	0	0	0
	343.983	0	66.995	410.978	210.336	0	41.700	252.036	158.942	0	0	0

**Verbeter- en
uitbreidingsinvesteringen**

Krediet PMI kunstwerken - bruggen	71.664	0	0	71.664	57.469	0	3.820	61.289	10.375	10.839	8.753	2.086
Krediet PMI kunstwerken - sluizen	54.300	0	112	54.412	52.042	0	195	52.238	2.174	40.211	37.602	2.609
Krediet PMI openbaar vervoer	265.247	-12.649	1.700	254.298	195.644	8.849	4.594	209.087	45.211	84.579	74.860	9.718
Krediet PMI wegen	338.990	0	6.091	345.081	264.924	0	17.783	282.707	62.374	63.988	61.115	2.873
Krediet Innovatieve projecten	7.473	0	0	7.473	7.078	0	180	7.258	215	0	0	0
Voorschotkrediet uit 10 miljoen	630	8.360	-390	8.600	328	0	361	689	7.911	0	0	0
	738.303	-4.289	7.513	741.528	577.487	8.849	26.932	613.268	128.260	199.617	182.331	17.286

Programma natuurontwikkeling

Krediet Groenprojecten	2.072	0	0	2.072	343	0	156	499	1.573	0	0	0
-------------------------------	--------------	----------	----------	--------------	------------	----------	------------	------------	--------------	----------	----------	----------

**Totaal investeringen met een
maatschappelijk nut**

1.084.358	-4.289	74.508	1.154.578	788.166	8.849	68.788	865.803	288.775	199.617	182.331	17.286
------------------	---------------	---------------	------------------	----------------	--------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Totaal

1.432.563	-4.289	75.208	1.503.483	864.087	8.885	86.907	959.879	543.603	232.376	192.138	40.238
------------------	---------------	---------------	------------------	----------------	--------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Specificatie van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2023	Rectificaties krediet t/m 2023	krediet mutaties 2024	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2024	Besteding t/m 2023	Rectificatie Besteding t/m 2023	Besteding 2024	Besteding tm 2024	Restant krediet (bruto) ultimo 2024	Te realiseren bijdrage derden t/m 2024	Realisatie bijdrage derden tm 2024	Nog te realiseren bijdrage derden 2024
MATERIELE VASTE ACTIVA												
a. Investerings met een economisch nut:												
<u>Gronden en terreinen</u>												
Krediet strategische grondaankopen												
P.00183 - Aankoop strategische gronden	30.084	0	415	30.499	30.084	0	415	30.499	0	0	0	0
P.00228 - Aankoop strategische gronden	1.672	0	0	1.672	1.672	0	0	1.672	0	0	0	0
P.00233 - Aankoop strategische gronden 2	0	0	6.705	6.705	0	0	6.705	6.705	0	0	0	0
Nog te besteden voorschotkrediet strategische gronden	28.245	0	-7.120	21.125	0	0	0	0	21.125	0	0	0
	60.000	0	0	60.000	31.755	0	7.120	38.875	21.125	0	0	0
Krediet SPUK Gronden				0								
P.00205 - Aankoop gronden Veenweiden (CO2 red.)	30.000	0	0	30.000	1.912	0	0	1.912	28.088	24.864	1.912	22.952
	30.000	0	0	30.000	1.912	0	0	1.912	28.088	24.864	1.912	22.952
Krediet NNN gronden												
P.00182 - Grond aankopen NNN GROEN	249.353	-1	0	249.352	39.313	0	10.515	49.828	199.524	7.894	7.894	0
NNN Gronden Oostelijke Vechtplassen	647	1	0	648	648	0	0	648	0	0	0	0
	250.000	0	0	250.000	39.961	0	10.515	50.476	199.524	7.894	7.894	0
Totaal Gronden	340.000	0	0	340.000	73.629	0	17.635	91.264	248.736	32.758	9.807	22.952
<u>ICT</u>												
Krediet technische installaties												
P.00219 - Netwerkvoorziening buiten-werklocaties	1.670	0	0	1.670	1.584	0	-57	1.527	143	0	0	0
Totaal ICT	1.670	0	0	1.670	1.584	0	-57	1.527	143	0	0	0

Investerings Steunpunten B&U

Krediet gebouwen

P.00058 - Verbouwing steunpunt Vijfhuizen	915	0	0	915	342	36	308	686	229	0	0	0
P.00145 - Energie neutraal maken steunpunten	3.820	0	700	4.520	366	0	233	599	3.921	0	0	0
P.00144 - Nieuwbouw gez. Steunpunt Uitgeest	1.800	0	0	1.800	0	0	0	0	1.800	0	0	0
	6.535	0	700	7.235	708	36	541	1.285	5.950	0	0	0

Totaal Investerings Steunpunten B&U	6.535	0	700	7.235	708	36	541	1.285	5.950	0	0	0
--	--------------	----------	------------	--------------	------------	-----------	------------	--------------	--------------	----------	----------	----------

Totaal investeringen met een economisch nut	348.205	0	700	348.905	75.921	36	18.119	94.076	254.829	32.758	9.807	22.952
--	----------------	----------	------------	----------------	---------------	-----------	---------------	---------------	----------------	---------------	--------------	---------------

b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

Vervangingsinvesterings

Krediet PMO kunstwerken - sluisen

P.00059 - K20N KVSS-02 Verv.kolk en damwand sluis	40.700	0	0	40.700	19.262	0	6.081	25.343	15.357	0	0	0
	40.700	0	0	40.700	19.262	0	6.081	25.343	15.357	0	0	0

Krediet PMO kunstwerken - bruggen

P.00028 - N247b-02 km 54.3-55.3 verv. 2 vaste kuns	3.600	0	0	3.600	1.278	0	219	1.497	2.103	0	0	0
P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	17.255	0	0	17.255	16.336	0	0	16.336	919	0	0	0
P.00034 - K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru	17.705	0	0	17.705	8.461	0	5.224	13.685	4.020	0	0	0
P.00039 - N247, Maatregelen bereikbaar Waterland,	3.600	0	1.100	4.700	1.561	0	217	1.779	2.921	0	0	0
P.00044 - N236, Reconstructie km 7.0-11.0 incl. Ve	7.674	0	0	7.674	8.043	0	0	8.043	-369	0	0	0
P.00046 - N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03	17.525	0	5.000	22.525	14.424	0	2.452	16.876	5.649	0	0	0
P.00047 - N522-05 Verv. brug Ouderkerk ad Amstel	22.810	0	0	22.810	21.971	0	149	22.119	691	0	0	0
P.00065 - VIK vervangen Broekhornerbrug	2.427	0	0	2.427	441	0	0	441	1.986	0	0	0

P.00131 - K20N-03 Vervanging Stolperbasculebrug 14	25.700	0	0	25.700	2.728	0	663	3.392	22.308	0	0	0
P.00132 - K20na/K20a -01 en 10/09-b-01 vww 4/5/7	1.985	0	0	1.985	1.782	0	75	1.857	128	0	0	0
P.00189 - Vervanging Schagerbrug	1.500	0	0	1.500	14	0	100	114	1.386	0	0	0
	121.781	0	6.100	127.881	77.040	0	9.099	86.139	41.742	0	0	0

Krediet PMO vaarwegen en oevers

P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	840	0	0	840	840	0	0	840	0	0	0	0
P.00054 - N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op	1.065	0	0	1.065	1.064	0	0	1.064	1	0	0	0
P.00063 - K4/5/6a-01 Vervangen oevers vww 18	7.973	0	0	7.973	5.551	0	-28	5.523	2.450	0	0	0
P.00064 - K7/K8-01 vervanging 2,5 km oevers vww 21	4.800	0	0	4.800	4.449	0	6	4.455	345	0	0	0
P.00129 - K18a-01+K18b-01 Vervanging Vaarwegvak 16	8.764	0	968	9.732	8.339	0	508	8.847	885	0	0	0
P.00132 - K20na/K20a -01 en 10/09-b-01 vww 4/5/7	7.520	0	2.680	10.200	6.726	0	276	7.003	3.197	0	0	0
P.00133 - K09-01 Vervanging Vaarwegvak 8	1.940	0	0	1.940	1.913	0	111	2.024	-84	0	0	0
P.00147 - K20a-02 - Gem Alkmaar - Vaarwegvak 5	1.600	0	0	1.600	1.547	0	-140	1.407	193	0	0	0
P.00180 - K19o-a-01 - Vaarwegvak 32	1.600	0	0	1.600	0	0	0	0	1.600	0	0	0
P.00181 - K19o-b-01 K19o-b-01 Vaarwegvak 33	1.690	0	0	1.690	0	0	0	0	1.690	0	0	0
P.00197 - K20-z-b01 Vervanging vaarwegvak 13	12.205	0	0	12.205	5.172	0	5.958	11.130	1.075	0	0	0
P.00207 - K11-a-01 Vaarwegvak 22 - Broekervaart: 't	1.604	0	13.568	15.172	61	0	1.860	1.921	13.251	0	0	0
P.00208 - K11-b-01 Vaarwegvak 23 - Trekvaart Schouw	168	0	-168	0	155	0	-155	0	0	0	0	0
P.00209 - K18-a-02 Vaarwegvak 16 Westfriesche Vaart	484	0	-484	0	191	0	-191	0	0	0	0	0
P.00210 - K18-b-02 Vaarwegvak 17 - Westfriesche Vaa	484	0	-484	0	191	0	-191	0	0	0	0	0
P.00212 - K06-10 - 14G28 Braaksluis (iMPI)	1.285	0	415	1.700	105	0	764	869	831	0	0	0
P.00221 - Vaarwegvak 1	1.000	0	3.200	4.200	758	0	2.036	2.794	1.406	0	0	0
P.00234 - Vervanging afmeervoorziening Amstel	500	0	0	500	0	0	0	0	500	0	0	0
P.00235 - Vervanging calamiteitensteiger NH kanaal	300	0	0	300	0	0	0	0	300	0	0	0
	55.822	0	19.695	75.517	37.064	0	10.814	47.878	27.639	0	0	0

Krediet PMO wegen

P.00041 - N231b-01 Trajectbendering N231b	4.296	0	0	4.296	3.011	0	13	3.024	1.272	0	0	0
P.00049 - N417-02, Herinr. Utrechtsew. Holl. Radin	1.200	0	0	1.200	638	0	146	784	416	0	0	0
P.00051 - N244, Verdubbeling, traject A7 - N247	6.000	0	0	6.000	6.000	0	0	6.000	0	0	0	0
P.00052 - N236-08 Traj.ben Fr.Kampweg en N524	2.700	0	0	2.700	2.500	0	7	2.506	194	0	0	0

P.00054 - N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op	4.160	0	0	4.160	4.160	0	0	4.160	0	0	0	0
P.00057 - N302a-03 vervanging wegconstructie km 39	4.680	0	0	4.680	3.348	0	17	3.365	1.315	0	0	0
P.00083 - N241-13 Traj.benad N241b, ged N244-A7	17.600	0	0	17.600	17.638	0	0	17.638	-38	0	0	0
P.00085 - N239a Trajectbenadering N239a, ged N242-	2.200	0	0	2.200	1.809	0	-14	1.794	406	0	0	0
P.00086 - N243 Trajectbenadering	9.480	0	0	9.480	7.741	0	376	8.116	1.364	0	0	0
P.00098 - N506a, km 24.9-33.9, Trajectbenadering	3.700	0	0	3.700	2.780	0	9	2.789	911	0	0	0
P.00113 - Busbaan Wijckerpoort (velsertraverse-bus	0	0	750	750	0	0	0	0	750	0	0	0
P.00122 - N240c-01 Herplant bomen N240	750	0	0	750	747	0	11	758	-8	0	0	0
P.00139 - Natuurverbinding Vechtplassen	2.156	0	0	2.156	179	0	178	357	1.799	0	0	0
P.00142 - N240-14 N240b-01 1e deel	5.200	0	-1.463	3.737	4.167	0	-430	3.737	0	0	0	0
P.00169 - Herplant bomen langs traject N244	480	0	0	480	487	0	0	487	-7	0	0	0
P.00174 - N242a-05 - Vervangen geluidsschermen	1.500	0	0	1.500	997	0	11	1.008	492	0	0	0
P.00193 - 09D01-01 Visserbrug verv. remmingwerk	730	0	0	730	682	0	0	682	48	0	0	0
P.00195 - LED-verlichting 2e fase	5.950	0	0	5.950	0	0	0	0	5.950	0	0	0
P.00206 - SLS-01, vervanging- sleutelsysteem obj	1.900	0	0	1.900	89	0	170	259	1.641	0	0	0
P.00230 - VRI-progr, Alg-48 - Vervanging VRI	900	0	11.100	12.000	176	0	587	763	11.237	0	0	0
P.00232 - N511a-04 Vervanging 5 paddentunnels	700	0	0	700	298	0	84	381	319	0	0	0
P.00237 - N250a-04 Toepass. circulaire geleiderail	0	0	350	350	0	0	314	314	36	0	0	0
P.00238 - N511a-05 Vervangen paddentunnels (6st)	0	0	1.400	1.400	0	0	0	0	1.400	0	0	0
P.00242 - N240-14 N240b-01 2e deel	0	0	14.263	14.263	0	0	1.148	1.148	13.115	0	0	0
	76.282	0	26.400	102.682	57.445	0	2.627	60.072	42.610	0	0	0

Krediet technische installaties

P.00071 - K08 Hefbrug Oterleek-01 GO KW 19B45	99	0	0	99	93	0	2	95	4	0	0	0
P.00134 - Projecten Machinerichtlijn	4.820	0	0	4.820	1.146	0	181	1.327	3.493	0	0	0
P.00136 - Uitrol intelligente Verkeerslichten iVR	4.515	0	0	4.515	0	0	0	0	4.515	0	0	0
P.00137 - Vervanging observatiecamera's VRI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P.00138 - Vervanging Scada systeem	1.500	0	0	1.500	1.530	0	33	1.563	-63	0	0	0
P.00146 - K05 Roskamsluis zelfbediening Roskamslui	723	0	0	723	91	0	11	102	621	0	0	0
P.00215 - 24-uurs centrale bediening 2e deel	37.741	0	7.400	45.141	16.664	0	12.441	29.105	16.036	0	0	0
P.00248 - Verv Dynamische Reizigersinfo.sys (DRIS)	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0	6.000	0	0	0
	49.398	0	13.400	62.798	19.525	0	12.668	32.193	30.605	0	0	0

Voorschotkrediet uit 10 miljoen

P.00239 - 25E22-02 Verv pontveer het Schouw	0	0	400	400	0	0	289	289	111	0	0	0
P.00240 - N242ld-02 Verv Huygenbrug	0	0	1.000	1.000	0	0	122	122	878	0	0	0
	0	0	1.400	1.400	0	0	411	411	989	0	0	0

Totaal Vervangingsinvesteringen

	343.983	0	66.995	410.978	210.336	0	41.700	252.036	158.942	0	0	0
--	----------------	----------	---------------	----------------	----------------	----------	---------------	----------------	----------------	----------	----------	----------

Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen**Krediet PMI openbaar vervoer**

P.00084 - HOV-07 Aalsmeer-knooppunt Schiphol Zuid	45.926	0	0	45.926	45.094	0	-18	45.076	849	36.617	36.617	0
P.00113 - Busbaan Wijckerpoort (velsertraverse-bus	24.550	0	1.350	25.900	4.280	0	1.101	5.381	20.519	0	0	0
P.00114 - HOV-03 HOV 't Gooi Huizen-Hilversum	138.084	-12.649	0	125.435	117.877	0	694	118.571	6.864	6.619	6.619	0
P.00115 - HOV-05 HOV Fokkerweg-Schiphol Rijk	44.445	0	0	44.445	22.050	8.849	5	30.905	13.540	36.550	27.090	9.460
P.00130 - N231 OLV HOV Greenport	12.242	0	350	12.592	6.343	0	2.811	9.154	3.438	4.792	4.534	259
	265.247	-12.649	1.700	254.298	195.644	8.849	4.594	209.087	45.211	84.579	74.860	9.718

Krediet PMI wegen

P.00026 - Smart Mobility Schiphol	2.785	0	0	2.785	2.096	0	0	2.096	689	113	113	0
P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	13.192	0	0	13.192	13.294	0	0	13.294	-102	5	5	0
P.00039 - N247, Maatregelen bereikbaar Waterland,	56.695	0	0	56.695	38.165	0	2.042	40.206	16.489	17.852	15.442	2.410
P.00041 - N231b-01 Trajectbendering N231b	2.984	0	0	2.984	2.580	0	7	2.587	397	600	600	0
P.00042 - N208-05 aanl.fietsverb/pad Hlem/Bldaal	3.250	0	0	3.250	2.173	0	305	2.478	772	63	63	0
P.00044 - N236, Reconstructie km 7.0-11.0 incl. Ve	14.945	0	0	14.945	14.207	0	1	14.208	737	70	70	0
P.00049 - N417-02, Herinr. Utrechtsew. Holl. Radin	3.700	0	0	3.700	1.834	0	74	1.908	1.792	0	0	0
P.00051 - N244, Verdubbeling, traject A7 - N247	39.125	0	0	39.125	38.493	0	0	38.493	632	23.858	23.858	0
P.00052 - N236-08 Traj.ben Fr.Kampweg en N524	260	0	0	260	299	0	0	299	-39	0	0	0
P.00054 - N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op	5.900	0	0	5.900	5.881	0	-4	5.877	23	4.782	4.782	0
P.00078 - N241, Herinrichting gedeelte N242-N248	48.000	0	0	48.000	45.747	0	-64	45.683	2.317	10.273	10.273	0
P.00081 - N236-11 Reconst N236, deel 6 Noordereind	1.500	0	1.100	2.600	298	0	63	360	2.240	0	0	0
P.00083 - N241-13 Traj.benad N241b, ged N244-A7	60.000	0	0	60.000	39.127	0	12.440	51.568	8.432	2.736	2.736	0
P.00085 - N239a Trajectbenadering N239a, ged N242-	6.150	0	0	6.150	6.614	0	0	6.614	-464	318	318	0

P.00086 - N243 Trajectbenadering	41.820	0	0	41.820	39.942	0	843	40.785	1.035	927	927	0
P.00088 - N509-05 km 1.48-2.45 Traj.benadering GO	600	0	0	600	617	0	11	628	-28	0	0	0
P.00089 - Kruispunt N525 Westerheide-oud postweg,	2.006	0	0	2.006	1.707	0	-6	1.702	304	6	6	0
P.00098 - N506a, km 24.9-33.9, Trajectbenadering	1.270	0	0	1.270	1.109	0	2	1.111	159	0	0	0
P.00130 - N231 OLV HOV Greenport	2.862	0	0	2.862	1.562	0	344	1.906	956	813	769	44
P.00139 - Natuurverbinding Vechtplassen	460	0	0	460	25	0	39	64	396	0	0	0
P.00142 - N240-14 N240b-01 1e deel	3.750	0	-1.400	2.350	2.715	0	-365	2.350	0	0	0	0
P.00150 - Masterplan N201, 8 nadeelcomp dossiers	1.800	0	0	1.800	141	0	0	141	1.659	0	0	0
P.00191 - VM-maatregelen N242	50	0	-50	0	33	0	-33	0	0	0	0	0
P.00196 - Trajectbenadering groot onderhoud N202a	660	0	0	660	537	0	9	546	114	0	0	0
P.00192 - Reconstructie kruispunt N501-Redoute	359	0	1.641	2.000	271	0	55	325	1.675	0	0	0
P.00201 - Wadweg Waardpolder hoofdweg	575	0	0	575	533	0	0	533	42	26	26	0
P.00202 - N23 Westfrisiaweg Restwzh GBC	7.700	0	0	7.700	4.090	0	824	4.914	2.786	850	734	116
P.00204 - N516-04 Ambacht-N516- Thorbeckeweg(AVANT)	15.167	0	0	15.167	0	0	0	0	15.167	0	0	0
P.00211 - N240-16: Aanleg bermverharding	700	0	0	700	692	0	11	703	-3	173	173	0
P.00224 - N200-06-Korteterm.maateg.Kop vd Zeeweg	150	0	100	250	25	0	185	210	40	0	0	0
P.00226 - N244-10 Aansluiting N244-N247	375	0	0	375	88	0	278	366	9	26	26	0
P.00227 - ALG-45 — kantmarkering fietspaden	200	0	2.300	2.500	29	0	505	534	1.966	498	195	303
P.00230 - VRI-progr, Alg-48 - Vervanging VRI	0	0	250	250	0	0	0	0	250	0	0	0
P.00236 - N250-05 Uitritten N250	0	0	150	150	0	0	101	101	49	0	0	0
P.00242 - N240-14 N240b-01 2e deel	0	0	1.400	1.400	0	0	117	117	1.283	0	0	0
P.00249 - Verbetering - Aanleg bronbemaling	0	0	600	600	0	0	0	0	600	0	0	0
	338.990	0	6.091	345.081	264.924	0	17.783	282.707	62.374	63.988	61.115	2.873

Krediet PMI kunstwerken - bruggen

P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	24.404	0	0	24.404	22.530	0	0	22.530	1.874	14	14	0
P.00034 - K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru	12.570	0	0	12.570	6.905	0	3.579	10.484	2.086	4.447	2.361	2.086
P.00047 - N522-05 Verv. brug Ouderkerk ad Amstel	28.990	0	0	28.990	27.700	0	67	27.767	1.223	6.378	6.378	0
P.00131 - K20N-03 Vervanging Stolperbasculebrug 14	5.700	0	0	5.700	333	0	174	507	5.193	0	0	0
	71.664	0	0	71.664	57.469	0	3.820	61.289	10.375	10.839	8.753	2.086

Krediet PMI kunstwerken - sluisen

P.00077 - Alg-29, Nieuwbouw Wilhelminasluis	54.300	0	112	54.412	52.042	0	195	52.238	2.174	40.211	37.602	2.609
	54.300	0	112	54.412	52.042	0	195	52.238	2.174	40.211	37.602	2.609

Krediet Innovatieve projecten

P.00157 - LED-verlichting	6.050	0	0	6.050	5.639	0	182	5.822	228	0	0	0
P.00121 - Samenwerking zonnepads	1.423	0	0	1.423	1.439	0	-2	1.437	-14	0	0	0
	7.473	0	0	7.473	7.078	0	180	7.258	215	0	0	0

Voorschotkrediet uit 10 miljoen

P.00028 - N247b-02 km 54.3-55.3 verv. 2 vaste kuns	500	0	0	500	237	0	29	265	235	0	0	0
P.00194 - N501-03 Reconstructie kruispunt	130	0	0	130	91	0	0	91	39	0	0	0
P.00243 - HOV-12 - HOV Noordwijk-Schiphol	0	0	1.100	1.100	0	0	299	299	801	0	0	0
P.00246 - N241-14 - Maatregelen parallelwegen N241	0	0	50	50	0	0	0	0	50	0	0	0
P.00247 - N242-26 - Poortconstr. overgang A9-N242	0	0	150	150	0	0	33	33	117	0	0	0
P.00149 - Nog te verdelen voorschotkrediet	0	8.360	-1.690	6.670	0	0	0	0	6.670	0	0	0
	630	8.360	-390	8.600	328	0	361	689	7.911	0	0	0

Totaal verbeter- en uitbreidingsinvesteringen	738.303	-4.289	7.513	741.528	577.487	8.849	26.932	613.268	128.260	199.617	182.331	17.286
--	----------------	---------------	--------------	----------------	----------------	--------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Programma natuurontwikkeling**Krediet Groenprojecten**

P.00139 - Natuurverbinding Vechtplassen	2.072	0	0	2.072	343	0	156	499	1.573	0	0	0
---	-------	---	---	-------	-----	---	-----	-----	-------	---	---	---

Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	1.084.358	-4.289	74.508	1.154.578	788.166	8.849	68.788	865.803	288.775	199.617	182.331	17.286
---	------------------	---------------	---------------	------------------	----------------	--------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Totaal	1.432.563	-4.289	75.208	1.503.483	864.087	8.885	86.907	959.879	543.603	232.376	192.138	40.238
---------------	------------------	---------------	---------------	------------------	----------------	--------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Wijziging doelenboom 2023-2024

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Vershil	
Programma 1				
Exploitatie	€ 22.949	€ 22.949	€ 0	
Baten	-€ 63	-€ 63	€ 0	
Lasten	€ 23.011	€ 23.011	€ 0	
Reserves	€ 2.100	€ 2.100	€ 0	
Onttrekkingen	-€ 943	-€ 943	€ 0	
Toevoegingen	€ 3.043	€ 3.043	€ 0	
Realisatie 2023	€ 25.049	€ 25.049	€ 0	
Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Vershil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 2				
Exploitatie	€ 65.402	€ 68.346	-€ 2.943	7 en 6
Baten	-€ 5.107	-€ 6.073	€ 967	7 en 6
Lasten	€ 70.509	€ 74.419	-€ 3.910	7 en 6
Reserves	-€ 2.607	-€ 2.353	-€ 254	7 en 6
Onttrekkingen	-€ 26.276	-€ 25.672	-€ 604	7 en 6
Toevoegingen	€ 23.669	€ 23.319	€ 350	7 en 6
Realisatie 2023	€ 62.795	€ 65.992	-€ 3.197	7 en 6
Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Vershil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 3				
Exploitatie	€ 24.068	€ 25.470	-€ 1.403	5, 6 en 7
Baten	-€ 11.249	-€ 151	-€ 11.098	5, 6 en 7
Lasten	€ 35.317	€ 25.621	€ 9.695	5, 6 en 7
Reserves	€ 2.921	-€ 8.987	€ 11.908	5, 6 en 7
Onttrekkingen	-€ 25.019	-€ 22.937	-€ 2.082	5, 6 en 7
Toevoegingen	€ 27.940	€ 13.950	€ 13.990	5, 6 en 7
Realisatie 2023	€ 26.988	€ 16.483	€ 10.505	5, 6 en 7
Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Vershil	
Programma 4				
Exploitatie	€ 225.245	€ 225.245	€ 0	
Baten	-€ 8.602	-€ 8.602	€ 0	
Lasten	€ 233.847	€ 233.847	€ 0	
Reserves	€ 24.378	€ 24.378	€ 0	
Onttrekkingen	-€ 96.053	-€ 96.053	€ 0	
Toevoegingen	€ 120.430	€ 120.430	€ 0	
Realisatie 2023	€ 249.622	€ 249.622	€ 0	

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 5				
Exploitatie	€ 104.611	€ 111.831	-€ 7.220	3 en 6
Baten	-€ 14.644	-€ 16.004	€ 1.360	3 en 6
Lasten	€ 119.255	€ 127.835	-€ 8.579	3 en 6
Reserves	-€ 7.431	-€ 7.453	€ 22	3 en 6
Ottrekkingen	-€ 45.408	-€ 47.492	€ 2.084	3 en 6
Toevoegingen	€ 37.977	€ 40.039	-€ 2.062	3 en 6
Realisatie 2023	€ 97.180	€ 104.378	-€ 7.198	3 en 6

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 6				
Exploitatie	€ 32.271	€ 30.613	€ 1.658	2, 3 en 5
Baten	-€ 3.752	-€ 3.932	€ 179	2, 3 en 5
Lasten	€ 36.023	€ 34.544	€ 1.479	2, 3 en 5
Reserves	€ 7.753	€ 18.063	-€ 10.309	2, 3 en 5
Ottrekkingen	-€ 11.071	-€ 11.673	€ 603	2, 3 en 5
Toevoegingen	€ 18.824	€ 29.736	-€ 10.912	2, 3 en 5
Realisatie 2023	€ 40.024	€ 48.675	-€ 8.651	2, 3 en 5

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 7				
Exploitatie	€ 13.218	-€ 459.082	€ 472.300	2, 3 en 8
Baten	-€ 967	-€ 551.464	€ 550.497	2, 3 en 8
Lasten	€ 14.185	€ 92.382	-€ 78.197	2, 3 en 8
Reserves	-€ 21.906	-€ 95.198	€ 73.292	2, 3 en 8
Ottrekkingen	-€ 22.495	-€ 105.578	€ 83.082	2, 3 en 8
Toevoegingen	€ 589	€ 10.380	-€ 9.791	2, 3 en 8
Realisatie 2023	-€ 8.688	-€ 554.280	€ 545.592	2, 3 en 8

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 8				
Exploitatie	-€ 462.393	€ 0	-€ 462.393	7
Baten	-€ 541.905	€ 0	-€ 541.905	7
Lasten	€ 79.512	€ 0	€ 79.512	7
Reserves	-€ 74.658	€ 0	-€ 74.658	7
Ottrekkingen	-€ 83.082	€ 0	-€ 83.082	7
Toevoegingen	€ 8.425	€ 0	€ 8.425	7
Realisatie 2023	-€ 537.050	€ 0	-€ 537.050	7

Wettelijk en provinciaal beleidskader

Programma 1. Bestuur

Wettelijk beleidskader

- [Gemeentewet](#)
- [Provinciewet](#)
- [Wet algemene regels herindeling](#)
- [Beleidskader gemeentelijke herindeling](#)

Provinciaal beleidskader

- [Evaluatiekader Subsidies 2018](#)
- [MRA-agenda 2020-2024](#)
- [Europastrategie 2022-2030 Noord-Holland - Provincie Noord-Holland](#)
- [Beleidsnota IBT 2022-2025](#)
- [Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland](#)
- [Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht](#)
- [Beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing](#)
- [Instellingsbesluit Eenheid Screening en Bewakingsaanpak 2019](#)
- [Beleidsregel Wet Bibob Noord-Holland 2019](#)
- [Gedragscode integriteit voor Statenleden, duo-commissieleden, gedeputeerden en de commissaris van de Koning van de provincie Noord-Holland 2012](#)
- [Regeling gedragscode ambtelijke integriteit](#)
- [Regeling melden vermoeden misstand](#)
- [Agenda toekomst van het toezicht](#)

Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving

Wettelijk beleidskader

- [Klimaatwet](#)
- [Warmtewet](#)
- [Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie](#)
- [Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025](#)

Provinciaal beleidskader

- [Omgevingsvisie](#)
- [Omgevingsverordening](#)
- [Verkenning ondergrondvisie](#)
- [Beleidsregel geurhinder](#)
- [Actieplan geluid](#)
- [Actieprogramma klimaat](#)

- [Bouwstenen voor een adaptieve Uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur 2020-2024](#)
- [Plan van aanpak waterstof](#)
- [Actieagenda - Provincie Noord-Holland](#)
- [Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat \(pMIEK\) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid](#)
- [Elektriciteitswet](#)
- [Warmtetransitie Noord-Hollandse aanpak 2022-2023](#)
- [Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie](#)
- [Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025](#)

Programma 3. Ruimte en Wonen

Wettelijk beleidskader

- [Woningwet/Huisvestingswet](#)
- [Wet versterking regie op de Volkshuisvesting](#)
- [Wet ruimtelijke ordening \(incl. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening \(Barro\) en Besluit ruimtelijke ordening\)](#)
- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#)
- [Omgevingswet](#)
- [Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer](#)
- [Wet luchtvaart](#)
- [Luchthavenverkeersbesluit \(LVB\) Schiphol](#)
- [Luchthaven Indelingsbesluit \(LIB\) Schiphol](#)
- [Wijzigingswet Wet luchtvaart \(regelgeving burgerluchtvaart en militaire luchthavens \(RBML\)\)](#)
- [Waterwet](#)
- [Waterschapswet](#)
- [Drinkwaterwet](#)
- [Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden](#)
- [Europese Richtlijn Overstromingsrisico's](#)
- [Europese Kaderrichtlijn Water](#)
- [\(concept\) Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting](#)

Provinciaal beleidskader

- [Provinciale Omgevingsvisie NH2050](#)
- [Omgevingsverordening Noord-Holland 2022](#)
- [Provinciale Woonagenda 2020 - 2025](#)

- Masterplan [Wonen](#) versie 1, versie 1.5 en versie 2 [Woondeals Noord-Holland Noord en MRAProgramma OV-knooppunten \("Maak Plaats!"\)](#)
- [Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw](#)
- [Visie Noordzeekanaalgebied 2040](#)
- [5e Nota Grondbeleid](#)
- [Water, bron van recreatie, Visie op de waterrecreatie 2030](#)
- [Provinciale beleidsnota Regionale Luchthavens](#)
- [Visie publieke mobiliteit \(2024-2034\)](#)
- [Regionaal waterprogramma 2022 - 2027](#)

Programma 4. Bereikbaarheid

Wettelijk beleidskader

- [Omgevingswet \(in werking januari 2024\)](#)
- [Wet Personenvervoer 2000](#)
- [Wegenverkeerswet \(1994\)](#)
- [Wegenwet \(1930\)](#)

Provinciaal beleidskader

- [Omgevingsvisie NH2050](#)
- [Perspectief Mobiliteit](#)
- [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen \(NIKG\) 2020 - 2023](#)
- [Investeringsstrategie Noord-Hollandse Infrastructuur \(iNHi\)](#)
- [Focus Smart Mobility 2022-2025](#)
- [Actieagenda Actieve Mobiliteit](#)
- [Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030](#)
- [Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Noord-Holland 2020-2024](#)
- [Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030](#)

Programma 5. Natuur en landelijk gebied

Wettelijk beleidskader

- [Wet natuurbescherming](#) (vervallen)
- [Omgevingswet. Op 1 januari is de Omgevingswet geldig geworden, waarin de Wet natuurbescherming is opgenomen.](#)

Provinciaal beleidskader

- [Programma Natuurnetwerk 2023](#)
- [Masterplan Biodiversiteit](#)
- [Visie Recreatie & Toerisme](#)
- [Groen Kapitaal](#)
- [Betrekken bij Groen](#)
- [Gebiedsakkoord Oostelijke-Vechtplassen](#)
- [Agenda Natuurinclusief](#)

Programma 6. Economie, leefbaarheid en cultuur

Wettelijk beleidskader

- [Erfgoedwet](#)
- [Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken](#)
- [Besluit Kwaliteit Leefomgeving](#)
- [Omgevingswet](#)
- [Wet op de archeologische monumentenzorg](#)
- [Wet op het specifiek cultuurbeleid](#)
- [Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen](#)

Provinciaal beleidskader

- [Beleidskader Erfgoed en Cultuur 2022](#)
- [Omgevingsverordening NH2022](#)
- [Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018](#)
- [Regioprofiel MRA 2019-2024 "Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed"](#)
- [Noord-Hollandse waarderingskaart voor stolpboerderijen](#)
- [Datacenterstrategie](#)
- [Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023](#)
- [Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs 2021-2023](#)

6.4 Bestuur en Directie

Provinciale Staten

Zetelverdeling Provinciale Staten	Aantal zetels
VVD	9
BBB	8
Groen Links	7
PvdA	7
D66	4
Partij voor de Dieren	4
JA21	3
PVV	3
Volt	2
CDA	2
Forum voor Democratie	2
SP	2
50Plus	1
ChristenUnie	1

6.5 Waar zijn we te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland

Dreef 3, 2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland

Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

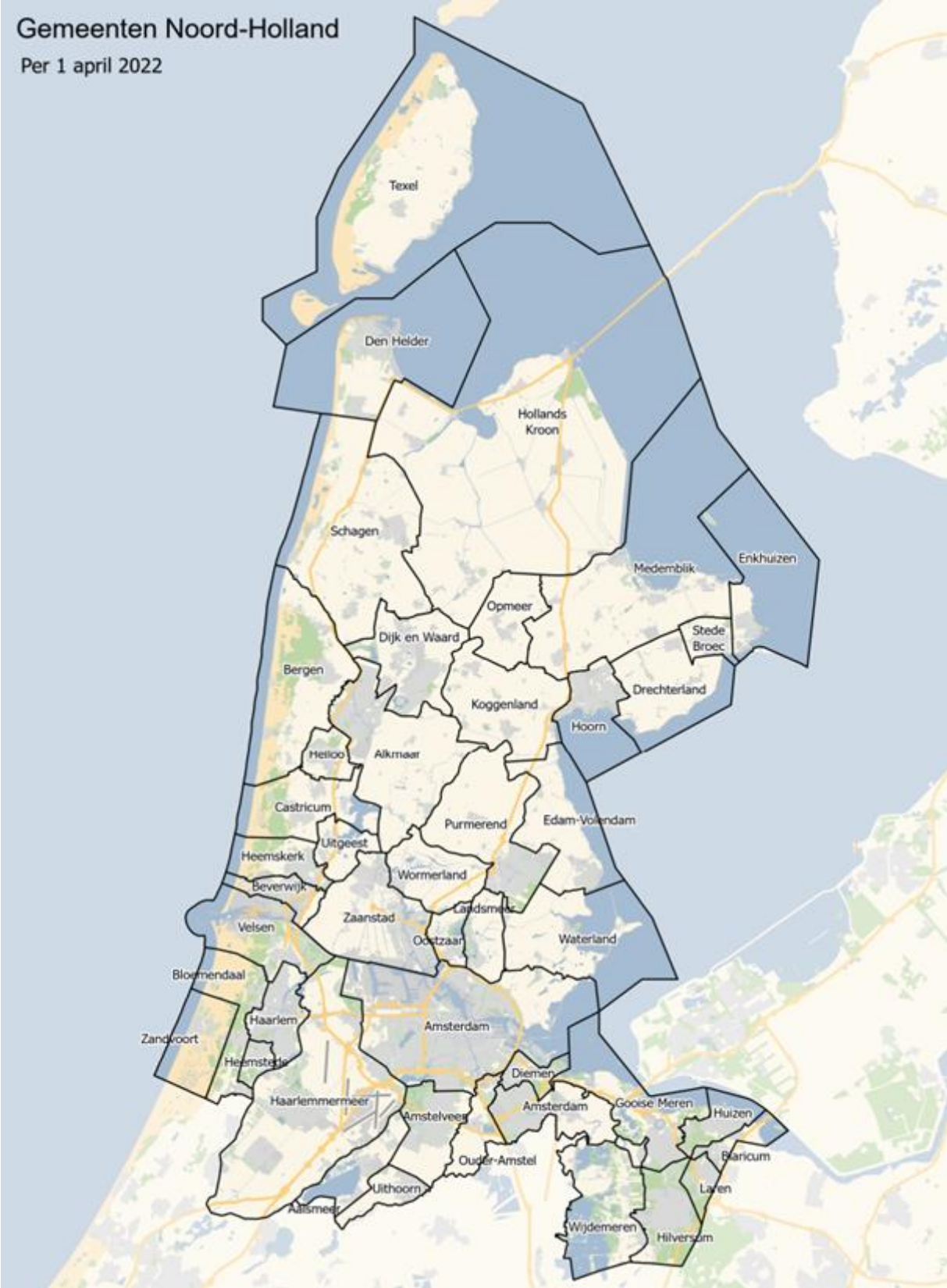
Website

www.noord-holland.nl

Algemene e-mail

post@noord-holland.nl

6.6 Lijst van Gemeenten

A	K
Aalsmeer	Koggenland
Alkmaar	L
Amstelveen	Landsmeer
Amsterdam	Laren
B	M
Bergen (NH.)	Medemblik
Beverwijk	O
Blaricum	Oostzaan
Bloemendaal	Opmeer
C	Ouder-Amstel
Castricum	P
D	Purmerend
Den Helder	S
Diemen	Schagen
Dijk en Waard	Stede Broec
Drechterland	T
E	Texel
Edam-Volendam	U
Enkhuizen	Uitgeest
G	Uithoorn
Gooise Meren	V
H	Velsen
Haarlem	W
Haarlemmermeer	Waterland
Heemskerk	Wijdmeren
Heemstede	Wormerland
Heiloo	Z
Hilversum	Zaanstad
Hollands Kroon	Zandvoort
Hoorn	
Huizen	
